דבר

ספחה, נמר, חיזתי או מוכסף: האופנאים מציגים את איפור החורף החדש.
(עמ' 12)

מאחורי כל ח״כ (בטעם) עומד עוזר פרלמנטרי. עדית רינגל.
(עמ' 11)

ראש העונה לצעצועים: השידוך בין חג המתנות ושיווק מתוחכם הוליד חידושים מרתקים ולא זולים.
(עמ' 13)

חדשות חוץ	5
כלכלה	6–8
עכשיו	11–13
כל דבר	14
ספורט	15

דבר יום חמישי י״ט באלול תשנ״ה 14.9.95 גליון 21659 — 16 עמודים, המחיר 3.50 ש״ח (כולל מע״מ) באילת 2.99 ש״ח

ארה״ב קוראת לישראל לוותר בענייני נוהל כדי לחדש את המו״מ עם סוריה

פקיד בכיר בממשל ל״דבר״: המהות חשובה יותר; הסורים תובעים שיחות שגרירים, למרות שסוכם על שיחות קצינים; אסד: אנו רוצים בשלום, ישראל מערימה קשיים

מאת דרורה פרל וחן אבידן

ארה״ב מבכה ל״המשיך״ את ההבנות שלה עם סוריה כדי לחלץ את מו״מ לשלום ממבוי הסתום. מדובר בהבנה שהושגה בין הממשל לסורים ביוני שעבר, אמר פקיד בכיר בממשל ל״דבר״. לדבריו ארה״ב מוכנה להיות ״גמישה״ ביחס למתכונת המיועדת לקיום המו״מ, ובלבד שיהיו רצינות ביחס למהות והכרה בקיומה של הבנה מוקדמת.

ההבנה הושגה בין מזכיר המדינה וורן כריסטופר והנשיא אסד בתחילת הקיץ שעבר. היא כללה הסכמה על קיום שיחות הרמטכ״לים (שחק-שיהאבי), שהתקיימו בוושינגטון ביוני ובהמשך להן שיחות צבאיות בין קצינים משני הצדדים. הסורים מסרבים לקיים שיחות אלה ומציעים שוב לחזור לשיחות שגרירים (רבינוביץ׳ ומועלם) בוושינגטון. שיחות אלה יכינו, לדבריהם, את שיחות הקצינים, בעיקר לגבי המחלוקת על תוכנית ההתרעה.

ישראל עומדת בתוקף על כך שסוריה הפרה את ההבנה, ויש לחזור למתכונת שנקבעה ולקיים את השיחות הצבאיות כמוסכם.

״לדעתנו מה שחשוב ביותר הוא המהות, לא הנוהל״, אמר הפקיד הבכיר. ״הנוהל קיים כדי לשרת את המהות. מה שהושג (בשיחות הרמטכ״לים) בתחום המהות מבטיח מספיק, כך שאנו בוחנים כיצד ניתן ׳לתקן׳ את העניין בדרך היעילה ביותר״.

״המתכונת איננה מטרה בפני עצמה, והעולם לא ייחרב כאן, היא אמצעי בלבד״, הבהיר הפקיד, בהדגישו את השקפת הממשל לגבי ההבנה שהושגה עם הסורים. לכן, מדגיש עכשיו הממשל, על פי הגדרתו, ״שילוב כלשהו של נוהל ומהות, שיאפשר להתקדם״.

בהתייחסו למה שנראה כחילוקי דעות עם ישראל הביע הפקיד הבכיר להמתין ולראות כיצד יתפתחו הדברים. הוא הוסיף: ״אנחנו עובדים עם הצדדים. הסכם יצטרך להיות ביניהם, כך שעל פי ההגדרה כל מה שצריך להיות מקובל עליהם״.

הפקיד אמר כי אינו מצפה לשינוי במצב בעתיד הקרוב, אך הדגיש שהממשל מוכן להיות סבלני. ״המו״מ הישראלי-סורי נמצא באחת מתקופות השפל״, אישר, ״אבל לדעת ארה״ב ממשיכים שני הצדדים לדבוק בשאיפתם להשיג הסדר. השאלה היא כיצד מתרגמים את השאיפה ל׳התנהגות׳״. לדבריו צפויה עכשיו תקופה של עבודה בפרופיל נמוך, עם התקדמות מועטת. בהתייחסו לטענה כי האזור יצא ממפרשי המו״מ השיב בתוקף: ״אינני מאמין שהמאמץ להשיג הסכם מוצה, או שהוא קרוב למיצוי״.

הפקיד הבכיר דוחה את התפיסה של קיום ארועים ואמר שה״דד-ליין״ היחיד שניתן לתאר הוא כאשר נגמר ״ממש״ הזמן. בחירות, למשל, יכולות להגביל את אפשרויות הפעולה. הפקיד הסביר: אם יבואו הצדדים במאי הבא ויגידו שיש להם רעיון, הם זקוקים לעזרת הממשל – הוא נאמר לא. הממשל האמריקני, הדגיש, ימשיך להיות מעורב. כל עוד ימשיך להעריך שהצדדים רציניים. לא יהיה טעם להמשיך במאמץ, אם נגיע למסקנה שאחד הצדדים או שניהם אינם מעוניינים להשיג הסדר. ״לא הגענו למסקנה זו בינתיים״, אמר.

להערכתו אמר ויהנה להשיג הסכם במסגרת התהליך הנוכחי. לשאלה על מה מבסס הממשל את הערכתו, אחרי שהסורים הפרו שתי הבנות שסיכמו עם האמריקנים, אמר: ״הם אומרים לנו. הם לא אומרים שהם רוצים להפסיק את השיחות. הם רוצים מגעים ישירים בין השגרירים (בוושינגטון). לדעתם ניתן להשיג יותר התקדמות בדרך זו. הם גם אומרים שאינם מתנגדים לשיחות הצבאיות. אבל הם רוצים להשיג התקדמות נוספת ביחס למסגרת של הסדרי הביטחון, לפני שאנשי הצבא יתחילו לעסוק בפרטים. במסגרת שיחות השגרירים, באמצעות האמריקנים ובשילוב בין השניים״.

על תהליך ההסכם עם הפלסטינים אמר הפקיד הבכיר, שבממשל מקווים ומאמינים כי ״יש סיכוי״, מבלי להתחייב על גודלו, לערוך את הטקס על מדשאת הבית הלבן ״לפני החגים״. אולם עדיין לא נקבע מועד סופי.

אסד: ישראל אשמה

הנשיא אסד האשים שלשום בערב את ישראל בהערמת קשיים על המו״מ המדיני, שנועד לקיפאונו. במסיבת עיתונאים שערך הנשיא הסורי בדמשק עם ראש ממשלת ספרד פיליפה גונזאלס, בתום פגישתם, אמר אסד: ״אנו פתחנו בתהליך השלום על בסיס יסודות אובייקטיביים ובהתמקד על החלטות האו״ם שאנו היכרנו בהן, וכן הקהילייה הבינלאומית. על יסוד החלטות אלה אנו רוצים בשלום, ועשינו מאמצים למען השגת השלום. מי שהערים מכשולים בפני השלום הוא הצד השני, ולא אנחנו. אנו עדיין תומכים בתהליך השלום ולא נסוגונו ממנו. אנו עדיין בתהליך. אולם על בסיס ברור ועל יסוד העקרונות שעליהם הוא מושתת. אם יושג השלום בדרך זו, אנו בעדו, ואם הוא לא יושג, או לא יהיה שלום״ - אמר אסד.

הנשיא הסורי הוסיף כי אין לו מידע על כוונת חזרת כריסטופר, מזכיר המדינה האמריקני, לבקר בקרוב באזור. אולם אסד לא שלל אפשרות זאת. הוא הביע עניין בהמשך המעורבות האמריקנית בתהליך המדיני, ואמר כי ארה״ב רוצה להשכין שלום במזרח התיכון. אסד חזר על עמדתו כי בשאלת סידורי הביטחון העתידיים ברמת הגולן חייב להיות שיוויון בין סוריה לישראל. ״אנו רוצים שיוויון בכל סידור הנוגע בין שני הצדדים״ - אמר.

בעניין תמיכת סוריה בארגוני סירוב שונים, אמר אסד כי סוריה תומכת בקבוצות הלוחמות למען שחרור לאומי ולא בקבוצות טרוריסטיות. הוא שב והבחין בין טרור לשמו, כדבריו, שהוא מעשה פשע, לבין לוחמים למען שחרור מולדתם מעול כיבוש ולמען חירותם. ״הטרור הוא פשע והטרוריסט הוא פושע. הדבר ברור לכל בני האדם. אבל, קיים הבדל גדול בין הטרוריסט במשמעות שציינתי, לבין הלוחם המגן בכל

(המשך בעמוד 2)

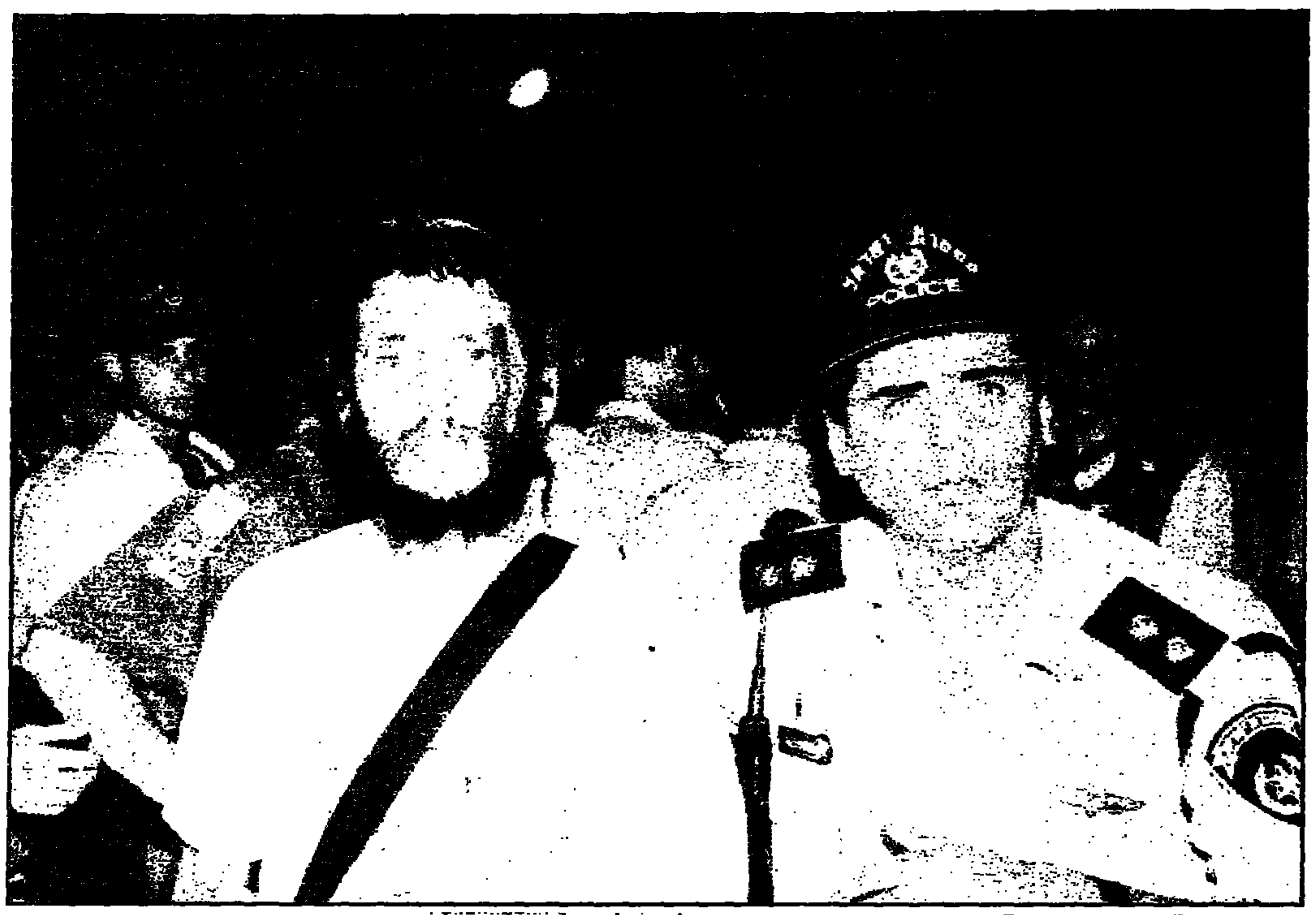

״זו ארצנו״: שוטר ומפגין מפגע, אתמול בירושלים (צילום: ׳פלאש 90׳/ באדיבות ׳מעריב׳)

מחבל חמאס נהרג בעזה כשהכין מטען נפץ

מאת רמי טל

מחבל מהזרוע הצבאית של החמאס, עז א-דין אל קסאם, נהרג אתמול בשכונת סג׳עייה בעזה בעת שמטען נפץ אותו הכין התפוצץ במהלך הרכבתו.

המחבל, איברהים נאצר, בן 34, מבכירי המבוקשים מקרב החמאס, התכוון, כנראה, לבצע פיגוע בישראלים במלאת שנתיים להסכמי אוסלו.

הפיצוץ היה בדירת מסתור. מדובר בדירת גג של נהג במשטרה הפלסטינית, כשם אבו אסר. בדירה היתה באותה שעה גם אשתו של אבו אסר, והיא נפצעה באורח בינוני.

המשטרה הפלסטינית מסרה, שבמקום התגלו שרידים של חגורת נפץ שהכילה טי.אנ.טי במשקל של 15 קילוגרם וכן רימוני יד ותמונתו של כמאל כחיל, שנהרג בתאונה דומה באפריל השנה. על קירות הבית התגלתה גם כתובת המפארת את החמאס.

11 שוטרים ו־9 מפגינים נפצעו אמש בהפגנת ״זו ארצנו״ במרכז ירושלים

26 מפגינים נעצרו ועתרו מייד לבג״ץ; נעצר מפגין שאיים בנשק על שוטר; ערוץ 7 תדרך את המפגינים בשידור חי; הפרעות לתנועה בכביש ירושלים-תל אביב

מאת אורי רודריג־גרסיא ודיב בן־יהודה

בהפגנת ״זו ארצנו״ אמש בירושלים נפצעו 20 איש, מהם 11 שוטרים, ונעצרו 26 מפגינים, בהם משה פייגלין ראש תנועת ״זו ארצנו״. זו היתה אחת ההפגנות הגדולות והסוערות שידעה הבירה בשנים האחרונות. המשטרה מעריכה את מספר המפגינים ב־3,000.

העצורים עתרו מייד לבג״ץ, בטענות נגד המשטרה. השופט התורן של בג״ץ צבי טל הוציא אמש ״הביאס קורפוס״ והורה למשטרה להביא בפניו העצורים.

קרוב לחצות מסר השופט כי קיבל באופן עקרוני את עמדת המשטרה. הוא קבע כי כל העצורים ״יישארו ביד המשטרה. 10 מהם ייחקרו במשך הלילה. 16 הנותרים, ובהם משה פייגלין, יובאו היום להארכת מעצרם.

סמוך לשעה 17:00 החלו פעולות המחאה בירושלים בעצרת שקטה של כ־200 נשים מקבוצת ״נשים בירוק״ המזוהה עם מחנה הימין. הנשים שהפגינו בראשון צעדו בסדר מופתי מגן העצמאות אל בית הנשיא, שם התכנסו לעצרת מחאה שקטה. נציגה מסר מאפרת, שנאמה בפני הנשים, אמרה: ״אסור לנו להראות שאנחנו מפחדות מהם״.

עוד בשעות הצהריים היה ברור שמשטרת ירושלים נערכת להפגנה המונית. 1,500 שוטרים, חלקם ממחוז תל-אביב, חיפה והצפון, התפרסו בעשרות מוקדים במרכז העיר ובשכונת רחביה, סמוך לבית הנשיא ובית ראש הממשלה. קצת אחרי השעה 17:00 הגיעו לכבישי הכניסה לעיר מאות מכוניות ובהם תומכי ״זו ארצנו״. המכוניות נסעו בנסיעה איטית תוך כדי צפירות בלתי פוסקות וגרמו ללחצי תנועה קשים. משטרת ירושלים שנערכה בכוחות מוגברים מאוד להפגנה, רשמה דוחות לעשרות מהנהגים המופרים, אך לא מנעה מהמפגינים להגיע למרכז־העיר ולבית ראש הממשלה.

בשעה 17:30 החלו הרוחות להתלהט ליד בית הנשיא. לעצרת הנשים שהתקיימה במקום הגיעו עוד מאות רבות של מפגינים, חלקם ניסו לחסום בגופם את הכבישים הסמוכים לבית הנשיא. המשטרה הכריזה על ההפגנה כבלתי חוקית והחלה לפנות את המפגינים, לעיתים תוך שימוש בכוח. סמוך לשעה 18:00 עבר מוקד ההפגנה לכיכר פריס, צומת מרכזית בירושלים המחברת את מרכז העיר עם שכונת רחביה ושכונות דרום העיר. אלפי מפגינים החלו לחסום את התנועה תוך כדי קריאת סיסמאות והתעמתות פיזית עם השוטרים הרבים. המפגינים קשרו את פרקי ידיהם בבאזיקים והניפו אותם אל על, כדי להראות למשטרה כי אינם פוחדים להיעצר.

מפגינים רבים האזינו לרדיו ב״ערוץ 7״, ששידר הוראות בתאום עם מארגני ההפגנה. באותה שעה היה מספר המפגינים זהה כמעט למספר השוטרים שהיו במקום. המשטרה ניסתה בכל כוחה לשמור על הרחובות הראשיים – קינג ג׳ורג׳, קרן היסוד ואגרון – פתוחים, אך המפגינים, שהתפזרו למספר מוקדים, וגם השוטרים הרבים מילאו את הכיכר וגרמו לפקק ענק שחסם את מרכז העיר ורחביה. המפגינים פרצו שוב ושוב לתוך הכביש והמשטרה נאלצה להשתמש בכוח פרשים על מנת להדוף אותם למדרכות.

סמוך לשעה 19:00 החלה המשטרה להתיז מים בלחץ גבוה. המפגינים נהדפו אולם רק לזמן קצר. קבוצות נוספות של מפגינים החלו לשבת על הכביש, במוקדים מרוחקים יותר, וגרמו לפיצול כוח המשטרה העיקרי. בשעה 19:30 החליטו מפקדי הכוחות בשטח לעבור לשימוש בכוח על מנת לפזר את ההפגנה. המשטרה הכריזה על ההפגנה כבלתי חוקית ודרשה מהקהל הרב להתפזר. דקות ספורות אחר כך צוידו השוטרים במקום באלות וכוח פרשים נוסף הצטרף למאות השוטרים. ברמקולים ניתנה הוראה לפזר את ההפגנה בכוח, ולהדוף את המפגינים אל מחוץ לאזור. ״תשאירו את העדינות בצד״ קרא הכרוז המשטרתי לשוטרים. שלוש מתזות מים של המשטרה התיזו מים מעורבים בצבע בלחץ גבוה על אלפי המפגינים. מעוצמת לחץ המים קרס אחד הרמזורים שבכיכר, שלוש זגוגיות נופצו והדף המים פגע בכל מי שהיה באזור - מפגינים ושוטרים כאחד. בפינת הכיכר נאספו ארבעה ילדים מבוהלים ששטפו במי מים וצבע ממשאיות המשטרה ומידרדו בבכי. קבוצת מפגינים נעמדה לפניהם וצעקה תוך כדי הצבעה לכיוון הילדים ״רבין התפטר״.

על המדרכות מסביב נערכו מפגינים, חלקם מצויידים בסירים ובכפות, והקישו בכל כוחם. רבים נשאו עימם דגלים וכרזות.

(המשך בעמוד 2)

ייתכן מחסור במשקאות קלים

בשל עיצומים במפעל רשנים ● עמ' 4 ●

ירידות חדות בבורסה

● עמ' 6 ●

העבודה

מפלגת העבודה הישראלית – [illegible]

המזכיר הכללי

ישיבת לשכת המפלגה

תתקיים

היום יום חמישי, י״ט אלול תשנ״ה, 14.9.95 בשעה 15.45 באולם הישיבות בבית מרכז המפלגה, רח׳ הירקון 110 תל-אביב.

סדר היום:
1. דו״ח מזכ״ל.
2. סקירת שר החוץ – שמעון פרס, על פעולות משרדו.
3. שונות.

נסים זווילי
מזכ״ל המפלגה

מאמץ לחתום על טיוטת הסכם עם הפלסטינים במוצ״ש או ביום א׳

״עמדת ישראל ביחס לחברון – סופית״; פרס וערפאת ייפגשו, כנראה, בסוף השבוע

מאת און לוי, דניאל בן־סימון ודרורה פרל

מאמץ ישראלי-פלסטיני לאשר תוכנית ההסכם עם הפלסטינים בשבוע הבא בוושינגטון.

משלחות העבודה באילת מנסות לגשר על חילוקי הדעות בסוגיית שחרור האסירים, תכנון הקרקעות, המים והחשמל. אולם הקושי העיקרי הוא עדיין חברון.

ישראל הגישה הצעה לפלסטינים, לפיה תיסוג בשלבים מחברון, תוך שמירת הביטחון בידיה. הפלסטינים דחו את ההצעה, בטענה שהיא דוחה את הטיפול בחברון להסדר הקבע.

שר החוץ, שמעון פרס, וראש הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, ייפגשו ככל הנראה במוצאי השבת הקרובה. מקורות בכירים בלשכת שר החוץ אישרו אתמול, שהפגישה תתקיים, ככל הנראה, במלון הילטון בטאבה.

הפגישה בין השניים אמורה היתה להתקיים כבר אתמול, ואף כך נדחתה להיום. הדחיות נבעו מנקודות המחלוקת. שתי המשלחות הביעו אמש אופטימיות, שלמרות חילוקי הדעות העקרוניים, שעדיין נותרו, תתאפשר חתימה על טיוטת ההסכם במוצאי שבת או ביום ראשון בשבוע הבא.

השיחות בין המשלחות הישראלית והפלסטינית יימשכו גם היום.

מקור בכיר במשרד החוץ אמר אתמול ל״דבר״, שהעמדה הישראלית לקראת הפגישה עם ערפאת נותרה ללא שינוי. ״אין לנו כל כוונה לצאת מחברון בשלב זה, ואין לנו כל כוונה לשנות את העמדה הזאת״, אמר. לדבריו, הפלסטינים יודעים זאת, וממשיכים להתעקש על עמדתם כדי ״להשיג נקודות ולסחוט ויתורים בנושאים אחרים״.

מקורות מדיניים אישרו ל״דבר״, שערפאת מודע ללוח הזמנים הצפוף והחגים המתקרבים. ״הערכתנו היא שיהיה הסכם, ואנו מקווים שטקס החתימה יתקיים בוושינגטון ב־21 בחודש זה״, אמרה.

בינתיים, בפיקוד המרכז נשלמות ההכנות לקראת תחילת יישום ההסכם ופינוי מרכזי הערים. בישיבה שהתקיימה בלשכת מפקד אוגדת אזור יהודה ושומרון, אלוף גבי אופיר, הנחה מפקדי הגזרות להכין תוכניות לפינוי מרכזי הערים לקראת יום ראשון הבא.

על פי המתוכנן, הכוונה היא לקיים את הבחירות לפני צום הרמדאן החל ב־31 בינואר 1996. לאור זאת, ידרש צה״ל לצאת ממרכזי הערים במהלך דצמבר.

גורמי צבא בכירים הדגישו, כי למרות ההכנות עדיין לא התקבל אור ירוק סופי לביצוע המשימה, ועד שלא ייחתם ההסכם, לא ייקבעו תאריכים מדויקים לפריסה מחדש.

הפגנה בארה״ב

בכירי ארגונים יהודיים ימניים בארה״ב הפגינו אתמול מול הבית הלבן נגד הסכם אוסלו, במלאת שנתיים לחתימתו.

יוזמי ההפגנה, ארגון גג של קבוצות המגדירות עצמן ״התומכות בישראל״, התאכזבו ממספר המשתתפים הקטן, כ־200 איש בלבד.

במסיבת עיתונאים דיברו המשתתפים נגד תהליך השלום, וכינו אותו ״תהליך המוות״. בין הבאים והדוברים והתנגדות להסדר עם הסורים.

ישראל תדרוש הסגרת החשודים ברצח בוואדי קלט בתום תקופת מאסרם ביריחו

פרס: אין הפרת הסכם, אך נפיק לקחים; ליבאי: קשה לי להשלים עם ״משפט מעכב־הסגרה״; ביילין: ישראלים שעברו עבירה בתחום האוטונומיה אינם בני הסגרה

מאת דניאל בן־סימון ונתן רותי

ישראל תדרוש מהרשות הפלסטינית להסגיר לידיה את שני המבוקשים החשודים ברצח שני הישראלים בוואדי קלט לאחר שיסיימו לרצות את עונשם. סיכום על כך הושג אתמול בישיבה שהתקיימה בהשתתפות שר החוץ שמעון פרס, שר המשטרה משה שחל ושר המשפטים דוד ליבאי. בפגישה שהתקיימה בלשכת פרס השתתפו גם היועץ המשפטי לממשלה מיכאל בן־יאיר וגורמי ביטחון.

בפגישה סוכם שישראל תבהיר לרשות הפלסטינית כי לא תשלים עם נסיונות מצידה להפוך את ערי האוטונומיה לערי מקלט למחבלים.

שר החוץ שמעון פרס אמר כי החלטת הפלסטינים לשפוט את שני המבוקשים לא מפרה את הסכם אוסלו. הוא הבטיח כי יעלה את הסוגייה הזו בפגישתו הקרובה עם ערפאת. ״אין בזה כל הפרת הסכם. על פי ההסכם שחתמנו איתם מותר לנו לבקש את הסגרת המבוקשים אחרי שסיימו לרצות את תקופת מאסרם. במשא ומתן עם הפלסטינים ננסה להפיק לקחים ממה שקרה ביריחו״, אמר.

מחר יתקיים דיון בלשכתו של ראש הממשלה במשרד הביטחון, עם שובו מביקור באוקראינה. הדיון יתמקד בסירובם של הפלסטינים להסגיר מבוקשים לישראל.

ראש הממשלה יצחק רבין הנחה במשך שבוע ימים שר המשפטים פרופ׳ דוד ליבאי את דבר השיפוט החוליה שרצחה את המטיילים בוואדי קלט ונמלטה ליריחו. אתמול הגיב על כך ליבאי: ״השיקול הוא מטעמים בטחוניים של ראש הממשלה וראש השב״כ. ברגע שנדרשה פעולה משפטית הנושא הועבר אלינו״.

לדברי ליבאי אם ימצא סיבה מהותית לבדל סוגייה זו הוא יעלה את העניין בפני ראש הממשלה בשיחה אישית ביניהם.

השר ליבאי והיועץ המשפטי בן יאיר אמרו בפגישה בלשכת פרס כי עניין ההסגרה אינו עניין משפטי, אלא עניין שנתון ליחסים בין ישראל לרשות הפלסטינית. לכן, עניין זה צריך להתברר ברמה המדינית-פוליטית. היועץ המשפטי לממשלה אמר ל״דבר״ כי העברת חשודים, לרבות העברת שני החשודים שנמלטו ליריחו, אינה בתחום המשפט. ״קיים בסיס בהסכם קהיר להסגרה. הבסיס ברור ומוצק. באופן פורמלי שיפוט המחבלים לתקופת מאסר מונע את ההסגרה שלהם״, אמר בן יאיר.

השר ליבאי אמר כי קיימת תחושה קשה בארץ, שהרשות הפלסטינית איננה עושה יד אחת עם ישראל כשותפה אמיתית למלחמה בטרור. ״אנחנו לא יכולים להשלים עם מצב שהפלסטינים קובעים אמות מידה משלהם למלחמה בטרור, ומאלצים אותנו להשלים איתם. לכן קשה לי להשלים עם הליך משפטי שאני מכנה אותו משפט מעכב-הסגרה. החשודים המבוקשים בידיהם לא הועמדו לדין על הפשעים שהם ביצעו בישראל, והדרישה שלנו שהם יועמדו למשפט על הפשעים שהם ביצעו עומדת בעינה״.

לדברי ליבאי יש בידי ישראל הוכחות לגבי האשמים ברצח בוואדי קלט, אבל הפלסטינים לא הסתייעו בחומר הראיות זה והעדיפו להעמיד לדין את החשודים בתוך דקות ספורות.

״הפלסטינים יוצרים מצב שלמעשה מרוקן מתוכן את התחייבותם להעביר מבוקשים אלינו למשפט. זאת, כאשר הם מזמנים משפט מהיר, כדי למצוא תרוץ, שלא בתום לב, במגמה להתחמק מהתחייבותם״.

ויצמן: ערפאת טועה

(עת.) נשיא המדינה עזר ויצמן אמר אתמול כי יאסר ערפאת טועה טעות מרה בסרבו להסגיר את המחבלים שרצחו את שני הישראלים לשלטונות ישראל.

לדברי ויצמן, הסכם ההסגרה טעון תיקון: ״צריך להביא הנאשמים לדין, כפי שאנו חושבים שצריך להביא אותם. מחר זה יהיה בשכם או בג׳נין וכל הערים הללו ייהפכו לערי מקלט״, התריע הנשיא.

״העובדה שהרשות הפלסטינית שופטת וכולאת מחבלים היא חשובה כשלעצמה. גם מתוקף הביקורת מן האופוזיציה לא שיערה, עד לפני זמן קצר, כי כך יהיו פני הדברים. זה אינו מובן מאליו. אם המאסר הוא מאסר אמיתי ולא מאסר סרק, אין לנו בעצם סיבה לביקורת״, אמר אתמול שר הכלכלה יוסי ביילין בשיחה עם כתבים.

ביילין הוסיף: ״בהסכם מצוין במפורש, כי מבוקשים על ידינו או על ידי הרשות הפלסטינית יוכלו להיעצר, להישפט ולהיכלא על ידי השלטונות במקום הימצאם, והסגרה צריכה לבוא לידי ביטוי רק עם תום תקופת המאסר״. ביילין אמר, כי סעיף זה מופיע בהסכם, כיוון שגם ישראל הבינה, שיקשה עליה מאוד להסגיר עבריינים ישראלים לידי הרשות הפלסטינית.

ביילין סיים: ״מעבר לכך, חשוב להדגיש, שההסכם אינו סימטרי. אזרחים ישראלים שעברו עבירה בתחום האוטונומיה, אינם בני הסגרה. מדובר רק באלה, שאינם אזרחים ישראלים, וגם כאן הבטחנו את האופציה לעצור עבריין כזה ולאסור אותו בישראל״.

נאסר שיווק 75 אלף ביצים שהוחזקו במחסן של ״תנובה״

בגלל טמפרטורה גבוהה מהמותר והיעדר סימון התאריך

מאת עופר ארזן

כ־75 אלף ביצים ללא סימון התאריך האחרון לשיווקן, נתגלו אתמול בבדיקה שערך משרד הבריאות במחסן הביצים של ״תנובה״ בפתח-תקווה. הביצים גם הוחזקו בטמפרטורה גבוהה מ־28 מעלות צלזיוס, שזה הגבול העליון שקבע החוק.

ראש שירות המזון במשרד הבריאות, ד״ר בריאן קיין, אסר את המשך שיווק הביצים, עד יעברו תהליך פיסטור, ויופנו לתעשיית המזון.

בתחילת מארס פרסם משרד הבריאות תקנות חדשות לשיווק ביצים, לפיהן מחוייבים תחנות המיון והמשווקים לסמן על אריזות הביצים את שם המשווק או את סימונו, ואת התאריך האחרון המותר לשיווק, שיכלול יום וחודש. תאריך זה לא יעלה על 16 יום מתאריך מיון הביצים בתחנות האריזה.

בין מחויבות התקנות הובלת הביצים ואחסונן בטמפרטורה שלא תעלה על 20 מעלות צלזיוס, וקובעות שיש לשווק את הביצים רק באריזה קמעונאית (שלא ״תפזורת״ ביצים), עם סגירה [illegible].

מטרת התקנות למנוע העברת חיידקי הסלמונלה מן הביצים לאדם. משרד הבריאות חוזר ומבקש מהציבור לגלות עירנות בקניית ביצים, ולהקפיד לא לאכול ביצים שאינן מבושלות.

העימות על דגל פלסטין בביה"ס בחברון: 5 תלמידות נפצעו, 6 מתנחלים נעצרו

בעצורים נועם פדרמן מ"כך" ואבישי רביב מ"איל", הנחקרים על הרצח בחלחול

מאת אלכס ספומבין

חמש תלמידות פלסטיניות נפצעו אתמול ושישה מתנחלים נעצרו, במהלך עימות נוסף על הנפת דגל פלסטין על גג בית הספר לבנות "קורטובה" שבמרכז חברון. בעצורים נועם פדרמן דובר תנועת "כך", ואבישי רביב ראש תנועת "איל".

העימות החל לאחר שבבוקר הונף שוב דגל פלסטין על גג בית הספר, וכמה מתנחלים מבית הדסה, מלווים בח"כ שאול גוטמן מסיעת "ימין ישראל", ניסו שוב להורידו. גוטמן הגיע למקום כשבידיו דגל ישראל, אותו ניסה להניף מעל גג בית הספר. במקום התפתח עימות אלים בין תלמידות בית הספר למתנחלים, במהלכו נפצעו התלמידות.

בעקבות הארוע, נפוצה בחברון שמועה שהמתנחלים מבקשים לפרוץ לבית הספר ולפגוע בתלמידות ובמורות. עד מהרה החלו תושבים רבים לנהור לכיוון רחוב שוהדא, בו נמצא בית הספר.

צה"ל הקים מחסומים, ומשנמנע מהם להתקדם, החלו ליידות אבנים לעבר החיילים, ואלה הגיבו בכדורי גומי וברימוני גז. הכבישים באזור כיכר השוטר, בית החולים עאליה וצומת המשקפיים שבמרכז חברון, נסגרו לתנועה.

הרוחות התלהטו עוד כשכמה מתנחלים החלו בקריאות "ברוך גולדשטיין שאהיד". הפלסטינים לא נותרו חייבים, וצעקו לעברם: "גולדשטיין בן זונה" ו"אללה אכבר". כוחות משטרה וצבא מתוגברים הגיעו למקום, ופיזרו את ההתקהלות.

לאחר שהצבא הכריז על המקום שטח צבאי סגור, סירבו כמה מתנחלים להתפנות, והשליכו על השוטרים שקיות מים. ארבעה מהם, יהודה גבאי, דוד וילדר, אלישבע פדרמן וויקי דיין, נעצרו באשמת תקיפת שוטרים והפרעה במילוי תפקידם.

המשטרה עצרה גם את נועם פדרמן ואבישי רביב, ששהו במקום. השניים נחקרים בחשד להתנכלויות לערבים, ולמעורבות ברצח בחלחול. פדרמן נחקר גם בחשד להפרת צו הגבלה שהוצא נגדו לפני שבועיים. פדרמן ורביב מכחישים כל קשר למעורבות ברצח בחלחול.

ששת העצורים הגישו ערר לבית משפט השלום בירושלים. שופט השלום, אמיר אברהמי, ידון בעניינם מחר.

הפסיקו ללמוד

פריאל אבו הייכל, מנהלת בית הספר, סיפרה אחרי העימות, כי המתנחלים השליכו ערימות זבל לחצר בית הספר. היא טוענת, שמזה כשבוע כמעט שלא מתקיימים לימודים בבית ספרה. "התלמידות מפוחדות. כבר לא בטוח אפילו בבית הספר", אמרה.

מוסטפא נתשה, ראש עיריית חברון, אמר בתגובה: "זה בית ספר שלנו והאלה התלמידות שלנו. זכותנו להניף את הדגל שלנו".

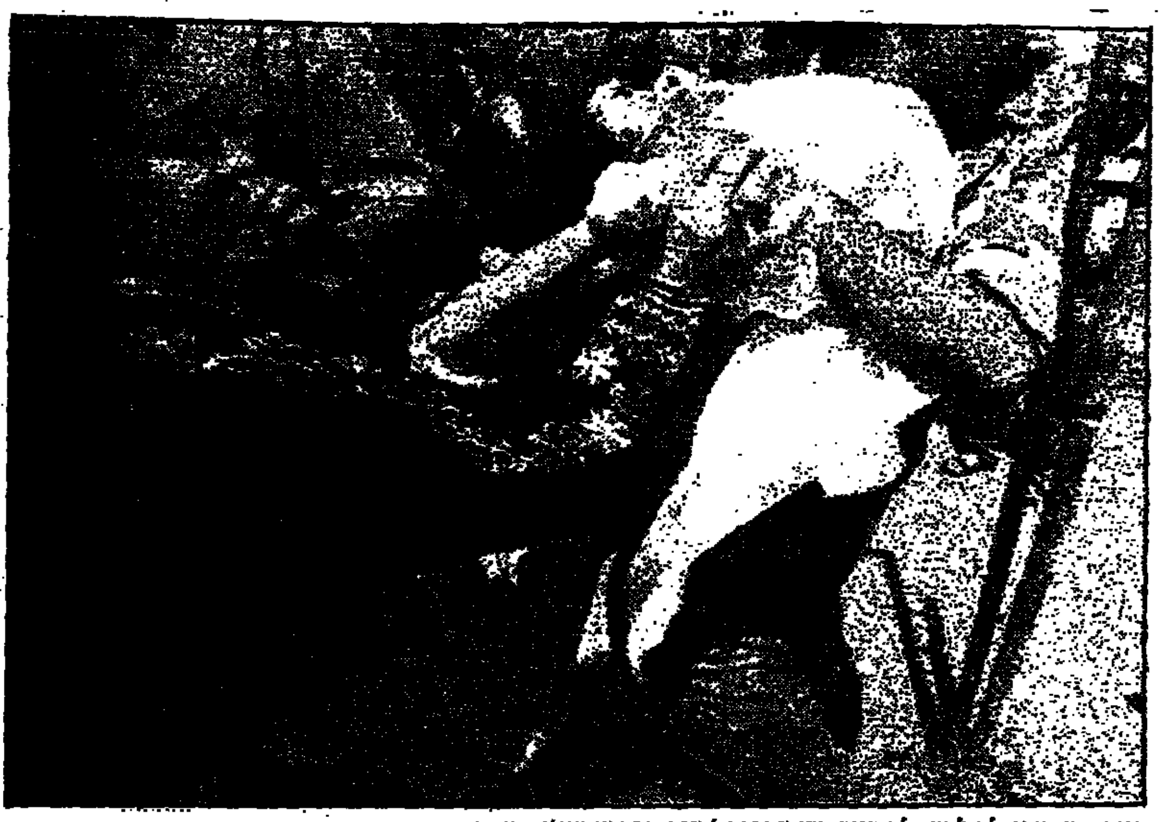

תיגרה בין מתנחלת לבין פלסטינים בבית־הספר לבנות בחברון (צילום: א.פ.)

חילופי אש בצפון אזור הביטחון

מאת און לוי

חילופי אש היו אתמול בין כוחות צה"ל וצד"ל לבין מחבלים מארגון חזבאללה, בצפון אזור הביטחון. דובר צה"ל מסר כי לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק.

פצצת מרגמה נורתה אתמול בשעות הבוקר לעבר מוצב צה"ל בגזרה הצפונית באזור הביטחון בדרום לבנון. תותחים של צה"ל וצד"ל השיבו אש לעבר מקורות הירי.

12 מוסלמים קיצונים נוספים נעצרו בפשיטות של משטרת צרפת

מאת גדעון קוץ, פאריס

שלושה מרצים אלג'יראים העובדים בצרפת נמנים בין העצורים החשודים בהשתתפות ובסיוע לגל הפיגועים האחרון בצרפת.

השלושה, מהנדס – שעבד במכון למדעים שימושיים בוילרבאן הסמוכה לליון, בה אירע הפיגוע ליד בית הספר היהודי – וד"ר למתמטיקה ודוקטורנט למדעי המחשב, נעצרו בליון. 12 חשודים נוספים נעצרו אתמול בפשיטות משטרה על מרכזים שונים של מהגרים מצפון אפריקה.

עם זאת, אין הוכחות הקושרות את העצורים באופן ישיר לפיגועים. העצורים פעילים בארגונים איסלאמיים קיצוניים וברשותם התגלו חומר תעמולה ומסמכים. משטרת צרפת ממשיכה לחפש אחרי החשוד העיקרי בפיגועים בליון, חאלד קלקאל. עדים רבים דיווחו כי ראו אותו במקומות שונים בצרפת, אך נראה שמדובר בעדויות לא אמינות.

בתוך כך מחו אתמול המו"לים הצרפתים על החלטת משרד הפנים לאסור את הפצתו בצרפת של "ספר לבן" על פשעי הממשלה באלג'יריה נגד תומכי האופוזיציה המוסלמית. הספר יצא לאור בשוויץ על ידי הוצאת ספרים מוסלמית. לטענת ממשלת צרפת מדובר בחומר הסתה.

11 שוטרים ו־9 מפגינים

(המשך מעמוד 1)

השוטרים גנו על המדרכות בשרשרת אנושית ודחקו את המפגינים לקירות הבתים. אנשי "זו ארצנו" שרו בקולי קולות, נקשו על הסירים וזעקו "מדינת משטרה". האווירה השתלהבה כשמנהיג "זו ארצנו" משה פייגלין הופיע. עשרות פרצו בזעקת שמחה ובקריאות עידוד. השוטרים מיהרו אליו, ופייגלין ניסה לקרוא אל תומכיו משהו, אבל נעצר מייד. הקהל הזועם הקיף את השוטרים שעצרו אותו, מנסה למנוע בעדם מלהביא את פייגלין לניידת הסמוכה. גם פייגלין עצמו התפרע ולא הקל על השוטרים. המפגינים טילטלו את הרכב שבו נעצר. לאחר שהורחקו יצאה המכונית לדרכה.

עד אז הצליחו כוחות המשטרה ומג"ב למנוע מהמפגינים לעכב את תנועת כלי הרכב בצומת. אבל מרגע מעצרו של פייגלין החלו מכוניות רבות לנסוע לאט במתכוון, תוך קריאות הזדהות של הנהגים עם המפגינים.

כוחות המשטרה החלו לבצע מעצרים נרחבים כאשר הם אוספים לתוך משאית העצורים במקום כל מפגין שהתנגד באופן אקטיבי לפינוי מהכביש. העצורים לוו בקריאות עידוד רמות ובמחאות כפיים מתומכיהם המפגינים, חלקם קרא "טוב להיעצר בעד ארצנו". בשלב זה החלו השוטרים, ובמיוחד הפרשים, לפנות בכוח מוגבר את המפגינים, תוך שימוש באלות. השוטרים הרכובים עלו עם סוסיהם על המדרכות והחלו להדוף את המפגינים, תוך כדי שהם מפליאים את מכותיהם במי שסרב להתפנות.

באותו שלב נפצעו רבים מהמפגינים. אמבולנסים של מד"א החלו לזרום לכיכר, אך התקשו להגיע לאזור האירועים עקב להט התנועה הכבדים. איש ימין שלף את אקדחו האישי וכיוונו לעבר השוטרים. הוא נעצר מייד ונלקח לחקירה.

רק לאחר השעה 20:00 הצליחו כוחות המשטרה להדוף את המפגינים לתוך חצר פנימית גדולה ברחוב קינג ג'ורג', ומשם הדפו אותם הרחק מן הכיכר. כוחות משטרה רבים נשארו במקום זמן רב לאחר התפזרות המפגינים, בכדי למנוע התלהטות חוזרת. סמוך לשעה 21:30 חזרה התנועה לזרום לאיטה ברחובות מרכז ירושלים.

בתגובה על ארועי אמש אמר שר המשטרה משה שחל: "הערב הוכח למעלה מכל ספק כי כלל הציבור אינו תומך בקבוצה זו". שחל, שכינה את "זו ארצנו" "קבוצת תמהונים" הוסיף, שהוא רואה בחומרה רבה את שליפת הנשק של אחד המפגינים על השוטרים. שחל הוסיף שהקבוצה ניסתה לגרום לתוהו ובוהו בירושלים, אך לא הצליחה. הוא איחל החלמה מהירה לשוטרים שנפצעו במהלך ההפגנה.

דובר משטרת ירושלים שמוליק בן־רובי אמר שהמשטרה החליטה להשתמש בכוח רק לאחר שההפגנה הגיעה למצב של חסימות כבישים והפרות סדר חמורות. לדבריו נערכה המשטרה לאירוע מראש, ויחסית למספר המפגינים הגדול הצליחה להשתלט על המצב. "לא נאפשר בשום פנים ואופן חסימת כבישים", אמר בן־רובי. בהתייחסו לטענה על פיזור ההפגנה בכוח מוגבר אמר שמשטרת ירושלים תפיק את הלקחים מהפגנה זו ותנהג לפיהם בהפגנות הבאות, אם יהיו. בן־רובי הכחיש טענות של גורמים מהימין על הוראה שניתנה לכוחות המשטרה להשתמש בכוח מוגזם.

20 פצועים הגיעו לבתי החולים בעיר. לבית החולים "הדסה" הר הצופים הגיעו שלושה שוטרים וארבעה אזרחים, כולם במצב קל. לבית החולים "שערי צדק" הגיעו שלושה מפגינים במצב קל. לבית החולים "הדסה" עין כרם הגיע שוטר אחד שקיבל שבץ במהלך פינוי המפגינים, גם מצבו קל. השוטר ורוב הפצועים שוחררו עוד אמש. כעשרה פצועים טופלו במקום בידי מד"א ולא נזקקו לאשפוז.

באזור המרכז ובאזור תל־אביב היו כמה הפגנות של פעילי "זו ארצנו" שניסו לחסום צמתים ראשיים. רוב ההפגנות הסתיימו לאחר שעה קלה, ללא אירועים חריגים. המשטרה נערכה בכוחות מתוגברים החל משעות אחרי הצהריים המוקדמות לעקוב אחר התארגנויות של קבוצות קטנות שיצאו מראשון לציון, רחובות ולוד. הם נעו לכיוון ירושלים תחילה, ללא שגרמו הפרעה לתנועה.

תחנות הכיבוי הועמדו בכוננות נוכח השרב

(ע). – מזג האוויר השרבי מגביר את הסכנה לדליקות בשטחים פתוחים ויערות – כך הודיע אתמול נציב כבאות והצלה ראשי, אורי מנוס. הוא הורה לכל תחנות הכיבוי בארץ לעמוד בכוננות.

עשרות אפרוחים ועופות צעירים מתו עקב השרב הכבד, בלולים של מושבי עמק חפר. מגדלים פועלים לצינון הלולים בכדי למנוע את המשך התמותה.

ארה"ב קוראת

(המשך מעמוד 1)

הדרכים האפשריות על מולדתו שנגזלה ממנו ועל חירותו שנשללה ממנו. לוחם זה הוא אויבו של הטרור ושל הטרוריסט הפושע, שיש לרדוף אותו. אנו עומדים לצד הלוחמים נגד הטרור" - אמר אסד.

הנשיא הסורי כינה את אנשי החמאס והג'יהאד האיסלאמי המוצאים חסות בדמשק בעקבות גירושם מהשטחים "עקורים מארצם שסבלו עשרות שנים, שחייהם מרים כלענה". נשיא סוריה אמר כי העובדה שסוריה נמצאת ברשימת הממשל האמריקאי של המדינות הנותנות חסות לטרור, איננה מרתיעה אותו, כי האמריקאים טועים כאשר הם מתארים את הקבוצות הנמצאות בדמשק כטרוריסטיות. "האם יש מישהו מביניכם, שלא היה מגן על ביתו, אם הוא היה נעקר ממנו?", שאל אסד את הכתבים הספרדים, שהקשו עליו בשאלת הטרור. "המאשים את מי שאינו טרוריסט – כטרור, הוא עצמו טרוריסט" – סיכם אסד.

בשאלת הארועים האחרונים בעיראק שב אסד ואמר כי זכותו של העם העיראקי להפיל את משטרו של סדאם חוסיין, ואין זו זכותם של גורמים זרים. כתב "דבר" מעיר כי בכך הביע למעשה אסד את רצונו בנפילת משטרו של סדאם חוסיין, שנוא נפשו זה שנים ארוכות.

ראש ממשלת ספרד אמר במסיבת העיתונאים כי שיחתו עם אסד היתה טובה, וכי הם דנו בתהליך השלום ובוועידת ברצלונה שתתכנס בנובמבר בהשתתפות מדינות המזרח התיכון ומדינות האיחוד האירופי. הוא שיבח את אסד על החלטת ההשתתפות של סוריה בוועידה, למרות שדמשק מחרימה את המו"מ הרב־צדדי במזרח התיכון.

אתמול סיים גונזאלס את ביקורו במזרח התיכון בפגישה עם ראש ממשלת לבנון רפיק אל־חרירי בביירות.

רקע/ שיפוט מהיר בבתי־הדין הפלסטיניים לבטחון המדינה

מרחב תמרון גדול בלי סדרי דין מפורטים

בישראל ידעו שהפלסטינים לא יסגירו מחבלים, סעיף ההסגרה נועד להמריץ הפלסטינים לשפוט המחבלים

מאת יוסי מורפשטיין

משפטם של יוסף ושאהד ראעי, רוצחיהם של שני הישראלים בוואדי קלט, שנערך ביום שני השבוע, היה קצר. בשעת לילה מאוחרת הם הובאו לחדר במתקן המיפקדה הצבאית של האזור, שם ישבו שלושה קציני צבא, ששימשו כשופטים בבית הדין לבטחון המדינה. אחד מהם היה גם משפטן. הוקראו באוזניהם סעיפי האישום: פגיעה בבטחון הרשות הפלסטינית, הסתה נגדה והפרת הסדר הציבורי. האישומים לא כללו פרטים של העבירות. תוך זמן קצר נדונו לשבע שנות מאסר כל אחד.

באותו יום פורסם בכלי התקשורת בישראל, כי השב"כ חשף כבר חודש לפני כן את החוליה שביצעה את הפיגוע בוואדי קלט.

התובע של בית הדין לבטחון המדינה ביריחו, מחמוד בשתאווי, סיפר כי ההוראה להעמיד את השניים לדין נתקבלה כשבוע לפני המשפט. בית הדין מינה להם סניגור מטעמו, עורך הדין מחמוד קראעין, שאינו נמנה אמנם על כוחות הביטחון הפלסטיניים, אך מועסק על ידם. ארבעה ימים ניתנו להם כדי להכין את הגנתם, בעזרת הפרקליט המבונה־מטעם.

הליך דומה, ובמקרים לא מעטים אף קצר יותר, אומץ גם במשפטיהם של נאשמים אחרים שנשפטו בפני בית הדין לבטחון המדינה בעזה וביריחו. על פי רשימה שערך הארגון "מבט לשלום", מאז הקמתו של בית הדין בפברואר השנה, נשפטו בפניו 45 נאשמים. 28 מהם נמנו על ארגוני החמאס והג'יהאד האיסלאמי, 10 היו חברי החזית העממית ועוד 7 לא השתייכו לארגון מסויים ונשפטו בגין עבירות כמו מכירת מזון מקולקל וסחר בלתי חוקי בנשק.

לדברי בשתאווי, התנהל המשפט על בסיס חוק צבאי, שנחקק באש"ף בשנת 79 וכולל דיני סדר הדין, דיני ענשין ודיני בתי סוהר, ועל בסיס החוק הירדני. לדבריו, בית דין מעין זה הוקם על ידי אש"ף כבר ב־79, אך הוא חודש השנה.

ב־7 בפברואר פרסם יאסר ערפאת צו להקמת בית הדין לבטחון המדינה, בעיקר עקב לחץ כבד שהופעל עליו מצד ישראל וארה"ב לבלום את פיגועי הטרור. בצו מעוגנת הקמתו של בית הדין בתקנה מספר 555 משנת 1957, שהוצאה בידי המושל הצבאי המצרי ברצועת עזה, וכן בחוקה הפלסטינית שנחקקה בעזה בשנת 1962, לאחר שהמושל המצרי מינה כבר ב־1958 מועצה מחוקקת פלסטינית ברצועה.

בחוקה זו, שאותה מרבים לצטט בגאווה לאומית במערכת המשפט הפלסטינית גם לגבי תחומים אחרים, כמו מעצר וחקירה, נאמר: "יוקמו בתי דין צבאיים על פי צו של המושל הכללי כדי לדון בעבירות על בטחון הפנים ובטחון החוץ וכן על בטחון הכוחות הצבאיים. הכרעות הדין בבתי הדין האלה יאושרו בידי המושל הכללי".

על פי הצו והסימוכין שלו, נטל בית הדין לבטחון המדינה מבתי המשפט הרגילים את הסמכות לדון בעבירות ביטחון וכן עולה שאין למעשה ערכאת ערעור לבית דין זה, ורק ראש הרשות המבצעת, ערפאת, רשאי לאשר או לפסול את הכרעת הדין.

בפועל, נראה כי בית דין זה דן גם בעבירות שאינן קשורות בהכרח לביטחון, והוא אינו כפוף לסדרי דין מסודרים ומפורסמים. עד כה לא נחקקה עלידי הרשות הפלסטינית תחיקת ביטחון המסדירה את הליכי המשפט. כתוצאה מכך, יש בידי הרשות הפלסטינית מרחב תמרון רב לגבי עיתויים, אופיים ומהלכם של משפטים כאלה, תוך פגיעה חמורה בזכויות האדם הבסיסיות המוכרות במדינות המערב.

מלבד בית הדין לבטחון המדינה, פועלים ברשות הפלסטינית גם בתי דין צבאיים, העוסקים אך ורק בעבירות של אנשי הצבא של הרשות הפלסטינית. בבתי דין אלה קיימת ערכאת ערעור. היא קיימת גם במערכת בתי המשפט האזרחיים הפועלת בשטחים.

השיפוט המהיר בבתי הדין לבטחון המדינה נועד לאפשר לרשות הפלסטינית להמנע מהסגרת מחבלים פלסטינים לידי ישראל, באמצעות הקמת הפניה הישראלית כפי שנעשה לאחרונה מספר פעמים. אולם נראה, כי לא זה היה המניע העיקרי להקמת בית הדין. על פי גורמים מדיניים בכירים בישראל, כבר במהלך המו"מ על הסכם עזה־יריחו ידעו הישראלים שהפלסטינים לא יסגירו מחבלים. אכיפת סעיף ההסגרה באורח לא־סימטרי על הפלסטינים נועדה למעשה להמריץ אותם לפעול לעצור ולשפוט את המחבלים לתקופות מאסר בפועל.

גורמים פלסטיניים בכירים אומרים, כי הדחף העיקרי להקמת בית הדין הזה נבע מן הצורך של הרשות הפלסטינית להגיב ביד קשה ומהר נגד גורמי האופוזיציה האלימים, ולהעביר מסר ברור, כי היא לא תסבול התגרות בסמכותה ונסיונות אלימים לחבל בהסכם עם ישראל. בית הדין לבטחון המדינה הוא מסר כזה בעיני הרשות הפלסטינית.

אמש בטלוויזיה חיים נגיד

הטלוויזיה כרדיו

'ישיבת העידה' עם נסים משעל, 21.00, ערוץ 1

בניגוד לבן דודו, פרופ' יובל נאמן, שאיננו אש בוערת בו תמיד, פרופ' חיים הררי, נשיא מכון ויצמן בשבע השנים האחרונות, נראה נוח דעת, שליו וחייכן במידה העשויה לכבות כל אש שיבעיר גם הפראי שבמראייניו.

אבל נסים משעל לא ניסה לעורר שום פרובוקציה בשיחה איתו אמש, זו הוזלה כתולעת בין שאלות שיגרתיות ותשובות מנומסות על ראשית היקום ומבנה החומר, למשל, לבין בעיות שברומו של עולם, כגון מצב החינוך למדעים ובחינות הכניסה למוסדות להשכלה גבוהה.

אבל שמשעל החליט אמש לחרוג ממנהגו, ולהזמין לאולפן איש מדע, ולא פוליטיקאי, כרגיל. היה זה מסוג הרעיונות הנראים יפים על הנייר, אבל קשים לביצוע. אלא אם כן המראיין עצמו הוא בעל ידע בתחומי המדע והטכנולוגיה במידה שתצדיק מפגש כזה. או למרבה שפרופ' הררי היה עילוי בילדותו, שאמו היתה מתמטיקאית, שהגיע לפיסיקה בגיל מאוחר, כשחיפש לו, כמה אירוני, מקצוע מעשי יותר.

אבל הנסיונות להסביר את הקשר בין ראשית היקום לבין מבנה החומר, ב־30 שניות טלוויזיוניות, נראה שמוטב להפליא, ותשובותיו של פרופ' הררי לשאלות כמו, האם הוא מאמין בקיומו של אלוהים (כן, ככוח טבע, אבל לא ככוח המסוגל לשנות את חוקי הטבע), או האם צריך לשרוד ניגוד בין לימודי המדעים לבין לימודי ההומניסטיקה בתיכון (חס וחלילה, אחרת יגדלו חנוטים, שאינם יודעים ספרות ואמנות מה הן), נראו כל כך נבונות ושחוברות טוב, עד שהרגשתי ממש איך מיפלס האדרנלין צונח לו פלאות בדמי, ושמורותיי נעשות כבדות.

טלוויזיה היא מדיום שנועד לרוחו ולסטרא ולא לפרופ' כחיים הררי, שאינו מצטיין לא בברק רטורי ולא בדעות מפתיעות. הוא בסדר, קונסטרוקטיבי, שוחר טוב וצנוע, אבל להזמין אותו לשיחת ועידה, הרי זה כמו להצהיר שתכנית טלוויזיה בשעה הכי טובה, בערוץ 2 הפופולרי, יכולה להיות גם רדיו, ועדיין תזכה לקהל גדול. וזה, עם כל הכבוד, נראה לי טיפ טיפה לא צנוע.

סיעת ש"ס בהסתדרות דורשת לקצץ במשכורות נעמת

מאת אפרים דוידי

סיעת ש"ס בהסתדרות תדרוש בישיבת הנהגה בשבוע הבא להפסיק את הזרמת הכספים מגזברות ההסתדרות לנעמת.

יצוין שבישיבת הנהגת ההסתדרות ביום ראשון שעבר, דרשה יו"ר נעמת, עפרה פרידמן, לסגור את המחלקה הדתית של ההסתדרות, שבידי ש"ס. לדברי פרידמן המחלקה הדתית "עוסקת בפעילות מסיונרית על חשבון כספי חברי ההסתדרות".

יו"ר סיעת ש"ס, דוד טל, העומד בראש אגף הרווחה בהסתדרות, מסר אתמול, כי הסיבה לבקשה להפסקת התקציבים לנעמת נעוצה בכך שראשי האגפים בנעמת משתכרים הרבה מעבר למה שמשתכרים ראשי האגפים בהסתדרות. לדבריו, ראשי האגפים בנעמת משתכרים בין שלושת אלפים לחמשת אלפים שקלים לחודש יותר מבעלי תפקידים מקבילים בהסתדרות הכללית.

לעומתו טוענת פרידמן, כי קיים קיפוח של ראשי האגפים של נעמת לעומת ראשי האגפים בהסתדרות. לדבריה "זו תביעה קטנונית. ראשי האגפים בנעמת ויתרו על תוספת שכר כדי לתרום להבראת ההסתדרות. אם יש לעשות מעשה, יש דווקא להשוות את שכרן של ראשי האגפים בנעמת לרמת השכר הנהוגה בהסתדרות".

הכמה משתכרים בהסתדרות? המקומון "כלבו" פרסם בסוף השבוע צילום של תלוש שכר של אחד מבכירי ההסתדרות בחיפה: יו"ר האגף לאיגוד מקצועי במועצת פועלי חיפה, יגאל כהן, השתכר בחודש יולי יותר מ־17 אלף שקל ברוטו. יצויין שבשכר זה כלולים תשלום ביגוד ו"פעמי" של יותר מאלף שקל, דמי רישוי וביטוח רכב בסך 3700 שקל. כמו כן, קיבל כהן תוספת של כ־850 שקל עבור עבודה מפוצלת במשך חמישה ימים בשבוע.

צ'אנס

עלה K; לב A; יהלום J; תלתן 7

מזג האוויר

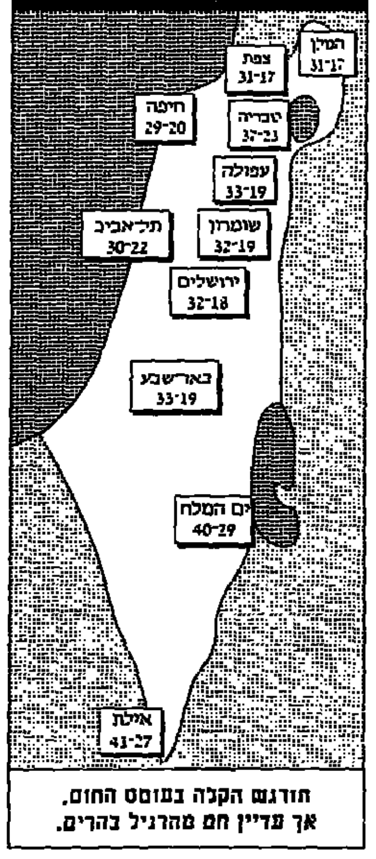

תורגש הקלה בעומס החום, אך עדיין חם מהרגיל בהרים.

הפוליגרף אימת את הכחשותיה של החשודה באונס בנה הקטין

ייתכן והתיק נגדה ייסגר. הנאנס כתב לרבין: "המשטרה מטרטרת אותי"

מאת רוני ברזילי

האם מאשדוד המכחישה את האשמות לפיהן אנסה וביצעה מעשים מגונים בשניים מבניה, נבדקה בפוליגרף ונמצאה דוברת אמת. מקורות במשטרת מחוז לכיש אמרו ל"דבר" כי לאור הממצא ונוכח סתירות שהתגלו בעדותם של ילדיה, בני 12 ו־18, ייתכן והתיק ייסגר.

מאז שנעצרה, לפני כחודש, טוענת האם בת ה־40 שמקור ההאשמות נגדה בסכסוך בינה לבין בעלה, וכי מדובר בעלילה שרקמו בעלה ושני בניה.

אמיתות הטענה נבדקה בפוליגרף והתוצאות היו חיוביות. גרסתה חיזקה בעדותו התקיפה של בנה הבכור שתמך באמו בכל אורך החקירה.

בעדותם של שני בניה הקטנים, שטענו כי אמם נהגה להיכנס למיטתם עירומה ולבצע מעשים מגונים בגופם, נתגלו סתירות.

המשטרה ביקשה לחקור גם את שני הבנים בפוליגרף אולם נתקלה בסירובם.

דוברת מרחב לכיש, רב־פקד ענת גרנים, אישרה את ממצאי הפוליגרף שנעשה לאם, ואת סירובם של הבנים להיבדק בפוליגראף כדי לאמת את גירסתם.

היא הדגישה כי לאור הממצאים יועבר תיק החקירה לפרקליטות מחוז הדרום שתחליט אם יש מספיק ראיות בכדי להגיש כתב אישום. עם זאת העריכו קצינים בכירים במרחב לכיש כי לא יהיה מנוס מסגירת התיק.

כתב עתים מציין כי בנה בן ה־12 כתב השבוע מכתב לראש הממשלה, יצחק רבין, ובו מחה על השאלות המטרטרות, לדבריו, אותם עבר מאז הגשת התלונה.

"סיפרתי הכל למשטרה, מה עוד הם רוצים ממני?... אני פונה אלייך לא כראש ממשלה, אלא כמו לאבא, ומבקש ממך שתתערב בעניין ותעזור לי להשתחרר מאמי", כתב הילד. מלשכתו של רבין נמסר כי העניין נמצא בטיפול.

דבר DAVAR
מייסד ועורך ראשון: ברל כצנלסון
עורך ראשי: דן בן־ישי

המו"ל: "דבר בע"מ"
נדפס בדפוס החדש בע"מ: רחוב חוסה ומסד 2, ת"א
המערכת וההנהלה תל־אביב; סניפים:
רחוב שינקין 45 ת.ד. 199, מיקוד 65233; ירושלים: רחוב הלל 16
טלפון: 03-5286141 (6 קווים); טלפונים: 02-256873, 02-256589
פקסימיליה: 03-6294783; חיפה: רחוב הנביאים 27
מחלקת המנויים: 03-5281105; טלפון: 04-620111
מחלקת המודעות, טלפונים ישירים
5286156, 5281860, 6298032
פקסימיליה מודעות: 03-6298032
טלפון לפניות הציבור 07.00-22.00, 03-5286141; הפצה "נד" 03-377056
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד

הנני מודיעה בצער רב על פטירתו של
בעלי היקר
אברהם בורשטיין
ההלוויה תתקיים היום, יום חמישי ט"ו באלול תשנ"ה, 14.9.95 נפגשים בשעה 14.00 ליד הכניסה לבית־העלמין הירקון.
אשתו הלה

הרשמה לקורס מנהיגות נשים
בביצוע המכון היהודי ערבי של ההסתדרות
בפיקוח ובליווי אקדמי של מרכז בובר לחינוך מבוגרים של האוניברסיטה העברית בירושלים
המכון היהודי ערבי של ההסתדרות מודיע על תחילת ההרשמה לקורס מנהיגות נשים.
הקורס מיועד לנשים בגילאים 22־45 ערביות ויהודיות, בעלות השכלה תיכונית ומעלה המעוניינות לעסוק בפעילות ציבורית וקהילתית.
הקורס יפתח באוקטובר ויתקיים במשך שנת הלימודים יום בשבוע. הקורס בפיקוח מרכז בובר לחינוך מבוגרים של האוניברסיטה העברית בירושלים.
בוגרות הקורס שיעמדו בכל הדרישות יהיו זכאיות לתעודת גמר מטעם מרכז בובר לחינוך מבוגרים של האוניברסיטה העברית בירושלים והמכון היהודי ערבי של ההסתדרות.
בין הנושאים בקורס:
מבנה החברה הישראלית, יחסי ישראל־ערב בעידן השלום, כלים ועקרונות של מנהיגות קהילתית, מעמד האשה בחברה הישראלית, התמודדות עם קונפליקטים, תקשורת בין אישית, פיתוח וניהול פרוייקטים מנהיגותיים.
ההרשמה עד 30/9/95
לפרטים והרשמה נא לפנות:
המכון היהודי ערבי של ההסתדרות
טלפונים: 09־914473 09־450561 בית ברל, דואר כפר סבא, מיקוד 44965

הרשמה לקורס מנהיגות צעירה
בביצוע המכון היהודי ערבי של ההסתדרות
בפיקוח ובליווי אקדמי של מרכז בובר לחינוך מבוגרים של האוניברסיטה העברית בירושלים
המכון היהודי ערבי של ההסתדרות מודיע על תחילת ההרשמה לקורס מנהיגות צעירה.
הקורס מיועד לבני 22־28 ערבים ויהודים, בעלי השכלה תיכונית ומעלה המעוניינים לעסוק בפעילות ציבורית וקהילתית.
הקורס יפתח באוקטובר ויתקיים במשך שנת הלימודים יומיים בשבוע: ימי חמישי אחה"צ 16.00־23.00 וימי שישי 9.00־15.00.
הקורס בפיקוח מרכז בובר לחינוך מבוגרים של האוניברסיטה העברית בירושלים.
בוגרי הקורס שיעמדו בכל הדרישות יהיו זכאים לתעודת גמר מטעם מרכז בובר לחינוך מבוגרים של האוניברסיטה העברית בירושלים והמכון היהודי ערבי של ההסתדרות.
בין הנושאים בקורס:
מבנה החברה הישראלית, יחסי ישראל־ערב בעידן השלום, כלים ועקרונות של מנהיגות קהילתית, התמודדות עם קונפליקטים, תקשורת בין אישית, פיתוח וניהול פרוייקטים מנהיגותיים.
ההרשמה עד 30/9/95
לפרטים והרשמה נא לפנות:
המכון היהודי ערבי של ההסתדרות
טלפונים: 09־914473 09־450561 בית ברל, דואר כפר סבא, מיקוד 44965

רבין יתלונן בפני ראשי הממשל ברוסיה על הכוונה למכור כורים לאיראן

סיים אתמול את ביקורו באוקראינה; רה"מ מרצ'וק: אבקר בקרוב בישראל

מאת סופי בסוק, קייב

ראש הממשלה, יצחק רבין, הביע אתמול דאגה רבה לאור כוונתה של רוסיה למכור כורים גרעיניים לאיראן, ואמר כי יתלונן על כך בפני המנהיגות בקרמלין.

רבין אמר את הדברים בראיון עם כתבים, במהלך היום השני של ביקורו באוקראינה, שנועד בעיקר לשיפור יחסי המסחר ולהידוק היחסים בין ישראל לאוקראינים.

נשיא אוקראינה, ליאוניד קוצ'מה, ביקש מראש הממשלה כי יעלה בפגישותיו במוסקבה את בקשת אוקראינה ליתר התחשבות רוסית בנושאים בינלאומיים, צבאיים, כלכליים ואחרים, כולל רצונה של אוקראינה להתקבל לנאט"ו.

קוצ'מה חזר ואמר לרבין כי לארצו אין כל שיתוף פעולה גרעיני או צבאי עם איראן. הוא שיבח את תמיכת ארה"ב באוקראינה, בעיקר בתחום הכלכלי, והציע שיתוף פעולה רוסי־אמריקני־ישראלי, בנושאים שונים. רבין הסביר לקוצ'מה את עמדותיה של ישראל עם התושבים. שני המנהיגים סיכמו על העמקת שיתוף הפעולה בין שתי מדינות.

ראש הממשלה פתח את היום השני לביקורו בקייב בפגישה עם יו"ר הפרלמנט, אלכסנדר מורוז. מאוחר יותר חנך בבניין השגרירות מרכז תיירות ישראלי, ונפגש עם שליחי הסוכנות ועם יהודי הקהילה.

בפגישה עם השר לקשרי מסחר, הביע רבין תקווה כי קשרי הסחר בין אוקראינה לישראל יתחזקו. הוא גילה כי ישראל רכשה ציוד למפעל מנועים באוקראינה, והציע פרויקטים ישראליים־אוקראיניים בשיתוף עם מדינות נוספות.

אחרי הצהריים, בתום סיור על הדנייפר עם ראש ממשלת אוקראינה, יבגני מרצ'וק, הביע רבין תקווה כי הביקור המוצלח בקייב יביא פירות ביחסים הבילטרליים בין שתי המדינות ובנושאים אחרים. מרצ'וק אמר כי הוא מצפה שהיחסים הכלכליים בין אוקראינה לישראל ישתפרו בקרוב. הוא נענה להזמנת רבין, והודיע כי יבקר בקרוב בארץ.

רבין הגיע בחצות למוסקבה. היום צפוי לו סדר יום דחוס מאוד, שבמרכזו פגישות עם ראש ממשלת רוסיה צ'רנומירדין בבית הלבן במוסקבה, עם שר ההגנה פאבל גראצ'וב, ועם שר החוץ אנדריי קוזירב. הנושא המרכזי בכל השיחות יהיה שיתוף הפעולה הגרעיני בין רוסיה לאיראן. רבין כבר הודיע בעבר באוזני הרוסים נגד שיתוף פעולה זה, מה עוד שאיראן מגדירה בגלוי כי היא רואה בישראל אויב פוטנציאלי. רבין מודאג מהידיעות האחרונות כי רוסיה עומדת לסייע לאיראן להקים עוד שני כורים גרעיניים. ראש הממשלה יתן הבוקר ראיון לטלוויזיה הרוסית, יבקר בבית הספר היהודי במוסקבה ויבקר באתר הנצחה מרכזי לחללי הצבא הסובייטי במלחמת העולם השנייה.

ראש הממשלה ישוב לישראל הלילה.

ראש ממשלת אוקראינה, יבגני מרצ'וק, עם ראש הממשלה, יצחק רבין, אחרי שיט בנהר הדנייפר (צילום: אי.פי)

עובדי המינהל במשרד הבריאות צפויים לחדש שביתתם ביום א'

מאת עזרא חן

כ־2,000 עובדי המינהל והשירותים במשרד הבריאות מתכוונים לשוב ולשבות מיום ראשון הקרוב, לפרות צווי מניעה שהוציא אתמול בית הדין האזורי לעבודה בירושלים.

כזכור, לפני כשבועיים נפסקה שביתת העובדים, שנמשכה עשרה ימים, בהתאם להסכם שהושג בהמלצת בית הדין לעבודה. על פי ההסכם, התקיים בשבועיים האחרונים משא ומתן בין נציגי העובדים לנציגי האוצר ומשרד הבריאות, במטרה להגיע להסכמה על תביעות העובדים לתוספות שכר. העובדים טוענים כי שכרם נשחק בעשרות אחוזים בהשוואה לעובדים אחרים במערכת הבריאות.

המשא ומתן בין הצדדים לא הביא להסכמה ביניהם, ואתמול, בדיון בבית הדין, קיבל השופט יעקב נויגבורן את בקשת המדינה והוציא צווי מניעה כנגד העובדים, האוסרים עליהם לשבות. השופט לא פרסם את נימוקיו להחלטה, והודיע כי אם יבקשו זאת נציגי העובדים, יפרסם את נימוקיו תוך חמישה ימים.

לפי דובר האוצר, "קיבל בית הדין את עמדת האוצר שאין מקום לתוספות שכר, במיוחד לאור התחייבות הסתדרות עובדי המדינה לשקט תעשייתי עד שנת '97, ככתוב בהסכמי העבודה".

יו"ר ועד העובדים הארצי של עובדי משרד הבריאות, רמי השאש, מסר כי העובדים מתכוונים לפתוח בשביתה מקיפה יותר מזו שהסתיימה לפני כשבועיים, ולא לקיים את החלטת בית הדין לעבודה.

"במשא ומתן הם רימו אותנו, ובאו אלינו עם אותן הצעות שהציעו במהלך השביתה הקודמת", אמרה חנה מזר, חברת הועד הארצי.

בשל השביתה תהיינה סגורות כל לשכות הבריאות המחוזיות והנפתיות, לא יינתנו חיסונים ליוצאים לחו"ל, לא ישוחררו מכולות מזון בנמלים, תיפסק הבדיקה השגרתית של מים ומוצרי מזון, לא יינתנו בקשות לאשפוז סיעודי, ועוד.

צו על תנאי לשב"כ ולוועדת השרים: מדוע לא תורו להפסיק מיד הטלטולים

עם זאת דחה בג"ץ את בקשת העותרת, האגודה לזכויות האזרח, להוציא צו ביניים

מאת מיכל סלע

בית המשפט הגבוה לצדק הוציא אתמול צו על תנאי, המורה לשב"כ ולוועדת השרים לענייני אמצעי החקירה של השב"כ להשיב תוך שישים יום מדוע לא יורו לחוקרים להפסיק מיד את השימוש בטלטולים נגד נחקרים פלסטינים.

בית המשפט דחה את בקשת העותרת, האגודה לזכויות האזרח בישראל, להוציא צו ביניים המורה להפסיק לאלתר את השימוש בטלטולים. העתירה של האגודה הוגשה ב־27 ביוני והדיון בה נדחה פעמים אחדות, לבקשת פרקליטות המדינה, משום שוועדת השרים התלבטה אם להאריך את ההיתר להשתמש באמצעי חקירה מיוחדים.

"המשך הפעלת שיטת הטלטולים בחקירה עלול להסב נזק בלתי הפיך לנחקרי השב"כ – בצקת מוח, נזק לסיבי עצבים ואף למוות. לפיכך יש להפסיק לעשות בה שימוש," כותבים העותרים בעתירה.

בכתב העתירה, שהוגש בעקבות מותו של עבד אל־צאמד חריזאת במהלך חקירת שב"כ, מונים העותרים מקרים קודמים של גרימת נזק לנחקרים שטולטלו. באסם תמימי אושפז ב־10 בנובמבר 1993, כשהוא סובל מדימום במוח לאחר שאיבד הכרתו בעת חקירת שב"כ. על פי עדותו, הוא טולטל באורח אלים. נחקר אחר, שג, מסר גם הוא כי איבד הכרתו בעת טלטול על ידי חוקר שב"כ. נחקר אחר, עבד אל־נאסר אל־עקיסי, מתאר גם הוא עינוי דומה. תיאורי החוקרים מצורפים לעתירה.

בדיון אתמול בבית המשפט אמר נציג פרקליטות המדינה, עורך הדין שי ניצן, כי יש לדחות את העתירה על הסף משום שהיא כללנית, ומשום שלא ניתן לאסור על חוקרי השב"כ לנקוט אמצעים שהם רשאים לנקוט על פי הוראות הדין, ועומדת להם הגנת הצורך.

ניצן חזר והדגיש כי הטלטול כשיטת חקירה אינו נעשה כדרך של שגרה, אלא רק במקרים מיוחדים ותוך פיקוח והנחיות לחוקרים. עורך הדין אליהו אברם מן האגודה ציטט מאמנות בינלאומיות פוסקים האוסרים באופן מוחלט עינויי נחקרים. טלטול הוא עינוי, לטענת האגודה. ניצן אמר כי טלטול אינו בחזקת עינוי או מעשה הכרוך בסבל ובכאב.

נציג האגודה לזכויות האזרח, עורך הדין דן יקיר, אמר במהלך הדיון כי העתירה אינה כללנית ולא תאורטית, משום שהיא עוסקת בשיטת חקירה אחת ספציפית והנושא עלה לדיון לאחר שהשימוש בה גרם למקרה מוות, "ואסור לומר רק מקרה מוות אחד".

בהתייחסו לסכנה הטמונה בטלטול הגוף הביא עו"ד יקיר דוח של הרופא קירשנר, שעל פיו גם טלטול אחד עלול לגרום לנזק בלתי הפיך. עו"ד ניצן ציטט מתוך דוח של אותו רופא, שאמר כי הוא מכיר רק מקרים של נזק לילדים שטולטלו, לא מבוגרים. עם זאת, הודגש באותן הוראות ברור השימוש באמצעי זה בעת החקירה, והצורך הצפוי "שואף לאפס", כטענת ניצן. את ההגבלות והנהלים יוכל נציג הפרקליטות להציג בפני השופטים בלבד.

הטענה העיקרית של האגודה לזכויות האזרח היא שאין חוק מפורש המתיר שימוש בטלטולים בעת חקירת פלסטינים, ולאחר שמתברר כי יש סכנה באמצעי הזה – "הם מאחרים בהגנת הצורך. לולא נשקפה סכנה, לא היו נקבעות הגבלות." הגנת הצורך עומדת למקרים שלא נצפו מראש, לא בתהליך לחוק המתיר לרשות שלטונית לעשות שימוש באמצעים שיש בהם משום פגיעה בזכויות האדם, אמר יקיר.

השופטים שישבו בדיון, גבריאל בך, טובה שטרסברג־כהן ויצחק זמיר פנו לעותר ולמשיב בשאלות שביקשו לנסות ולהבהיר את "הגבול לשימוש באלימות כדי למנוע אסון", כניסוחו של השופט בך.

שר החוץ של דרא"פ לא נענה לבקשות פרס ובײלין לבטל הביקור באוריינט האוס

עם זאת הבטיח לשקול העניין מחדש; נחתם הסכם מסגרת לשיתוף פעולה כלכלי

מאת אמיר נוימן

שר החוץ הדרום־אפריקאי, אלפרד נזו, המבקר בישראל, מתכוון לבקר באוריינט האוס. בפגישותיו אתמול עם שר החוץ, שמעון פרס, ושר הכלכלה והתכנון, יוסי ביילין, ניסו השניים להשפיע עליו כי יבטל את הביקור הנזכר.

השר נזו לא נעתר לבקשות אך הבטיח לשקול שוב את הבטחתו. נזו עומד לבקר גם בעזה וביריחו, וייפגש עם יו"ר הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת.

בפגישת עבודה אתמול בצהריים בין שר החוץ פרס לבין נזו נחתם הסכם מסגרת לשיתוף פעולה בין שתי המדינות. בפגישה נדונה גם שאלת היחסים בין דרום־אפריקה לבין איראן, בין השאר על רקע החששות מתכנית הגרעין של איראן. לדברי פרס, ישראל מודאגת מן האפשרות שבידי המשטר הפונדמנטליסטי האיראני יהיה נשק גרעיני.

השר נזו אמר כי יחסי ארצו עם איראן מבוססים על אינטרסים כלכליים ואינם באים על חשבון יחסיה עם מדינות אחרות. לדבריו, אין לממשלתו כוונות להתאים את מדיניות החוץ שלה למדיניותה של איראן.

בהתייחסו לשאלה הגרעינית אמר, כי דרום־אפריקה גילתה אחריות רבה בכל הקשור לסוגיה זו, כאשר פירקה עצמה מנשק גרעיני לאחר הבחירות הדו־גזעיות הראשונות בשנה שעברה, ואיפשרה פיקוח בינלאומי. נזו הוסיף כי בעת הדיון על הארכת האמנה למניעת תפוצת הנשק הגרעיני, מילאה דרום־אפריקה תפקיד מתווך במחנה המדינות הבלתי מזדהות, לפרוץ הביקורת שסכנה מצד אחרות מן המדינות במחנה זה.

השר האורח דיווח לפרס בהרחבה על המתרחש כיום בדרום־אפריקה מבחינה מדינית וכלכלית וסקר את הקשיים, הכלכליים בעיקר, שבפניהם עומדת ממשלת פרטוריה.

נזו, הנחשב למס' 3 בהיררכיה הפנימית של מפלגת השלטון הראשית, האי.אנ.סי, נחשב במשך שנים רבות, שבהן היה בגלות, דמות מובילה בתחום קשרי החוץ של תנועת הקונגרס הלאומי האפריקאי, ושימש כנציגה במצרים ובתוניס. בסוף שנות ה־80, כאשר נלסון מנדלה היה עדיין בכלא, שימש נזו גם כיו"ר בפועל של התנועה.

השר יוסי ביילין נועד אתמול עם שר החוץ נזו לארוחת בוקר במלון "קינג דיוויד". ביילין ומנכ"ל משרדו, אלון ליאל, לשעבר שגריר ישראל בפרטוריה, הוליכו בשנות ה־80 את המהפך במדיניות החוץ של ישראל כלפי המשטר הלבן, משיתוף פעולה מלא עמו עד לתיאום עם המדיניות הבינלאומית שגרסה אמברגו על דרום־אפריקה.

בתפקידיו השונים במשרד החוץ, בעשור הקודם, מאבק ביילין ליצירת יחסים עם הקונגרס הלאומי האפריקאי כאשר הוא נחשב עדיין ארגון טרור בדרום־אפריקה, ועודד ביקורים של אישים שונים מטעמו.

בפגישתם אתמול דנו שני השרים באפשרויות השונות לשיתוף פעולה בין שתי המדינות. השר האורח הציע כי ישראל תשתמש בפרטוריה ובמעמדה כמעצמה אזורית באפריקה כ"קרש קפיצה" למדינות היבשת. השר ביילין סקר את פעילותה של ישראל בעבר הרחוק והקרוב באפריקה, והציע לשר נזו לדון בפרויקטים כלכליים משותפים.

דניאל בן־סימון מוסר כי פרס ונזו חתמו על הסכמים בתחומי המדע, איכות הסביבה, החקלאות והמסחר.

שר החוץ פרס עם שר החוץ של דרום־אפריקה, אלפרד נזו (צילום: חנניה הרמן)

שיבושים ב־700 אלף קווי טלפון בגוש דן

מאת אורן סואידי

אתמול בשעה 10.00 נפלו מרכזיות הטלפון של "בזק" בתל אביב. כתוצאה מכך שובשו כל ערוצי התקשורת בעיר למשך שעתיים וחצי. עומס שחל במערכת התמסורת של מרכזייה ראשון לציון גרם לתקלה.

הדבר גרם לשיבושים ב־700 אלף קווי טלפון בגוש דן, ובעיקר בתל אביב. לא מדובר בניתוק, אלא בעומס שהצריך חיוג חוזר כדי לקבל תשובה.

דובר "בזק" מסר כי תופעה מסוג זה אירעה בעבר, אבל לא בקנה מידה כזה – "למיטב זכרוני זו הפעם הראשונה שהדבר קורה".

התקלה אותרה לאחר שבמערכת הבקרה הארצית של "בזק" התקבלה התראה. המערכת, המספקת התראות בזמן אמת, הניעה את עובדי "בזק", שהחלו לחבר את המרכזייה שנפגעה והורידו בהדרגה את העומס מעל הרשת.

אורחים לרבין: לקלוט בארץ את הפלסטינים המגורשים מלוב

מאת כתב "דבר"

קבוצה של ישראלים תושבי ירושלים, שהקימו את "האגודה נגד האפרטהייד", פנו אתמול אל ראש הממשלה, יצחק רבין, בבקשה לקלוט את הפליטים הפלסטינים שגורשו מלוב. במכתב, החתום על ידי עו"ד לינה בוייר, אלי אמינוב, אלגרה פצ'קו, אורטנסיה שפרינצק ופרופ' ישראל שחק, נאמר כי "השליט הלובי קדאפי פתח במבצע גירוש נגד הפלסטינים שגרו בארצו, בניסיון כדי להעניש את ראש אש"ף, יאסר ערפאת, על הסכם אוסלו".

לדברי אנשי האגודה, "שוב צופה העולם בשתיקה כיצד אנשים, נשים וטף מגורשים מבתיהם רק בשל מוצאם, כתוצאה מפעילות של רודנים". אנשי האגודה קראו לרבין "לפתוח להם את שערי הארץ, ולאפשר להם למצוא מקלט במולדתם".

לוב גינתה אתמול בחריפות את מה שכינתה "התערבותה של ארה"ב בענייניה הפנימיים". זאת, בעקבות ביקורת שהשמיעה וושינגטון על החלטתה של טריפולי לגרש את הפלסטינים המגורשים ועובדים בשטחה.

דובר המשרד לענייני ערבים בלוב ציין כי "התערבותה של ארה"ב בסוגיה זו, הינה התערבות בוטה וחוצפה בענייניה הפנימיים של מדינה ריבונית". לדבריו, "החלטתה של לוב בנושא גירוש הפלסטינים התקבלה בתיאום עם ידי הפלסטינים המגורשים בלוב".

בהודעת משרד החוץ האמריקני צוין כי "על שליט לוב, מועמר קדאפי, להעניק את חופש הבחירה לפלסטינים בנושא מגוריהם". עוד הדגיש משרד החוץ האמריקני את "התפקיד החשוב שמילאו הפלסטינים הגולים בהתפתחות מדינות האזור".

יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, אמר אתמול בקהיר כי ביקש ממצרים ומהליגה הערבית לפנות למנהיג לוב, מועמר קדאפי, ולבקשו להפסיק את גירוש הפלסטינים מארצו. הוא כינה את הגירוש "החלטה מרשעת".

ח"כ זנדברג: לציין ה־13 בספטמבר כיום זיכרון לקורבנות הטרור

מאת ידיב בן יהודה

ח"כ מודי זנדברג מצומת קורא לציין את ה־13 בספטמבר, יום חתימת הסכם אוסלו לפני שנתיים, כיום זיכרון לאומי לקורבנות הטרור.

בעצרת שקיימה אתמול סיעת צומת ברחוב דיזנגוף בתל־אביב, סמוך למקום בו התפוצץ האוטובוס בקו 5, הדגיש זנדברג כי מיום זה חלה עלייה ניכרת במספר קורבנות הפיגועים. במהלך העצרת, בה השתתפו כמה עשרות אנשים, אמר ח"כ רפאל איתן כי הוא חושב שרעיונו של זנדברג "הכם מאוד ומפוכח מאוד, כי מאז חתימת הסכם אוסלו נהרגו 156 יהודים, שפרס מכנה אותם קורבנות השלום. היה מעניין מאוד לראות את פרס מתנהג בנוער קורבן שלום".

כספי הסיוע של המדינות התורמות יועברו ישירות לרשות הפלסטינית

מאת יוסי מורגנשטיין

הבנק העולמי, המרכז את סיוע המדינות התורמות לרשות הפלסטינית, חזר בו מדרישותיו התקיפות כי הרשות הפלסטינית תפעל בהתאם לכללי "שקיפות ובקרה חשבונאית". מעתה והלאה, כך סוכם בשבוע שעבר בין הבנק העולמי לבין הרשות הפלסטינית, יעביר הבנק את הסיוע הכספי הבינלאומי במישרין למשרדי הרשות הפלסטינית, באמצעות משרד האוצר שלה, שבראשו עומד מוחמד נשאשיבי. כך מסר אתמול הארגון "מבט לשלום".

פירושו של הסדר חדש זה הוא עקיפת פקאר"ר, המועצה הכלכלית הפלסטינית לפיתוח ולשיקום, המנוהלת על ידי אבו עלא, הממונה על הכלכלה ברשות הפלסטינית. פקאר"ר, שהוקמה ב־1993, היתה תנאי מרכזי להלוקת כספי הסיוע הבינלאומי לרשות הפלסטינית. מוסד זה הוקם במטרה לענות על דרישות ה"שקיפות והבקרה החשבונאית" של המדינות התורמות ועל מנת להיות כתובת רשמית שדרכה יועבר הסיוע הבינלאומי בסך 2.4 בילארד דולר במשך חמש שנים. ההסדר החדש ייטול איפוא מפקאר"ר ומאבו עלא נתח נכבד ביותר מכוחם.

על פי "מבט לשלום", מאז הקמת הרשות הפלסטינית שוררת יריבות עזה בין פקאר"ר, משרד האוצר ומשרד התכנון של נביל שעת', במיוחד סביב הזכות לשמש כתובת לקבלת כספי הסיוע הבינלאומי. עד לפני כחודש, מסר "מבט לשלום", נהג שעת' לשלוח מכתב לכל המדינות התורמות, שבו ציין כי משרדו הוא הכתובת הרשמית לקבלת הסיוע המיועד לרשות הפלסטינית.

מקורות בבנק העולמי מסרו ל"מבט לשלום" כי קרן הולסט, שנקבעה על ידי המדינות התורמות ככלי למימון הוצאות שוטפות של הרשות הפלסטינית, הפסיקה לפעול השל מיוני האחרון. הכספים היחידים שהועברו על ידי הקרן נועדו לשלם את משכורות שוטרי הרשות הפלסטינית בחודשים יוני ויולי. שאר עובדי הרשות לא קיבלו בחודשים אלה משכורות מלאות, אלא מקדמות בלבד שמומנו כנראה על ידי הבנקים הפלסטיניים בעזה ועל ידי סיוע כספי ישיר מן המדינות התורמות.

מאז הקמתה ועד יוני 1995 העבירה קרן הולסט לידי הרשות הפלסטינית סכום של כ־108 מיליון דולר באמצעות פקאר"ר. בסוף יולי עמדה לרשות הקרן יתרה של 20 מיליון דולר והובטחו לה על ידי המדינות התורמות 35 מיליון דולר נוספים.

העברת כספי הקרן לרשות הפלסטינית תחודש כנראה רק לאחר חתימתו של הסכם רשמי בעניין זה בין הבנק העולמי לבין הרשות הפלסטינית, ועל פיו יועברו הכספים דרך משרד האוצר הפלסטיני ולא דרך פקאר"ר.

יו"ר ארגון בעלי המוניות יתמודד בפריימריס של הליכוד

מאת אורי שרון

יו"ר ארגון בעלי המוניות בישראל, עו"ד אברהם מטירת הכרמל, הודיע כי יתמודד בפריימריס של הליכוד, במשבצת שהוקצתה [illegible] – במקום ה־19 בסיעה בכנסת.

איש מרץ המדינה, יעקב בן שאול, תיאר בכינוס מנהלי תחנות שנערך שלשום בחיפה, כיצד יוכל ארגון מקצועי, כמו זה של בעלי המוניות, להשפיע על ענייני הענף על ידי הכללת נציג מטעמו בכנסת. "בעוד שכל מתמודד בפריימריס זקוק למטות פעולה, לנהגי המוניות מטות פעולה קיימים ברחובי הארץ, קרי – התחנות, וכל מנהל תחנה הוא מנהל מטה", אמר בן שאול. לדבריו, אלפי העובדים בתעשייה האווירית, שמתמיכתם אינם חברי העבודה, התפקדו בבחירות הקודמות למפלגה זו והביאו לבחירתו של יו"ר ועד העובדים שלהם, יעקב שפי. הוא התמודד במשבצת שהוקצתה למחוז מגורים.

هكذا من الأصل

שמעון שיפר במו"מ לתפקיד הכתב המדיני של ערוץ 1

מאת אביבה זלצמן

שמעון שיפר יהיה הכתב המדיני של הטלוויזיה הישראלית (ערוץ 1), אם וכאשר יסוכמו הסידורים הכספיים להעסקתו.

לאחר מו"מ עם מספר מועמדים על התפקיד, ביניהם נסים משעל, מנחה התכנית "שיחת ועידה", ושלמה רז, כיום הכתב המדיני של "קול ישראל", הוחלט בערוץ הראשון כי שיפר הוא המועמד המתאים לתפקיד, ועתה מתנהל אתו מו"מ על תנאי העסקתו ושכרו. גורמים בטלוויזיה וברשות השידור טוענים, כי כל עוד לא סוכמו התנאים הכספיים עם שיפר "הכל עדיין פתוח".

שיפר, כיום הכתב המדיני של העיתון "ידיעות אחרונות", יחליף את גדי סוקניק, שעזב לערוץ השני. שיפר נמצא בימים אלה עם ראש הממשלה בקייב, ואי אפשר היה לקבל את תגובתו לידיעה.

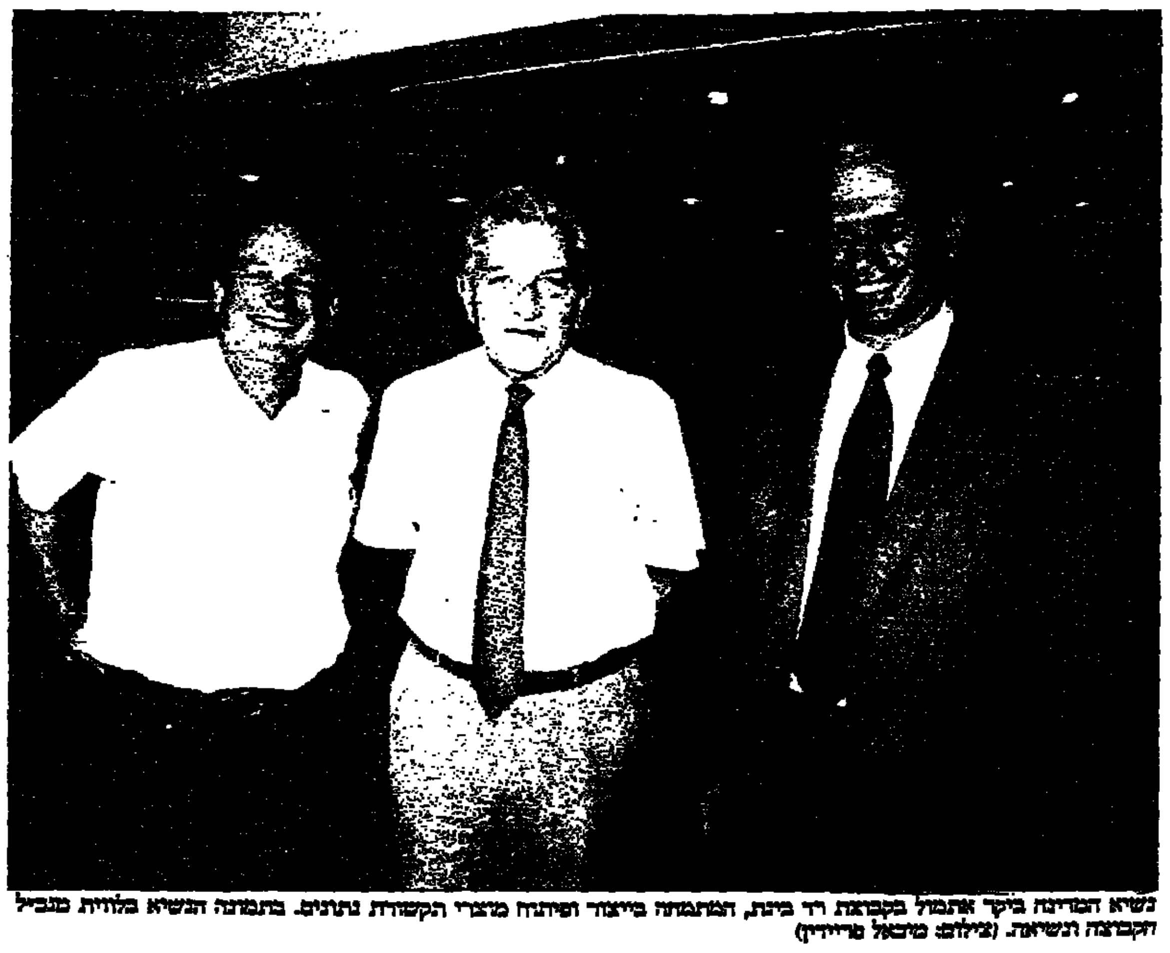

נשיא המדינה ביקר אתמול בקבוצת רד בינת, המתמחה בייצור ופיתוח מוצרי תקשורת נתונים. בתמונה הנשיא בלווית מנכ"ל הקבוצה ונשיאה. (צילום: מיכאל פרידין)

ברצלונה הפריעה לעבודת החוק בבאר שבע

מאת שמעון איפרגן

שוטרי בית המעצר נגב לא הביאו אתמול עציר לבית משפט השלום בבאר שבע לדיון בעניינו, בגלל משחק הכדורגל של הפועל ב"ש נגד ברצלונה.

מסתבר, שכל כלי הרכב במשטרת מרחב הנגב נלקחו לאבטחת משחק הכדורגל, ושוטרי בית המעצר נותרו ללא רכבי ליווי. השוטרים היו אמורים להביא מבית המעצר לבית המשפט את איגור מסטוב, הנאשם בהבאת רופא.

בבית המשפט הסביר שוטר הליווי, מדוע לא הובא העציר: "יש פה בעיה. לא הודיעו לנו במזכירות בית המשפט להביא אותו, חוץ מזה אין לי כלי רכב להביא את העציר מהכלא בגלל משחק הכדור נגד ברצלונה".

מועצת הרשות השנייה תדון בבחירת סמנכ"ל בתחילת השבוע הבא

מאת אביבה זלצמן

מועצת הרשות השנייה תדון בישיבתה ביום ראשון הקרוב, בנושא בחירת סמנכ"ל לרשות השנייה, זאת לאחר שיו"ר המועצה, פרופ' גדעון דורון, השעה את עבודת ועדות המועצה השונות והעביר את הדיון בסוגיית הסמנכ"ל מוועדת המינהל וכוח האדם של הרשות למועצת הערוץ. הדיון יתקיים בהיעדרו של מנכ"ל הרשות, נחמן שי, שנמצא בחו"ל וחוזר לארץ באותו לילה.

על־פי נוהלי הערוץ, בחירת הסמנכ"ל היא בסמכותה של ועדת מינהל וכוח אדם של הרשות. לפני כחודש ראיינה הוועדה 22 מועמדים והחליטה על שלושה מועמדים סופיים: נילי טל, משה לוינסון ואלי ניסן, מהם ייבחר אחד לתפקיד.

נודע, כי טל היא המועמדת המועדפת על השר הממונה על הרשות, פרופ' שמעון שטרית, שלוחץ על הוועדה לבחור בה, ואילו לוינסון הוא המועמד המועדף על מנכ"ל הרשות נחמן שי. חברים במועצה טוענים, כי העברת הדיון בבחירת הסמנכ"ל מן הוועדה אל המועצה, כמו גם השעיית עבודת הוועדות, היא עוד ניסיון של השר להתערב ולהשפיע באמצעות יו"ר המועצה.

בתגובה אמר הפרופ' דורון, כי "מאחר שוועדת כוח אדם לא הצליחה להכריע על מועמד, והחלה מסכת לחצים, כראוי שהמועצה תקיים דיון בנושא. ייתכן שהמועצה תוכל להכריע טוב יותר, וייתכן אף שצריך לשנות את הגדרת התפקיד ואת הדרישות לתפקיד זה". על השאלה מדוע לא נדחה הדיון ביום אחד, עד לשובו של המנכ"ל, ענה דורון: "לנחמן שי יש ממלא מקום, רני מגרן, ויש דברים על סדר היום שאינם סובלים דיחוי".

יו"ר המועצה מתכוון להעלות בישיבה הקרובה לדיון גם את נושא נוהל פעילות ועדות המועצה. למועצת הרשות השנייה 14 ועדות שונות, שנבחרו לפני מספר שבועות, לאחר קשיים רבים, ותוך מאבקי כוח בתוך המועצה בין החברים החדשים והוותיקים. השעיית עבודתן מעכבת גם את הדיון בנושא מתן היתר לרדיו ללא הפסקה, תחנת הרדיו האזורית בתל־אביב, ונושאים חשובים נוספים.

סולן להקת "משינה" בעצרת להרוגי ערד: לדאוג לנוהל שיסדיר הפסטיבלים

ההורים השכולים חזרו על הדרישה להקים ועדת חקירה

מאת שמעון איפרגן

"תרבות היא דבר בסיסי. אנשים חייבים לדעת איך להתנהג. היינו בקונצרטים בחו"ל, האנשים נשארו בחיים", כך אמר אתמול, סולן להקת "משינה", יובל בנאי במהלך עצרת זיכרון שנערכה בבית "יד לבנים" בבאר־שבע, שבתרומתה הקמת ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת אסון פסטיבל ערד. בעצרת נכחו כמאות בני נוער, שלושת ההורים השכולים, וחברי להקת משינה.

האווירה במקום הייתה קשה, ביחוד נוכח התנגדות ראש הממשלה להקמת ועדת חקירה ממלכתית. ח"כ שמואל אביטל (עבודה) התומך בדרישת ההורים השכולים אמר: "אני פונה לראש הממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית שתגבש קריטריונים לקיומו של פסטיבל, כדי שלהבא לא יתרחשו אסונות".

חברי להקת "משינה" נפגשו עם ההורים השכולים והשיחה ביניהם הייתה נרגשת מאוד. ל"דבר" אמר יובל בנאי: "חייב להיות נוהל בסיסי שאנשים יוכלו ללכת בצורה בטוחה לקונצרטים. אנו עומדים מאחורי הדרישה שיהיה תקן להקמת פסטיבלים בארץ".

על התמודדותם עם האסון, אמר בנאי: "יהיה לנו קשה להתמודד עם האסון, אבל להורים השכולים היה קשה יותר". שלומי ברכה, חבר בלהקה אמר בשיחה עם בני נוער: "רצינו לעשות הופעת פרידה כמו שצריך, ובסוף נחת עלינו האסון הנורא הזה. עכשיו אני הולך להתאוורר כמה שנים ויורד מהבימה. לקבור את האסון בצורה קשה מאוד ובקושי תפקדנו בודדי היומיים בעקבותיו".

בהמשך העצרת נשאו ההורים השכולים דברי הספד ושכול על יקיריהם. יו"ר אגודת אבני ישראל, שייקה לוי, שיגר מכתב לח"כ שמוליק אביטל שבו הוא משתתף בכאב המשפחות השכולות, ומביע תקווה שהלקחים מהאסון יופקו.

בתוך כך נמסר כי, רפ"ק שלמה אבוטבול, שוועדת הבדיקה המשטרתית מצאה אותו בין האחראים לאסון ערד, שוקל לעתור לבית הדין הגבוה לצדק, בגלל שהמשטרה מונעת את קידומו. לטענת אבוטבול בשיחה שקיים עם מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב אסף חפץ, הובטח לו שקידומו לא יפגע והוא יצא לקורס פיקוד ומטה כפי שסוכם עימו לפני האסון.

כדי לשנות את התמונה פנה בא כוחו של אבוטבול עו"ד שינקולבסקי למפכ"ל תוך מגמה לעמוד בהתחייבות שנתן. במכתב התגובה הבהיר המפכ"ל כי הבטיח דבר לאבוטבול.

עו"ד שינקולבסקי, אמר אתמול כי: "רפ"ק אבוטבול הוא הנפגע העיקרי בכל פרשת אסון ערד. הוא צריך להחליט אם להשלים עם החלטת המערכת להקפיא את קידומו, או לפנות לערכאות משפטיות כדי להילחם נגד המערכת".

יצויין, כי רפ"ק אבוטבול נחשב לאחד הקצינים הטובים במרחב הנגב, והוא עמד בראש השוטרים שחשפו את משאית התופת בתל־שבע לפני מספר חודשים.

רפ"ק עופר סיוון, מלשכת דובר משטרת ישראל מסר בתגובה: "לא ניתנה לקצין הבטחה דווקא לצאת לקורס הפיקוד הנוכחי. אין פירוש הדבר, שהוא לא יצא לאחד הקורסים הבאים".

אחרי 15 שנה: רוצחו של אורון ירדן ייצא לחופשה ראשונה מהכלא

(ע). – צבי גור, שנידון למאסר עולם על רצח הילד אורון ירדן, ייצא בקרוב לחופשה ראשונה מהכלא לאחר 15 שנה. כך קבע אתמול שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב.

לגור אושרה חופשה של 24 שעות, והוא יורשה לעשותה אך ורק בתוך ביתו.

נפטר אלוף (מיל.) יוסף אבידר שהיה סגן הרמטכ"ל בתקופת דיין

מאת און לוי

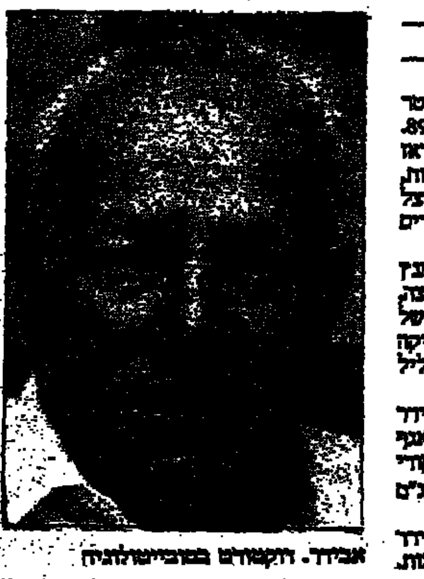

אבידר. דוקטורט בסובייטולוגיה

אלוף (מיל') ד"ר יוסף אבידר, נפטר שלשום בביתו בירושלים והוא בן 89. האלוף אבידר, שהיה סגן הרמטכ"ל דאז משה דיין ושגריר ישראל בברית המועצות, ייטמן בטקס צבאי מלא בהר הרצל בירושלים. רעייתו היא סופרת הילדים ימימה אבידר־טשרנוביץ.

אבידר (רוכל), נולד ב־1906 בקמינץ שבאוקראינה. כשהיה בן 19 עלה ארצה, הצטרף ל"הגנה" ומילא בה שורה של תפקידים בכירים. היה מפקד העיר העתיקה בזמן מאורעות תרפ"ט, מפקד מחוז גליל צפון וסגן המפכ"ל ב"הגנה".

במלחמת העצמאות הוענקה לאבידר דרגת אלוף והוא מונה לראש אגף אפסנאות. הוא שירת גם כאלוף פיקוד הצפון והמרכז, וב־1955 היה ראש אג"ם וסגן הרמטכ"ל.

מיד עם פרישתו מצה"ל נשלח אבידר למוסקבה כשגריר ישראל בברית המועצות. עם שובו ארצה התמנה למנכ"ל משרד העבודה. היה גם שגריר ישראל בארגנטינה ומבקר ההסתדרות.

אבידר פרש לגמלאות והתמסר ללימודים באוניברסיטה העברית. הוא קיבל דוקטורט בסובייטולוגיה, וספר מחקר שפרסם על המפלגה הקומוניסטית הסובייטית זכה לתרגום במספר שפות. ספר אחר שלו, "בדרך לצה"ל", משמש עדות מוסמכת למעבר מ"ההגנה" לצה"ל.

האלוף אבידר הותיר אחריו רעיה, סופרת הילדים ימימה אבידר־טשרנוביץ ושתי בנות.

הלווייתו תתקיים כאמור היום בשעה 11 בבית הקברות הצבאי בהר הרצל, בחלקת תש"ח.

ייהרס המבנה ביפו שתקרתו קרסה ופצעה שלושה פועלים

(ע) – מהנדסים של עיריית תל־אביב קבעו אתמול שמבנה המגורים התלת־קומתי ברחוב אסף הרופא 24, בשכונת עג'מי ביפו, שקרסה בו התקרה – אינו יכול לשמש עוד למגורים.

תקרת בטון שהתמוטטה במבנה בשעות הבוקר, גרמה לפציעתם של שלושה פועלים שעסקו בשיפוצים במקום. השלושה פונו לבית החולים וולפסון בחולון. מצבו של אחד מהם קשה ושני האחרים במצב בינוני.

בחקירה התברר, כי שניים מהפועלים עבדו על גג המבנה והפעילו מסורים חשמליים לחיתוך ברזל. הם החלו לגזור את ברזלי התמיכה של גג המבנה. לפתע קרסה התקרה המתמוטטת והם נפלו אל רצפת החדר, שם ניצב פועל שלישי, שנפגע בצורה קשה משברי בטון. השלושה, תושבי טייבה וקלקיליה, חולצו בידי כבאי תל־אביב ואושפזו.

סמנכ"ל עיריית תל אביב, אבי שטיינמן, שבא למקום בלוויית המהנדסים, אמר, אחרי בדיקה יסודית של המבנה, כי הבית כולו ייהרס עד היסוד.

עיצומים במפעל "דשנים" עלולים לשבש אספקת משקאות קלים

מאת נתי קיי זילברמן

שיבושים צפויים באספקת המשקאות הקלים ברחבי הארץ, זאת לאחר שעובדי "דשנים" במפרץ חיפה החליטו להפסיק את ייצור ואספקתו של האס.או.2 שהוא מוצר חיוני לייצור מרבית המשקאות הקלים בארץ. העובדים החליטו על כך אתמול במסגרת פעולות המחאה שלהם נגד הכוונה למנות כונס נכסים למפעלים ולפטר מאות עובדים.

בגלל חוב כבד של המפעל לעיריית קריית אתא הוטלו בשבוע שעבר עיקולים על חשבונות הבנק של המפעל. בשל העיקולים לא שולמו לעובדים משכורות החודש שעבר ואתמול ערכו מאות מעובדי המפעל הפגנת מחאה בכניסה לעיריית קריית אתא, שבה הם תולים את האשם בקשיים אליהם נקלע המפעל.

עיריית קריית אתא הביעה נכונות לוותר על 10 מיליון שקל מתוך 40 שחייב לה המפעל ואולם הנהלת המפעל דורשת מחיקת חוב גדולה יותר. מנכ"ל העירייה, יצחק מיכאלי, אמר אתמול, כי אין כל סיבה שהעירייה תוותר על החוב זאת לאחר שנודע לה, כי במפעל מתכוונים לפטר מאות עובדים.

עובדי המפעל מתכוונים לנקוט גם היום בעיצומים ולקיים אסיפת מחאה והפגנות בכניסה למפעלים ובכביש הראשי הסמוך. במפעל "דשנים" מועסקים כיום כ־650 עובדים ועוד כ־300 פנסיונרים מקבלים מהמפעל פנסיה תקציבית.

הורים: המורה היכה תלמידים ששכחו להביא כובעים ומימיות

מאת שמעון איפרגן

משטרת מרחב הנגב חוקרת האשמה שמורה להתעמלות מאחד מבתי הספר בנגב היכה תלמידים בגלל שהגיעו לשיעור ללא מימיות וכובעים.

הדבר אירע לפני יומיים, חלק מתלמידי כתה ד' שכחו להביא לשיעור התעמלות, שהתנהל תחת כיפת השמיים, מימיות וכובעים. המורה, על פי החשד, רגז על אי הציות להוראותיו, והחליט ללמד את התלמידים לקח. לתלמיד אחד הוא משך באוזניים, אחר הוא תפס בצווארו והשליכו לרצפה, ותלמידים הוכו בצווארם.

בתום שיעור ההתעמלות, התכנסו התלמידים באחת הכיתות והחליטו לא ללמוד יותר התעמלות, אם המורה המתעלל ישאר ללמד בכיתות.

"אנחנו מפחדים להגיע לשיעורים שלו," סיפר אחד התלמידים לאמו. הורי התלמידים התכנסו והחליטו לא לשלוח את ילדיהם לשיעור ההתעמלות, אם המורה לא יוחלף לאלתר. "זו פשוט שערוריה. התלמידים סיפרו למנהל, והוא לא עשה דבר בנדון. זה מקרה חמור מאוד, ולא נעבור על כך בשתיקה," אמרו ההורים.

אמו של אחד הילדים שהוכו הגישה תלונה למשטרה. דובר משטרת מרחב הנגב, רפ"ק שמואל שם טוב, אישר אתמול את קבלת התלונה ומסר, שהנושא בבדיקה. מנהל בית הספר הכחיש את רוב טענות התלמידים וציין שהן נופחו.

"ערכתי בירור עם מספר תלמידים, הם סיפרו שהיו בשיעור דחיפות בין הילדים. המורה התערב ותפס כמה תלמידים שהפריעו בצווארם. באופן עקרוני אנחנו נגד אלימות, וערכתי בירור עם המורה בנושא," אמר המנהל.

הוגש כתב אישום מתוקן נגד החוקר הפרטי רפי פרידן

מאת אלי ברנר

התביעה במשפטו של החוקר הפרטי רפי פרידן, המעורב בפרשת האזנות הסתר בעיתונות, הגישה אתמול, זו פעם שלישית, כתב אישום מתוקן נגדו לבית משפט השלום בתל־אביב.

השינויים העיקריים לכתב האישום הקודם הם הוספת שמו של איש העסקים דוד ספקטור מסביון, בעל חברת האבטחה "ספקיורטי", לרשימת העדים מטעם התביעה, וכן הוספת שמו לרשימת האנשים שלשיחות הפלאפון שלהם האזינו, על פי כתב האישום, פרידן ושותפו יעקב צור.

כן הוסיף התובע, עו"ד רפי לוי, פרטים לסעיף האישום שבו נטען, כי צור ופרידן התקינו בשנת 1992 מכשירים להאזנת סתר לקו הטלפון והפקסימיליה במשרדי חברת "ניוסקי" בתל־אביב ובמשרדיה בהרצליה. כך גם לסעיף האישום שבו נטען כי השניים התקינו מכשירי האזנת סתר לקו הטלפון והפקסימיליה של חברת רואי החשבון בן גור בתל אביב.

משפטו של פרידן יפתח ביום שני הקרוב, יום אחד לאחר פתיחת משפטם של העורך הראשי של העיתון "מעריב", עופר נמרודי, ושל רוזי וזנן, הממונה על הכספים בחברת "הכשרת הישוב", חברת האם של "מעריב". נמרודי וזנן מואשמים בהזמנת האזנות הסתר הלא חוקיות, שביצועו מואשם פרידן.

חמש שנות מאסר לרס"ל בצה"ל שהורשע בהחזקת חצי ק"ג הרואין

מאת אורי סודין

שמונה שנות מאסר, מהן חמש בפועל, והורדה לדרגת טוראי נגזרו אתמול על רס"ל האגי בשיר, גשש בצה"ל, לאחר שבית הדין הצבאי במחוז הצפון הרשיע אותו בהחזקת חצי ק"ג הרואין ובהתנהגות שאינה הולמת.

הנאשם הכיר במהלך עבודתו בשטח לבנון, חייל צד"ל בשם סער, שתיווך בינו לבין מספק הסם, סוכן משטרתי לבנוני בשם נימר. ב־24 בפברואר השנה נעצר הנאשם כשבמכוניתו שקית ובה הרואין בשווי שבעת אלפים דולר.

במהלך המשפט ביקש הסניגור, עו"ד דוד יפתח, להסיר את החיסיון שהוטל על זהותו של הסוכן המשטרתי ועל שיטות פעולותיו. יפתח טען, כי ברצונו לחקור את הסוכן ולאשש את גרסת הנאשם, לפיה לא ידע מה היה בשקית. בית המשפט נענה לבקשה אך חקירת הסוכן לא הקלה על מצבו המשפטי של הנאשם.

"האגי בשיר ניצל את מעמדו כדי לנסות ולהתעשר, תוך הפרת האמון שניתן בו", כתבו השופטים בגזר דינם.

אלמונים שרפו את מכוניתו של מזכיר מועצת פועלי ירוחם

מאת אפרים דוידי

מכוניתו של מזכיר מועצת פועלי ירוחם, חיים הבי, נשרפה כליל, אתמול בבוקר. גזבר ההסתדרות, ח"כ חיים אורון, פנה בתגובה למפכ"ל המשטרה, אסף חפץ, בבקשה לתת עדיפות עליונה לחקירת המקרה.

הבי מסר אמש, כי בשבועות האחרונים קיבל איומים טלפוניים רבים בשל מאבקו נגד העסקת עובדים באמצעות חברות לכוח אדם ב"מפעלי ירוחם".

הוא סיפר, כי למכונית שנשרפה, נוקבו הצמיגים בעבר, והוסיף שימשיך במאבקו וכי האיומים לא יפחידו אותו.

המאבק ב"מפעלי ירוחם", המעסיק הגדול בעיר, הוחרף השבוע לאחר שוועד העובדים ומועצת הפועלים טענו שהמפעל לא עומד בהסכם לצמצום מספר עובדי החברות לכוח אדם.

העובדים מנעו בתגובה את כניסתם של עובדים אלה לשטח המפעל ביום שלישי. הבי סבור שיש קשר בין הפעולה לשריפת מכוניתו.

בית הנבחרים (הוועד הפועל) של ההסתדרות גינה את ההתנכלות למזכיר מועצת פועלי ירוחם.

המוסד לביטוח לאומי

תוספת לאמנה לביטחון סוציאלי בין ישראל לבין גרמניה

ב־12 בפברואר 1995 חתמו ישראל וגרמניה על תוספת לאמנה לביטחון סוציאלי שביניהן.

על־פי התוספת לאמנה, יכולים יהודים יוצאי ארצות מזרח אירופה לממש זכויות לקצבאות זקנה ושאירים בביטוח הסוציאלי הגרמני, אם מתקיימים בהם כל התנאים האלה:

1. הם עלו לארץ לפני 1 ביולי 1990, והם כיום בעלי אזרחות ישראלית.
2. הם צברו שנות עבודה בארצות מזרח אירופה.
3. הם השתייכו לחוג השפה והתרבות הגרמנית בזמן התפשטות השפעה הנציונל–סוציאליסטית על מולדתם ומלאו להם כבר אז 16 שנה.

להלן טבלה ובה רשומים שמות חלק מהשטחים ולצדם היום הקובע שבו יש להניח כי התפשטה ההשפעה הנציונל–סוציאליסטית.

על יוצאי האזורים הרשומים להלן לבדוק אם בתאריך הרשום ליד אזור מולדתם הם השתייכו לחוג השפה והתרבות הגרמנית וכבר מלאו להם אז 16 שנה.

שטחי מולדת	ההשפעה הנציונל סוציאליסטית החל ב-	שטחי מולדת	ההשפעה הנציונל סוציאליסטית החל ב-
דנציג	30.1.1933	צפון בוקובינה ובסארביה	6.7.1941
חבל הסודטים	1.10.1938	מחוזות יוגוסלביה	
סלובקיה	14.3.1939	- שטיירמרק התחתונה וקראין	10.4.1941
בוהמיה ומורביה	16.3.1939	- קרואטיה	30.4.1941
אזור ממל	23.3.1939	- סרביה ומערב באנאט	30.5.1941
		אזורי ביאליסטוק ולבוב	1.8.1941
אזורי מזרח אירופה שסופחו לגרמניה ואזור פולין תחת השלטון הצבאי הנאצי (בלי אזורי ביאליסטוק ולבוב)	18.9.1939	אסטוניה, לטביה, ליטא, ביילורוסיה, אוקראינה	1.9.1941
הונגריה, בולגריה, רומניה (בלי צפון בוקובינה ובסארביה)	6.4.1941		

קצבת שאירים: שאיריהם של זכאים כמפורט לעיל יכולים להגיש תביעה לקצבת שאירים.

לידיעתכם.

קצבה מגרמניה שאושרה על סמך תקופות ביטוח שנרכשו בארץ המוצא יכולה להיות משולמת לישראל רק אם שולמו נוסף על כך דמי ביטוח לביטוח הקצבאות הגרמני, או אם ישולמו רטרואקטיבית דמי ביטוח על־פי התוספת לאמנה. ואולם מרבית הזכאים לא יידרשו לממן את דמי הביטוח מכספם. סכום דמי הביטוח שעל התובע לשלם לגרמניה יקוזז מהסכום הרטרואקטיבי המצטבר של הקצבה המגיעה לזכאי.

מועד הגשת הבקשות

התוספת לאמנה תיכנס לתוקף עם סיום הליכי האשרור בשתי המדינות. הגשת התביעות תתאפשר עד תום שנתיים ממועד כניסת התוספת לתוקף. המוסדות המבטחים בגרמניה הסכימו לטפל בתביעות שעל־פי התוספת לאמנה כבר מעתה (לפני כניסתה לתוקף).

מי שעונים על כל התנאים המפורטים לעיל יכולים להגיש בקשות למוסדות המבטחים בגרמניה.

לצורך זה לא נדרש טופס מיוחד. די בפנייה שיופיעו בה הפרטים הבאים, בכתב ברור בגרמנית או באנגלית: שם פרטי ושם משפחה של התובע, מין התובע, שמו בעת לידתו, תאריך ומקום הלידה, תאריך העלייה לישראל, המקצוע ומקום העבודה קודם לעלייה לישראל, מס' ת"ז ישראלית, האזרחות כיום, כתובת מדויקת בארץ כולל מיקוד.

בתביעה לקצבת שאירים יש לציין את אותם הנתונים גם לגבי המבוטח שנפטר.

בשלב מאוחר יותר יידרשו התובעים למלא טפסים מפורטים.

את הבקשה יש לשלוח אל לשכת הקשר לאמנות בין־לאומיות, המוסד לביטוח לאומי, המשרד הראשי, ת"ד 90009 ירושלים 91909, ולציין על המעטפה "תוספת לאמנה".

לשכת הקשר לאמנות בין־לאומיות תשלח את הבקשה אל המוסד המבטח המתאים בגרמניה ותשלח לפונה הודעה המאשרת את העברת הבקשה לגרמניה.

חוברות הסברה בעברית, בגרמנית ובאנגלית יופצו במועד מאוחר יותר בסניפי הביטוח הלאומי, ועל כך תבוא הודעה נפרדת.

הסברה ויחסי ציבור

ביטוח לאומי - הזכות להרגיש בטוח

עשרות אלפי סרבים נמלטים מבתיהם בצפון בוסניה ובמערבה

לאחר שהמוסלמים והקרואטים כבשו כמה ערים מרכזיות; נמשכות תקיפות נאט"ו

(סוכנויות הידיעות). – עשרות אלפי סרבים נמלטו אתמול מבתיהם במרכז בוסניה ובמערבה, לאחר שהכוחות המוסלמים והקרואטים כבשו כמה ערי מפתח, כך מסר האו"ם.

"נראה שהעיר דוני ואקוף נפלה", אמר לכתבים שליח האו"ם המיוחד, יאסושי אקאשי בזאגרב. מקורות או"ם אחרים לא יכלו לאשר ידיעה זו, והצבא הסרבי בבוסניה סירב להגיב. בדיווח אחר של התקשורת הקרואטית, שעדיין לא אושר על-ידי מקור בלתי תלוי, נמסר כי כוחות קרואטים כבשו את העיר האסטרטגית ייצ'ה.

מקורות של הסרבים בבוסניה מסרו כי עד 6,000 חיילים סרבים נכבשו סמוך לדוני ואקוף.

ארגוני סיוע מסרו על 50 אלף פליטים הנמצאים בתנועה. האזרחים הסרבים נמלטים מייצ'ה, דרבר, מראקוניץ' גראד, קלוייץ' ודוני ואקוף בדרכים המובילות מאזור ביהאץ' לעבר בנייה לוקה, המעוז הסרבי האחרון בצפון מערב בוסניה. בעיר נמצאים כבר כ-50 אלף פליטים סרבים שנמלטו החודש שעבר מחבל קראינה שנכבש בחודש שעבר על-ידי צבא קרואטיה.

הבריחה החלה בעקבות הצלחות של הכוחות המוסלמים והקרואטים בקרבות במרכז בוסניה ובמערבה, שם נפלו הערים דרוואר ושיפובו.

אם הדיווחים על נפילת דוני ואקוף וייצ'ה אכן נכונים מדובר באסון מבחינת הצבא הסרבי בבוסניה, שמצבו מעורער ממילא בעקבות שבועיים של התקפות אוויריות מצד מטוסי נאט"ו. המוסלמים והקרואטים ניצלו את חולשתם של הסרבים והשיגו הישגים ניכרים בחזיתות במרכז בוסניה ובצפונה.

בחזית הדיפלומטית ממשיכה המחלוקת החריפה בין רוסיה לארה"ב בנוגע לתקיפות האוויריות של נאט"ו. אבל מפקד כוח האו"ם בבוסניה, הגנרל רופרט סמית, קרא להמשיך את הלחץ הצבאי עד שהסרבים יסיגו את הארטילריה הכבדה המאיימת על סרייבו. דובר אמר: "עמדתו של הגנרל סמית היא שהפעולה האווירית צריכה להימשך, והוא הביע אותה בצורה ברורה דרך שרשרת הפיקוד".

מפקד הצבא הסרבי בבוסניה, הגנרל ראטקו מלאדיץ', סירב להסיג את הארטילריה המוצבת מסביב לסרייבו. אולם מקורות בכוח האו"ם מסרו, כי מפקדי השדה הסרבים יצרו קשר עם קציני האו"ם במטרה לשים קץ להפצצות.

אתמול הפציצו עשרות סרביות באזור פריידור בצפון מערב בוסניה וגוראז'דה במזרח. סוכנות הידיעות הסרבית מסרה על נפגעים רבים ונזקים כבדים. לדברי הסרבים, מטוסי נאט"ו תקפו דרכים ומתקני טלקומוניקציה, חשמל ומים.

שלשום האשים נשיא רוסיה, בוריס ילצין, את נאט"ו בביצוע "רצח העם" בסרבים. אולם המנהיג הפוליטי של הסרבים בבוסניה אמר אתמול, כי מעט מאוד אזרחים נפגעו מהפצצות מטוסי נאט"ו ומההפגזות הארטילריות.

בתוך כך, הגיע אתמול השליח האמריקאי, ריצ'ארד הולברוק, לבלגראד לשיחות עם נשיא סרביה, סלובודן מילושביץ', במטרה לקדם את תהליך השלום. הולברוק יבקש ממילושביץ' לשכנע את הסרבים הבוסנים להסיג את נשקם הכבד מאזור סרייבו.

ובבריסל החלה מועצת נאט"ו לדון בתוכנית השלום בבוסניה. שגרירי 16 המדינות החברות בנאט"ו החלו ב"דיונים ראשוניים", מסרו מקורות בברית. לדבריהם מתנהלות עתה שיחות בין האו"ם לנאט"ו, במטרה לבחון אם אפשר יהיה להעביר לברית את יישום תוכנית השלום בעתיד.

[illegible] נטרפה שלשום במרחק 30 מטרים ממקום בו נהרגו 38 בני אדם ממטוס מרגמה בתחילת החודש (צילום: א.פ.)

חברת המשלחת של בנגלדש לוועידת הנשים של האו"ם מניקה את בנה בן שמונת החודשים, כשהיא מוקפת בבובות של מדינות מערב אפריקה (צילום: א.פ.)

ממשלת רוואנדה מודה שחייליה טבחו יותר ממאה בני הוטו

האיש החזק בממשלה הבטיח להעניש את החיילים, אך האשים תושבים מקומיים בשיתוף פעולה עם מורדים בני הוטו המסתננים מזאיר

קגמה (רויטר). – שר ההגנה של רואנדה, פול קגמה, האשים אתמול את חייליו בטבח מאה בני אדם בכפר קגמה ליד גבול זאיר, בהם ראש הכפר שנורה במיטתו.

קגמה ביקר בכפר, מעוז של בני ההוטו, ואמר כי החיילים, רובם בני טוטסי, השתמשו "בכוח מוגזם" והשתוללו, בכל הנראה בתגובה למארב שהוצב ליחידה צבאית על-ידי בני הוטו שחדרו מזאיר. "נאמר לי כי כמאה בני אדם נהרגו", אמר קגמה, שנחשב לאיש החזק ברואנדה. זו הפעם הראשונה שממשלת רואנדה מודה באחריות לטבח שבוצע ביום שני בבוקר.

"אני מצטער על מה שקרה כאן ואעניש את החיילים שהשתמשו בכוח מוגזם", אמר קגמה. רוב ההרוגים בקגמה עדיין לא נקברו אתמול. ראש הכפר, סלסטין סטאקי, בן הוטו, שכב במיטתו מכוסה בדם כששלושה קליעים בראשו. מאות נשים קוננו מחוץ לבית.

אנשי האו"ם מסרו, כי 111 בני אדם נהרגו ו-15 נפצעו קשה. התוקפים ירו בתושבים בבתיהם וצלפו באלה שניסו להימלט. בני הכפר סיפרו כי החיילים הגיעו עם שחר וירו בתושבים בשנתם.

המחתרת בראשה עמד קגמה תפסה את השלטון ברואנדה ב-94'. הממשלה הקודמת של בני ההוטו ואנשי צבאה, נמלטו לזאיר בסוף מלחמת האזרחים בת שלושת החודשים. במהלך המלחמה טבחו חיילים ואנשי מיליציה בני ההוטו בבני הטוטסי והרגו בין חצי מליון למליון מבניהם.

קגמה אמר, כי ייתכן שהחיילים שהשתוללו זעמו בשל המארב, אך הוסיף: "אחריותי היא להביא את כולם לבית דין צבאי". קגמה טען, כי חייליו נכנסו לכפר משום שמסתננים מזאיר השתלטו על האזור. הוא אף האשים חלק מהתושבים המקומיים בשיתוף פעולה עם בני ההוטו בזאיר.

קגמה הבטיח למחוץ את המורדים, אבל קרא לפליטים בני ההוטו במחנות בזאיר לשוב לבתיהם. הטבח ביום שני הנחית מכה קשה על התוכנית של נציבות האו"ם לפליטים להשיב לרואנדה את יותר ממיליון הפליטים לפני סוף השנה. זאיר מאיימת שתגרש בתחילת השנה הבאה את גירוש הפליטים מתחומה.

קגמה מסר כי מצב הביטחון בצפון מזרח רואנדה החמיר האחרונה עם התגברות הפשיטות של בני הוטו מזאיר. "למסתננים מזאיר יש גישה לנשק והם זוכים לתמיכה. אבל אנו מטפלים בכך. המסר לפליטים הוא: אין גן עדן ברואנדה, אבל אנו משתדלים לנרמל את המצב. על הפליטים לשוב לבתיהם ולהשתתף בתרומה לנורמליות", אמר.

ממשלה חדשה בזאיר הורכבה בסוף החודש שעבר, לאחר שראש הממשלה, בן הוטו מתון, וארבעה משריו פוטרו משום שקראו לשים קץ למעשי ההרג של חיילי הצבא.

רימון נורה על שגרירות ארה"ב במוסקבה; לא ידועה זהות התוקפים

מוסקבה (רויטר). – תוקפים לא מזוהים ירו אתמול רימון ממטול על שגרירות ארה"ב במוסקבה. הרימון פגע במכונת צילום ואיש לא נפגע, כך מסרה השגרירות.

התוקפים נמלטו ולא ברור המניע לפעולה, ערב ביקורו של פקיד אמריקאי בכיר לדיון במחלוקת הקשה על תקיפות האוויר של נאט"ו בבוסניה. סוכנות הידיעות "אינטרפאקס" ציטטה את מפקד משטרת מוסקבה, שאמר כי אנשי הצוות בכוננות עליונה בעקבות התקרית, בראשונה מאז הניסיון להפיל את משטרו של ילצין ב-93'.

הרימון חדר לבניין הענק מתקופת סטלין באזור הרחובות הסואנים במוסקבה, אבל לא גרם לנזקים רבים. "היום ב-4.25 אחר הצהריים פגע רימון שנורה ממטול בחזית הבניין הישן של שגרירות ארה"ב בקומה השישית. לא היו נפגעים. הרימון פרץ את הקיר ופגע במכונת צילום גדולה", נמסר בהודעה שפרסמה השגרירות האמריקאית.

מטול הרימון, שקית ותמה ששימשה לנשיאתו וכפפה נמצאו בחצר מול בניין השגרירות, תראה שמשם בוצע הירי. מדיווחים אחרים עולה, לעומת זאת, שהרימון נורה ממכונית חולפת. עד למסירת הידיעה לא התקבלה תגובה מנשיא ארה"ב, ביל קלינטון, או מעמיתו הרוסי, בוריס ילצין.

דובר השגרירות האמריקאית במוסקבה אמר לכתבים: "אני סבור שהתקרית לא תשפיע על היחסים בין רוסיה לארה"ב משום שמדובר בתקרית בודדת". משטרת מוסקבה סגרה את בניין השגרירות שנבנה ב-53', וכל אנשי הצוות פונו ממנו.

"אסור לשחק עם דברים כאלה. מדובר בפעולת טרור בקנה מידה בינלאומי", אמר ל"אינטרפאקס" איש שירותי הביטחון הרוסיים. הוא הוסיף, כי המשטרה כבר הרכיבה קלסתרון של אחד החשודים בפיגוע. הסוכנות ציטטה מקורות בשירותי הביטחון שאמרו, כי אין עדות לכך שמדובר בפעולה של לאומנים רוסים, או של בדלנים צ'צ'נים.

רופאים מגרמניה ויוון פיתחו טיפול מהפכני בטרשת נפוצה

אתונה (עיר). – צוות רופאים מגרמניה ויוון הודיע אתמול, כי הצליח לפתח טיפול מהפכני במחלת הטרשת הנפוצה, וכי הניסויים הראשונים שנעשו היו מעודדים ביותר.

"הטיפול החדש הוכח כיעיל ביותר אצל אנשים בשלבים האחרונים של המחלה, עליהם נוסו ללא הצלחה כל השיטות והטיפולים האחרים", אמר במסיבת עיתונאים דימיטרי קונדוריס, פרופסור לנוירולוגיה באוניברסיטת פאטרס שביוון.

קונדוריס ומנהל בית החולים האוניברסיטאי באולם שבגרמניה, פרופ' האנס קורנהובר, אמרו כי השיטה מבוססת על שימוש בתרופה נגד סרטן בשם מיטוקסנטרון יחד עם אימונוגלובולינים, המדכאים ומפחיתים את ייצור תאי הדם הלבנים.

"התרופות אינן חדשות ונמצאות בשימוש בטיפולים במחלות שונות לחלוטין", אמר קורנהובר, והוסיף: "המפתח הוא המינון הנמוך לתקופה ארוכה, במטרה למנוע תופעות לוואי".

שני הרופאים מסרו, כי הטיפול נוסה על 320 חולים – שלא הגיבו לתרופות המקובלות כאינטרפרון וקורטיזון – במשך 18 חודשים. "התוצאות מרשימות ביותר" אמר קונדוריס. "אצל 58 אחוז מהחולים נראה שיפור משמעותי, אצל 40 אחוז היה שיפור מה, ושאר החולים לא הראו שינוי או שיפור במצב". לדבריו, לאחר שנה של טיפול, נראה כי 52 מהחולים שהשתתפו בניסוי החלימו לחלוטין.

טרשת נפוצה היא מחלה ניוונית של מערכת העצבים, הפוגעת בגברים ונשים לבנים, בין הגילים 20 ל-40. המחלה גורמת להפרעות בדיבור, בשיווי המשקל ובראייה, לכאבים עזים ורעידות ובסופו של דבר למוות. עד כה לא נמצאה תרופה למחלה.

לדברי קונדוריס, חיים כיום כשלושה מיליון חולים באירופה וכמיליון בארה"ב. מסקנות המחקר יפורסמו בארה"ב ובגרמניה בפברואר.

האופוזיציה הסודנית קוראת למרי אזרחי להפלת המשטר

קהיר (עיר). – האופוזיציה הסודנית בגולה הודיעה אתמול כי המהומות המתחוללות ברחובות חרטום הן הקדמה להפיכת המונים נגד המשטר הצבאי, הנתמך על-ידי הקיצונים האיסלאמיים.

"הברית הדמוקרטית הלאומית" – הקואליציה של מפלגות האופוזיציה הגדולות – קראה לצבא ולמשטרה שלא להתערב כדי שהמרי האזרחי יצליח. בהודעה שפורסמה מטעם הברית התבקשו קצינים שנאלצו לצאת לגמלאות מסיבות פוליטיות, להתארגן ולהקים יחידות הגנה שיפעלו עם כוחות האופוזיציה.

אלפי סודנים הפגינו בחרטום בימי שני ושלישי במחאה נגד המחירים הגבוהים, הדיכוי הפוליטי ומעמדה של "החזית הלאומית האיסלאמית". דובר מטעם הברית אמר, כי "התפרצות עממית זו היא תחילתו של מרי אזרחי שיביא להפלת משטר החזית".

הפרלמנט האיראני אסר ייבוא משקאות קלים ומסטיקים

טהראן (עיא-אף-פי). – הפרלמנט האיראני החליט אתמול לאסור ייבוא משקאות תוססים לא אלכוהוליים, שוקולד, מיצי פירות, עוגיות ומסטיקים, כך מסרו מקורות בפרלמנט.

במהלך הדיון בהצעה הגדירו הצירים את המוצרים הנ"ל כ"מוצרים חסרי תועלת" והדגישו כי "כל אדם המגיע לאיראן מחו"ל יוכל להביא כמות מצומצמת מהם, כמתנות". על האיסור לקבל את אישור מועצת החוקה, הגוף המפקח.

מאז תום מלחמת איראן-עיראק הציפו משקאות תוססים, כמו קוקה קולה ופפסי קולה, וסוגים שונים של מסטיקים, עוגיות, שוקולד וסוכריות מתוצרת חוץ את השוק האיראני, וגרמו לביקורת קשה על המשטר מצד אנשי הדת השמרנים.

למרות התנגדות היהודים והשמאל:

ועדת השמות של עיריית רומא אישרה התכנית לקרוא רחוב ע"ש מנהיג פשיסטי

רומא (רויטר). – ראש עיריית רומא ניצב אתמול בפני התנגדות גוברת מצד היהודים ותומכיו אנשי השמאל לאחר סיום השלב הראשון של תוכניתו לקרוא רחוב ברומא על שמו של אחד מאבות החוקים האנטישמיים בתקופת המשטר הפשיסטי.

"מה נעשה לאחר מכן, נקרא רחוב על שמו של ראש המאפיה סלווטורה 'טוטו' ריאינה?" שאל באירוניה נשיא הקהילה היהודית של רומא, קלאודיו סאגו. הוועדה העירונית לשמות הרחובות הצביעה שלשום ברוב של 11 נגד ארבעה בעד תוכניתו של ראש העיר, פרנצ'סקו רוטלי, לקרוא רחוב על שמו של ג'וזפה בוטאי, שהיה שר החינוך בתקופת שלטונו של מוסוליני.

בוטאי מילא תפקיד מרכזי בחקיקת החוקים שהוציאו את היהודים ממערכת החינוך ולאחר מכן מכל התפקידים הציבוריים באיטליה. רוטלי הגן על הצעתו באומרו כי בוטאי היה אינטלקטואל בזכות עצמו וכי בתוקף תפקידו כמושל רומא היה אחראי לתוכניות בנייה וחפירות ארכיאולוגיות חשובות.

ההצעה לקרוא רחוב על שמו של בוטאי תועבר עתה להצבעה סופית בוועדה המנהלת של העיר, המורכבת מרוטלי וסגניו. ההצבעה מתוכננת למחר, אבל מקורות פוליטיים מסרו שהיא עשויה להידחות עקב המחלוקת.

התוכנית עוררה זעם רב בקרב הקהילה היהודית בעיר, שתמכה במועמדותו של רוטלי בבחירות ב-93'. רוטלי התמודד בבחירות אלה מול המנהיג הניאו-פשיסטי, ג'אנפרנקו פיני. גם כמה מאנשי השמאל במועצת העיר, תומכיו של רוטלי, ביקרו בפומבי את ההצעה, וחלקם אף היו בין 3,000 חותמי העצומה שדרשו מהעירייה לשקול מחדש את עמדתה.

"אם רוטלי רוצה להיות ראש עיר של כולם, עליו לפעול לאחדות ולא לפילוג", אמר חבר המפלגה הדמוקרטית של השמאל, היהודי ויקטור מג'אר.

לפי הצעתו של רוטלי, שמו של בוטאי ייקרא על רחוב קטן מול הגלריה לאמנות מודרנית בגני בורגזה. רוטלי הזכיר למבקריו כי בוטאי היה שותף לקבוצת מנהיגים פשיסטים שהדיחו את מוסוליני ב-43'. ראש העיר אמר כי בכוונתו לשגר מכתב לקהילה היהודית ולהסביר את עמדתו. הוא הוסיף כי התנגדות היהודים "מובנת".

הודעות בעניין חוק תכנון ובנייה

חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי תל אביב-יפו
הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז תל-אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובנייה תל אביב-יפו מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר תא/2617" המהווה שינוי לתכניות הבאות: שינוי מספר 1 לשנת 1994 של תכנית מפורטת מס' 1571. השטחים הכלולים בתכנית והמקום: ישוב: תל אביב-יפו בין [illegible] גוש 6130 חלקה 245, גוש 6130 ח"ח 31, 32, 62, 280.

עיקרי הוראות התכנית: 1. הרחבת מרכז קהילתי "בית – ברבור", כל זאת ע"י: א. שינוי יעוד קרקע משטח פרטי פתוח לאזור לבנייני ציבור. ב. קביעת זכויות והוראות בנייה באזור לבנייני ציבור. ג. שינוי קו בניין [illegible]. ד. איחוד חלקה 245 וחלק חלקות 31, 32, 62, 280 בגוש 6130 לשם יצירת מגרש בנייה אחד לבנייני ציבור.

2. לשנות בהתאם לכך את תכנית מפורטת 1571 אשר הודעה בדבר מתן תוקף לה פורסמה בילקוט פרסומים מס' 2163 מיום 6.11.75.

כל מעוניין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובנייה, מחוז תל-אביב רח' הדר 9, קריית שלום תל-אביב 61290 טל: 03-5193333 [illegible] 03-3217162.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנימוקות ובלוויה תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

שמואל לסקר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובנייה מחוז תל-אביב

חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי תל אביב-יפו
הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה – 1965, בדבר אישור תכנית, המהווה שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר תא/2065א" המהווה שינוי לתכניות הבאות: שינוי מס' 1 לשנת 1988 של תכנית מס' תא/2065 ושינוי מס' 1 לשנת 1988 של תכנית מפורטת מס' תא/347.

השטחים הכלולים בתכנית והמקום: ישוב: תל אביב-יפו [illegible] גוש 6638 ח"ח 609. עיקרי הוראות התכנית: [illegible].

[illegible] 3859 מיום 31.5.84 [illegible] 494 מיום 23.8.56 [illegible] 3814 תשנ"א עמוד 485 מתאריך 13/11/90.

התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית תל-אביב וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובנייה תל אביב-יפו וכל המעוניין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שמואל לסקר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובנייה מחוז תל-אביב

הודעה לפי סעיף 157 א. לחוק המקרקעין התשכ"ט-1969

1. להוי ידוע כי הבר יהודית ת, הבעלים הרשום של זכות הבעלות במקרקעין הידועים כחלקה 92/2 בגוש 8272, הגישה בקשה לפינוי העיקולים שנרשמו על זכויותיה במקרקעין האמורים [illegible] 5094 מיום 18.7.1980 [illegible] 7461 מיום 6.11.1980 [illegible] 1674 מיום 4.5.1981.

2. הואיל ועבר יותר מ-10 שנים מיום שנרשמו העיקולים במרשם המקרקעין, [illegible] ניתנת בזה הודעה על-פי סעיף 157 א. לחוק.

3. אם לא יוגשו [illegible] להארכת תוקפם של העיקולים, תוך 45 יום מיום פרסום הודעה זו, אורה על מחיקת העיקולים.

שמואל בר יוסף רשם המקרקעין נתניה

חוק התכנון והבנייה התשכ"ה-1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה – 1965 הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה מרחב טבריה בקשה להקלה לבניה על חלקה 50 בגוש 15006 רח' תל-חי טבריה, יאורה שיאים בע"מ [illegible]

1) תוספת 2 קומות מעל מס' הקומות המותר עפ"י התכנית מאושרת לאזור.
2) תוספת של 16% מעבר לאחוזי הבניה המותרים כמפורט לחלק:
תוספת 6%, 2 קומות נוספות 5% מעליות 5% – סה"כ 16%.
3) מתן הקלה ב-0.60 מ' מעבר לקו בנין אחורי הקבוע בתוכנית מאושרת לאזור.
4) הבלטת הגזוזטראות ב-1.50 מ' מעבר לקו בנין אחורי הקבוע בתכנית מאושרת לאזור.
– כל המעוניין רשאי לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הועדה המקומית בעיריית טבריה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל.
וכל הרואה עצמו נפגע על ידי אישור הבקשה הנ"ל, יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרד הועדה האמורה בכתובת הנ"ל תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
לאחר מועד זה תובא הבקשה לדיון לפני הועדה הנ"ל אשר תחליט בנדון.

בברכה
יוסי פרץ
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב טבריה

תיק בשימור הוצלפים ת.א. 35025/93 ת.א. 35026/93

התובע: בנק המזרחי המאוחד בע"מ
באמצעות עו"ד יחזקאל קינר (קליבינסקי) מרח' ז'בוטינסקי 35 רמת-גן 52511 טל: 5756666 פקס: 5756641

– נגד –

הנתבע: בן דוד יהודה ת.ז. 50340145

הזמנה בצורך דין מקוצר

אל הנתבע: דע כי התובע הגיש נגדך תביעות כמפורט בסדר דין מקוצר בת.א. 35025/93 ו-35026/93 [illegible]

יחזקאל קינר (קליבינסקי), עו"ד
ב"כ התובע

מנע אש בשדות

חברת החשמל לישראל בע"מ

חי"א חשמל – שירות טלפוני להודעות על תקלות 24 שעות ביממה

ירושלים	02-580666	נהריה	04-925456
תל-אביב	03-5633777	נתניה	053-621222
חיפה	04-647647	עפולה	06-592511
אילת	07-372191	פתח-תקוה	03-9394488
אשדוד	08-561411	צפת	06-970211
אשקלון	07-736741	ראשון-לציון	03-9632488
באר-שבע	057-462666	רחובות	08-459991
טבריה	06-792275	רמלה	08-221313
חדרה	06-324791	רעננה	052-911111
כרמיאל	04-881731		

למשפחת אבידר

משתתפים בצערכם על מות האלוף (במיל.)

ד"ר יוסף אבידר

ר' אג"מ וסגן הרמטכ"ל לשעבר

אמנון ליפקין-שחק, רא"ל
ראש המטה הכללי
ואלופי צה"ל

יקירנו
אלוף (מיל.) ד"ר
יוסף אבידר
הלך מאיתנו

כואבים: רעייתו: ימימה אבידר – משרנוביץ
הבנות: רמה ודרור זהבא
דנה אבידר
הנכדים: צבי ואמיר דיין
אילת ודב ניצן
עומר ועדילה סלר
רותי זהבא
נתן זהבא
נועה ועמית אלפירה
עדה סלר
הנינים: רועי, שחר, גל, רפאל, מעיין
המשפחות: רוכל, צור

להברנו מנלה אברהם וב"ב
השתתפנו באבלכם על מות יקירתכם
חוה מנלה ז"ל
הנהלת פרדס חדשנו — קדימה

הנהלת מיבטחים — אדגם הגמלאים ושבדי מיבטחים
אבלים על פטירתו של חברי היקר
חיים כחשון ז"ל
לשעבר מנהל אגף ביקורת במרכז מיבטחים
תנחומים לכל בני המשפחה

תרום דם ותציל חיי אדם

ירידות חדות במניות בתגובה לציפיות לעליית הריבית

אתמול נרשמה מגמה של ירידות שערים חדות בשוק המניות. הירידות נרשמו בכל ענפי המסחר וכמעט לכל אורך הקו. הירידות החדות במניות הוסברו בציפיות לעליית הריבית ובמימוש רווחים רחב היקף מצד משקיעים שצברו בשבועות האחרונים רווחים נאים. כמו כן הוסברו הירידות בחששות מירידת מחירים בשוק הנדל"ן ובגירעון המסחרי הגדול במאזן התשלומים, המאיים בטווח הבינוני על היציבות במשק. גם במערכת קרנות הנאמנות נרשמו אתמול פדיונות.

עם פתיחת המסחר בשוק המניות הוזרמו לשוק היצעים בהיקף גדול של כ־144 מיליון שקל. ההיצעים נקלטו בכר"מ ובשלב המר"ץ בירידות חדות. במשתנים נמשכה מגמת הירידות ומדד המעו"ף ירד לרמה של 206.50 נקודות. מדד המשתנים ירד בשיעור של 2.27% ונקבע על 203.11 נקודות. מחזור המסחר הכולל במניות הסתכם בכ־109 מיליון שקל.

בניגוד למגמת הירידות הכללית, נסחרו חמש מניות במשתנים בעלייה מתונה, ביניהן בלטה מניית כלל אלקטרוניקה, שעלתה בעקבות עלייה של כ־5% במניות אי.סי.איי בניו יורק ביום שלישי בלילה.

מניות אחרות שעלו היו פטרוכימיים, תאים, תאית 5 ופועלים השקעות. ירידות בלטו בשורה ארוכה של מניות כבדות כמו בזק, טבע, כור, פועלים, לאומי, מכתשים, אסם, אלביט ודיסקונט - מניות המהוות את חוט השדרה של המשק.

מחזור של כ־10 מיליון שקל נרשם במניות בזק. לפי הערכות היתה אתמול פעילות של משקיעים זרים במניות החברה. בשוק צמודי המדד נרשמה מגמה מעורבת עם תנודות מתונות לשני הכיוונים. ירידות נרשמו בצמודי המדד לטווח ארוך. מגמה של תנודות קלות לשני הכיוונים נרשמה גם בצמודי הדולר. לחץ מכירות הורגש במקמ"ם הארוכים בציפייה לעליית הריבית. המקמ"ם הארוכים נסגרו בירידות קלות. התשואות במקמ"ם עלו לרמה של עד 15%.

ירידה חדה של 0.7% נרשמה באג"ח שחר והתשואה שלה מתקרבת לכ־16%. עליית התשואות באפיק השקלי משקפת ציפיות לעליית הריבית. העלייה נובעת גם מהגידול הצפוי בהנפקות הממשלה באפיק השקלי.

בשוק האופציות על מדד המעו"ף נמשכה העלייה במחירי אופציות ה"פוט" בתגובה לירידה במדד המעו"ף. אופציות ה"פוט" נרכשות להגנה על פוזיציות קיימות במניות מעו"ף, או בנסיון להפיק רווחים מהירים מירידת השוק לצורך סגירת "פוזיציות פתוחות", של מי שכתב אופציות בציפייה להרוויח מעליית השוק.

חה"א ההולנדי ירכוש מערכת תחקור ישראלית

מאת אריה אורד

חיל האוויר ההולנדי יצטייד במערכת ישראלית לתחקור קרבות אוויר, בשווי של 14 מיליון דולר. הספקת המערכת תושלם בעוד כשנתיים. מדובר ב־138 מערכות מתוצרת רארא, שיורכבו על מטוסי האף־16 ההולנדיים.

המערכת, שמתחקרת קרבות אוויר בלי תלות בריחות הניסוי, משדרת נתונים בזמן אמת למחשב אישי ברמת הטייסת, ומדווחת על עייפות החומר באזורים קריטיים בגוף המטוס.

בשבועון התעופה הבריטי "פלייט" נכתב, שהמערכת של רארא כבר פועלת בחילות האוויר של ישראל וצ'ילה. מערכת ישראלית מתחרה נמכרה באחרונה לחיל האוויר ההודי על ידי "בי.ד.אר".

משך זמן הבנייה הממוצע לדירה

משך זמן הבנייה של המגזר הציבורי מאופיין בתנודתיות חריפה, לעומת היציבות היחסית במגזר הפרטי. הירידה החדה של משך הזמן בבנייה הציבורית נבעה בזמן שהיה צורך לבנות הרבה דירות בעבור העולים החדשים – ולצורך כך שילמה הממשלה תמריצים לקבלנים שזירזו את הבנייה. נוכח הביקורת שנמתחה על איכות הבנייה ההיא, משרד־השיכון התחיל להתנות על חוזים שונים עם הקבלנים – המתיר להם משך־זמן בנייה, שהוא פי שניים (ויותר) ממה שהיה מקובל ב־1991

מקור: משרד השיכון

קבוצה של 10,000 צליינים תגיע לישראל בפברואר

מדובר בקבוצה המאורגנת הגדולה ביותר מאז קום המדינה

מאת אבשלום קווה

כ־10,000 צליינים, המשתייכים לזרם נוצרי קוריאני, יקיימו את הכנס השנתי שלהם בירושלים בחודש פברואר הקרוב. הפסטור ד"ר צ'ו, העומד בראש זרם זה, שוהה בימים אלו בישראל, והיום ייוועד עם שר התיירות, עוזי ברעם. ביום שישי יפגש צ'ו עם ראש הממשלה, יצחק רבין. זוהי הקבוצה המאורגנת הגדולה ביותר המגיעה ארצה מאז הקמת המדינה, ומשרד התיירות מייחס לאירוע חשיבות עליונה, נוכח המגמה לעודד תיירות צליינית לישראל.

ד"ר צ'ו יסד את כנסייתו בשנת 73', לאחר שזכה ל"הארה אלוהית". מספר מאמיניו מגיע כיום ל־32 מיליון איש בקרוב ל־150 מדינות. הבאת הצליינים נעשית בשיתוף פעולה של גורמים שונים עם סיטונאות התיירות הבכנסת, עמיאל, מצליכה הערבות לוגיסטית מיוחדת, צליה, בין השאר, רק עתה ד"ר צ'ו עם ברעם. ברבו הורם, אבב, נמצא בסיאול, בירת קוריאה.

לישראל יגיעו כ־5,000 מאנשי הזרם בקוריאה, 3,000 מארצות הברית והשאר מארצות אגן הים התיכון ומאירופה. הכנס, ייערך במסגרת חגיגות העולם הנוצרי לציון 2000 שנה להולדת ישו. כנסייתו של צ'ו מהווה, למעשה, תעשייה ענקית המקיפה גם תחנות טלוויזיה ועיתונים.

בימים אלה שוהה בישראל הקרדינל של מילנו, קרלו מריה מרטיני, אחד המועמדים לרשת את האפיפיור יוחנן פאולוס השני, בבוא העת. ביקורו של הקרדינל מתקיים במסגרת כנס הכנסיות הנוצריות בישראל ומשתתפים בו כ־800 איש.

סך הייצוא לחבר המדינות בשנה האחרונה – 300 מיליון דולר

כ־30 אלף חברות של עולים חדשים נוסדו בחמש השנים האחרונות

מאת כתבנו הכלכלי

300 מיליון דולר – זהו סך כל הייצוא מישראל לרוסיה ולמדינות חבר המדינות בשנה האחרונה – כך מסר ד"ר יורי שטרן, יו"ר התאחדות יזמים חדשים, בכנס לעידוד יזמים עולים שנערך אתמול בתל אביב.

עוד מסר שטרן, כי לפי נתונים שפרסם מס הכנסה, בחמש השנים האחרונות נרשמו ברשם החברות כ־30 אלף חברות של עולים חדשים מחבר המדינות. מתוך חברות אלו בדקה התאחדות היזמים 10 חברות, וגילתה כי הן מייצאות בסכום כולל של מיליון דולר לחודש לרוסיה ולמדינות חבר העמים.

בין השאר נבדקה חברת מבטע, יצרנית וודקה, שקיבלה פרס הצטיינות ביוזמות עסקית. הייצוא החודשי שלה עומד על 600 אלף דולר, חברת אורבים, המשווקת מוצרי מזון שונים ומגוונים, וייצאה לרוסיה בסכום של 14.5 מיליון דולר בשנת 94' וייצוא חודשי בהיקף של 1.2 מיליון דולר, וחברת מטק, המתמחה בייצור חומרים וציוד לאריזה ועוד.

התאחדות יזמים חדשים היא עמותה שמאגדת יותר מ־350 בתי עסק שבבעלות עולים חדשים. ההתאחדות פועלת במסגרת איגוד לשכות המסחר.

עלייה קלה במספר דורשי העבודה

בחודש אוגוסט הגיע מספרם לכ־115 אלף

מאת אפרים דוידי

"בחודש אוגוסט פנו ללשכות התעסוקה למבוגרים ולאקדמאים 114.7 אלף דורשי עבודה לעומת 114.2 אלף בחודש קודם". כך מסר אמש דובר משרד העבודה והרווחה. לדבריו, "בניכוי השפעות עונתיות הסתכם מספרם של דורשי העבודה ב־112.2 אלף החדשים מתוך כלל דורשי העבודה (כולל אקדמאים) מסתכם בכ־27.9 אלף לעומת כ־32 אלף בחודש קודם.

עוד עולה מהסקר כי חלקם של המפוטרים מתוך המצטרפים החדשים היה 47.3% (13.2 אלף) לעומת 48.3% (15.5 אלף) בחודש קודם. 1.1% יצאו לגימלאות, 4.1% סיימו את לימודיהם, 11.5% סיימו את שירותם הצבאי, 3% מחפשים עבודה לראשונה, 7.1% פנו לצורך קבלת אישורים ו־1.4% מחפשים עבודה חילופית.

בחודש שעבר נוסף היישוב קריית מלאכי לרשימת היישובים הנמנים ברשימת מוקדי האבטלה, יישובים בהם שיעור המובטלים מתוך כוח העבודה האזרחי גבוה מ־10%. בחודש יולי נמנו 6 יישובים ברשימת מוקדי האבטלה לעומת 5 יישובים בחודש הקודם. היישובים הם: אופקים 14 אחוז, שדרות 14 אחוז, קריית גת 11.7 אחוז, מצפה רמון 11.5 אחוז, ירוחם 11.3 אחוז וקריית מלאכי 10.3 אחוז. חלקם של דורשי העבודה בלשכות התעסוקה בערי הפיתוח מתוך כלל דורשי העבודה בארץ נשאר ללא שינוי והוא היווה 22.8 אחוז - מספר גבוה בהרבה ממשקל מספר התושבים בעיירות הפיתוח באוכלוסיה הישראלית.

מספרם של תובעי הבטחת הכנסה בניכוי גורמים עונתיים ירד ל־19.3 אלף לעומת 20.4 אלף בחודש קודם – ירידה בשיעור של 5%. מספרם המקורי של תובעי הבטחת הכנסה הסתכם ב־18.7 אלף, מהם 12.6 אלף בריאים ו־6,100 מוגבלים בכושר עבודתם.

● אקדמאים: במספרם של דורשי עבודה אקדמאים בניכוי גורמים עונתיים לא חל שינוי משמעותי – 16.8 אלף לעומת 16.7 אלף בחודש קודם. מספרם המקורי של דורשי העבודה האקדמאים הסתכם ב־17 אלף, מהם 4,200 במחוז חיפה, 9,200 במחוז תל אביב, 1,900 במחוז ירושלים ו־1,700 במחוז באר שבע.

● עולים חדשים: מספרם של עולים חדשים דורשי עבודה הסתכם ב־10,800 אלף לעומת 11 אלף בחודש קודם.

● נשים: בחודש אוגוסט חלה עלייה בחלקן של הנשים מתוך כלל דורשי העבודה, הן היוו 55.9% לעומת 55.3% בחודש הקודם.

● צעירים: בחודש אוגוסט לא חל שינוי בחלקם של דורשי עבודה צעירים עד גיל 35 (גברים ונשים) מתוך כלל דורשי העבודה, והם היוו 49.1% מכלל דורשי העבודה.

● מצטרפים חדשים: מספרם של המצטרפים לעומת 113.6 אלף בחודש קודם. מספרם של דורשי העבודה .בניכוי השפעות עונתיות ירד איפוא ב־1,400.

יצוין כי מאז תחילת השנה נרשמה מגמה ברורה של עלייה במספרם של דורשי עבודה לאחר מגמת הירידה שהסתמנה בשנים 93־94'. בחודשים ינואר־אוגוסט 95' חלה עלייה של כ־15 אלף דורשי עבודה (מ־97 אלף בדצמבר 94' ל־112 אלף באוגוסט 95') – עלייה בשיעור של 15.3% בניכוי גורמים עונתיים.

להלן נתונים על התפלגות דורשי העבודה:

● לא אקדמאים: מספרם של דורשי עבודה ללא תואר אקדמי וללא הבטחת הכנסה, בניכוי גורמים עונתיים, הסתכם ב־76.1 אלף לעומת 76.5 אלף בחודש קודם, ירידה לא משמעותית בשיעור של 0.5%.

חריש: יש לדון בחובות דשנים לעיריית קריית אתא

מאת אמנון אמר

שר התעשייה והמסחר (תמ"ס), מיכה חריש, דרש אתמול מראש הממשלה ומשרי האוצר והפנים, כי ייערך דיון דחוף בחובות מפעל דשנים וחומרים כימיים לעיריית קריית אתא. לדבריו, יש להפעיל התערבות ממשלתית לתיקון רטרואקטיבי של דמי הארנונה שגבתה העירייה מהמפעל ולהחזיר "התשלומים המוגזמים".

דשנים חייב לעירייה 24 מיליון שקל, בגין מיסי ארנונה לשנים 88־92'. החברה נדרשת לשלם לעירייה 12 מיליון שקל לשנה.

על פי נתונים שפרסם משרד התמ"ס, מחזור המכירות של החברה הוא 210 מיליון שקל. סכום הארנונה שהיא משלמת גדל מ־376 אלף שקל בשנת 82' ל־3.8 מיליון שקל בשנת 92'.

העובדים במפעל חוששים לעתידו, במיוחד נוכח נטל המיסוי.

עמיר פרץ מאיים בסכסוך־עבודה במשק אם לא יהיה פטור ממס על דמי־הבראה

מאת אפרים דוידי

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, ח"כ עמיר פרץ, איים אתמול בסכסוך עבודה כללי במשק אם האוצר לא יעניק פטור ממס על דמי ההבראה של העובדים. לפני שנים רבות סוכם במסגרת הסכם קיבוצי בין האוצר לבין ההסתדרות שדמי ההבראה של העובדים יהיו פטורים במס, במידה שהעובדים עשו שימוש בכספים אלה לחופשתם בארץ. סעיף זה בהסכם לא מומש מעולם.

לפני כחודש פנה פרץ אל הנהגת ההסתדרות בבקשה להכריז סכסוך עבודה ובקשתו נדחתה. עתה הוא שב ואומר "אפנה שנית לקבל את האישור". הוא קשר את מימוש הסכם עם מימוש הסכם אחר, על הקמת צוותים משותפים לאוצר ולהסתדרות לבדיקת המעבר של עובדי השירות הציבורי מפנסיה תקציבית לקרנות פנסיה. "אם האוצר לא יעמוד בהסכמים עליהם הוא חתום, אין כל סיבה שאנו נעמוד על הסכמים עליהם אנחנו חתומים" הסביר פרץ.

פרץ קרא לוועדי עובדים, מועצות פועלים ואיגודים מקצועיים לפתוח במאבק לתוספת שכר של לפחות 2.1%. לדבריו, ההפרש בין מדד יוקר המחיה לבין תוספת היוקר שהתקבלה הוא כ־2.1 אחוז, ולכן על העובדים לתבוע הפרש זה בהסכמים ענפיים או מפעליים.

בנק ישראל מתנגד להקלת המגבלות על מתן האשראי לענף הנדל"ן

המפקח על הבנקים טוען כי ויתור על המגבלות יוביל למשבר בענף הבנקאות

מאת חני פורשנר

"אין מקום להגמיש את המגבלות בתחום האשראי הבנקאי לענף נכסי דלא ניידי" – הצהיר המפקח על הבנקים, איש בנק ישראל זאב אבלס.

אבלס התייחס להגבלות, שהבנק המרכזי קבע להנהלות הבנקים המסחריים בכל הקשור למתן אשראי לענף כלשהו. לאחרונה היו טענות לגבי הגבלת האשראי הניתן לחברות העוסקות בתחום הנדל"ן.

"אני מתפלא על מי שטוען נגד המגבלות על האשראי לענף זה" – אמר אבלס, ביום עיון שאירגן המרכז הישראלי לניהול (מי"ל) על נושא תפקיד הבנקים למשכנתאות נוכח השינויים בשוק ההון. "כל המשברים שאירעו בבנקאות בשנים האחרונות (ביפאן, בצפון מזרח ארצות הברית, בסקנדינביה ובמקומות נוספים) נגרמו בגלל ענף הנדל"ן. בישראל, הענף נמצא בנקודת רתיחה. האם יש להביא את מערכת האשראי עוד יותר לענף זה, על ידי ויתור על המגבלות?"

המגבלות המדוברות מוטלות על כל בנק אשר חורג מן ה"תקרה", שקובעת כי האשראי לענף כלשהו לא יחרוג מ־20% מסך כל האשראי של הבנק הספציפי. התייחסות לכל חריגה כזו דומה להתייחסות לחובות מסופקים – ויש להפריש בעבורה סכום זהה, שמוחזק כבטוחה בבנק המרכזי, מתוך מטרה להבטיח את יציבות הבנק הספציפי והמערכת הבנקאית כולה.

הנהלת בנק דיסקונט לא הכחישה את המידע, לפיו בנק זה חורג מתקרת 20 האחוזים, אך ציינה כי "אנחנו לא עוצרים את האשראי, אבל מקפידים על בטוחות משופרים (בכמותם ובאיכותם)".

שונתה חוקת חברת העובדים: יו"ר ההסתדרות חיים רמון:

"חברת העובדים פורקה. כבר שנים רבות שהיא אינה קיימת"

מאת אפרים דוידי

"חברת העובדים פורקה. כבר שנים רבות שהיא אינה קיימת", כך אמר יו"ר ההסתדרות, ח"כ חיים רמון, בישיבת ועידת חברת העובדים שהתקיימה בבניין הוועד הפועל בתל אביב. בתום הישיבה הוחלט על ביצוע מספר שינויים בחוקת חברת העובדים.

רמון האשים את ההנהגות הקודמות של ההסתדרות בכך ש"הורידו את כל הרכוש הזה לטמיון". לדבריו "לפני עשור נכסי חברת העובדים היו שווים 10־12 מיליארד שקל, עכשיו הם שווים עשירית מסכום זה". בעקבות דבריו התפתח פולמוס חריף עם כמה מחברי העבודה בהסתדרות, במהלכו אמר רמון: "רציתם שנכסה את הקבר שחפרתם להסתדרות. מכרתם את כור כדי לממן את הגרעונות שהשארתם ולהציל את ההסתדרות".

בהתייחסו לקריאת ביניים בעקבות הידיעה שפורסמה בעמוד הראשון של "דבר" השבוע, לפיה היועץ המשפטי של חברת העובדים, פרופ' אהרון ידין, יקבל שכר של מיליון דולר, אמר רמון כי זה היה הפתרון הזול ביותר. לדבריו, אילו חברות מסחריות היו עוסקות במכירות מניות כור הן היו מקבלות אחוז עד שניים ממכירות המניות בסך 260 מיליון דולר. רמון אמר שפרופ' ידין קיבל רק חצי מיליון דולר. עוד הוא מסר כי יש ויכוח לגבי שכר טרחתו של המשפטן.

השינוי המשמעותי ביותר שאושר הוא התיקון לסעיף 13 בחוקה, באופן המאפשר העברת נכסי חברת העובדים לקרן העבודה במקרה של פירוק האגודה. סעיף זה נועד להבטיח מה ייעשה בעודף נכסיה של חברת העובדים בזמן פירוק. גזבר ההסתדרות, ח"כ חיים אורון הבטיח כי "ההסתדרות לא תבצע הליך של פירוק חברת העובדים במחטף, וכי הדבר יובא לדיון מסודר". אורון ציין, כי אין אפשרות להתגבר על המשבר בו נתונה ההסתדרות מבלי לממש את נכסי חברת העובדים.

רמון הוסיף כי שינוי זה נועד למנוע מימוש אופציה אחרת, לפיה בזמן פירוק חברת העובדים יחולקו הנכסים לחברים. רמון הסביר, כי אופציה זו אינה מקובלת על הנהגת ההסתדרות, שמעדיפה – כנהוג באגודות רבות – לקבוע כי הנכסים יועברו לגופים בעלי מטרות דומות או זהות למטרות האגודה.

רמון טען כי חלוקת הנכסים לחברים עלולה ליצור עיוותים רבים, ולהזיק לעובדים ולמטרות ההסתדרות. "שאיש לא יעלה על דעתו להצטרף להסתדרות לצורך קבלת כספים. הדבר איננו הגון. לא יתכן שאנשים שהצטרפו להסתדרות לפני חודשיים יקבלו מנה כספית", אמר רמון והבהיר עוד, כי אם לא ייתנו להסתדרות לממש נכסים, יהיה קשה מאוד לשקם אותה.

המשתנים ליום 13.9.95

המניה	שער בנקודות	שינוי בנקי	שינוי ב-%	שער יציג מגוף ב-%	שער יציג גבוה ב-א'	שער פרוץ	מחזור באלפי $ ה.ב.
אמיש	2439.0	-50.0	-2.0	97.00	97.00	2439.0	107.5
אגן	4956.0	-153.0	-3.0	96.75	97.00	4981.0	91.3
אזורין	2159.0			100.00	100.09	2159.0	24.3
אסיף	7764.0	-303.0	-3.7	96.50	95.50	7744.0	68.1
אורדן 0.1	463.0	-16.0	-3.2			483.0	42.0
אורטה 1	544.0	-23.0	-4.0	95.50	96.50	543.0	129.5
אורמים 1	3954.0	-176.0	-4.2	95.50	95.50	3965.0	100.0
אידיבי אחזקות	1055.0	-24.0	-2.2	97.50	98.00	1057.0	428.1
אידיבי פיתוח	5328.0	-95.0	-1.7	97.75	98.25	5342.0	68.8
אילטום 1	963.0	-45.0	-4.5	95.50	95.50	960.0	205.1
אלביט 3	22212.0	-806.0	-3.5	96.50	98.00	22271.0	364.1
אלגו אחזקות	12510.0	-555.0	-4.2	95.00	96.00	12542.0	107.6
אלקטרה צריכה	3531.0	-72.0	-2.0	97.50	98.00	3549.0	376.0
אלרון 3	11702.0	-331.0	-2.7	96.50	98.00	11672.0	112.2
אסם	2275.0	-64.0	-2.7	97.25	98.00	2292.0	345.6
אפריקה א"ה 4	106.0	-1.0	-1.0			106.0	26.1
אפריקה ישראל 1	372533.0	-18578.0	-4.7	95.00	95.50	376400.0	263.0
אפריקה ישראל 0.1	417171.0	-21956.0	-5.0	95.00	95.75	422660.0	846.4
אקרשטיין תעשי	484.0	-35.0	-6.7	93.00	93.50	484.0	113.4
בזק 1	898.0	-16.0	-1.7	98.00	99.00	914.0	3357.1
בינלאומי 1	35657.0	-1486.0	-4.0	96.00	96.00	35657.0	51.4
בינלאומי 5	34748.0	-186.0	-0.5	99.00	99.50	34855.0	821.0
בירום	2261.0	-23.0	-1.0			2261.0	51.6
בזן 1	2224.0	-117.0	-5.0			2224.0	14.7
בינות 1	497.0	-11.0	-2.2			499.0	21.3
בנית א"ה 2	בה 111.5	-2.5	-2.0			111.5	8.4
דגון 1	1061.0	-53.0	-4.7	95.25	95.25	1061.0	28.1
דיסקונט השקעות	19710.0	-99.0	-0.5	98.25	101.00	19611.0	1475.3
דיסקונט מסחי	20080.0	-781.0	-3.7	96.00	96.75	20184.0	150.3
דלק 0.1	8823.0	-368.0	-4.0	96.00	96.75	8800.0	348.1
הבאר 5	2564.0	-128.0	-4.7	96.00	96.00	2564.0	41.5
הכשרת הישוב	905.0	-48.0	-5.0	95.00	95.00	905.0	784.9
חברה לישראל 1	23065.0	-561.0	-4.0	96.00	97.00	23345.0	241.4
חברה לישראל 5	21902.0	-1153.0	-5.0	95.00	95.25	21902.0	53.2
חנל 1	5.1	-0.1	-1.7	97.25	97.50	5.1	41.2
טבע 1	111552.0	-1989.0	-1.7	98.00	98.75	113073.0	3029.4
טמפו 1	בה 1261.0	-66.0	-5.0	95.00	95.00	1261.0	42.3
טפחות הנל 1	170874.0	-8993.0	-5.0	95.00	95.25	170574.0	48.2
יואל 1	83.0	-4.0	-4.5	95.00	95.00	63.5	31.6
ים המלח 0.1	815.0	-21.0	-2.5	97.00	97.50	818.0	172.5
יצוא השקי 1	1339.0	-93.0	-6.5	94.00	94.00	1335.0	77.4
ישראמקו	2.5	-0.1	-2.7	97.00	97.00	2.5	43.1
כבלים 0.25	1988.0	-63.0	-4.0	96.00	96.15	1998.0	81.1
כור 1	27579.0	-563.0	-2.0	97.50	98.25	27650.0	1067.4
כור א"ה 2	113.0	-2.5	-2.0			113.0	31.2
כור אופ' 2	6611.0	-575.0	-8.0	93.00	93.00	6539.0	42.6
כימיקלים לישראל	230.0	-4.0	-1.5	98.00	98.50	232.0	680.4
כיתן	796.0	-25.0	-3.0	97.00	97.00	796.0	16.5
כלכלית ירושלים	1111.0	-65.0	-5.5	94.50	95.50	1117.0	351.9
כלל אלקטרוניקה	37323.0	+821.0	+2.3	100.00	102.25	36502.0	1493.8
כלל ביטוח	1506.0	-39.0	-1.5	97.50	97.50	1506.0	312.8
כלל ישראל 10	8022.0	-248.0	-3.0	95.75	97.00	8022.0	194.9
כלל סחר 1	757.0	-23.0	-3.0	96.00	97.00	761.0	97.2
כלל תעשיות 1	1834.0	-19.0	-1.0	98.00	99.50	1830.0	645.9
כללי 1	9116.0	-234.0	-2.5	97.00	97.00	9210.0	47.9
לאומי	435.0	-5.0	-1.2	97.00	99.25	433.0	1085.9
ליפסקי	242.0	-9.0	-3.7	95.50	96.50	242.0	38.0
מאיר קורא 1	1343.0	-42.0	-3.0			1343.0	10.9
מבנה שמיר 1	בה 1555.0	-20.0	-1.2			1555.0	76.6
מבני תעשיה	בה 395.0	-15.0	-3.7	96.00	97.00	410.0	425.3
מהדרין 1	7504.0	-504.0	-5.2	95.00	95.00	7463.0	77.4
מכתשים	1653.0	-64.0	-3.7	96.00	98.80	1653.0	189.8
מליבו 5	832.0	-44.0	-5.0			832.0	66.0
ממן 1	758.0	-28.0	-3.5	96.50	97.00	770.0	462.9
מפעלי כלה	321.0	-7.0	-2.0	97.25	98.50	331.0	155.7
משוב מחשי 1	390.0	-34.0	-8.0	92.00	93.50	388.0	99.3
משכן 1	31303.0	-968.0	-3.0	97.00	97.00	31303.0	28.6
נייר חדרה	16105.0	-498.0	-3.0	97.00	98.50	16646.0	223.0
נכסים ובנין	20537.0	-635.0	-3.0	96.50	97.00	20643.0	351.1
נסיול	337.0	-37.0	-10.0	90.00	92.50	337.0	29.9
נפטא	451.0	-15.0	-3.2	96.50	96.50	452.0	28.5
נפטא בבקן א"ה 5	113.0			100.00	100.00	113.0	151.7
[illegible] 1	1614.0	-37.0	-2.2	97.00	97.00	1620.0	113.6
סקופ	333.0	-14.0	-4.0	95.75	96.00	334.0	101.3
עלית 5	1282.0	-50.0	-3.7	96.00	96.50	1282.0	130.5
[illegible] 5	6690.0	-154.0	-2.2	97.75	97.75	6690.0	199.6
פלגת 3	279.0	-6.0	-2.0			279.0	124.7
פועלים השק' 1	9503.0	+24.0	+0.3	99.75	130.50	9479.0	401.7
פועלים	515.0	-7.0	-1.2	97.50	98.75	509.0	670.3
פורמולה 1	1559.0	-4.0	-0.2	99.00	101.00	1563.0	145.3
פטרוכימיים	1840.0	+9.0	+0.5	97.00	101.00	1799.0	462.3
פיבי	44757.0	-1503.0	-3.2	96.50	97.00	44873.0	167.2
[illegible]	בה 646.0	-23.0	-3.5			646.0	10.6
פקר פלדה 1	14722.0	-574.0	-3.7	95.75	96.00	14761.0	116.6
פרוין 0.2	9903.0	-413.0	-4.0			9903.0	40.8
פריקלאס 1	2413.0	-37.0	-1.5	97.75	97.75	2413.0	345.1
צינורות	739.0	-27.0	-3.5	94.00	94.00	741.0	70.6
קווי אשראי	בה 86.0	-5.0	-5.2	95.00	95.00	86.0	22.7
קרדן השקעות 5	376.0	הפסקת מסחר					
[illegible]	1960.0	-98.0	-4.7	95.25	95.25	1960.0	26.2
רב בריח	1154.0	-45.0	-3.7			1154.0	55.0
רמזור 1	3003.0	-150.0	-4.7	95.00	95.50	3040.0	197.2
[illegible]	1880.0	-58.0	-3.0	96.75	97.00	1892.0	175.2
שופרסל ב'	6096.0	-189.0	-3.0	97.00	97.25	6096.0	124.9
שילטון 1 R	11343.0	-564.0	-4.7	95.00	95.50	11075.0	175.1
שקם	203.0	-7.0	-3.2	96.50	97.00	202.0	244.6
שקד בבקן א"ה 4	135.5	-4.0	-3.6	97.00	97.00	135.5	24.3
תאס 10	1221.0	+9.2	+0.8	98.50	101.00	1206.0	317.7
תאת 5	379.0	+8.0	+1.7	100.00	102.75	371.0	676.8
תדיראן	1146.0	-42.0	-3.5	96.00	96.75	1152.0	285.4

ריכוז תוצאות המסחר במניות

שם הענף	עלו	ירדו	בלי שינוי	סה"כ	תמורה באלפי ש"ח	תמורה באלפי $	סה"כ ב-%
מניות תעשיות	60	731	265	1056	108899	35751	100
בנקים וחברות אחזקה	1	13	3	17	9298	3053	8.5
בנקים למשכנתאות		18	2	20	1600	525	1.5
חברות וסוכנויות ביטוח		21	8	29	1939	636	1.8
מסחר ושירותים	14	142	59	215	21811	7161	20
נדל"ן, בינוי, פיתוח וחקלאות	12	152	61	225	9936	3262	9.1
חברות תעשיה	24	269	81	374	46342	15214	42.6
חברות להשקעה ולאחזקות	3	107	44	154	16639	5463	15.3
חברות חיפושי נפט וגז	6	9	7	22	1334	438	1.2
רשימה מקבילה	35	229	117	381	8645	2838	7.9
כר"מ	55	639	263	957	26433	8678	
מ.ר.צ. + משתנים	5	92	2	99	82466	27074	
מ.ר.צ.		91	7	98	31137	10222	
משתנים	5	78	2	85	51329	16851	

המניות הבולטות במשתנים

הטובות		הגרועות	
תאת 5	+2.3	נסיול	-10.0
כלל אלקטרוניקה	+2.3	משוב מחשי 1	-8.0
תאס 10	+0.8	אקרשטיין תעשי'	-6.7
פטרוכימיים	+0.5	יצוא השקי' 1	-6.5
פועלים השקי' 1	+0.3	מהדרין 1	-6.2
קרדן השקעות 5	+0.0	כלכלית ירושלים	-5.5
אזורין	+0.0	קווי אשראי	-5.2
פורמולה 1	-0.2	אפריקה ישראל 0.1	-5.0
בינלאומי 5	-0.5	בזן 1	-5.0
דיסקונט השקעות	-0.5	הכשרת הישוב	-5.0

המניות הבולטות בכ.ר.מ.

הטובות		הגרועות	
לידרים	+7.8	מגן נפט זכויות	-61.0
בלנטיין	+7.5	ח אלקטרוניקה	-12.0
אורזית	+7.3	אשד דוב' 0.5	-10.2
אדלר 1	+5.0	כץ תעשיות	-10.0
בנוי תיכון	+5.0	ארזים 1	-10.0
מלל	+4.3	מידב'	-10.0
תאות 1	+3.8	אלישב	-10.0
רצון יה"ש	+3.5	אלוני 1	-10.0
בדטל	+3.3	דומיקאר	-10.0
גבעות	+2.3	טופר	-10.0

האופציות הבולטות

הטובות		הגרועות	
מטא חפרש אופ' ב'	+30.0	ארדיסי אופ 1	-64.8
פלטוב אופ' 1	+2.8	אודסל אופ 1	-56.3
פרג אופ 1	+2.5	צמנטכל אופ	-54.0
אפליקום אופ 1	+2.5	מן שמאל אופ 2	-53.5
כמיפל אופ 1	+2.0	איטורקוסמא אופ 1	-45.0
פרדס אופ' 2	+2.0	מוצרי מעבדות אופ	-41.0
בן יקר גת אופ' 1	+1.0	ידע מחשבים אופ 1	-38.5
קיוד אופ 1	+0.8	לווטהל אופ' 1	-35.5
כרמי אופ 1	+0.5	נביאים אופ 1	-34.0
לוי אופ' 1	+0.5	אדגר אלבמי אופ א'	-25.3

המניות בעלות המחזור הגבוה ביותר

המניה	מחזור באלפי $	המניה	מחזור באלפי $
בזק 1	3357.08	פועלים	670.29
טבע 1	2029.60	כלל תעשיות 1	645.94
כלל אלקטרוניקה	1490.84	שניב	466.27
דיסקונט השקעות	1475.34	ממן 1	462.86
לאומי	1085.88	פטרוכימיים	462.27
כור 1	1067.40	אידיבי אחזקות	428.13
אפריקה ישראל 0.1	846.39	מבני תעשיה	425.34
בינלאומי 5	820.96	פועלים השקי' 1	401.65
כימיקלים לישראל	680.39	אלקטרה צריכה	375.99
תאת 5	676.83	אלביט 3	364.12

המסחר במדד המשתנים

חלקו של מס ערך־מוסף מתוך סך־כל המיסים העקיפים

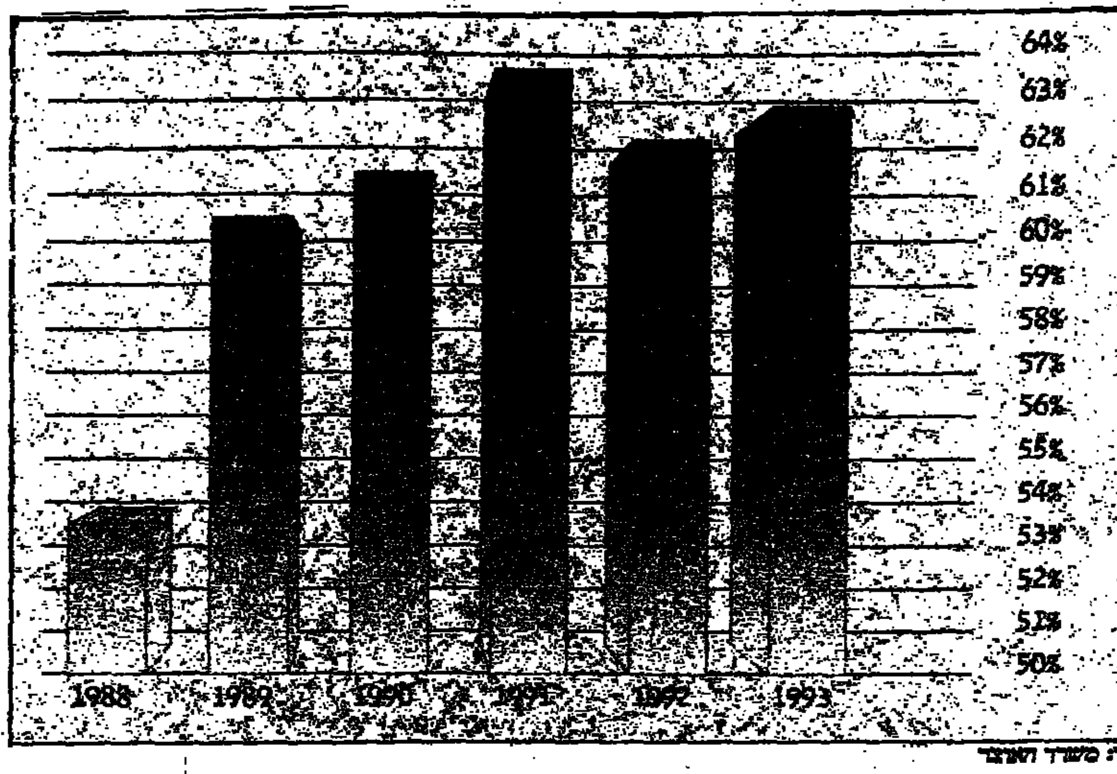

מקור: משרד האוצר

האוצר: מחיר מניות בזק בבורסה מעכב את ההנפקה הבין־לאומית

מאת אמנון אמר

"גם אם חברת כייבל אנד ווירלס הבריטית לא תגיע להסכמה עם הממשלה בדבר מעמדה בבזק, הליכי הפרטתה של בזק יימשכו כמתוכנן" – הודיע אתמול שר האוצר אברהם שוחט.

הוא הסביר כי זו תהיה הצעה התלתה שיגיש לוועדת השרים לענייני הפרטה. שוחט הבהיר כי כייבל אנד ווירלס תקבל הזדמנות להתמודדות בצורה שוויונית במכרז על מכירת גרעין השליטה בבזק, אבל רק אחרי הליך ההנפקה הבין־לאומית (שנדחתה פעמים אחדות בגלל אי הבנות והסכמות בין הממשלה לבין החברה הבריטית).

המחיר הגבוה של מניות בזק הנסחרות בבורסה, מעכב את ביצוע ההנפקה הבינלאומית של מניות החברה שבידי הממשלה. כך אמרה אתמול מנהלת רשות החברות, עו"ד תמי בן דוד, בדיון שקיימה ועדת הכספים של הכנסת.

כסיבה נוספת לאי ביצוע ההנפקה המתוכננת ציינה בן דוד את העובדה שהממשלה עדיין לא הגיעה להבנה עם כייבל אנד ווירלס, המחזיקה ב־10.02% ממניות בזק. לדבריה, כבר בסוף השנה שעברה ביקשה החברה הבריטית לרכוש את ההנפקה ולאפשר לה להיכנס כשותף אסטרטגי בחברה.

מנהלת רשות החברות הבהירה כי כאשר הולה חברת כייבל אנד ווירלס ברכישת מניות בזק, הובהר לה כי מהלך זה לא ישנה את תוכניות הממשלה לגבי החברה, בכוונת הממשלה לבצע מהלך מסודר של ליברליזציה בענף התקשורת, ולאחר מכן הנפקה בינלאומית של מניות בזק, ומכירת גרעין השליטה בחברה למשקיע אסטרטגי.

בן דוד האשימה את ראשי החברה הזרה כי המצעתם מהבהרת כוונותיהם היקשתה על הממשלה ועל בזק להתקדם בהליך ההנפקה הבין־לאומית.

שוחט הזהיר בישיבה את ראשי כייבל אנד ווירלס, כי אם הם לא יגיעו להסדר עם הממשלה, תפעיל הממשלה את כוח הפעולה שיש לה מתוקף החזקתה ברוב המניות של בזק.

עקב פיגורים בהפעלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי:

משרד האוצר יקציב 600 מיליון שקל נוספים לסל הבריאות

מאת אמנון אמר

השנה הראשונה להפעלת שירותי הבריאות במסגרת חוק ביטוח הבריאות הממלכתי תסתיים בגרעון של 600־650 מיליון שקל. זו היא ההערכה, שהשמיע אתמול הממונה על התקציבים, דן קרול, בוועדת הכספים.

הסיבה – לפי הסבריו של קרול – היא ש"בהפעלת החוק בזמן קצר, כתוצאה מפיגור בתשלומי הביטוח הלאומי". לדבריו, הנושא מצוי כעת בדיון בין שני המשרדים (אוצר הבריאות), במטרה למצוא דרכים לצמצום הגירעון.

הוועדה אישרה לאוצר העברה מהרזרבה, בסך 400 מיליון שקל, המטרה "השלמה חד פעמית של סל הבריאות, כמתחייב מחוק ביטוח הבריאות".

גם נציגי הליכוד, עוזיה עלי ויעקב שמאי, הצביעו בעד ההשלמה. קרול אמר כי ההקצבה דרושה "כדי למנוע הפסקה ברכישת התרופות והביצוע שירותים אחרים, על ידי ספקים שטרם קיבלו את המגיע להם".

ח"כ רון נחמן (ליכוד) אמר כי הגרעון בסוף השנה עלול להיות גדול יותר, ולהסתכם ב־800 מיליון שקל. הוא הסתמך על שיחה (שהתקיימה לפני כמה חודשים) עם מנכ"ל קופת חולים, אביגדור קפלן. נחמן מתח ביקורת על סל הבריאות.

לדברי נחמן, סל הבריאות א־ביטוח סיעודי ושירותים חיוניים אחרים, ובעקבות זאת מוטל על הציבור עומס כספי רב ורוב היקף.

אמירים קרן נאמנות –
הודעה על אסיפה כללית של בעלי היחידות

ניתנת בזה הודעה שאסיפה כללית של בעלי היחידות באמירים קרן נאמנות תתכנס ביום ראשון, כ"ט באלול תשנ"ה, 24 בספטמבר 1995, שעה 09:30, במשרד מנהל הקרן תלוש ניהול קרנות נאמנות בע"מ, ברחוב אלנבי 113 תל־אביב, כדי לאשר את הנוסח החדש של הסכם הקרן שיבוא במקום הסכם הקרן שעתה בתוקף.

השינויים בהסכם הקרן נעשו בחלקם כדי להתאימם להוראות חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד־1994 (להלן: "החוק") ההתקנות שהותקנו על פיו, וכוללים, בין היתר, גם את השינויים הבאים:

1. מנהל הקרן רשאי מדי פעם לקבוע כי הקרן תהפוך לקרן בלתי מסויגת, וחוזר חלילה, ללא צורך באישור אסיפה של בעלי היחידות, ובלבד שתחילת השינוי תהיה רק בתחילת שנת הלוח תאריה.
2. מנהל הקרן יהיה זכאי להוסיף על מחיר היחידה או לנכות ממחיר הפדיון תוספת בהתאם להוראות החוק.
3. נמחקו הוראות בדבר פיזור ההשקעות במספר מינימלי של תאגידים.
4. השינויים שלהלן יחולו לגבי אסיפות של בעלי יחידות שלא נקבעו לגביהן הוראה אחרות בחוק:
(א) מנהל הקרן יהיה רשאי לכנס אסיפה של בעלי היחידות לאחר מתן הודעה מוקדמת של 7 ימים לפחות, במקום 10 ימים לפחות.
(ב) החלטה שהתקבלה ברוב של היחידות שבעליהן הצביעו באסיפה תחייב את כל בעלי היחידות, במקום החלטה שהתקבלה ברוב של 75% של היחידות הנ"ל.
5. נקבעו הוראות בדבר משך כהונת הנאמן ונקבע כי אם תסתיים כהונת הנאמן, יכהן מנהל הקרן נאמן אחר במקומו. בחירת הנאמן, משך כהונתו ותנאי כהונתו ולמעט אם עלה שכרו על שכר הנאמן שקדם לו אינם טעונים אישור אסיפה של בעלי היחידות.
6. (א) אחת הנסיבות בהן תפורק הקרן, תהיה בתוקף החלטה של מנהל הקרן לפרק את הקרן, וזאת במקום: החלטה משותפת של מנהל הקרן והנאמן.
(ב) הודעת הפירוק תתקבל ותפורסם לפחות 30 יום מראש, וזאת במקום 60 יום מראש.
ניתן לעיין בנוסח החדש של הסכם הקרן, הכולל כאמור את השינויים שהוזכרו לעיל ושינויים אחרים להסכם הקרן הקיים, במשרד מנהל הקרן בשעות העבודה הרגילות, עד לכינוס האסיפה, ובמקרה שתתקיים אסיפה נדחית, עד לכינוס האסיפה הנדחית.

הנוסח החדש של הסכם הקרן, כפוף לאישורו של הממונה על שוק ההון הבטוח והחסכון במשרד האוצר, או עובד משרד האוצר שהוא הסמיך לעניין זה, לאחר התייעצות עם יושב ראש רשות ניירות ערך. לכן יתכן שיחולו שינויים בנוסח החדש של ההסכם בהתאם לדרישות הרשויות האמורות. אם יוסכמו שינויים כאלו עם הרשויות וניתן יהיה להציגם בפני האסיפה, אפשר יהיה לעיין, כאמור לעיל, בנוסח המתוקן של ההסכם. אם לא יוסכם נוסח השינויים לפני כינוס האסיפה, תתבקש האסיפה לאשר את ההסכם כפוף לשינויים, אם יהיו כאלה, שיוסכם עליהם לאחר האסיפה.

אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לכינוס אסיפה לא ימצא מנין חוקי, תדחה האסיפה לשבוע אחד, לאותו יום בשבוע, לאותה שעה ולאותו מקום, והיה אם לא ימצא מנין חוקי עד לתום חצי שעה מן המועד שנקבע לכינוס האסיפה באסיפה, יחשבו בעלי היחידות הנוכחים למנין חוקי.

רשאים להשתתף ולהצביע באסיפה:
1. מי שרשום כבעל יחידות בקרן בפנקס בעלי היחידות של מנהל הקרן;
2. מי שיציג באסיפה אישור מאת חבר בורסה שניתן לצורך השתתפות באסיפה, בדבר החזקת יחידות בקרן באמצעות חבר הבורסה (להלן: "אישור").
3. מי שבידו יפוי כח להצבעה מאת מי שרשאי להשתתף ולהצביע באסיפה כאמור לעיל, ובלבד שיפקיד, במשרד הנ"ל של מנהל הקרן, לפחות 48 שעות לפני המועד שנקבע לכינוס האסיפה, את יפוי הכח האמור ובמקרה שמוען יפוי הכח רשאי להשתתף ולהצביע באסיפה מכח אישור – יש להציג באסיפה את האישור.

י"ט באלול, תשנ"ה
14 בספטמבר, 1995

מנהל הקרן:
תלוש ניהול קרנות נאמנות בע"מ

בנק לאומי יארגן סינדיקט לגיוס כסף באמצעות בנקים בחו"ל

מאת חגי פורשנר

בנק לאומי זכה במכרז לארגון סינדיקט (קבוצת חברות) עבור ממשלת ישראל, לצורך גיוס של 100־150 מיליון דולר. חתימת העסקה מתוכננת להתקיים בלונדון בסוף החודש הבא.

העסקה מאורגנת על ידי בנק לאומי בריטניה, בשיתוף פעולה עם הבנקים הבריטיים – כמיקאל בנק ובנק ברקליס. בנקים נוספים השותפים לסינדיקט: הבנק השווייצרי "אס.בי.אס", הבנק הגרמני "דרזדנר בנק" הבנק היפאני פג"י. זו הפעם הראשונה, שבנק יפאני משתתף במימון הלוואה עבור ממשלת ישראל.

ההלוואה תינתן לתקופות של ארבע וחמש שנים. היא תבוצע באחד המטבעות המופיעים בסל המטבעות של בנק ישראל, בהתאם לדרישות הממשלה.

שיעור הנוסעים בטיסות לישראל וממנה גדל ב־14%

מאת אריה אורד

הגאות בפעילות נמלי התעופה בישראל מסתברת בהשוואה לגאות בתעופה האירופית בכלל – שיעור הגידול במספר הנוסעים בקווים הישראליים עלה השנה ב־75% על שיעור הגידול האירופי. בעוד שתנועת הנוסעים בנמלי התעופה האירופיים עלתה השנה בממוצע בב־8%, חל בנמל התעופה בן גוריון גידול של 14%.

התנועה באל על גדלה ב־12%, התנופה הממוצעת במטוסי החברה מגיעה הקיץ לכדי 85%. התפוסה דומה לממוצע האירופי, אולם הגידול במספר הנוסעים בחברות התעופה האירופיות מגיע רק לכדי 8%־9% אחוזים בשירותים הבין־לאומיים.

הגידול באירופה עולה השנה בהרבה על שיעור הגידול הממוצע הרב־שנתי – 6 אחוזים – שנחזה על ידי האירגון הבין־לאומי של נמלי התעופה. התנועה הטרנס־פאסיפית גדלה רק ב־4%־5%, ואילו התנועה האפריקנית פחתה ב־5.4%. הירידה בתנועה האווירית באפריקה מוסברת בתסיסה בכמה מחלקי היבשת, והירידה מפתיעה בפשלוריות של דרום אפריקה תחת משטר מבולת.

העלייה החדה יותר בתנועת הנוסעים בקו הישראלי בהשוואה לקווים האירופיים מוסברת בעובדה, שחלק ניכר מהתנועה הבין־לאומית הפנים אירופית מתבצעת ברכבות ובמכוניות ולא בטיסות. התנועה לישראל וממנה מתבצעת רק בתעופה.

חנות "דיואל סאטן" של ביתן נפתחה אתמול רשמית בלונדון, בבית הכל בו היוקרתי הרודס.

היצוא של תשלובת כיתן הסתכם ב־94 בב־40 מיליון דולר, מתוכם 12 מיליון דולר היווה מותג "דיואל סאטן".

עובדי דובק לשוחט: שיטת המיסוי גורמת לפיטורים

מאת אפרים דוידי

עובדי חברת דובק טוענים כי מדיניות המיסוי על סיגריות פוגעת בייצור המקומי, וגרמה במישרין לפיטורי מאות עובדים. העובדים נפגשו אתמול עם שר האוצר אברהם שוחט. בישיבה השתתפו גם נציגי מועצת פועלי בני ברק, העיר בה ממוקמים מפעלי החברה.

נציגי העובדים, משה חלבי ושמעון אמיתי, אמרו לשוחט כי "מאז שונתה בכוונה שיטת המיסוי על הסיגריות ב־88', היינו עדים לפיטורי מאות עובדים במקביל לגידול בצריכת הסיגריות המיובאות".

אנשי הוועד דרשו שיטת מיסוי זהה לסיגריות מקומיות ולסיגריות מיובאות. לדבריהם, נטל המס, על הסיגריות המקומיות הוא גבוה, וימשיך להיות גבוה, מאשר נטל המס על סיגריות מיובא. "אם אפליה זו נגד הייצור המקומי תימשך, יהיה גל פיטורים חדש בדובק", הוזהרו העובדים.

שני עגורני ענק יועברו מנמל חיפה לאשדוד במבצע לוגיסטי מסובך

מאת אודי עודון

שני עגורני גשר ענקיים, שהורכבו בנמל חיפה, יועברו בדרך הים לנמל אשדוד.

העגורנים, מתוצרת החברה הגרמנית קיקס, מתנשאים לגובה של 80 מטרים ומשקל כל אחד מהם עומד על כ־750 טונות. עלות רכישתו של כל עגורן היא כ־22 מיליון שקלים, וכושר ההרמה שלו עומד על 65 טונות למטען כלי ר־35 טונות מכולות.

העברת העגורנים לאשדוד כרוכה במבצע מורכב ויקר: ביום שני הבא יועמס עגורן אחד על נגרר ובו כ־300 גלגלים, ויועבר דרך גשר מיוחד מן הרציף עליו הורכב, אל הדוברה שתגיע במיוחד מאיטליה. הדוברה תיגרר לאשדוד, ותחזור לחיפה, לגרירת העגורן השני.

בתום העברת העגורנים לאשדוד, תחל הרכבתם של שני עגורני גשר נוספים המיועדים לנמל חיפה. לשנה הבאה הוזמנו לנמל חיפה שני עגורנים נוספים, כך שבסוף תהליך ההצטיידות, שעלותו כ־200 מיליון שקלים, יהיו בנמל חיפה 19 עגורני ענק, 10 מהם חדשים.

אנליסט אי.אמ.אס
ניהול קרנות נאמנות (1986) בע"מ
אנליסט אירופה – קרן חו"ל

הודעה על החלפת נאמן

ניתנת בזאת הודעה כי החל מיום 17.9.95 תחדל חברת בריטמן ניהול ונאמנויות (1990) בע"מ לשמש כנאמן הקרן וסיום כהונתה אינו כרוך בנסיבות שיש להביאן לידיעת הציבור כמו כן, החל מיום 17.9.95 תתמנה חברת אלמגור־בריטמן נאמנויות בע"מ שמשרדה הרשום נמצא ברחוב דניאל פריש 3, תל־אביב, לשמש כנאמן הקרן.

היקף ההוצאות של תיירות החוץ בישראל גדל ב־21%

מאת אבשלום קווה

גידול של 21% בהיקף הכספי של קניות תיירים בישראל נרשם בשמונת החודשים הראשונים של השנה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. כך עולה מסיכומי ביניים של חברת כרטיסי האשראי הבין לאומית דיינרס קלאב.

בחודש־ים יולי־אוגוסט נרשמה עלייה חדה עוד יותר – 23%. עלייה זו תואמת את העלייה בתיירות הנכנסת שנרשמה השנה, והיא כוללת בין השאר גידול של 18% במספר התיירים מארצות הברית וגידול של 21% בתיירים מקנדה (הנתונים הם בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד).

שערי קרנות הנאמנות ליום 13.9.95

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	שנויים נומינליים: יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
מניות							
אוצרבין מניות	118.64	116.11	−2.93	−2.46	+0.84	+16.40	+1.82
אוצר מניות	82.80	81.32	−1.80	−2.17	−0.18	+9.46	+1.08
אהרית בניה	269.30	264.24	−7.22	−2.66	−0.70	−0.44	−0.05
איה בניות והמניים	109.66	109.23	−1.92	−2.60	−0.35	+9.50	+1.08
אילנות עתידים	53.69	52.89	−1.77	−3.24	+0.67	+3.99	+0.47
אלייס בניה	902.71	881.17	−20.92	−2.32	+0.87	+13.47	+1.56
אפה	230.97	226.73	−5.46	−2.35	+0.77	+7.67	+0.88
אביגור	658.42	642.57	−16.54	−2.51	−0.33	+5.39	+0.62
אפיקים מניות	216.73	213.70	−6.33	−2.88	+0.22	+4.80	+0.56
אפסילון 36	71.55	70.59	−2.67	−3.64	−0.87	−0.04	−0.01
אפסילון מניות	144.37	142.34	−5.20	−3.52	+0.20	−4.85	−0.59
אי	257.88	254.69	−5.88	−2.25	−0.60	+8.31	+0.95
אש	639.69	626.91	−16.11	−2.51	−1.03	+7.14	+0.82
ארגוד	122.27	120.01	−2.83	−2.30	−0.22	+11.79	+1.33
בטחה מניות	3770.93	3720.26	−85.07	−2.24	+0.21	+7.48	+0.86
ברוה	160.51	157.48	−3.79	−2.35	−0.11	+4.09	+0.48
גבורת שלב בניה	81.64	79.90	−2.22	−2.70	+0.08	+11.50	+1.30
הראון–לביא מניות הכ'	104.02	101.99	−1.17	−2.08	−0.86	+2.25	+0.26
המיר	634.26	627.20	−18.57	−2.88	−0.44	+4.19	+0.49
יער	61.34	62.10	−0.91	−1.44	−8.43	−10.57	−1.32
כוכב	130.45	127.97	−3.09	−2.36	−0.66	+4.54	+0.53
כללי בניית המניים	128.26	126.57	−2.64	−2.19	+0.17	+23.37	+2.52
מניק	233.45	229.09	−7.89	−3.33	−0.72	+8.89	+1.02
מיטב אופציה	46.07	45.31	−1.73	−3.68	−1.35	+0.20	+0.02
מיטב מניות	164.52	162.58	−3.80	−2.28	−0.21	+5.83	+0.67
מעגל	74.55	73.88	−1.97	−2.60	+0.35	+15.74	+1.75
מפתח	96.89	96.09	−2.40	−2.44	+0.67	+11.95	+1.35
מרכזית בניות המניים	59.02	58.48	−1.86	−3.08	+1.05	+0.52	+0.06
נולי	780.47	769.67	−16.68	−2.12	−0.09	+4.76	+0.55
נברצת	69.55	67.24	−1.87	−2.71	−0.52	+11.40	+1.29
נטיבה קונטיננטל	51.27	50.30	−1.59	−3.06	–	−2.69	−0.32
נשואה מניות	313.21	311.12	−7.03	−2.21	−0.51	+8.76	+1.00
סימפוני מניה המניים	108.94	107.25	−2.56	−2.33	−1.70	–	–
ספנות מניות	66.55	66.27	−2.09	−3.06	+0.42	+3.66	+0.43
עדיף	108.15	106.21	−3.11	−2.84	−1.58	+5.71	+0.66
עמדה פז	135.92	134.36	−3.13	−2.28	−0.22	+9.09	+1.04
עמדה שלוחה	168.55	167.30	−6.22	−3.58	−0.61	−3.76	−0.45
עמדה שני	80.15	79.67	−1.82	−2.23	+0.18	+6.40	+0.74
פיא אודם	869.56	864.39	−22.35	−2.52	−0.25	+9.42	+1.07
פיא יונים	55.37	54.37	−1.43	−2.56	−1.47	+3.15	+0.37
פיא יהלום	839.23	834.14	−22.79	−2.66	−0.78	+6.30	+0.73
פיא מכלול	565.59	555.19	−13.14	−2.31	−0.08	+10.68	+1.21
פיא מנוף	122.63	120.35	−3.51	−2.83	−0.59	+0.76	+0.09
פסגת מבט לשלום	92.64	90.91	−2.49	−2.67	+1.16	+10.56	+1.20
פסגות בניות	597.66	586.38	−16.43	−2.73	+0.69	+10.22	+1.16
פסגות כל	69.48	68.18	−2.18	−3.10	+2.14	+14.78	+1.65
ציון משאבים מניות המ'	125.00	124.07	−2.96	−2.33	−1.27	+11.84	+1.34
צמיחה מניות	480.00	476.91	−13.88	−2.83	−0.81	+10.29	+1.17
קפיטל מניות	76.17	75.12	−1.52	−1.98	−0.04	+5.89	+0.68
קרן זהב מניות	46.72	45.69	−1.40	−2.97	+0.33	−17.05	−2.19
רקע 90	214.22	209.63	−9.18	−4.20	−1.02	−4.61	−0.56
שיק	702.58	698.21	−18.42	−2.57	+0.44	+10.73	+1.22
תשואות–קופה	115.21	112.53	−2.66	−2.31	−2.16	+12.53	+1.41
מניות לפי שיטת מסחר							
אנומיה	97.39	96.55	−2.89	−2.91	−2.25	−14.68	−1.86
אומגה *	102.55	102.16	−3.22	−3.06	−2.10	+2.42	+0.28
אילנות ברים	149.03	148.11	−4.47	−2.93	+0.31	+7.66	+0.88
אליסט אורטיביה	117.49	114.72	−3.19	−2.71	+0.32	+14.32	+1.60
גל	82.70	81.55	−1.54	−1.85	−1.03	+9.92	+1.13
דובדבן	1994.98	1948.53	−46.19	−2.32	−0.03	+10.50	+1.19
דובות שרם ב"כ	102.15	100.02	−2.14	−3.04	−0.61	+9.26	+1.06
ויק	343.90	335.88	−10.12	−2.92	−1.10	+4.37	+0.51
מיטב ברים *	99.61	96.74	−2.81	−2.77	−0.77	−1.01	−0.12
מרכזית מסחרים	214.53	213.81	−5.20	−2.37	+0.47	−2.13	−0.25
מרץ	382.69	379.47	−8.32	−2.15	+0.38	+13.73	+1.54
ספנות ב"כ	98.43	98.10	−3.08	−3.04	−1.65	−1.65	−0.20
עמדה ב"כ	1679.56	1660.65	−56.96	−3.32	−0.53	+4.60	+0.53
עמדה מסחרים	1531.39	1513.66	−35.67	−2.30	+0.14	+12.90	+1.45
פיא בדולח	716.05	703.00	−15.64	−2.18	−0.04	+13.81	+1.55
פסגות ליפים	237.79	234.54	−5.65	−2.35	+0.51	+14.31	+1.60
ציון משאבים – ב"כ	99.28	98.67	−3.58	−3.50	−1.82	+8.51	+0.97
תגר	315.73	312.19	−7.65	−2.39	−0.17	+8.50	+0.97
מניות ענפי							
אודן מ"ל	76.32	74.66	–	–	+8.81	+1.58	+0.19
אחרות דלין	202.79	198.47	−6.84	−3.33	−1.83	+0.49	+0.06
אהרית נפט וגז	118.89	116.41	−2.83	−2.37	−3.43	−28.01	−3.82
אילנות מיוחסים	67.79	67.32	−1.67	−2.42	−0.16	+6.37	+0.73
אילנות תקשורת ו	68.20	66.92	−1.34	−1.62	+1.56	+18.40	+2.02
אליסט תקשורת	279.45	272.75	−6.60	−2.36	+0.93	+13.73	+1.54
בריאות	61.69	60.80	−1.62	−2.60	−1.44	+9.16	+1.04
דקל	2293.58	2251.30	−47.69	−2.07	+0.50	+14.48	+1.62
הון פרויקט	71.82	70.50	−2.08	−2.87	−1.02	+3.06	+0.36
זינגר בראון פיננסל	83.19	81.67	−2.17	−2.59	−0.91	−2.54	−0.30
ביוטכנ' פקי'	88.05	86.45	−1.72	−1.95	−0.98	+12.89	+1.45
להק סלעית	109.39	107.37	−4.35	−3.89	−0.32	+0.98	+0.12
להק שובות	75.42	74.59	−2.14	−2.79	−0.85	+6.85	+0.79
להק תיירות	54.39	53.39	−1.85	−3.35	−1.46	−5.20	−0.63
סבבה	297.06	294.50	−9.55	−3.14	−0.69	+5.78	+0.67
מגדר פיננסי	80.44	79.76	−1.61	−1.98	−0.32	+8.87	+1.01
מור	1221.16	1210.28	−27.58	−2.23	+0.43	+11.70	+1.32
מזון	93.74	92.49	−2.21	−2.33	−0.77	+5.32	+0.62
משאבי טבע	55.42	54.42	−0.60	−1.09	−0.51	−7.48	−0.92
עמדה יבוא	68.00	67.17	−1.29	−1.88	+0.10	+10.06	+1.14
פיא 2000	68.11	66.87	−1.07	−1.57	+0.10	+17.32	+1.91
פסגות מקום	72.47	71.12	−1.89	−2.59	+1.22	+13.70	+1.53
צמיחה תעשיה	200.95	198.73	−6.24	−3.04	−0.24	+14.23	+1.59
מניות המעו"ף							
אילנות מעוף	145.21	144.50	−2.84	−1.93	−0.33	+15.89	+1.76
כללי–מעו"ף	173.33	172.68	−3.30	−1.88	−0.32	+19.18	+2.89
כד מעוף	148.52	147.59	−2.85	−1.89	−0.25	+15.83	+1.76
מעלה מעו"ף	139.97	137.38	−2.73	−1.95	−0.29	+14.94	+1.67
מרכזית מעו"ף	146.65	146.30	−2.89	−1.94	−0.34	+20.52	+2.24
עמדה מעוף	153.58	152.99	−3.04	−1.95	−0.35	+15.66	+1.74
פיא מעוף	142.94	140.30	−2.77	−1.94	−0.46	+14.61	+1.63
גמישות							
אבוקה	1611.05	1581.45	−36.01	−2.23	−1.08	+3.73	+0.44
אביר	162.21	159.20	−2.16	−1.34	+0.04	+4.53	+0.53
אהרונין גמישה	83.48	81.73	−1.43	−1.72	+0.54	−4.72	−0.57
אוצר גמישה	73.54	72.23	−1.07	−1.46	+0.15	+7.73	+0.89
אהרית גמישה	399.03	391.31	−8.57	−2.14	−0.38	−1.75	−0.21
אילנות 90	189.96	186.43	−4.95	−2.13	+0.26	+11.27	+1.27
אימקס גמישה	114.53	112.54	−0.90	−0.79	+0.77	+16.27	+1.80
אליסט גמישה	572.38	558.73	−11.16	−1.96	+0.95	+12.39	+1.39
איקר	175.06	172.92	−2.74	−1.56	+0.26	+1.40	+0.17
אפיקים גמישה	141.00	139.12	−3.04	−2.14	+0.62	+8.97	+1.02
אפסיקה גמישה *	107.28	106.71	−1.09	−1.01	+0.79	+6.98	+0.80
בורסן גמישה	78.39	70.84	+8.01	+0.83	+8.01	+4.12	+0.48
בנק גמישה	197.71	196.16	−1.62	−0.82	−0.37	+2.57	+0.30
בטוחה 30 פלוס	141.46	139.57	−4.36	−3.03	−0.19	+8.18	+0.94
בקודה גמישה	2117.31	2089.37	−26.33	−1.25	+0.40	+4.96	+0.58
בלק–רוטר גמישה	133.47	130.72	−3.06	−2.29	+0.65	+20.11	+2.20
דובות יובל גמישה	133.77	130.91	−2.85	−2.13	+0.56	+13.64	+1.53
דוכיפה	569.18	558.66	−11.15	−1.96	−0.31	+4.67	+0.54
ילד אשכנות גמישה	98.49	97.40	−2.24	−2.25	−1.06	+3.28	+0.38
יסודות	2519.32	2471.99	−61.89	−2.44	−0.28	+8.65	+0.99
יעד גמישה	[illegible]	63.07	−1.48	−1.75	−0.50	+14.15	+1.58
יעדים גמישה'	104.49	104.42	−1.14	−1.08	−0.31	+4.42	+0.51
כללי גמישה	1019.52	1000.80	−19.68	−1.93	+0.48	+10.53	+1.19
לאומי גמישה	439.19	433.87	−5.80	−1.32	−0.06	+12.00	+1.35
לפיד	1325.81	1304.33	−45.77	−3.39	−2.94	+1.16	+0.14
מגוון	1513.80	1501.00	−7.16	−0.47	+1.16	+8.49	+0.97
מד יולה	112.23	111.26	−1.61	−1.43	+0.36	+8.35	+0.95
מיקד	2581.76	2559.32	−33.15	−1.28	+0.72	+11.33	+1.28
מיטב גמישה	1718.81	1698.91	−41.66	−2.39	−0.51	+7.47	+0.86
מילב	124.48	123.84	−2.03	−1.61	+1.00	+13.67	+1.53
מבוט	212.22	210.35	−2.75	−1.29	+0.74	+12.44	+1.40
מקורות גמישה 50	110.15	108.16	−1.73	−1.57	−0.14	+6.12	+0.71
מנה	610.18	601.58	−5.45	−0.90	+0.67	+7.86	+0.90
נר	178.78	176.43	−0.83	−0.47	+0.93	−8.11	−1.00
נשואה גמישה	1980.09	1967.35	−40.23	−2.00	–	+6.85	+1.01
סינמא גמישה	91.61	90.62	−2.01	−2.17	−0.26	+14.80	+1.65
פיזי	170.40	168.05	−3.72	−2.17	–	+18.40	+2.02
פכר	149.18	147.44	−2.57	−1.71	−0.30	+8.56	+0.98
ספנות גמישה *	103.97	103.39	−3.22	−3.01	+0.32	+3.85	+0.45
שמר פקן	168.71	165.54	−1.45	−0.87	+0.08	+8.97	+1.02
תדהיה	3133.39	3100.76	−58.03	−1.84	+0.25	+5.17	+0.60

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	שנויים נומינליים: יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
פיא היובל	168.00	167.07	−2.58	−1.52	+0.27	+8.73	+1.00
פיא קלע	658.53	655.26	−9.04	−1.36	−0.05	+9.85	+1.12
מתגר	403.61	400.04	−10.47	−2.55	+0.81	+0.60	+0.07
פסגות 100	230.09	228.05	−5.17	−2.22	+1.33	+15.11	+1.68
פסגות גמישה	455.57	447.12	−10.90	−2.38	+0.38	+14.17	+1.58
ציון משאבים גמישה	12316.54	12215.67	−291.53	−2.33	−1.21	+0.76	+0.09
צמיחה	2360.83	2327.74	−53.48	−2.25	−0.29	+8.22	+0.94
רסקו גמישה	159.47	157.31	−4.83	−2.98	+0.62	+12.78	+1.38
שקמה	140.43	137.83	−5.24	−3.66	−0.89	+0.72	+0.08
תדהר	2388.60	2376.47	−31.49	−1.31	+0.30	+9.03	+1.03
ני"ע ישראליים נסחרים בחו"ל							
אטלס פ.ע.מ	115.77	113.87	−0.40	−0.35	+3.11	+28.59	+3.03
אילנות גלובוס	102.87	100.74	–	–	–	+31.97	+3.34
ישראל אמריקה	146.28	145.25	–	–	+5.72	+19.68	+2.15
להק חוץ	91.05	88.86	+0.86	+0.87	+3.34	+26.37	+2.81
מתודיאל	136.95	135.36	–	–	+1.65	+19.21	+2.11
עמדה כנף	81.78	80.48	–	–	+2.34	+27.83	+2.95
פיא קולומית	90.24	89.35	–	–	+1.71	+28.36	+3.00
פריצה	105.94	103.17	−0.43	−0.42	+1.81	+25.54	+2.73
ניירות ערך זרים							
אילן $	178.06	173.16	–	–	–	+14.95	+1.67
אנליסט אירופה	128.45	125.47	−0.08	−0.06	+1.59	+11.62	+1.31
אמיקים חו"ל	168.72	165.09	–	–	+0.82	+36.92	+3.80
בטחות חו"ל	153.17	150.73	+0.26	+0.17	+1.32	+36.92	+3.80
דולר	190.12	189.46	–	–	+1.44	+4.73	+0.55
חו"ל	232.51	226.85	–	–	–	+20.52	+2.24
כדל	327.12	320.84	+0.66	+0.21	+1.13	+6.96	+0.80
להק קוסמוס $	111.86	111.51	+0.18	+0.16	+0.79	+10.78	+1.22
מוריה $	147.67	146.74	−0.03	−0.02	+2.43	+19.17	+2.10
מטריח	195.40	192.59	−0.43	−0.22	+0.01	+14.41	+1.61
סמנות גלוין חו"ל	88.96	87.38	–	–	+2.56	+5.98	+0.69
פיא חול	349.68	347.13	–	–	+1.69	+13.67	+1.53
פיא טרנס $	144.33	102.26	–	–	−27.33	−21.93	−2.89
פיא פרים $	105.60	104.19	–	–	+0.57	+9.72	+1.11
פסגות חו"ל	124.32	123.26	–	–	+4.70	+34.36	+3.56
קפיטל חו"ל	104.86	103.49	−0.45	−0.43	+0.6.	+9.58	+1.09
רזון קונטיננטל	158.25	155.19	−0.08	−0.05	+0.76	+11.02	+1.25
רשף	439.41	438.15	+1.25	+0.29	+1.12	+11.17	+1.16
תבל	996.87	983.33	–	–	+1.18	+11.74	+1.33
מט"ח							
אוצר יוחבים *	107.86	105.89	+8.18	+8.18	+8.40	+5.35	+0.61
דולב	710.17	705.62	−1.49	−0.21	+0.34	+6.26	+0.72
חוחית	465.98	457.34	−0.64	−0.14	+0.39	+4.33	+0.50
מגד	732.21	725.93	−0.26	−0.04	+0.14	+6.42	+0.74
מיטב מטח	225.10	223.11	−1.01	−0.45	+0.54	+4.67	+0.54
ענבל פקן	140.40	140.40	−0.16	−0.11	+0.27	+5.91	+0.68
פיא עבור	126.70	124.34	+0.02	+0.02	−0.75	−4.46	−0.54
פסגות מט"ח	399.97	397.38	−0.78	−0.20	+1.05	+7.38	+0.85
פסגות עולם	140.56	139.69	−1.28	−0.91	+2.52	+19.49	+2.13
צבר	249.81	245.07	−0.76	−0.31	+0.36	+8.44	+0.97
מעורבות							
ברק	1988.89	1976.86	−26.38	−1.32	+0.35	+8.33	+0.95
מעיין	1007.46	999.24	−1.81	−4.18	−8.15	−1.61	−0.19
עמדה כוללת	170.77	168.85	−1.83	−1.07	+0.20	+6.07	+0.70
פיא	5938.31	5829.54	−52.42	−0.89	+0.11	+7.59	+0.87
פסגות יגידה	427.07	424.53	−6.00	−1.39	+0.02	+6.39	+0.74
פסגות משולבת	468.13	459.64	−6.67	−1.43	+0.27	+10.68	+1.21
צמיחה	546.92	536.86	−4.97	−0.92	+0.33	+5.95	+0.69
תמרוף פ.ע.מ	73.81	72.45	−1.59	−2.15	−0.15	+5.35	+0.62
מדד ומניות							
אורן	3182.36	3045.86	−14.59	−0.48	+0.97	+7.06	+0.81
ברוש	2438.15	2393.14	−30.61	−1.26	+0.32	+8.59	+0.98
תאנה	1134.86	1113.78	−24.93	−2.19	−0.30	+7.75	+0.89
אג"ח קונצרני							
אגס	338.04	331.86	−0.88	−0.26	+0.75	+7.83	+0.90
אודרית אג"ח	140.18	137.57	−1.64	−1.18	+0.21	+4.62	+0.54
אייל אגח חברות	104.81	104.45	−0.79	−0.75	+0.62	+4.71	+0.55
אטדים	94.73	93.96	−0.41	−0.43	+0.19	+4.00	+0.47
אנליסט חברות	214.50	210.46	−2.04	−0.96	+0.66	+5.88	+0.68
אפסילון אגח חבר'	94.43	93.20	−1.41	−1.49	+0.14	−6.37	−0.78
הסדה	874.07	864.22	−10.49	−1.20	+0.18	+3.68	+0.43
ולך אבלנג אג"ח סיכוף	103.91	103.34	−1.61	−1.53	+0.04	+3.60	+0.42
כללי אגח ח	155.81	154.56	−0.82	−0.53	+0.59	+9.43	+1.07
מיטב אגח הגנה/חברות	107.42	106.48	−1.02	−0.95	+0.08	+6.75	+0.78
מעדה אג"ח להגנה	100.64	99.77	−1.58	−1.56	−0.05	+4.07	+0.47
פרוח	463.39	459.45	−1.22	−0.26	+0.81	+4.12	+0.48
נשואה אג"ח חברות	128.22	127.41	−1.18	−0.92	+0.54	+4.10	+0.48
עמדה שמב	75.06	74.59	−0.74	−0.98	+0.11	−1.82	−0.22
פיא אנד	827.10	811.99	−6.93	−0.85	+0.30	+6.81	+0.78
פיא תנופה	290.17	284.82	−1.27	−0.44	+0.75	+6.42	+0.74
קשת	327.04	323.36	−2.25	−0.69	+0.71	+4.75	+0.55
שלדג	175.98	175.98	−1.01	−0.57	+0.61	+1.84	+0.22
אג"ח							
אודרית עקולה	107.59	106.94	−0.57	−0.53	+0.35	+4.59	+0.53
איתן	259.03	254.16	−2.26	−0.88	+0.89	+9.28	+1.06
אפיקים אג"ח	219.38	216.46	−2.84	−1.30	+0.89	+13.15	+1.48
אתגר	756.91	752.35	−4.67	−0.62	+0.70	+3.26	+0.38
בהד	136.98	135.16	−1.09	−0.80	+0.57	+3.54	+0.41
בטוחה אג"ח	2284.06	2253.42	−23.38	−1.03	+0.34	+3.41	+0.40
בלק–רוטשילד אג"ח	114.92	113.22	−1.05	−0.92	−1.01	+8.93	+1.02
ביא	494.15	487.38	−3.34	−0.68	+0.76	+6.94	+0.80
הילה	487.17	485.55	+0.18	+0.02	+0.83	+7.54	+0.87
הראל לביא	170.80	168.35	−1.35	−0.80	+1.26	+2.98	+0.35
חלמיש	221.90	219.43	−0.93	−0.42	−0.59	−7.32	−0.90
יעד	202.85	201.07	−0.77	−0.38	+0.66	+7.03	+0.81
סיגמה אג"ח	121.72	119.52	−2.19	−1.80	−0.30	+2.83	+0.33
עמירל אג"ח	98.95	98.14	−0.46	−0.47	+1.21	+4.92	+0.57
פיא אופיר	443.25	440.69	−0.31	−0.07	+0.78	+6.97	+0.80
פיא זהבה	176.28	173.09	−0.52	−0.30	+0.95	+5.69	+0.66
פיא שמיר	1067.54	1048.14	−3.33	−0.32	+0.89	+1.13	+0.13
פיל	215.14	213.05	−1.72	−0.80	+0.92	+2.65	+0.31
צוק	261.92	260.62	−1.72	−0.66	+0.25	+0.26	+0.03
ציון משאבים אגח תקם	1473.54	1461.97	−16.86	−1.14	−0.44	+3.81	+0.44
קפיטל אג"ח	111.14	110.30	−0.28	−0.25	+0.34	+10.81	+1.22
שחר	176.09	172.87	−0.03	−0.02	+1.00	+7.54	+0.87
שקולה	117.50	116.77	−0.07	−0.06	+0.29	+10.33	+1.17
תשואות–חז	112.35	111.47	−0.76	−0.68	+1.26	–	–
מדד ומט"ח							
אדירים	158.72	155.81	−0.19	−0.12	+0.68	+0.56	+0.07
אלון	1603.47	1574.29	−2.06	−0.13	+0.89	+4.08	+0.48
אשל	571.57	560.99	−2.05	−0.36	+0.95	+7.63	+0.88
גדר	546.14	535.88	−4.23	−0.78	+0.19	+8.52	+0.97
דובות שרם אג"ח	119.19	117.26	−1.23	−1.04	+0.74	+7.76	+0.89
1820	426.74	413.27	+8.85	+0.01	+8.89	+7.24	+0.83
מיסד	334.21	331.44	−0.27	−0.08	+0.75	+7.14	+0.82
כלכלית	232.90	228.60	−1.51	−0.66	+0.26	+10.49	+1.19
מדשן	148.47	145.76	−0.46	−0.31	+0.94	−1.83	−0.22
פיא נביש	5028.64	4936.37	−29.58	−0.60	+0.37	+6.78	+0.78
פיא כמלה	254.73	250.02	−0.07	−0.03	−0.01	−0.43	−0.05
פסגות כל חודש	103.97	102.12	−0.04	−0.04	+0.54	+0.92	+0.11
שקד	245.60	241.13	−0.34	−0.14	+0.94	−1.97	−0.24
75% אג"ח מדינה							
אגמ	862.83	847.02	−0.69	−0.08	+0.64	+8.47	+0.97
אוצר אג"ח מדינה	117.52	115.35	−0.14	−0.12	+0.79	+7.65	+0.88
אחריות אג' מד'	324.39	320.15	−0.99	−0.31	+0.40	+6.48	+0.75
אלמוג	311.22	305.43	−0.69	−0.23	+1.36	+5.74	+0.66
אנליסט אג"ח	313.58	309.29	−1.32	−0.42	+1.03	+6.53	+0.75
אפסילון אג"ח	146.74	144.96	−0.72	−0.49	+0.72	+2.32	+0.27
בטוחה אג"ח מדינה	1799.01	1774.25	−2.47	−0.14	−0.94	+6.58	+0.76
גבע	318.03	313.69	−0.79	−0.25	+0.95	+5.75	+0.67
דוכס	183.64	181.60	+0.13	+0.07	+1.03	+7.61	+0.87
הון אג"ח מדינה	100.88	99.43	–	–	+0.71	−10.42	−1.30
זוהר	380.30	375.15	−0.67	−0.18	+1.01	+7.72	+0.89
זית	465.30	458.97	−1.08	−0.23	+0.98	+6.68	+0.79
י.ל.ר אג"ח מדינה	111.27	109.36	−0.23	−0.21	+0.64	+6.85	+0.79
יובל	563.91	553.38	−0.90	−0.16	+0.85	+7.84	+0.90
יעלה	445.86	440.64	+0.35	+0.08	+1.33	+8.91	+1.02
כללי אג"ח מדינה	372.56	366.05	−0.92	−0.25	+0.82	+7.11	+1.04
כללי רווח	928.57	912.41	−2.09	−0.23	−0.65	+15.10	+1.68
לשם	1145.25	1132.33	−3.17	−0.28	+1.01	+6.96	+0.80
מבטח	1296.79	1286.13	−2.12	−0.16	+1.21	+7.13	+0.82
מיטב אג"ח	3720.14	3667.92	−16.42	−0.44	+0.78	+6.94	+0.80
מרום	4616.27	4579.80	−5.47	−0.12	+0.95	+6.94	+0.80
מרכזית אג"ח מדינה	105.19	104.45	−0.58	−0.55	+1.27	+8.92	+1.02
נשואה אג"ח מדינה	1036.95	1030.56	−4.14	−0.40	+0.75	+8.29	+0.95
סינמא אג"ח מדינה *	109.72	108.30	−0.66	−0.61	+0.50	+8.58	+0.98
סלע	1057.81	1048.70	−3.65	−0.35	+0.64	+5.83	+0.67
סנונית	586.72	497.47	+0.61	+0.12	+1.14	+8.38	+0.96
ספנות אג"ח מדינה	113.39	112.95	−0.36	−0.32	+0.81	+6.56	+0.76
עמדה אג"ח מדינה	908.91	901.07	−2.62	−0.29	+0.75	+4.12	+0.48
עפרוני	427.91	420.01	−1.16	−0.28	+1.60	+1.20	+0.14
פיא צבייר	3514.82	3449.46	−6.84	−0.20	+0.85	+6.48	+0.75
פיא שמש	198.78	197.08	−0.47	−0.24	+0.68	+7.58	+0.90
פיא הרמש	145.15	142.50	–	–	−0.08	−3.34	−0.40
פסגות מדד	416.92	409.27	−1.00	−0.24	+1.05	+8.49	+0.97
קסמה מליכ	339.79	336.68	−0.33	−0.10	+0.94	+5.50	+0.64
בטוחה ואגידים	405.72	398.47	−1.22	−0.31	+0.80	+8.31	+0.95
צמיחה אג מד'	1518.22	1499.22	−7.73	−0.51	+0.38	+6.26	+0.72
שביט	540.35	530.28	+0.40	+0.08	+1.32	+8.56	+0.98
שוהם	151.19	148.42	−0.38	−0.26	+0.92	+7.75	+0.89
תמר	817.60	802.53	−1.71	−0.21	+1.13	+6.24	+0.72
תבור	543.25	540.05	−0.53	−0.10	+0.84	+6.66	+0.77
שקלית							
אילנות ריבון	391.42	391.42	−0.08	−0.02	+0.25	+10.96	+1.24
אנליסט בטוחים	110.33	110.06	−0.03	−0.03	+0.26	+10.05	+1.14
אפסילון בטוחים *	101.24	101.24	−0.08	−0.08	+0.28	+1.49	+0.16
בטוחה בסיסים	–	99.75	–	–	–	–	–
חוץ	415.92	415.92	+0.04	+0.01	+0.43	+10.44	+1.18
כללי זמינה	121.86	121.86	−0.09	−0.07	−0.10	+12.26	+1.38
להק יסעד	128.62	128.28	−0.14	−0.11	+0.34	+10.93	+1.24
משכנות כלום	100.65	100.61	+0.01	+0.01	+0.31	+0.86	+0.10
פיצוח דיבידנד	101.31	101.31	+0.07	+0.02	+0.45	+1.58	+0.30

הביאו מן העיתון

שוקי הון בעולם / ביל בספי

ביקושים לדולר בעקבות נתוני אינפלציה חיוביים בארה"ב

ביקושים לדולר היו אתמול בשוקי המטבע בעולם, וערכו של המטבע האמריקאי עלה מול כל המטבעות החשובים פרט ללירה שטרלינג. הביקושים הופיעו כבר בשוקי המטבע של המזרח הרחוק ושל מערב אירופה, אך התחזקו בארה"ב בעקבות נתונים חיוביים בתחום האינפלציה.

מדד המחירים לצרכן בארה"ב עלה בחודש אוגוסט ב־0.10% בלבד. האינפלציה הנמוכה ממחישה את היציבות בכלכלת ארה"ב. בעקבות הנתונים האחרונים, לא מן הנמנע, שהבנק המרכזי של ארה"ב יוריד את שערי הריבית הדולרית. הערכות כאלה גוררות בדרך כלל הרדה בביקושים לדולר, אך משום שמצפים לירידת שערי הריביות גם במדינות מערב אירופה, לא היתה לחזית זו השפעה שלילית על המטבע של ארה"ב.

אתמול בשעות הצהריים עלה שערו של הדולר ל־1.4934 מרק, 1.2215 פרנק שווייצרי, 102.6 ין, ו־5.1452 פרנק צרפתי. אילו הלירה שטרלינג נסחרה ב־1.5478 דולר.

קודם לכן נרשמו ביקושים ללישט"ש בשוקי במערב אירופה. במסחר בין המטבעות השונים עלה ערכו של הלישט"ש מול רוב המטבעות החשובים.

בשוקי ניירות הערך בעולם היו אתמול ביקושים בהונג קונג ובטוקיו, לדעת ברוקרים, הביקושים בטוקיו עדיין מושפעים מהורדת שערי הריבית, ואילו בהונג קונג מסבירים את העלייה בביקוש למניות בביקושים מסין, שמנסה לנקוט בצעדים כדי לעודד את הפעילות הכלכלית בהונג קונג ולהעלות את האמינות בקרב הציבור והסקטור העסקי כאחד. בסין סבורים שמעורבות סינית התיכית בשוק ניירות הערך, תשכנע את תושבי המושבה בחשיבות שמייחסת סין להמשך שגשוגה של הונג קונג.

מדד הניקיי בטוקיו נסגר על 18,614.20 נקודות – עלייה של 142.10 נקודות, ואילו מדד ההנג סנג בהונג קונג נסגר על 9,581.36 נקודות – עלייה יומית של 146.55 נקודות.

• בשוקי ניירות הערך של מערב אירופה נרשמו ביקושים: שמדד המניות הכללי עלה ב־34.90 נקודות ל־3,570.80 נקודות, ואילו מדד הדקס בגרמניה עלה ל־2,270.83 נקודות - עלייה יומית של 10.40 נקודות.

בניו יורק נרשמו ביקושים למניות, אך הביקוש לאגרות חוב דולריות ממשיך לרדת. יש המסבירים את ההיצעים של אגרות החוב במגמת מימוש רווחים.

אתמול בשעות הצהריים של המסחר בניו יורק עמד הדאו ג'ונס על 4,755.31 נקודות – עלייה חצי יומית של 8.10 נקודות. מחיר איגרת החוב ארוכת הטווח של ממשלת ארה"ב ירד ב־0.15625 נקודות ל־114.031 נקודות.

בקרב הישראליות הנסחרות בניו יורק היו היצעים, כנראה בעקבות הירידה הנזה בשערי המניות בתל אביב. בשעות הצהריים ירד מדד הישראליות ל־164.33 – ירידה חצי יומית של 0.17 נקודות.

"הקורבנות העיקריים" של המגמה הראשונה של המסחר היומי היו ארית אובמוטיקס שירדה ב־5.55% ל־1.125 דולר, אלסינט שירדה ב־4.50% ל־2.75 דולר ועץ לבוד, שירדה ב־5.6% ל־7.50 דולר.

הערכות:

מדד אוגוסט – אחוז אחד

מאת אמנון אמד

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תפרסם מחר בצהריים את מדד חודש אוגוסט, שעלה על פי הערכות מוקדמות בכאחוז אחד. עלייה בשיעור כזה נרשמה אומנם בכל מדדי חודש אוגוסט בשנים האחרונות, אולם היא חריגה מאוד בהשוואה למדדים הנמוכים של החודשים האחרונים. עליית המדד תושפע הפעם מהעלייה שנרשמה בסעיף הדיור בשל התייקרות הדולר, ומהזילת המחירים הרגילה ביתר סעיפי התצרוכת.

במשרד האוצר ובבנקים הגדולים מעריכים כי גם בחודשים הבאים צפויים מדדים בשיעור של כאחוז אחד לחודש. בעקבות כך יוכפל קצב האינפלציה, המסתכם היום בכחמישה אחוזים בחישוב שנתי, ושיעור האינפלציה בכל שנת 95' יסתכם בכשמונה אחוזים.

העלייה הגדולה יחסית, הצפוייה במדד אוגוסט, תאפשר לנגיד בנק ישראל לדבוק במדיניותו המרסנת ולא להפחית את הריבית כפי שדורשים ממנו ראשי האוצר והמגזר העסקי.

הבנקים הגדולים – נתונים נבחרים ויחסים פיננסיים (מיליוני ש"ח, מחצית ראשונה של 1995)

	הפועלים 1-6/95	הפועלים שינוי ב-% לעומת 1-6/94	לאומי 1-6/95	לאומי שינוי ב-% לעומת 1-6/94	דיסקונט 1-6/95	דיסקונט שינוי ב-% לעומת 1-6/94	מזרחי 1-6/95	מזרחי שינוי ב-% לעומת 1-6/94	בינלאומי 1-6/95	בינלאומי שינוי ב-% לעומת 1-6/94	סך חמשת הבנקים שינוי ב-% לעומת 1-6/94
1) נתונים נבחרים											
רווח מפעולות מימון לפני ההפרשה לחובות (תרומה פיננסית)	1,476.4	39.6	1,350.2	15.5	983.3	32.7	376.1	14.1	314.5	4.7	25.1
רווח לפני מס והומ"ס	969.8	25.2	650.6	18.9	415.1	69.9	193.3	1.5	172.5	-9.2	23.4
הכנסות תפעוליות ואחרות	802.9	-11.2	870.5	7.5	381.8	-14.3	220.9	-17.9	153.5	-14.6	-11.3
הוצאות תפעוליות ואחרות	1,399.4	8.6	1,570.0	0.4	950.0	0.8	403.7	-1.1	295.6	1.8	2.8
2) יחסים פיננסיים											
א) הכנסות תפעוליות ביחס ל:											
- הוצאות תפעוליות	63.80%	-15.2	55.44%	-7.9	40.19%	-15.0	54.71%	-17.0	51.95%	-16.1	-13.7
- רווח מפעולות מימון	60.48%	[illegible]	64.47%	-20.0	38.83%	-35.4	58.72%	-28.0	48.81%	-18.4	-29.1
- רווח לפני מס והומ"ס	92.07%	-24.1	133.79%	-22.2	91.98%	-49.6	114.27%	-19.1	89.00%	-5.9	-28.1
ב) הוצאות תפעוליות ביחס לרווח מפעולות מימון	94.79%	-22.2	116.28%	-13.0	96.61%	-24.0	107.33%	-13.3	93.97%	-2.7	-17.8
ג) התרומה הפיננסית בתוספת הכנסות תפעוליות ביחס להוצאות תפעוליות (מדד הפירין)	1.69	5.8	1.41	4.8	1.44	14.1	1.48	0.9	1.58	-4.3	6.0
תשואה להון	13.27		8.70		8.00		9.30		9.50		
יחס הון לרכיבי סיכון	9.25		10.30		9.40		9.45		13.00		

שפל חדש לסל המטבעות: 4.3% מתחת לקו האמצע

מאת אמנון אמד

שער סל המטבעות ממשיך לרדת ואתמול הגיע לשפל חדש של 4.3% מתחת לקו האמצע. משמעות נתון זה היא כי עתה נותר פיחות בשיעור של למעלה מארבעה אחוזים רק כדי לחזור אל תוואי שער הזוליפק שעליו התחייבו האוצר ובנק ישראל, אולם למעשה, הפער בין תוואי הפיחותים המוצהר ובין הפיחות בפועל גבוה מעט יותר.

שער סל המטבעות גבוה היום בכשני אחוזים בלבד משערו הממוצע בחודש ספטמבר בשנה שעברה, זאת לעומת שבעה אחוזים המתחייבים משיפוע האלכסון שקבע בנק ישראל.

התיסוף היומי בשער השקל ביחס לסל המטבעות הסתכם אתמול ב־0.13%, וכתוצאה מכך ירד שערו היציג של הסל ל־3.4408 שקל. התחזקות הדולר בשוקי העולם העלתה את שערו היציג בכשתי עשיריות האחוז, ל־3.0460 שקל.

כשאר המטבעות החשובים נרשמו אתמול ירידות חדות יחסית. המארק הגרמני ירד בכחצי אחוז ל־2.0535 שקל ובשער הין היפני נרשמה ירידה של כ־1.3%. הפרנק הצרפתי ירד בכשליש האחוז, ואילו הלירה שטרלינג ירדה בשיעור מתון של כשלוש מאיות האחוז.

ההסדר המשלים לחובות הקיבוצים אושר בוועדת הכספים של הכנסת

מאת אמנון אמד ואורן סואידי

בהצבעה חוזרת אישרה אתמול ועדת הכספים של הכנסת את ההסדר המשלים לחובות הקיבוצים. הסדר החובות נועד להשלים את ההסדר הקודם משנת 88', ובמסגרתו ימחקו הממשלה והבנקים חובות בהיקף של למעלה מ־3.5 מיליארד שקל. בנוסף, ישלמו הקיבוצים כשני מיליארד שקל באמצעות מכירת קרקעות, ויתחייבו לסיוע הדדי בין הקיבוצים החזקים לבין הקיבוצים החלשים שבפריפריה.

בהסדר נכללים 76 קיבוצים של התק"מ, ומתוכם 54 קיבוצים מאזורי הספר והפריפריה. כמו כן, יהיו כלולים בהסדר קיבוצים נוספים, שיסייעו במתן תרומות לעזרה הדדית. יישום ההסדר יחל, ככל הנראה, רק בעוד כשנה, לאחר בדיקת החובות השונים ובניית מערכת הנוהלים ליישומם.

ההסדר המשלים אושר ברוב של תשעה חברי קואליציה. ארבעה מחברי האופוזיציה הצביעו נגד ההסדר וחבר כנסת אחד (אבנר שקי מהמפד"ל) נמנע.

יו"ר ועדת הכספים, ח"כ גדליה גל מהעבודה, הבטיח בתום ההצבעה כי ההסדר שאושר הוא הסדר החובות האחרון שמביאות הממשלה והתנועות הקיבוציות לכנסת.

ראשי התק"מ, אריק רייכמן וצבילי בן משה, ברכו את ועדת הכספים על אישור ההסדר המשלים לחובות הקיבוצים. הם קראו לאוצר ולבנקים ליישמו מיד.

מזכירי התק"מ הוסיפו "ההסדר נותן פתרון לבעיית החובות שעד כה לא הוסדרו באופן מלא".

מרכז סיעת הליכוד בוועדה, ח"כ דן תיכון, טען כי מדובר בהסכם מפלגתי חד צדדי. לדבריו, אם יעלה הליכוד לשלטון, לא יחייב אותו ההסכם והוא ייפתח מחדש.

למרות הדברים הקשים, ביקש ח"כ דן תיכון להבדיל בין הקיבוצים השונים" יישובי הספר והפריפריה זכאים לעזרה, אך קיבוצים עשירים, בעלי נדל"ן וחוסרי יכולת ארגונית, לא יכולים להנות מהסיוע". את חלקה ההיסטורי של התנועה הקיבוצית בבניית הארץ אני לא שוכח, מקומם בכותל המזרח, אמר ח"כ תיכון והוסיף "אך מה זה שייך. למה האזרח במדינת ישראל צריך לממן את המשאקים של הקיבוצים בשוק האפור ובבורסה".

גם ח"כ סילבן שלום, הביע את התנגדותו להסכם "ההסדר המוצע פרושו מתן על ידי המשל, מבלי כל נשיאה בנטל מצד הקיבוצים. לצערי אין מדובר בתוכנית הבראה, להפך, אין לי ספק שבעתיד נהיה עדים להסדר קיבוצים ג'".

בתגובה להתקפות חברי הליכוד, אמר ח"כ יוסף ונונו מהעבודה, כי את האצבע המאשימה יש להפנות לעבר הממשלה הקודמת בראשות יצחק שמיר, שגרמה למשברים במגזרים שלמים.

גם שר האוצר, אברהם שוחט התייחס לאיומי חברי הליכוד שלא לכבד את הסדר הקיבוצים, ואמר כי ההסדר שאושר בתקופת ממשלת הליכוד היה הרבה יותר גרוע.

גדליה גל לא התעלם מהאיומים ומהאמירות הקשות של אנשי הליכוד: "הכנסנו תיקון להסדר שאומר שכל קיבוץ שילך בדרך של ארגון חדש, שכר דיפרנציאלי, רישום בתים על שם החברים וכו' יזכה לסיוע מתוך ההסדר. המסר ברור. אין לי שום ספק שגם התק"מ יודע שזה ההסדר האחרון, יש גבול להתנהגות. הם נערכים לקראת שינויים דרמטיים בארגון".

לשאלה האם סקטורים נוספים הנמצאים במצוקה צריכים לצפות להסדר נדיב שכזה, ענה גל "לא. צריך להביא בחשבון שמדובר בקבוצה שפרוסה על כל מדינת ישראל. קהילה שלמה: גברים, נשים וטף. אני לא מכיר משק דומה לזה בישראל, שזוקק לאותה מידה של סיוע".

ועדים ועובדים / אפרים דוידי

אור יהודה: שביתת אזהרה בת יום

מאות עובדי עיריית אור יהודה גדשו אתמול את אולם המתנ"ס באסיפה שכונסה על ידי ועד הפעולה של מועצת הפועלים וועד העובדים. הרוחות סערו בגלל אי קבלת המשכורות והחשש לפיטורי עשרות עובדים.

בתום האסיפה התקבלה הצעה לשביתת אזהרה בת יום אחד שתיערך היום. השביתה תכלול גננות, סייעות בפעוטונים, סייעות במעונות, מזכירות בתי הספר, עובדי ניקיון ואבות בית בבתי הספר ואת כל עובדי בניין העירייה ושלוחותיה.

מזכירת מועצת פועלי אור יהודה, אורה זכאי, האשימה את שר האוצר ואת שר הפנים בכך שהם נושאים באחריות המיניסטריאלית לעובדה שהעובדים לא קיבלו את שכרם. היא דרשה תקציב חירום לעירייה לתקופה של שלושה חודשים, כדי לאפשר תשלום שכר לעובדים.

סכסוך עבודה בבית הדין לעבודה בת"א

על פי הפתגם "הסנדלר הולך יחף", אתמול הוגש סכסוך עבודה בבית הדין לעבודה בתל־אביב. כמו כן הוגש סכסוך עבודה על ידי מועצת פועלי תל אביב בבתי משפט השלום והמחוזי בעיר.

ראשי מועצת הפועלים באים בטענות אל חברת ג'ומא – חברה קבלנית המעסיקה כ־200 קלדניות בבתי המשפט בגוש דן. כמה מהקלדניות פנו אל מועצת הפועלים בבקשה להגנה מקצועית.

האחראי על האיגוד המקצועי במועצת הפועלים, ציון אלגריסי אמר ש"תנאי העבודה של הקלדניות מקופחים. כל כמה שנים יש מכרז וכשמתחלף הקבלן – הקלדניות המעוניינות להמשיך בעבודתן נאלצות להתחיל מאפס. כל הזכויות שלהן נפגעות: ותק, דמי הבראה וחופש. אצל הקבלן הנוכחי הורעו התנאים עוד יותר, ובמקום הפרשה של 5% לקופת הגמל מצד המעסיק ו־5% אחוז נוספים מצד העובדת, מפריש המעסיק רק 3% אחוז".

יצוין כי האחראי על בתי הדין במועצת הפועלים, רחמים לניאדו, מסר כי "כל עובדי מערכת בתי המשפט בתל אביב תומכים במאבק הלגיטימי של הקלדניות. אם לא ייפתח מו"מ לשיפור תנאי העסקתן, ינקטו העובדים בצעדי הזדהות".

כנס חירום בנתב"ג

כנס חירום, בו יביעו ועדי העובדים בנמל התעופה בן גוריון הזדהות עם עובדי חברת שירותי תעופה, יתקיים הבוקר בכניסה למשרדי החברה.

בחברה הוכרז סכסוך עבודה עקב סירוב ההנהלה לחתום על הסכם עבודה חדש עם העובדים. בכנס ההזדהות ישתתפו ועדים ועובדים מרשות שדות התעופה, אל על, התעשייה האווירית, תמי"ב, וממיר. תקופת הצינון בסכסוך העבודה מסתיימת בראשית השבוע הקרוב. גם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, ח"כ עמיר פרץ, ישתתף באסיפה.

מתאם פעולות חדש באגף לאיגוד מקצועי

השבוע מונה ד"ר לב גרינברג כמתאם פעולות באגף לאיגוד מקצועי, תפקיד חדש בהסתדרות. ד"ר גרינברג, 42, יליד ארגנטינה, בעל תואר בוגר ומוסמך במדעי המדינה וסוציולוגיה מהאוניברסיטה העברית, ותואר דוקטור בסוציולוגיה באוניברסיטת תל אביב, מרצה לסוציולוגיה וכלכלה פוליטית במחלקה למדעי ההתנהגות באוניברסיטת בן גוריון, בה הוא אחראי גם על ריכוז המסלול לפסיכולוגיה וסוציולוגיה ארגונית.

גרינברג יתמקד בתפקידו בתיאום היחידות השונות של האגף לאיגוד מקצועי במטרה ליישם את הרפורמות המתוכננות באגף, בעיקר בתחום איחוד האיגודים.

גרינברג הוגמה בתנועת העבודה הישראלית, במערכת היחסים בין ההסתדרות לבין מפלגת העבודה והעובדים, ופרסם שני ספרים ביקורתיים על המבנה המפלגתי של ההסתדרות, על ניתוקה מהעובדים וחוסר יכולתה להשתנות: "קורפורטיזם מפוצל בישראל" ו"ההסתדרות מעל הכל".

תעשיינים למען בטיחות

התאחדות התעשיינים, בתיאום עם משרד העבודה, מציעה למפעלי התעשייה "סל שירותי בטיחות" המיועד להעלות את רמת הבטיחות במפעלים בינוניים המעסיקים 50־150 עובדים. לשם כך הוקם מאגר מיוחד של 27 ממוני בטיחות מוסמכים שייתנו את השירות.

יצוין כי משרד העבודה עומד להתקין תקנה מיוחדת לפיה כל מפעל המעסיק 50 עובדים או יותר יהיה חייב בהעסקת ממונה בטיחות. כיום, רק מפעל המעסיק 500 עובדים או יותר, או המעסיק 150 או יותר ומוגדר "מסוכן" – חייב בהעסקת ממונה בטיחות.

סל שירותי הבטיחות של התעשיינים כולל: סקר נפגעים וסיכונים (לרבות סיכוני אש, המלצות לתיקונים ולוח זמנים) הקמת מערך בטיחות בשטח המפעל.

מכשירים הנדסאים

כ־9,000 הנדסאים והנדסאי תוכנה יסיימו את הכשרתם המקצועית המתוכננת עד שנת 97', באמצעות האגף להכשרה ופיתוח כוח אדם של משרד העבודה.

מתוכם כ־3,400 הנדסאים ו־5,400 אקדמאים עולים (בעיקר מארצות חבר העמים), שיועדו להנדסת תוכנה.

מנהל האגף להכשרה מקצועית, ב"ר שמעון עמר, דיווח על נתונים אלה אתמול במסמך שנשלח למשרד ראש הממשלה. במסמך נכתב כי משרד העבודה שינה את סדר העדיפויות ושם דגש על הכשרת הנדסאים במקצועות התוכנה. מן הנתונים עולה שיש גידול מתמיד במספרים של הזוכים להסבה מקצועית מטעם משרד העבודה.

להלן נתוני האגף להכשרה ולפיתוח כ"א בתחום הכשרת אנשי תוכנה, במהלך המחצית השנייה של שנת 95' ותחילת 96':

● הנדסאים: 745 הנדסאים יסיימו בנובמבר 95' את לימודיהם. 1,098 הנדסאים יחלו את לימודי השנה השנייה במהלך אוקטובר 95', ויסיימו את לימודיהם בחודש נובמבר. כ־1,600 הנדסאים יחלו את לימודי השנה הראשונה במהלך אוקטובר 95', ויסיימו את לימודיהם בחודש נובמבר 96'.

● אקדמאים: 987 אקדמאים יסיימו קורסים להסבה בתקופה ספטמבר 95' - פברואר 96'. 513 אקדמאים יחלו את קורסי ההסבה בחודשים ספטמבר־דצמבר 95', ויסיימו את לימודיהם בחודשים מרץ־יולי 96'.

● הנדסת תוכנה: בפרויקט יוכשרו ויוסבו 125 בוגרי מדעים למקצוע הנדסת תוכנה ב־5 קורסים. הקורסים יחלו בחודשים אוקטובר־דצמבר 95'. 125 בוגרי מדעים יוסבו למקצוע הנדסת תוכנה ב־5 קורסים נוספים, שיחלו בחודשים ינואר־פברואר 96'. 200 בוגרי מדעים עולים (בעיקר מחבר המדינות) יוסבו, בשיתוף עם משרד הקליטה, למקצוע הנדסת תוכנה ב־10 קורסים שיחלו בחודשים נובמבר 95' ומרס 96'. כ־1,500 אקדמאים מתוכננים להסבה מקצועית ב־70 קורסים להכשרת אנשי תוכנה במהלך 96'.

איומי רצח בעקבות מאבק נגד ההפרטה

המאבק נגד ההפרטה יכול להיות מסוכן, בייחוד באמריקה הלטינית. בקולומביה, למשל, נרצח בשנה שעברה מנהיג עובדי חברת הטלפונים, שעמד בראש המאבק נגד הפרטת החברה. בגואטמלה, קיבלו חמישה ממנהיגי איגוד עובדי חברת החשמל איומי רצח, בגלל התנגדותם להפרטת החברה.

אחד מהם, יו"ר האיגוד, איזו עדינו גרסיה ריביירה, 33, נחטף בשבוע שעבר ואתמול שוחרר באופן מפתיע.

איומי רצח בגואטמלה אינם דבר של מה בכך. במשך הדור האחרון נרצחו מאות פעילי איגודים וועדי עובדים על ידי כוחות הבטחון או קבוצות הרצח של הימין הקיצוני. הנשיא רמירו דה לאון קארפיו אף הורה לצבא לתפוס את כל מתנקשי חברת החשמל כדי למנוע שביתה של העובדים, בשעה נודע על שיחרורו של גרסיה ריביירה.

בסלוואדור השכנה פיזרה המשטרה בכוח רב הפגנה של 4,000 עובדי חברת הטלפונים שהפגינו נגד ההפרטה. בתום ההפגנה נעצרו ראשי האיגוד. המפגינים ציינו כי המשטרה ירתה פצצות גז מדמיע אל תוך האמבולנסים שפינו מפגינים שנפגעו עקב הדיכוי האכזרי. עובדי חברת החשמל בגואטמלה החלו במסע יחצ'נות מקומי ובינלאומי כדי למחות נגד איומי הרצח על מנהיגי האיגוד. בישראל ניתן לשגר מחאה לשגרירות גואטמלה, רחוב ה' באייר 74, תל אביב 62198.

דעה / אסתר אלכסנדר

"כוחות השוק", או מדיניות מתוכננת?

כאשר הגעתי לצרפת – זה היה לפני הנסיקה הפלאית של הדולר לעומת הין וכמובן גם לעומת הפרנק הצרפתי – כולם דיברו פה על חוסר העבודה המאמיר. מספר המובטלים בצרפת הגיע ל־3 מיליון עובדים, כ־11%–12% בממוצע מכוח העבודה.

פרופסור אחד מן האוניברסיטה המקומית הסביר לי, שהמספר האמיתי של מחפשי העבודה גבוה מזה ומגיע ל־20%, משום שסטודנטים שמקבלים תמיכה ממשלתית, סטודנטים שגמרו את לימודיהם ומחפשים עבודה במקצוע שלהם, כל מי שלא עבד קודם, כל מי שמשיג עבודה מזדמנת של יום בשבוע בשכר אפסי ומחוסרי עבודה מעל חצי שנה – לא נכללים במספרים הרשמיים של האבטלה.

הכול נשמעו מודאגים, כי נתערער אמונם במקומות עבודתם ובסיכויי בניהם למצוא תעסוקה הולמת. העיתונים הקדישו לנושא אין ספור מאמרים בהם הטילו את האשם על "כוחות השוק" הכלכליים שדורשים "פיטורי ייעול" ללא הפסק. הם הסיקו מכך שאין מה לעשות והמליצו לממשלה שלא להתערב.

ב־15 באוגוסט השנה קפץ הדולר פתאום מ־79 ין לדולר ל־100 ין לדולר, ובהתאם מ־4.4 פרנק לדולר ל־5.3 פרנק לדולר. ייסוף של 15% של הדולר ביום אחד. זה אותו הדולר שבחמש השנים האחרונות הפסיד 50% מערכו בשוקי המטבע של העולם – הוא ירד מ־160 ין לדולר ב־1990 ל־80 ין לדולר ב־1995 – וניבאו לו עתיד שחור עוד יותר.

העולם הפיננסי הצרפתי, וגם הבינלאומי, עצר את נשימתו. הוא שכח כל נושא אחר, כולל האבטלה, ופרשניו הפיננסיים והכלכליים בכלי התקשורת מאז אוכלים את הכובע שלהם. מה שקרה הוא, שארבעת הבנקים המרכזיים החזקים בעולם, של ארה"ב, גרמניה, שווייץ ויפאן, ללא יחס כבוד כלשהו ל"שוק החופשי" ול"כוחות השוק" הפועלים בשוקי המטבע הבינלאומיים, תיאמו ביניהם פעולה.

לאחר שהחליטו במשותף שהדולר ירד יותר מדי והגיע הזמן לייסף אותו, הם עשו כן ע"י קנייה מסיבית של הדולר באותו שוק, והפלא ופלא: ערך הדולר קפץ כרצונם. מהשתלשלות זו של הדברים ברור לחלוטין, שגם ירידתו של הדולר בזמנו קרתה בהתאם למדיניותם של הבנקים המרכזיים החזקים בעולם, כי הרי יכלו להפוך מגמה זו בכל רגע מתאים, ולא לפי שום משחק חופשי של כוחות השוק.

מה לא כתבו הכלכלנים והפרשנים הפיננסיים, השופרות של ממשלותיהם, במשך התקופה הממושכת של ירידת הדולר? שהבנקים המרכזיים נחלשו ואין להם עוד כוח להשפיע על המתרחש בשוקי המטבע בעולם; שאת ערכי המטבעות השונים קובעים כוחות השוק, ששיקוליהם עימם וקשה לנחשם; שבמלחמת ההשפעה על השוק בין הבנקים המרכזיים וכוחות השוק, כוחות השוק ניצחו באופן סופי. היום אפשר לקרוא בעיתונות מאמרי תודה לבנקים המרכזיים על התערבותם בשוק לטובת הדולר, שהצילה את העולם מסכנת הדולר הנמוך.

בעבר, בכותבם על סכנות מן הסוג הזה, הודיעו לנו אותם כלכלנים ופרשנים שאין מה לעשות כי זה רצון השוק, הם לממשלה מלהתערב, וגם אם תתערב זה לא יעזור. מה שהתברר במציאות הוא שלא הממשלה קיבלה על עצמה את צווי השוק אותם המציאה לנוחיותה, אלא דווקא השוק הוא זה שמתייצב ברצון מאחורי הממשלה, הבנקים המרכזיים במקרה הזה, והפרשנים משנים עמדות בהתאם.

השאלה האמיתית היא, למה הורידו הבנקים המרכזיים את הדולר ולמה העלו אותו? את הדולר הורידו בהנהגת ה"פד" – הבנק המרכזי האמריקאי – כדי לעשות את הייצוא היפני לארה"ב יקר ולא תחרותי, וגם כדי להגיע תחת הלחץ הזה להסכם מסחרי של ארה"ב עם יפאן לטובת ארה"ב.

ארה"ב, הפעם בהשתתפות גרמניה, שווייץ ויפאן, עצרו את ירידת הדולר מכמה סיבות:

א. מדיניות הפיחותים של הדולר לעומת הין נכשלה, כי לא הצליחה להקטין את העודף במאזן התשלומים היפאני מול ארה"ב ולא היה טעם להמשיך בה.

ב. הערך הגבוה של המטבע שלהן מנע את הבנקים המרכזיים בגרמניה ובצרפת מלהעלות את שער הריבית בארצותיהם, עלייה בה רצו משום מה.

ג. בשל הדולר הזול במושגים של הין, החברות היפאניות הפסיקו לקנות אגרות חוב של ממשלת ארה"ב בדולרים הרבים שאותם הרוויחו בזכות הייצוא שלהן לארה"ב.

לדעתי, זאת היתה הסיבה המכריעה לכך שממשלת ארה"ב הפכה את מגמת תנועת הדולר בשווקים מירידה לעלייה. צריך להבין, שהתקציב של הממשלה הפדרלית בארה"ב ממומן במידה רבה ע"י הדולרים שהיפנים מרוויחים מן הייצוא לארה"ב, ואותם יפנים מזרימים בחזרה לארה"ב דרך קניית אגרות חוב של ממשלת ארה"ב.

הדולר הזול פשוט העמיד בסכנה את העסקה הסיבובית המעניינת הזאת בין יפאן לארה"ב, שנמשכת כבר עשרות שנים. למרות כל הדיבורים נגד הגירעון במאזן התשלומים של ארה"ב עם יפן, גם האמריקאים וגם היפנים מרוצים ממצב עניינים זה. רק חוסר העבודה הגובר בארה"ב הניע את ממשלת ארה"ב לתקוף את הין היפני ולפחות את הדולר בשנים האחרונות, בתקווה לייצוא אמריקאי גדול יותר ליפן וייבוא יפני קטן יותר לארה"ב, התרחשויות שהיו מוסיפות לתעסוקה בארה"ב. אך זה, כאמור, לא קרה.

מן ההתרחשויות בשוק הכספים העולמי אפשר להסיק גם על טבעו של שוק העבודה. השאלות שנשאלות הן, מתי יפסיק העם בצרפת וגם העם בישראל להאמין לבירבורי הפרשנים הכלכליים ושופרות אחרים של האוצר למיניהם, לפיהם האבטלה היא מעשה של "השוק החפשי" וכוחותיו, שנגדם הממשלה חסרת אונים.

מתי הם יתחילו להבין שחוסר העבודה הוא מדיניות מתוכננת שמבוססת על החלטות מדיניות? מתי יתחילו הפרשנים הכלכליים של שוק העבודה לאכול את הכובע שלהם כפי שאוכלים אותו היום הפרשנים של שוק הכספים? מה שיותר מהר זה יקרה, כן ייטב לנו.

(דרום צרפת)

קורבנות שואה שיפנו לשוויץ ייצטרכו להציג מסמכים מפורטים

מאת חני פורשנר

הלשכה שהקים איגוד הבנקים השווייצרי לטיפול בפקדונות קורבנות השואה, תעניק את שירותיה, בעיקר למי שיוכלו להוכיח קיומם של חשבונות קרוביהם שנספו בשואה.

על פי מידע שהגיע לגורמים בהתאחדויות עולי אירופה, תעביר הלשכה כספים רק למי שיוכל להוכיח, באמצעות מיסמכים רישמיים שקיבלו "אישור אמיתות" מבית המשפט, כי הכסף שייך לו באורח אישי או בירושה. לשם כך יידרש יישומם של כל הליכי הירושה המשפטיים, כולל השגת מסמכי ייפוי־כוח מכל היורשים.

הלשכה תדרוש מהפונים אליה "להצהיר בצורה אמינה", כי הפיקדון היה קיים, או יכול היה להיות קיים, בשווייץ. הפונים יידרשו למסור את שמו של בעל הפיקדון, ולהוכיח כי מת, או נחשב למת, מזה עשר שנים או יותר.

יש חשש כי דרישות אלו מחסלות כמעט כל סיכוי לקבל את הרכוש, שכן רק מעטים מבין החיים כיום, מכירים את החשבונות באורח אישי ומדוייק.

לפי המידע של איגוד הבנקים בשווייץ, יש ב־12 בנקים גדולים, כ־41 מיליון פרנק צרפתי בכ־850 חשבונות, שאין להם יורשים.

קבוצת הלקוחות הגדולה ביותר, עם הפקדות בשווי של כ־26 מיליון פר"ש, היא ממערב אירופה וארצות־הברית. הקבוצה השנייה היא ממזרח אירופה עם קרוב לשבעה מיליון פר"ש. הקבוצה השלישית היא משווייץ – כ־6 מיליון פר"ש, והקבוצה הרביעית – לקוחות מגרמניה ואוסטריה, הפקידה כנראה פחות מ־2.5 מיליון פר"ש.

השבוע יצא משלוח ראשון של תפוחים מישראל לסינגפור

משלוח ראשון של שתי מכולות תפוחים (כ־36 טונות) מסוג גאלה יצא אתמול לסינגפור. השבוע יצא המשלוח השני, מכולה נוספת של תפוחי גאלה וסטרקינג (המוכר כתרמון).

את התפוחים מספקים שני בתי האריזה המובילים בשוק: פירות הגולן ופרי מפגנות, בתי האריזה היחידים המטפלים בתפוח הגאלה בצורה מסחרית.

שערי מטבעות חוץ לתאריך 13.09.95

המטבע	בנק ישראל: שער יציג	בנק ישראל: השינוי ב-% מתחילת: יומי	החודש	השנה	בנק לאומי: מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט: מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה
1 סל	3.4408	-0.13	-0.58	2.24	–	–	–	–	–	–	–	–
1 דולר	3.0460	0.16	0.13	0.93	2.97	3.12	3.0246	3.0734	2.97	3.12	3.0206	3.0696
1 לישט"ש	4.7237	-0.03	-0.01	0.20	4.60	4.84	4.6888	4.7645	4.61	4.83	4.6823	4.7585
1 מארק גרמני	2.0535	-0.51	-1.09	5.36	2.00	2.10	2.0358	2.0687	2.02	2.12	2.0336	2.0665
1 פרנק צרפתי	0.5950	-0.39	-1.46	5.40	0.57	0.61	0.5898	0.5994	0.58	0.61	0.5892	0.5986
1 גולדן הולנדי	1.8335	-0.49	-1.05	5.35	1.78	1.88	1.8187	1.8481	1.79	1.87	1.8162	1.8456
1 פרנק שווצרי	2.5131	-0.29	-0.91	9.21	2.44	2.57	2.4906	2.5306	2.47	2.59	2.4866	2.5271
1 כתר שוודי	0.4260	0.09	2.69	5.81	0.41	0.44	0.4258	0.4327	0.42	0.44	0.4251	0.4324
1 כתר נורבגי	0.4705	-0.44	-0.93	5.42	0.45	0.49	0.4667	0.4743	0.46	0.49	0.4661	0.4737
1 כתר דני	0.5303	-0.58	-0.84	6.81	0.51	0.55	0.5260	0.5345	0.52	0.55	0.5251	0.5336
1 מרק פיני	0.6908	-0.72	-0.36	8.34	0.67	0.71	0.6876	0.6987	0.67	0.71	0.6864	0.6982
1 דולר קנדי	2.2552	-0.08	-0.49	4.92	2.20	2.32	2.2445	2.2808	2.21	2.31	2.2418	2.2783
1 דולר אוסטרלי	2.3279	0.77	1.86	-0.64	2.27	2.39	2.3107	2.3480	2.25	2.38	2.3074	2.3449
1 ראנד דרא"פ	0.8312	0.11	-0.16	-2.40	0.74	0.84	0.8253	0.8387	0.70	0.82	0.8245	0.8381
10 פרנקים בלגיים	0.9985	-0.48	-1.19	5.30	0.97	1.03	0.9904	1.0064	0.97	1.02	0.9890	1.0050
10 שילינג אוסטריים	2.9199	-0.51	-1.14	5.39	2.84	2.99	2.8958	2.9426	2.87	3.01	2.8914	2.9384
1000 לירטות איטלקיות	1.8867	-0.06	0.55	1.57	1.83	1.93	1.8699	1.9001	1.86	1.95	1.8707	1.9011
100 ין יפני	2.9790	-1.33	-4.92	-1.57	2.89	3.04	2.9479	2.9955	2.89	3.03	2.9371	2.9852
1 דינר ירדני	4.2167	-1.26	-1.99	-0.51	4.12	4.40	–	–	–	–	–	–
1 לירה מצרית	0.9595	0.17	1.34	0.93	0.86	0.93	–	–	–	–	–	–
1 ECU	3.8441	-0.39	-1.17	3.82	–	–	3.8135	3.8751	–	–	3.8085	3.8703
1 פאונד אירלנדי	–	–	–	–	4.69	4.93	4.7759	4.8530	4.70	4.92	4.7726	4.8502
100 פסטה ספרד	2.4025	-0.46	-1.10	4.94	2.34	2.46	2.3835	2.4220	2.37	2.48	2.3816	2.4202
1 ניו זילנד	–	–	–	–	1.95	2.05	1.9849	2.0170	–	–	–	–
100 דרכמה יוונית	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
100 לירות לבנוניות	0.1870	0.00	0.00	2.19	–	–	–	–	–	–	–	–
1 דולר הונג קונג	–	–	–	–	–	–	0.3909	0.3973	–	–	–	–
1 דולר סינגפור	–	–	–	–	–	–	2.1066	2.1406	–	–	–	–
1000 לירה טורקית	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 לירה קפריסין	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

דבר היום

ממשיך לנוע, למרות הקשיים

"שלום של אין ברירה". כך הגדיר תת אלוף יעקב עמידרור, ראש חטיבת מחקר באמ"ן, את טיב היחסים בין ישראל לרשות הפלסטינית במלאת שנתיים לחתימת הסכם העקרונות בוושינגטון. לדבריו, יאסר ערפאת אינו מאוהב בשלום הזה, ממש כפי שישראל אינה מאוהבת בו.

חלפו שנתיים מאז אותה לחיצת יד היסטורית בין ראש הממשלה יצחק רבין ובין ראש אש"ף יאסר ערפאת. העולם הרחב הוכה בתדהמה לנוכח המראה של שניים מהאויבים היותר מושבעים בהיסטוריה הזאת, כשהם עומדים זה לצד זה וכורתים ברית של שלום ביניהם. הישראלים נחלקו לשני מחנות. כאלה שנפעמו מגודל האירוע וראו בו תחילתו של פיוס בין שתי תנועות לאומיות וכאלה שנתפסו בחרדה קמאית והוקיעו את ההסכם כפשע נגד מדינת ישראל והמפעל הציוני.

שנתיים אחרי, צריך להודות שתהליך השלום עם הפלסטינים הולך ומתקבע בתודעת הציבור הרחב יותר כתהליך ופחות כשלום. העובדות המעציבות מדברות בעד עצמן: מאז נחתם ההסכם, נהרגו יותר מ־150 ישראלים בפעולות טרור ומאות אחרים נפצעו. זוהי עלייה של 70 אחוז במספר ההרוגים, בהשוואה לשנתיים שקדמו לחתימת ההסכם. נכונה טענתם של אדריכלי ההסכם, ראש הממשלה יצחק רבין ושר החוץ שמעון פרס, שפעולות הטרור פחתו משמעותית, אך מה זה משנה אם השורה התחתונה מצביעה על יותר הרוגים.

הסכם העקרונות הפך את אש"ף מארגון טרור לגוף פוליטי ממוסד. אלה חדשות טובות מאוד אך בכך לא תמו הצרות שכרוכות בעשיית שלום. החמאס וגרורותיו האיסלאמיות הגבירו את פגיעתם בישראלים. הם עושים זאת באמצעים כה מפלצתיים עד שכל תרבות מתקשה להשלים עימם. מתאבדי האיסלאם הפכו לגורם דומיננטי בתהליך הפיוס בין אש"ף וישראל. כאשר יש הפוגה בקטל, יש התקדמות בתהליך. כאשר יש פגיעה בישראלים, גם השלום משלם מחיר יקר. יחד עם זאת, זוהי רשעות לקשור את הטרוריסטים המתאבדים להסכם העקרונות, כפי שעושים פוליטיקאים לא מעטים מן הימין. המתאבדים יוצאים לדרך כשהם שטופי קנאות איסלאמית. הם בהחלט לא שינו את סעיפי הסכם העקרונות בטרם יצאו לדרכם.

ההסכם עם אש"ף אינו דומה לשום הסכם שלום אחר. ומכאן הסיבוכים והקשיים שהוא נתקל בהם בדרך להצלחתו. הישראלים שהורגלו למלחמות בזק ולנצחונות בזק אינם מורגלים לעשיית שלום קשה, ארוכה ומתישה. הם מאבדים את סבלנותם ועקב כך מגלים חוסר עניין בתהליך. ההסכם עם הפלסטינים הוא כמו ניתוח כירורגי מסובך. הסרת גידול ממאיר, כמו הכיבוש, דורשת זהירות לצד סבלנות.

הקושי העיקרי בתהליך הזה נובע מהצורך למצוא פתרון הולם לעשרות־אלפי המתנחלים שהלכו לחפש את אושרם הרוחני והפיזי בשטחי הגדה והרצועה. מי ששלח אותם לשם, ביקש באמצעותם לחסום כל תקווה להסדר של שלום. די לעיין באופן הפריסה של ההתנחלויות כדי לתפוס את התכלית שעמדה מאחורי המבצע. המאחזים היהודיים בתוך חברון ממחישים את גודל האבסורד.

בעוד כ־10 ימים, ייחתם הסכם הביניים בוושינגטון. אחריו יבוא שלב היישום של יציאת צה"ל מהערים הגדולות לקראת עריכת בחירות בשטחים. זה מבטיח שמתנגדי השלום לא ייצאו להפסקה וצריך לקוות שגם הממשלה לא תיטול פסק־זמן כדי לנוח מעשיית השלום.

משטרת תנועה פרטית

העזות והאצת – הצלחת

החברה הישראלית נתונה בעשור האחרון בתהליך הולך וגובר של הפרטה. אם זה רעיון כל־כך טוב, מדוע לא תיישם אותו הממשלה בפיקוח ובאכיפה של חוקי התעבורה?

חיים נגיד

לי זה קרה לפעמים בעלייה עם הרכב לירושלים. אי שם, בין המחלף לנתב"ג לבין שער הגיא, משתרכת לה לפתע שיירה קטנה, אבודה בכביש הריק. משהו לא הגיוני בפקק המוזר הזה, הנגרר רק במהירות של 90 או 100 קמ"ש. כי, כאמור, הכביש ריק, ועד קצה האופק אין זכר לתאונה או לצומת מרומזרת. לפעמים מגיחה מאחור מכונית מהירה שעוקפת עד ראש השיירה, ואחר־כך מאטה וחוזרת לנתיב הימני. הנהג שלה גילה, מה שידעו כולם: המכונית המובילה היא פרייבט של המשטרה.

אבל כל זה אינו נמשך יותר מעשר דקות. מישהו שקץ בזחילה, וכנראה גם בחיים, אוזר לפתע אומץ, מאיץ מעבר למהירות המותרת, ועוקף את השוטר. לפי נסיונו, וגם לפי נסיוני, אגב, רוב הטיפוסים שנוהגים בפרייבט בעל הלוחית האדומה, שאינו לבוש מדים, לא יגיבו. לפעמים קורה גם שהוא אפילו מאט, אולי שכמותו, וזו מעט הגירה, כדי שלא להפריע לשיירה לעבור. מקץ דקות מעטות, ובלב השממה, נוהרת המכונית המשטרתית לבדה. אם לא הצטברה מאחוריה שיירת פראיירים חדשה.

לא משנה כרגע מדוע מאפשר השוטר, במדים או לא במדים, לעקוף אותו, כשברור לו ולנהגים, שעקיפה כזו פירושה נסיעה מעבר למהירות המותרת. יתכן שהוא בחופשה, ושמא אינו משתייך למשטרת התנועה. אולי הוא קצין גבוה כל־כך, עד שאין זה לפי כבודו להתעסק עם עברייני מהירות, ואולי הוא סתם שקוע בשרעפים. על כל פנים, מי שעוקף פרייבט משטרתי, יודע בדיוק שהוא עובר על חוקי התעבורה, וגם שהנוהג במכונית המשטרתית יודע, ושאותו שוטר יודע שהנהג יודע. אלא שלא איכפת, והכל עניין הלוחית האדומה – סתם. סתם.

וכך, לא רק שאותה מעצמה של התרגשות בעימה בדרך אל עיר הבירה, אלא שאותה גם מפיק לקח שתישא אותו למפגשים הבאים עם הנוהג: העזות והאצת – הצלחת.

שניים נפלאו ממני ושלושה לא ידעתים:

אם באותו רכב משטרתי היה נוהג שוטר תנועה של ממש, בחוש בדיעתו לבור עברייני מהירות, האם היה מישהו מעלה על הדעת לעקוף אותו?

אם באותו רכב היה יושב שוטר תנועה אזרחי, העובר בשירותה של משטרת תנועה פרטית ארצית, האם מישהו היה מעז להאיץ מעבר למהירות המותרת?

ולבסוף, אם הקטל הנמשך בכבישים מוכיח שהמשטרה נכשלה בתפקידה לאכוף את חוקי התנועה, שאין לה כוח אדם, שאין לה ראש לטפל בעברייני מהירות שלא בדרכים המתוחכמות של מלכודות מהירות ומצלמות נסתרות, אלא סתם בדרישה אחרי נהגים הנוסעים במהירות של מטוס קל, האם לא הגיע הזמן להפריט את משטרת התנועה?

יתכן שהשאלה האחרונה נשמעת תמוהה, אבל הלא תהליך ההפרטה של המשטרה כבר החל מזמן: חברות שמירה אזרחיות ממלאות את תפקידיהם המסורתיים של שוטרי המקוף, לפחות בשכונות היוקרה, לפחות מתחילת שנות ה־70, אם לא קודם לכן, ומערכות האזעקה המשוכללות קשורות למוקדי שמירה אזרחיים.

חברות מודיעין אזרחיות מגישות שירותי בילוש לכל המרבה במחיר, אולי אפילו מתקופה קדומה. שומרים נשכרים להגן על מופעים המוניים כתגבורת למשטרה, שתפקידה לעסוק בכך במסגרת החוק. אנשי ביטחון עומדים בפתחי מוסדות החינוך ומבני הציבור, חמושים במגלי מתכות.

אם פעם היתה הסיסמה – כל העם צבא, היום הולכת ומתגשמת למרבה הזוועה הנבואה של פרופ' ישעיהו ליבוביץ, על הארץ שתימלא, בגלל הכיבוש, בשוטרים ובשוטרים.

רק תחום אחד, שבו מוכיחה המשטרה אוזלת יד מדהימה, נותר עדיין בידיה – משטרת התנועה. אני מציע לקחת אותו מידיה ולהעבירו לידיים פרטיות.

החברה הישראלית נתונה בעשור האחרון בתהליך הולך וגובר של הפרטה: מפריטים את הבנקים, מפריטים את החברות הממשלתיות, מפריטים את מוסדות הסיעוד, מפריטים את מערכת החינוך ואת שירותי השידור והתקשורת.

אם רעיון ההפרטה כל־כך טוב, מדוע לא תיישם אותו הממשלה בפיקוח ובאכיפה של חוקי התעבורה. יוחקק חוק המסדיר האצלה של סמכויות משטרת התנועה לחברות פרטיות, יותקנו תקנות המסדירות את דרכי האכיפה של חוקים אלה בידי שוטרי תנועה אזרחיים, ואת המשא והמתן הנמרץ והארוך שבין עובריהם לבין אזרחי ישראל האחוזים בהגה, ואחר־כך תחלק הממשלה את התקציבים שנועדו למשטרת ישראל לחברות פרטיות, שייבחרו במכרז, כדי שיעסקו בנושא בדרך המבורכת, העקבית והאפקטיבית ביותר שבאפשר.

את הפיקוח על חברות אלה, יש למסור בידי משרד המשטרה. אם משרד הבריאות מפקח על מוסדות סיעוד פרטיים, ומשרד החינוך על בתי־ספר פרטיים, כך יכול משרד המשטרה לפקח על משטרת תנועה פרטית.

יש לי יסוד להאמין, שעם שוטר תנועה אזרחי, אם באמת יהיה כזה, איש לא יעז להתחכם, ורכב של משטרת תנועה פרטית, איש לא יעלה על הדעת לעקוף, אלא אם כן קיץ בכמה מאות שקלים, או שרוצה לו מאוד מאוד להגיע למעצר.

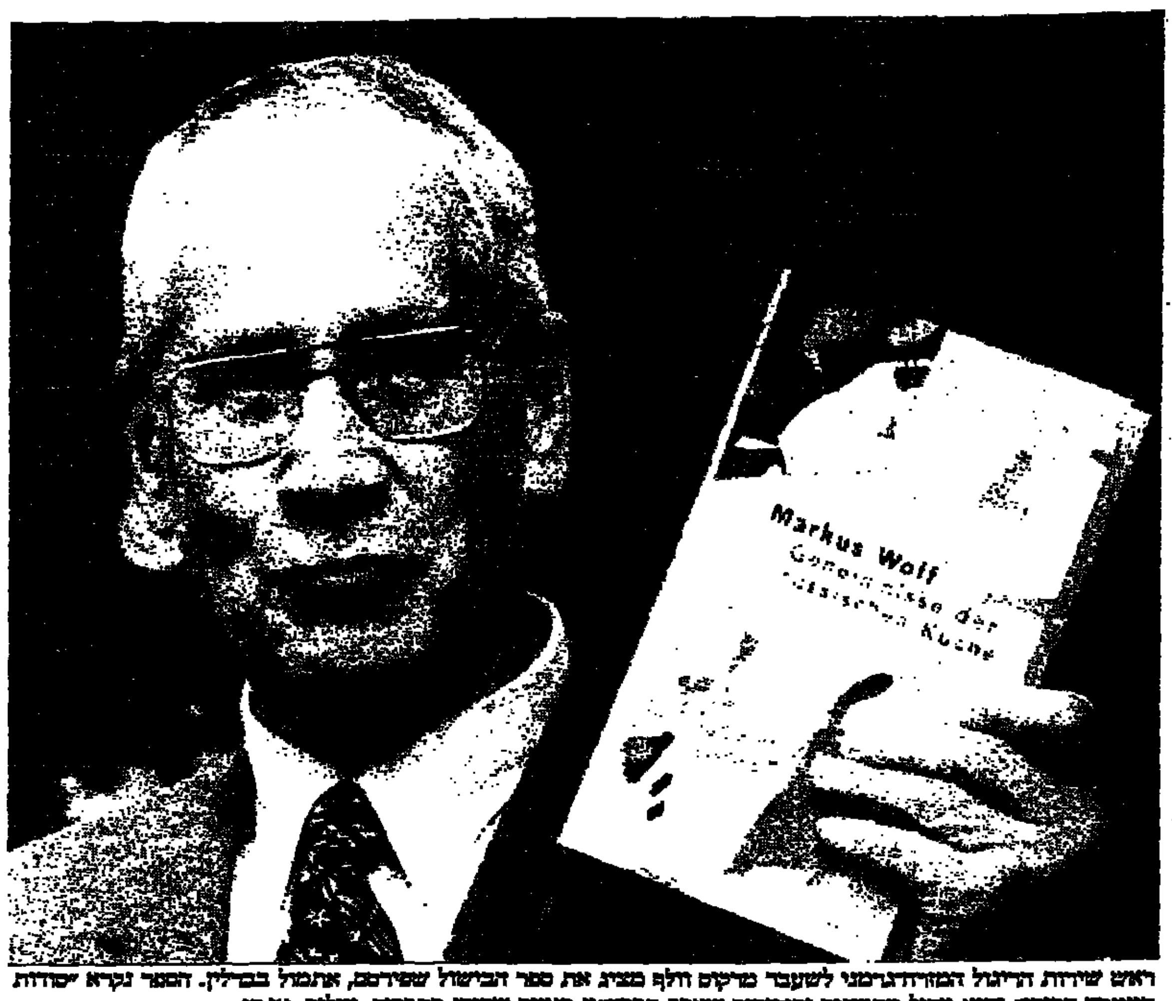

ראש שירות הריגול המזרח־גרמני לשעבר מרקוס וולף מציג את ספר הבישול שפירסם, אתמול בברלין. הספר נקרא "סודות המטבח הרוסי" והוא מכיל מתכונים וסיפורים שאסף בבריה"מ בימים שבהן בתפקיד. צילום: אי.פי

ברצלונה

הקלות הבלתי נסבלת של 7:0

קביעת גג למשכורות הספורטאים תתרום להבראת הספורט החולה בישראל ואולי תעלה אותו לכדי רמה בינונית

מדי פריס

הפסד 7:0 בכדורגל אינו כבוד גדול; זו אפילו בושה, אבל הפסד שכזה, כפי שהפועל באר שבע הפסידה לברצלונה, אינו מדרדר את הכדורגל שלנו לתהומות, כפי שכמה עיתונאי ספורט כתבו. על כל פנים, לא יותר משהנצחון 2:3 על צרפת רומם אותו לשחקים. הכדורגל הישראלי היה ונשאר ברמה פרובינציאלית וצריך להימדד בקנה־מידה של מלטה, איסלנד+ אלבניה ועם מעט מול הרבה מאמץ, של שווייציה. העובדה שאנו מתחממים לאור ה־2:3 שנקבע בפאריס לפני כשנתיים, מורה עד כמה היה הניצחון ההוא סנונית בודדה, שאינה מבשרת בואו של אביב.

קולות הנהי יכולים היו להיות מינורים יותר אילמלא עסקנים, עיתונאים וראשי הפועל באר שבע, שאמנם "הזהירו" כי ברצלונה היא קבוצה חזקה מאוד אבל "הכדור הוא עגול", "כל משחק מתחיל ב־0:0" ו"כבר היו דברים מעולם", תוך איזכור ה־2:3 הבלתי־נשכח. מילות ניחום של מאמנים ושחקנים מחו"ל (מאז דברי הבובב של מאמן אוסטרליה, פרנק ארוק, לא זכורים הרבה מאמנים שהבטיחו כי יכו את היריב – במקרה הנדון ישראל – שוק על ירך), הגבירו ציפיות וטיפחו אשליות.

עד ה־2:3 הרבינו, כמו הזקנה שסיפרה בגעגועים איך לפני 45 שנה היא נאנסה, להעלות מהארכיון את ה־1:2 מבלגראד, וכן לנצחון על יוגוסלביה ב־1960. עתה נזכור את ה־12 בספטמבר אלפיים שנה, כאילו היה זה תשעה באב ספורטיבי. אלא שפרשני ספורט, כולל פרשני הערוץ הראשון, עשו עוול לשחקני באר שבע. דבריהם ומאמרי עיתונאים היו רווים לעג, שהשחקנים לא היו ראויים להם, ולא מפני שמאמן ברצלונה יוהן קרויף העלה מבטנו כמה מחמאות מסויגות. אילו שחקני נבחרת ישראל מול סלובקיה, שחקני הפועל תל אביב מול דימברו קישינב ושחקני מכבי תל אביב מול גרסהופרס היו מגלים מעט מרוח הלחימה שהפגינו הבאר־שבעים, יתכן והם היו ממשיכים במירוץ ולא אודים את הפציהם אחרי הפסדים משפילים, יותר משפילים אם כי פחות מכריעים, מההפסד בבירת הנגב.

במחצית הראשונה, התנהל מאבק עקשני ובתחילת המחצית השנייה, הבאר שבעים אף הפגינו משחק שוה־כוחות עם האורחים. עד שבא השער השלישי. זו היתה נקודת מפנה ששברה את המורל הבאר־שבעי. כי אין אנו מעצמת כדורגל והפרשנים והעסקנים שהתבטאו אחרת, הם שיאכלו את כובעיהם לפני שידרשו זאת משחקני באר שבע.

יותר מלשיעוד בספרדית, מן הראוי שנתעורר לכשלונותיה של הנבחרת הלאומית. "הארץ" ציטט אתמול שחקן מרוקאי מהסגל של "ספורטינג" ליסבון (שהתמודד הערב עם מכבי חיפה) שאמר, כי צפויה לקבוצתו מערכה קשה מכיוון ש"הישראלים נלחמים למען הדגל". זו אגדה שאנו עדיין מצליחים לרמות באמצעותה את עצמנו. פה ושם יש לנו הבדיקה (בלגראד ופאריס כבר אמרנו), אבל בסך הכל שחקנינו עצלים, מנופחים, בינוניים ביכולתם (איל ברקוביץ' טרם אמרנו) ותובענים בתגמוליהם. את רוח הלחימה הם מותירים לסיירת מטכ"ל ושייטת 13. הגיע הזמן שמישהו ישאל למה.

יהודי מדינת ישראל מפגרים ברוב התחומים אחר השגי היהודים בעולם הרחב. אין אנחנו לאיינשטיינים, אבל עם כל הכבוד הראוי, במאינו מפגרים הרבה אחרי סרגיי איינשטיין וארנסט לוביץ'; מדענינו אחרי אלברט איינשטיין וממציאי פצצת האטום; שחקני השח אחרי בובי פישר וגארי קאספרוב, ההומוריסטים בארץ, אפרים קישון ודודו טופז בכלל זה, חסר להם משהו כדי להיות שלום עליכם, ארווין אגנן קיש ודני קיי, וסוחרינו מפגרים אחרי בני משפחת רוטשילד. לשמחת זאת, בצבא ובחקלאות אנו עולים בהרבה על יהודי העולם, שפעלו (כמעט ולא) בשני תחומים אלה.

בספורט, הצבר הבריא בגופו ונפשו לא נמצא ברמה אחת עם היהודים הגלותיים. אף כי חוכמת הגוף לא היתה תחום התמחות יהודי, בכל זאת קמו בעולם מקס בר, אירנה שוירנסקה ומארק שפיץ. בארץ, לא מיניה ולא מקצתיה – בסדר יעל ארד – ומעט המצטיינים – הם רובם חניכי הספורט הסובייטי. השגינו בטניס היו זמניים מאוד ושתי האליפויות בכדורסל האירופי הושגו בעזרת אמריקאים שנשכרו בידי מכבי תל אביב לכך מראש, מדבר שממה.

התירוצים לפיגור הישראלי בספורט היו "אין מתקנים", "אין מאמנים" ו"אין תנאים (כסף)" לשחקנים. עד לפני כעשור אפשר היה לכסות את ערוותנו בתירוצים אלה, אבל בשנים האחרונות נבנו איצטדיונים לכדורגל וכדורסל, הובאו מאמנים זרים ושילמו לשחקנים המצטיינים משכורות, שגם אנשי חברת החשמל, בנק ישראל וצבא הקבע מצהיבים מקנאה למשמען. בנוסף, שכרנו שחקנים זרים כשההסבר הוא שהם יעלו את הרמה. כך, בעזרת פנקס הצ'קים, בנינו קבוצות שבכדורסל הן מזכירות מבחינת ההרכב את ה"לייקרס" ו"הבולס" וקבוצות כדורגל שאינן אלא דינאמו קייב וטורפדו מוסקווה, עם כמה שחקני חיזוק ישראלים.

אם הקבוצות הבודדות התחזקו, זה ניתושו של כל אחד, אבל לא יכול להיות ספק כי לנבחרות הלאומיות שלנו הדבר היזיק. האין פלא, שחקן אורח תופס מקום שבלעדיו היה מתמלא על־ידי איזה שמוליק כהן או יניב מזרחי. ומכיוון שהמקומות תפוסים, צריכים שמוליק ויניב לשבת על הספסל ולחכות ששחקן אורח יכה עיתונאי, יעליב שופט או ישתכר.

אבל מקרים משמחים כאלה נדירים, וכמודינו משותפים בתחרויות לעתים רחוקות בלבד. לכן אינם צוברים ניסיון ונשארים סירוגים למחצה. לנבחרות לאומיות אסור בינתיים לצרף זרים ואז נבחרים מועיקים מקומיים, שבקבוצותיהם רכשו ניסיון מועט בלבד ואינם יכולים לממש את מלוא יכולתם, "פוטנציאל" כפי שיכולת קרויה היום. ואז התוצאות הן כמו אלה שנבחרת הכדורסל השיגה

(המשך בעמוד 10)

יהודי ארה"ב והתהליך המדיני

תנו להם קצת חום

ממשלת ישראל הנוכחית שבויה בחלומות השלום ומזניחה את מערכת ההסברה הפרו־ישראלית, שהוקמה בעמל רב במשך שנים

יוסי אולמרט

סקר דעת־קהל בקרב יהדות ארה"ב מצביע על שחיקה מתמדת ביחס הקהילה לתהליך השלום. אם להאמין לדיווחים, זה גרם התרגשות ומבוכה בקרב חוגים ממשלתיים פה, אבל לא ברור מדוע. הרי הממשלה הנוכחית עושה כבר שלוש שנים את כל מה שלא צריך לעשות כדי להרגיז את יהדות ארה"ב. זה התחיל בהשתלחות של רבין בשדולה הפרו־ישראלית איפא"ק, נמשך עם דבריו של יוסי ביילין, שישראל לא צריכה תרומות מיהדות ארה"ב, וקשור גם להיבטים שליליים בעבודת השגרירות בכל הנוגע לקהילה.

אבל מתברר שהממשלה בכל זאת רגישה לעמדתם של היהודים האמריקאים, ולכן צריך להציע כמה הסברים לתהליך שהסקר מצביע עליו. ראשית, מרבית יהודי ארה"ב אינם מתעדכנים יותר מדי ממה שקורה בישראל והם נוטים לתמוך אינסטנקטיבית בכל ממשלה ישראלית שהיא – כך זה היה בזמן הליכוד, אף־על־פי שכמה משרי מדיניות הליכוד היו לזרא למרבית היהודים. העניין הוא שיש בקהילה האמריקאית גרעין של פעילים למען ישראל, והם ברובם מתנגדים לתהליך מסיבות שונות, והשפעתם ניכרת בקרב אנשי השורה. יש ביניהם דתיים רבים שאינם פעילים דווקא בארגונים אורתודוכסיים ובעיני רבים בקהילה נחשבים לסמנים ומובילים של דעת הקהל היהודית.

שנית, בקרב יהודים רבים, בעיקר אורתודוכסים אך לא רק, יש דאגה רבה מהכיוון החילוני מתירני וליברלי מדי של הממשלה הנוכחית בישראל ולאו דווקא בשאלות הקשורות לתהליך המדיני. יש יהודים רבים שמוכנים לקבל את כל העקרונות האלה לגבי עצמם בארה"ב, אך לא כל־כך מתלהבים שזה מתרחש בישראל. לא בכדי, הפכו שולמית אלוני ושרי מרצ להיות הסמרטוט האדום בעיני אותם יהודים, שצייחו לעצמם תדמית מסויימת של ישראל והם כועסים שהמציאות לא תואמת את ציפיותיהם. היהודים האלה לא בהכרח מזדהים עם קווי המדיניות של הימין הישראלי, אבל הם רוצים יותר אידישקייט, יותר חמימות, מכיוונה של ישראל והם חוששים שהתהליך המדיני יוביל לבידודה של ישראל מהגולה.

שלישית, ממשלת ישראל הנוכחית שבויה בחלומות השלום ומזניחה את מערכת ההסברה הפרו־ישראלית, שהוקמה בעמל רב במשך שנים. הרבה מאוד יהודים אמריקאים אינם מבינים, בצדק, מדוע גם כשיש תהליך מדיני אסור פתאום לדבר על ההיבטים השליליים של אש"ף; כאילו על־פי הוראה מגבוה חדלה ההסברה הישראלית לדבר נגד האוייבים של אתמול והיא כולה מגוייסת לשבחי הידידים של היום. יהודי אמריקאי ממוצע מתקשה לראות ביאסר ערפאת ידיד. אגב, כאשר למו"מ עם סוריה, עובדה היא שיש חוגים רחבים בארה"ב, ולאו דווקא יהודיים, שממשיכים להאמין שחאפז אל אסד הוא טרוריסט, דיקטטור ואוייב של המערב וישראל.

רביעית, דווקא היעדר המתח ביחסי מימשל קלינטון עם ישראל מקשה על הממשלה. הסיבה לכך היא שהרבה יהודים אמריקאים נבהלים מאוד כל אימת שמימשל אמריקאי מפעיל לחץ על ישראל, הם מגיבים קודם־כל כאמריקאים ורק אחר־כך כיהודים. כאשר אין מתח ביחסים, קל יותר ליהודי אמריקאי ממוצע לחוש קודם כיהודי, מה עוד שלא ברור לו בדיוק מהו האינטרס האמריקאי בתהליך המדיני הנוכחי.

כמובן שעל עמדת היהודים משפיעה גם פעילות השדולות הימניות בארה"ב. אגב, בניגוד להאשמות, הימין הישראלי פועל בצורה לגיטימית בארה"ב ולא עושה שום דבר שהשמאל לא עשה בשנים עברו.

אבל מתברר שגם בעיני יהודים רבים בארה"ב הבעיה היא לא כל־כך עם השליחים כמו עם המסר עצמו. האם מישהו בירושלים שומע זאת?

לימודי יהדות

ממאיסים את התנ"ך

הציבור החילוני צריך למצוא חיבור ליהדות ולא למתווכים דתיים, שיעמדו בינו לבין היהדות

יעל פישביין

החלטה של ראשי משרד החינוך להעביר כ־6 מיליון שקל לפיתוח תוכניות ביהדות, למוסדות שאינם אורתודוכסיים, במסגרת ביצוע המלצות ועדת שנהר, היא החלטה פוליטית. אין לה שום קשר לשיקום מעמדם של מקצועות היהדות בבתי הספר החילוניים.

אם בעבר, כשמשרד החינוך היה בידי המפד"ל, הוא העביר כספים למימסדים דתיים צמודי מפד"ל, לפיתוח תוכניות לימודים ביהדות, היום, כשמשרד החינוך בידי מרצ, הוא מעביר כספים באותה תואנה, למימסדים דתיים צמודי מרצ.

מבחינת הציבור החילוני, אין הבדל לאילו מימסדים דתיים מועברים הכספים. הציבור החילוני צריך למצוא חיבור ליהדות ולא למתווכים דתיים, שיעמדו בינו לבין היהדות. לתלמיד החילוני לא משנה לאיזה פלג שייך הרב שלפניו. בעיניו הרב הוא חלק מהמימסד הדתי והחיבור בין יהדות למימסד דתי נשאר בעינו.

הבעיה המרכזית, בהוראת לימודי היהדות היא, שאין מורים חילונים למקצועות אלה. המוסדות הלא־דתיים, דהיינו האוניברסיטאות והמיכללות, אינם מכשירים מורים במקצועות היהדות. בעשור האחרון, הכשירו כל האוניברסיטאות כ־11 מורים לתלמוד בשנה. המיכללות מכשירות יותר מורים לתלמוד, כ־50 בשנה, אבל 44 מתוכם הם בוגרי מיכללת ירושלים, שהיא מיכללה דתית אורתודוכסית.

בתנ"ך המצב חמור יותר. מספר המסיימים את החוגים ללימודי תנ"ך באוניברסיטאות נמצא בירידה מתמדת, והיום מסיימים רק כ־20 מורים לתנ"ך את לימודיהם באוניברסיטאות. המיכללות מפיקות יותר מורים לתנ"ך, קרוב ל־100, אבל כמחציתם הם בוגרי מיכללת ירושלים האורתודוכסית. מורים ללימודי ארץ־ישראל מכשירים רק שני מוסדות בארץ, אוניברסיטת בר אילן ובית ברל, כאשר לבר אילן יתרון מספרי ניכר.

עקב המחסור במורים בעלי השקפת עולם חילונית, חדרו בשנים האחרונות מאות מורים דתיים אורתודוכסים לבתי הספר הכלליים והם מלמדים בהם תנ"ך, לשון, תורה שבעל־פה, תלמוד וגם ספרות עברית.

מרכזיותו של המורה בהוראה, אישיותו והשקפת עולמו הם עניין שאין צורך להרחיב עליו את הדיבור. עם זאת, בהוראת מקצועות היהדות חשיבותו כפולה ומכופלת. הטקסט התנ"כי הוא אחד אבל הפירושים שלו רבים ומגוונים. מורה אורתודוכסי, מטבע הדברים יביא בפני תלמידיו החילונים את הפירושים הנחשבים בעיניו, אבל רחוקים מעולמם וימאיס אליהם את הלימוד.

למי שאוהב את מקצועות היהדות, קשה לשער עד כמה הם מאוסים ומיותרים בעיני התלמידים. באין מורים שיוכלו לקשר בין המציאות של היום למציאות של לפני 3,000 שנה, התלמידים תופשים את התנ"ך כטקסט מייגע וחשוך, שנכפה עליהם בכוח וללא צורך.

הקושי לגייס מועמדים חילונים להוראה במקצועות היהדות קשור קשר הדוק לירידת קרנם של המקצועות ההומאניסטיים בכלל. תלמידי תיכון המסוגלים לכך מעדיפים ללמוד מתמטיקה ופיזיקה בהיקף מורחב ולא מקצועות יהדות מפני שהאוניברסיטאות מעניקות עדיפות למקצועות אלה בקבלה. תלמיד מוכשר יבחר ללמוד מינהל עסקים או משפטים ולא ספרות או מקרא מפני ששוק העבודה מעדיף עסקים ועורכי־דין.

מערכת החינוך אינה יכולה לשלוט על שוק העבודה, אבל היא יכולה להתערב בשיקולי האוניברסיטאות בקבלה. אילו היו מעניקים למקצועות היהדות מעמד שווה למקצועות המתמטיקה והפיזיקה בקבלה לאוניברסיטאות, היה משתנה יחסם של תלמידי התיכון למקצועות אלה וניתן היה לגייס יותר מועמדים להוראה במקצועות היהדות מקרב החילונים.

בלי מורים בעלי רקע מתאים, לא תהיה תקומה למקצועות היהדות. ועדת שנהר ממליצה על מיגוון פעולות לשינוי המצב הקיים היום, והיא מדגישה שוב ושוב את הצורך בהכנת קאדר מורים מיוחד לבתי הספר החילוניים. מורה למקצועות היהדות בעיני הוועדה, הוא מורה כולל, המתמחה במיגוון מקצועות הומאניסטיים, שיוכל ללמד לעומק נושאי יהדות במיגוון היבטים.

היום יש מורים לתנ"ך, לספרות עברית, לתלמוד ולתורה שבעל־פה, כאשר כל אחד מהנושאים נתפס כמקצוע נפרד, והתוצאה היא שהתלמיד אינו מקשר בין המקצועות ואינו מסוגל לארגן את היהדות כמיכלול מפני שבית־הספר אינו מציג את היהדות כמיכלול.

ועדת שנהר ממליצה על הכנת תוכניות לימוד חדשות, מגוונות ומתאימות יותר לעולמם של התלמידים החילונים. מימסדים דתיים, גם אם הם נאורים ופתוחים, אינם מוכשרים למשימה הזאת והפקדתה בידיהם היא המשך התפיסה הישנה של המפד"ל, האומרת שהיהדות היא עסק של הדתיים ולא של חילונים.

ערב־הסעודית וירדן

מחכה להתנצלות

הדיבורים על נורמליזציה מלאה בין עמאן לריאד מוגזמים, סבורים פרשנים. מקבלי ההחלטות בריאד רוצים לראות צעדים קונקרטיים, לא רק לשמוע הבטחות

אשוראף פואד, רויטר

אחרי חמש שנים של מתיחות בין ירדן לערב־הסעודית, שנגרמה עקב תמיכתה של ממלכת ירדן ההאשמית בעיראק במלחמת המפרץ, מסתמנת התקרבות לסיומה.

אבל דיפלומטים בארצות המפרץ ציינו – בתגובה להערכות האלה של משקיפים ערבים – כי הם מאמינים שפאהד מלך ערב־הסעודית רוצה לראות עוד צעדים של חוסיין מלך ירדן, בטרם יבשילו התנאים ללחיצת־ידיים.

היחסים בין שני המנהיגים נסוגו אחור ב־1990, כשהמלך חוסיין סירב לתמוך בקואליציה שממשלת ארצות־הברית אירגנה נגד נשיא עיראק סדאם חוסיין, במסגרת המלחמה שפרצה לאחר פלישת צבאה של עיראק לאמירות כוויית.

המיפנה החיובי הראשון נרשם לפני חודש בלבד, במלאת חמש שנים לפלישה: המלך חוסיין קידם בברכה את העריקים רמי־הדרג שיצאו מבגדאד כדי שלא לשוב, וביניהם שני חתניו ושתי בנותיו של הנשיא סדאם – למרות הביקורת החריפה שהשמיע הנשיא העיראקי.

"הדיבורים על נורמליזציה מלאה ומיידית של הקשרים בין עמאן לבין ריאד הם, במידה מסויימת, מוגזמים. מקבלי ההחלטות בריאד רוצים לראות צעדים קונקרטיים, לא רק מלים־מלים" – אמר אחד ממנתחי־המדיניות.

בכמה הערות שהשמיע בפומבי, הבהיר הנשיא חוסיין כי לא ישים קץ לקשרים הכלכליים בין ארצו לבין עיראק, שכן אינו רוצה להגביר את סבלם של העיראקים בשל האמברגו שהטיל האו"ם.

ערב־הסעודית, כראשית של כוחות הקואליציה במלחמת המפרץ, מעוניינת שירדן תנתק את הקשרים האלה – הסבירו דיפלומטים ומנתחי־מדיניות – כדי ללחוץ יותר על סדאם חוסיין.

"הפער עמוק ורחב מכדי שאפשר יהיה לגשר עליו באמצעות נאום של המלך חוסיין. יש בערב־הסעודית ובכוויית אנשים המחכים להתנצלות פומבית" על עמדתה של ירדן בעת המשבר במפרץ – הסביר אחד הפרשנים. וציין את הידוע לכל: נאום־התנצלות כזה טרם השמע.

יש סימנים רבים לפתיחות: המלך פאהד אף לא קיבל את פניו של המלך ההאשמי, כאשר ביקר אשתקד בערים הקדושות לאיסלאם.

בחודש שעבר אמרו דיפלומטים שמגעים בין שתי ערי־הבירה הביאו לקראת ועידת־פיסגה בין שני המנהיגים. הם ציינו כי ממשלת ערב־הסעודית לא באה על סיפוקה לאחר שהוגשה לעיונה נוסחה שלפיה המלך חוסיין יביע "התנצלות אישית בפני המלך פאהד אם זה האחרון נעלב אישית מעמדתה של ירדן בעת המלחמה".

דיפלומטים אמרו כי ריאד עדיין מעדיפה התנצלות ברורה של ירדן, התנצלות על מה שערב־הסעודית רואה כתמיכה בעיראק.

הכביש בין בגדאד לבין עמאן, שהוא הקשר העיקרי בין עיראק לבין שאר העולם, "עדיין מהווה בעיה" – אמר אחד ממנתחי־המדיניות. האוטוסטרדה מובילה מדי שנה סחורות בשווי כמיליארד דולר.

ארצות־הברית, בעלת־הברית העיקרית של ריאד, גם היא דוחקה בממלכת ירדן לנתק את הקשרים הכלכליים עם עיראק – וניסתה למצוא תחליפה, מארצות־המפרץ, ל־75 אלף חביות הנפט שירדן מקבלת מעיראק בכל יום.

"למרות הריחוק הפומבי שיצר המלך חוסיין מעיראק" – הסבירו כמה פרשנים – "הרי יצואני הנפט הערבים במפרץ, בעיקר ערב־הסעודית, אינם מוכנים לספק נפט לעמאן; בוודאי לא מיד".

דיפלומט בעמאן הסביר, לפני ימים אחדים, את המשפט הזה: בערב־הסעודית החלו בעבודות לתיקון צינור־הנפט, שיוכל להוביל את הזהב השחור לירדן – וישים קץ לתלות של ירדן בעיראק, מבחינת משק האנרגיה. אך מומחים אחרים בתחום זה העירו, כי ערב־הסעודית לא תוכל להתמודד עם המחירים הנמוכים־מאוד שעיראק מסכימה לקבל מירדן.

לאחר השיחות בבגדאד (שהתקיימו בשבוע שעבר) שר־האנרגיה של ירדן, סמיח דאראוזה, אמר כי הקשרים בין ארצו לבין עיראק הם "100 אחוז נורמליים": הוא הוסיף, בנימה יותר פיקחית – ואולי בתגובה להתרחשויות שסוקרו בשורות אלה – כי "ימשך ייצוא הנפט העיראקי בדרך היבשה", וש"אין צורך לשנות את תבנית העניינים".

ועדת החקירה הממלכתית להיעלמות ילדי תימן עלולה להיכשל בהשגת יעדיה

זכריה בן הארבע, אחיו של ידידי מ"ת, נחטף ב־1949 ממחנה העולים בראש העין, אולם במרוצת השנים הודיעו למשפחה, באופן בלתי־רשמי, כי הילד נפטר וקבור בבית העלמין "סגולה" בפתח־תקוה.
בעקבות אירועי יהוד, פנתה המשפחה לאיש החברה־קדישא בבית העלמין סגולה, מר גולדנברג, כדי לאתר את קברו של בנם. לאחר בדיקה ממושכת ומפורטת, פסק מר גולדנברג כי זכריה אינו קבור בסגולה. בעקבות זאת, שלפה המשפחה מידע נוסף שהתקבל מחבר ועדת שלגי לשעבר, מר עמרם חביב (שם בדוי), שלפיו הבן זכריה אכן קבור בסגולה. לנוכח איזכור השם "עמרם חביב", הופתע מר גולדנברג והודיע: "מדוע לא אמרתם 'עמרם חביב', בוודאי שיש לכם קבר".
בשנה האחרונה עבר בית העלמין בסגולה שינוי מרשים, על־ידי בניית מערכת קברים לילדי תימן, שהיעלמותם נחקרת עתה על־ידי ועדת חקירה ממלכתית. מאחר ו"קברי עמרם חביב" הם לדעתי פיקציה, תידרש ועדת החקירה להורות על פתיחתם. הרי לפנינו פרק שערורייתי, המתוסף לטרגדיה בה עוסקת הוועדה הממלכתית.
ואשר לוועדה, תמה אני מדוע אינה חוקרת את החשודים בחטיפה ומסחור הילדים, אלא חוקרת רק את הקרבנות, הורים קשישים ובני הדור השני.
אשר לבני תימן הנפגעים, הללו אינם עוד אותם יהודים נאיבים מ"על כנפי נשרים". בניהם כבר יודעים בין השאר לחדור אל מערכות המידע של מוסדות המדינה השונים, וידידי הנ"ל, מ"ת, לדוגמה, גילה בתחכום רב כי אחיו זכריה יצא מישראל לחו"ל ב־1957, ולכן אין לו קבר בבית העלמין סגולה.
ועתה, לנוכח התעלמות הציבור מעבודת הוועדה הממלכתית, העדר שידור טלוויזיוני כפי שהיה בוועדה שחקרה את אירועי חברון, והמשך אופיה הנוכחי של החקירה, חוששני שזו לא תמלא את יעודה. לכן, חייבת הוועדה הממלכתית להורות מיידית על פתיחות קברים לכל דורש, כל "קברי עמרם חביב" ודומיהם. כן חייבת הוועדה לזמן לחקירה את האנשים שפעלו בשעתו במערכת הבריאות של מחנות העולים, רבים מהם פעילים ובריאים.
ללא צעדים אלה, תצטרף הוועדה הממלכתית הזו אל קודמותיה בטיוח הפרשה, בהולכת שולל ובזבוז משאבים.
החברה הישראלית עדיין מבוכה לסוגיית ילדי תימן, ורחוקה משלב של חשבון נפש. כאשר נגיע לשלב עליון זה, נוכל גם לבקש סליחה, הן מעדת יוצאי תימן על כל שעוללנו לה, והן מאנשי הרב עוזי משולם, שנגדם יצא הממסד הבטחוני והתקשורתי בעוינות רבה, ללא כל אבחנה, במאבקם לעניין מוסרי עליון – שלמות המשפחה ושייכותם של ילדים להוריהם.

חן שיפרים, גני יהודה

אין לי גרם אחד של הזדהות עם המתנחלים

נתקלתי בעיתונות בדיעה, לפיה יש למתנגדי הסכם אוסלו זכות הזעקה, וכי אל לה לממשלה לדכא הפגנות, גם כאשר הן לא חוקיות, כי הן נובעות מזעם וכאב.
ובכן, אחרי כל מבצע התאבדות של החמאס, מתאספים בזירת האסון חברי־כנסת ואוהדיהם, בהרכב קבוע. הם מגיעים במהירות, יחד עם האמבולנסים וניידות המשטרה. נראה כי צוות ההפגנות, כמו שירותי ההצלה, נמצאים בכוננות מתמדת, ובהתראה קצרה מופיעים על־מנת לצעוק במקהלה את הטקסט הקבוע "מוות לערבים", ו"רבין רוצח".
אם מזדמן להם ערבי הם מפליאים בו את מכותיהם, אם נשיא המדינה – הם מגדפים, ואם שר – מגדפים וגם דוחפים.
מודל אחד לביטוי הכאב – הקמת מבנים על־ידי המתנחלים בגבעות לא שלהם, ובניגוד לחוק. על־מנת שיוכלו ללא מפריע לקלל ולהתקיף שוטרים, הג'נטלמנים האלה יוצאים עם תינוקות על ידיהם. מודל נוסף: שיבוש התחבורה בדרכים על־ידי יצירת פקקים, בארצנו המפוקקת דיה.
מה לעשות, הפטריוטיות והכאב של אלה אינם עושים עלי רושם. לפנינו פעולות מתוכננות ליצירת אנרכיה, במטרה לערער את שלטון החוק בשיטות הברוטאליות של הפשיסטים באירופה בשנות העשרים. למי שיש ספק לגבי משמעות המהומות שהימין הקיצוני מארגן, שישים לב לאיומים של זאבי.
"הזעם מתוך כאב" של אנשי כהנא והמתנחלים, אינם מגיעים לכדי פיצוץ עצמי בעזה או שכם. ההקרבה העילאית שלהם היא לירות בילדה ערביה בת 8 בחצר ביתה, להכות זקנים ערבים ושוטרים יהודים. ואילו הציבור הראוי לאנדרטה, ירה בגבם של מתפללים ערבים, במרחק מטרים ספורים מעמדת חיילי צה"ל.
איך אפשר לחוש עימם אפילו גרם אחד של הזדהות?

מנחם קסלר, תל־אביב

משוררי הדלות והשנאה העצמית

תמיד כשקראתי את משל הנמלה והצרצר, ריחמתי על אותו משורר מצרצר שנטרק על־ידי הנמלה, למרות שכל רצונו היה לשמח את הזולת בשירתו.
אבל כשקראתי כי מלחין בשם שפירא כתב "יצירה" בשם "על חורבותיך עפרה", לא חלילה קינה על ישוב שנפל, אלא שיר תקוה לחורבנו של ישוב יהודי בארץ ישראל, הבנתי מה רבה תלישותו של האמן מהמציאות שלנו. הוא ממין הזמרים שלנו הנמצאים כאן במקרה, בלי לדעת למה. הם הרי יכולים ליצור בכל מקום.
אמנים אלה יוצאים לרחובות כשהורה להם, כפי שטרח אהוד מנור להזכיר לנו כמה וכמה פעמים בתכנית "הילוך חוזר", עם גידי גוב. איך לא הורה להם כשארץ־ישראל נמסרת לארגון טרור שמושיט יד אחת, כביכול, לשלום, אך בידו השניה מנצח על פיגועים ביהודים? מדוע הם לא יוצאים לרחובות כאשר ארגון טרור זה רוצה את ירושלים שלנו כבירתו, בעודו מפנה לה את גבו בשעת תפילה.
משוררי דלות הרוח, אולי תפגינו פעם למען ארצנו ומולדתנו, ולא למען אוייבינו?
ניצה סנדוביץ', חולון

מפלגה שנוסדה כתרופה לבעיה אישית

הורתה ולידתה של מפלגת דוד לוי בכרגז ילדותי של פגיעה בכבוד. ללא תקרית הקלטת, לוי היה היום איש ליכוד נאמן. המפלגה החדשה שיסד נתפרה סביב תסביך הכבוד שלו, והיא מזכירה את פזמון המחזמר "למי למי יש יותר כבוד".
פסיכיאטר היה אומר שהקמת מפלגה כתרופה לבעיה אישית היא תופעה מעניינת וייחודית, אבל לא ברור כיצד הבוחר יתייחס לתופעה זו.

אבנר מלינדי, ירושלים

נמשך הויכוח אודות "המדד האבוד" של הגימלאים

בתגובתי זו, על תגובתו הנרגזת של מר שמואל סולר, דובר הסתדרות הגימלאים, בעניין "המדד האבוד" של הגימלאים – אני רק יכול לומר: כשיופיטר רוגז, סימן שהוא לא צודק.
כי ברור, שבלי אישורו של ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות בזמנו, לא היו מצליחים לפגוע בציבור הגימלאים. ואשמתו של אליהו רייף היא בכך שבמשך כל כך הרבה שנים, לא הצליח לנצל את הכח הגדול של ציבור הגימלאים, ואני טוען שלא רצה לסכל את הגזל.
לגבי תגובתו של הקורא מרדכי זילברשטיין במדור זה, אני קובע שדבריו הם סילוף גמור של העובדות. אני אמנם לא יושב־ראש ותיקי התנועה, אני רק חבר פשוט מהשורה, ולכן לא ארשה לעצמי לסלף עובדות.
השתתפתי במספר ישיבות של מועצות גימלאי קג"מ וגימלאי קופת־חולים, שדנו בעניין המדד, ואלו הן העובדות הנכונות: בית הדין הארצי לעבודה פסק לטובת הגימלאים, הנהלת קג"מ ערערה בפני בית־הדין העליון. וכאן ברצוני להעיר, שבפעם הראשונה מוסד הסתדרותי לא מקבל פסיקה של בית הדין הארצי לעבודה, ופונה לבית המשפט העליון. ערעור שעלה 60 אלף דולר.
ועוד סילוף: אני לא האשמתי את הברפלד, אלא את קיסר ואליהו רייף, והברפלד היה קרבן של שני חברים אלה, כי אלפי גימלאים לא הצביעו עבור הברפלד בגלל גזילת המדד.
בנוגע לרשימה נפרדת לכנסת, אני לא רוצה לערבב בעיות פוליטיות עם המדד, אבל הייתי מפנה את מר זילברשטיין לאליהו רייף, כי הוא רמז מספר פעמים על הקמת רשימה נפרדת.

אלתר פלק, באר שבע

★ מכתבים למדור ניתן לשלוח לפקס' 03־6294783, או לת"ד 199 תל־אביב (מיקוד 61001).

דורון שרם

האם טום קרוז הפסיד לקיאנו ריבס

הטייס האמריקאי סקוט אוגריידי, שנחלץ מהתופת בבוסניה לאחר שמטוסו הופל הפך להיות גיבור לאומי בארצות־הברית, קיבל הצעות רבות מהמפיקים ההוליוודיים המבקשים לרכוש את הזכויות לסיפורו.
בין היתר פנו אליו מנהליו של טום קרוז, המעוניין להפיק סרט סביב הסיפור ולגלם את תפקיד הטייס. אבל כשאוגריידי דרש מיליון דולר עבור הזכויות, טום קרוז התקפל.
מקורביו של אוגריידי טוענים כי הוא רוצה שהתפקיד יפול לידיו של קיאנו ריבס. הוא ולא אחר. עיתוני הוליווד אף מוצאים דמיון חיצוני מופלג בין השניים.
בינתיים הודיעו כמה מפיקים לאוגריידי כי אם ימשיך לעשות בעיות ולהציב תנאים לא הגיוניים, הם יפיקו את הסרט בלי עזרתו והוא לא יראה גרוש.

יין ישראלי בניחוח יווני

600 אמנים יופיעו בעשרות אירועים ב"חג היין" שייערך בראשון לציון בסוכות. המארגנים החליטו לתת לאירועי השנה "ניחוח יווני", ולפיכך הוזמנה להופיע הזמרת היוונית אלני ויטאלי. היא תשתתף במופע המרכזי שייערך בחצר היקב לצד זמרים ישראליים ולהקת פולקלור מאתונה.
לקראת אירועי חג היין נערכה במלון הילטון בתל־אביב ארוחה יוונית בהשתתפות שגריר יוון בישראל, סוכנים ואורחים, והאמנים שיופיעו באירועי חג היין, ביניהם: אילנית, ליאורה, חיים משה, אורנה ומשה דץ, אלי יצפאן ונאור ציון.

אלי יצפאן, נאור ציון, ליאורה והזיתים. כבר מתכוננים לחג היין (צילום: איציק בירן)

במסיבת עליה ב"הארד רוק קפה" קיבלה ריטה תקליט פלטינה כפול על מכירת יותר מ־80 אלף עותקים של האלבום "אהבה גדולה". בין החוגגים אותה היו אמא של ריטה ואחותה, עשרות אמנים וכמובן הבעל רמי קליינשטיין. (צילום: סיוון פרג')

הקלות הבלתי נסבלת של 7:0

(המשך מעמוד 9)
באחרונה באתונה ונבחרת הכדורגל בסלובקיה ובפולניה.
זה עדיין לא מסביר את האדישות והאי־אכפתיות שהשחקנים מפגינים ברוב ההופעות הבין־לאומיות. כמובן שמגבלות הכישרון משחקות תפקיד חשוב, אך למה הכושר הגופני ירוד כפי שהוא? לא כל שחקן מתחיל נושא את נעלי פלה או מארדונה בתיקו אך לרוץ ולהתאמץ כמותם יכול כל שחקן בריא בגופו. בתנאי כמובן שיתאמן ויתמיד כמו השחקנים שראינו השבוע בשורות ברצלונה. אלא שלכך רוב כוכבינו אינם מוכנים. ולא רק מפני שהעיתונות שלנו מכתירה אותם "אלילים", "כוכבים" ושאר גרמי שמיים. השכר הוא הגורם המכריע.
המאמן הלאומי בכדורגל שלמה שרף שאל בצדק למה השחקנים הסלובקים, המשתכרים 1,000 דולר בחודש עמלו למען משכורתם הרבה יותר משחקנינו המקבלים 150 אלף בשנה ואף יותר מזה? שרף נתן במידה רבה את התשובה. כל שחקן וכל עובד מן השורה רוצה בתגמול גבוה אך לא גבוה במאות אחוזים מ"המגיע" לו על־פי תפוקתו. אדרבה, בכל שהמשכורת הגבוהה־יתר על־המידה עולה, עולה חשיבות השחקן בעיני עצמו. הרי לא יתכן שסתם ככה משלמים לו כפול ארבעה משמשלמים לחברו התת־כוכב. ואם עומדים איתו על המקח, הרי שהתנהלה "לא מקצועית", כפי שאומר מי שלא נענים לכל שגיונותיו. מיקי ברקוביץ, היה הראשון שאמר בפה מלא כי לא משלמים לו לשחק בנבחרת מכיוון שהוא מקבל תמורת הופעה פחות משהוא מקבל במכבי תל אביב. לא הכל אמרו אבל רבים מרגישים כמותו, ואז פלא קטן שלא מתאמצים יתר על המידה בהופעות הבין־לאומיות.
הגורמים העיקריים לדה־מוטיבציה הם הקבוצות שהופרטו ובראשן מכבי והפועל חיפה ומכבי תל אביב. לא שרוב הקבוצות האחרות מקמצות, אבל להתעזרות עם השלוש האלה, אין הן מסוגלות. לכן הבריחה אל שלוש הגדולות וכמובן שחלק מהבורחים מרבים לשבת על הספסל מחמת התחרות הקשה מצד כוכבי־על רבים מרי. והרי לנו עוד ביזבוז של "פוטנציאל" שבמצא.
בחוגים ובעיתונות הכלכליים ואף בכנסת, מדברים על הצורך לקבוע גג למשכורות מנהלים ואשפים פיננסים למיניהם. נקווה כי יימצא חבר כנסת, עיתונאי או שר שיעלה כזאת על סדר היום, יתרום להבראת הספורט החולה ואולי יעלה את הספורט לכדי רמה בינונית. היינו שבכדורגל נוציא תיקו מסלובקיה ופולין, ונצח את יוון בכדורסל. או גם נוכל לרדת רק עם 4:0 מול ברצלונה, כששיתפנו איבנוביץ' אחד בלבד.

ריצ'רד גיר מוכר תמונות למען טיבט

ריצ'רד גיר אומר שיש הרבה מה ללמוד על הוליווד במנזרים הבודהיסטים בהודו. "אין לי כל בעיה לחלק את חיי בין הוליווד להודו. האנשים במנזרים עוסקים באותם דברים שבהם מתעסקים אנשי תעשיית הסרטים", אמר גיר בפתיחת תערוכה שבה מוצגות תמונותיו. גיר תרם אוסף של תמונות שלו לתערוכה, שהכנסותיה מיועדות לעזור לטיבטים הגולים במאבקם לעצמאות. התערוכה תימשך עוד כחודש.
בתערוכה ניתן לראות בין היתר תמונה של גיר עושה מדיטציה בבקתה בהודו, שבה גרים טיבטים גולים רבים. במקביל לתערוכה יימכרו העתקים מ־22 התמונות המוצגות. כל תיק של 11 תמונות יימכר ב־12,000 דולר, תרומה לטיבטים.
גיר מעורב זה כמה שנים בבעיה הפוליטית של טיבט. הוא אף למד אצל המנהיג הרוחני הטיבטי הנערץ דאלאי לאמה.

פאוורוטי למען ילדי בוסניה

הנסיכה דיאנה ישבה בשורה הראשונה בקונצרט שנערך בעיר הולדתו של הטנור לוצ'יאנו פאוורוטי, מודנה באיטליה. היה זה קונצרט צדקה בהשתתפות אמנים רבים למען ילדי בוסניה.
פאוורוטי הנחה את הקונצרט שנערך תחת כיפת השמיים כדי לגייס כספים לקורבנות הצעירים של המלחמה בבוסניה. הנסיכה דיאנה, לבושה בשמלה לבנה קצרה, חייכה קלות במבוכה כאשר פאוורוטי ציין שהיא אורחת הכבוד בקונצרט.
הקונצרט הועבר בשידור חי בטלוויזיה באירופה, וצופים רבים התקשרו ותרמו כספים באמצעות הטלפון. בין המופיעים לצד פאוורוטי היו כוכבי הרוק צוקרו, מיט לוף, בונו, ו־2 הקרנברים.

המוזיאון הפרטי של אילנה גור

אחרי עבודות שיפוצים נרחבות, שהושקעו בהן כ־3 מיליון דולר, פתחה השבוע האמנית אילנה גור את המוזיאון הפרטי שלה, הצמוד לביתה שביפו העתיקה.
המוזיאון שוכן במבנה עתיק בן שלוש קומות, ששימש במאה ה־18 כחאן יהודי לעולי רגל בדרכם לירושלים. את זה גילתה אילנה רק כשהחלו לשפץ את ביתה.
במבנה המרשים, בין הקשתות והקימורים, מוצגות עבודותיה של אילנה גור בעיצוב, בפיסול ובתכשיטנות לצד יצירות אמנות מישראל ומחו"ל מאוספה הפרטי.
במפלס התחתון של המוזיאון נחשף מבנה ששימש לתעשיית תמרוקים וסבון ביפו. שם גם ממוקמת חנות המוזיאון המציגה פריטים שונים בעיצובה של גור.
אגב, למי שמתקשה לעלות מקומה לקומה במדרגות התלולות, בתוך הבית נמצאת מעלית פנימית שקופה.
(איילה זמרוני)

מי עוקב אחרי ג'יי לנו

כוכב הטלוויזיה ג'יי לנו, המגיש את התוכנית "הלילה" ברשת אן־בי־סי, סובל כנראה מתסביך רדיפה. יום אחד, בדרכו מהאולפן בלוס אנג'לס לביתו, הבחין שמכונית זו עוקבת בעקשנות אחרי מכוניתו.
הוא מיהר להזעיק את המשטרה מהטלפון שבמכוניתו, וכעבור זמן קצר הגיעה ניידת מאיישת כדי להיחלץ לעזרתו של הכוכב.
כשהשוטרים עצרו את הנהג העוקב, וחקרו אותו לפשר מעשיו, התברר שהוא בסך־הכל מעריץ תמים. כל חפצו היה להצטלם ליד מכוניתו המפוארת של ג'יי לנו.
הכוכב האדיב התייחס לעניין באבירות והסכים להצטלם עם האיש, ליד המכונית כמובן.

"הלו דולי" חוזרת

השחקנית קרול צ'נינג חוזרת לברודוויי להפקה מחודשת של המחזמר המצליח "הלו דולי", 31 שנים לאחר שגילמה את התפקיד בהפקה המקורית.
הכוכבת בת ה־74 אומרת שהיא מעדיפה לקפץ על הבמה בברודוויי מאשר לחיות חיי פנסיונרית. "זהו אושר אמיתי. בשביל מה אני צריכה לשמור את עצמי? בשביל לשחק טניס או לשבת על התוף? התיאטרון הוא התענוג האמיתי", אמרה צ'נינג שגילמה את תפקיד דולי 4,500 פעמים. המחזמר המחודש יעלה לבמה באוקטובר.

שיפור במצבו של "סופרמן"

מצבו של השחקן כריסטופר ריב, המשותק בכל חלקי גופו מאז נפגע בתאונת רכיבה לפני ארבעה חודשים, הולך ומשתפר. "עכשיו הוא מסוגל לומר שלוש־ארבע מילים ברצף", סיפר אחיו של השחקן בראיון טלוויזיה.
ריב, בן 42, נמצא כעת במרכז שיקום בניו ג'רסי. הוא מרותק לכיסא גלגלים חשמלי, שאותו הוא מפעיל על־ידי נשיפה לתוך שפופרת.
כוכב סרטי "סופרמן" נפגע כאשר נפל מסוס שעליו רכב להנאתו.

עדן הראל, הכוכבת הישראלית הראשונה המופיעה כמנחה בערוץ אם־טי־וי, הגיעה לארץ מלונדון לצילומי קמפיין פרסומי לשמפו החדש של "יפקו". הצילומים נעשים בסטודיו של מודי דוידוביץ'. (איילה זמרוני)

חירום

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
בן־יהודה – בן־יהודה 142 – 5223535 (עד 03.00)
סופר־פארם – איינשטיין 40 רמת־אביב – 6415730 (עד 24.00)
קופ"ח כללית – אמסטרדם 7 – 5232383
בריאות – המלך ג'ורג' 28 – 5283731
ירושלים
רינה פארם – דוד ילין 31 – 383788
חיפה
קופ"ח מכבי – יל"ג 16 – 351262
רמת־גן
הגינה – ארלוזורוב 81 – 6721489
בני־ברק
מכבי – ר' עקיבא 130 – 6195688
בת־ים
גני בת־ים וקופ"ח – הנביאים 3 – 5515671
חולון
אורדון – הפיין 52 – 889153
רחובות
מעיין חיים – בנימין 40 – 456212

טיפול נמרץ לב

● לב 1 – שירות 24 שעות – 03־5618791
● שח"ל – 03־5625555
● נטל"י – 177־022־4224, 03־5757788

ניידת טיפול נמרץ

● אשדוד 08־551333
● בית־שאן 06־587223
● בת־ים 03־5511111
● הרצליה 09־541333
● חדרה 06־322333
● חיפה 04־512333/4
● טבריה 06־790111
● ירושלים 02־523133
● כפר־סבא 09־33222
● כרמיאל 04־988555
● מגדל העמק 06־540062
● מעלות 04־979333
● נהריה 04־823333
● נצרת 06־573335
● נתניה 09־623333
● עכו 04־912333
● עפולה 06־593334
● פתח־תקוה 03־9311111
● קריון 03־344442
● קרית־ביאליק 04־761062
● קרית־שמונה 06־944333
● ר"ג, ב"ב, גבעתיים 5793333
● רחובות 08־451333
● שדרות 051־897074
● תל־אביב 03־5460111

מרפאות שיניים

תל־אביב
● דיזנגוף סנטר שער 3 או 5 טל' 294869, 03־285822
● טיפולי חירום בביה"ח אסותא – טל' 5201515־03, 5201432/1. 24 ש'. גם בשבת וחג.
● טיפולי חירום, ביה"ח איכילוב, תל־אביב. עד חצות (כולל שישי־שבת). 03־5436696.
● תורנות 24 שעות – ה' באייר 20 (כיכר המדינה) טל' 254397, 03־452173; יהודה המכבי, איתורית 03־5449911, מנוי 4318.
יפו: יפת 99, 09.00־13.00, 16.00־02.00, טל' 864253.
גבעתיים: וייצמן 12, טל' 324547 איתורית 5193193 מנוי 3743.
ירושלים: צפת 23, טל' 251794, 02־253767.
ביה"ח משגב לדך – טל' 02־633708, 08.00־16.00, ד' 08.00־19.00.
בת־ים: מרפאת שיניים לטיפולי חירום – קניון בת־ים רח' יוספטל טל' 5531505 – 24 שעות ביממה.

נפגעי אלימות

● סיוע לקורבנות אונס: ת"א (24 שעות) 03־5234819. ים 02־514455. חיפה 04־382611. אילת 059־31977.
● ויצ"ו – לנשים מוכות – טל' 5461153: טל' 08־550506 – 24 שעות – 02־514111 – 07־376310.
● מסל"ן – קו פתוח לנשים – נפגעות אלימות מינית – מרכז סיוע לנשים בנגב. 08.30־12.00, 16.00־19.00, טל' 057־74907.
● אור ארום – למען נפגעי אלימות שוטרים והתעמרות, בתוך האגודה לזכויות האזרח בישראל. טל' 03־663162/3.
● נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה, א'־ה', 9־16, 03־251675, 03־235922.
● מכורים אנונימיים (אנ.איי), מידע תמיכה וסיוע 24 ש' 03־5131046.
● זכויות הגבר במשפחה. 24 ש'. 04־322003, 03־378572, 04־256417.
● האגודה להגנת הילד: 03־6961070, 03־6956763
● האגודה לנפגעי תקיפה מינית.
טל' – קו חירום 6850041
קו גברים 6850036

חבבורה

● קווי אשכנזים "דרך" טל': 5614444.
● "אגי" – טל': 03־5375555

● זמני נחיתת מטוסים. תקליט: 03־9731111
● מודיעין נמל התעופה: 03־9712484
● רכבת זמני נסיעה תעריפים באמצעות "שלמטר" טלפונים: 04־303133, 03־5652200.

עזרה רפואית ונפשית

● ער"ן, עזרה ראשונה נפשית. ת"א 03־5461111, ילדים ולנוער 03־6961113, ים 02־610303. קו ברוסית 02־661122. חיפה 04־672222/3. קו ברוסית 04־672223. כרמיאל 04־9888770. קו ברוסית 04־9889499. נתניה 09־625110. קו ברוסית 09־828755. ב"ש 07־281128. קו ברוסית 07־275871. נוף הגליל 04־9988410. כ"ס, 09־974555. חדרה 06־346789. קו ברוסית 06־343269.
● המרכז להתגרות בישראל, 03־5614144 לנוקים למתגרים ולמבקשים להתגרב.
● מגע, יעוץ למשפחות נפגעות סמים. א'־ה' 09.00־14.00, 03־829970.
● אנוש – יעוץ למשפחות נפגעי נפש, 5400474־03, 03־5400672.
● יד ביד, אוזן קשבת לילדים לנוער ולהורים 24 ש'. 03־226027, 04־229488, 04־922222, 02־243358, אילת 09־76366, לחייל 222732, מ־17 עד 24.
● "אוזן קשבה" לנוער ולהורים. מרכז עירוני ר"ג. 6728697, 6734752, ב' 8.00־13.00, ד' ה' 16.30־19.00.
● "אליבאי" – רח' פרקין 7, ימים א'־ה'. 16.00־20.00. טל. 5465587, 54620276, 02־663902, 02־663828.
● הווער למלחמה באיידס. מידע וסיוע לחולים 03־614576, 03־566380. ת.ד. 33602 ת"א.

● אלי, אלימות כלפי ילדים. 679...־03, 03־261070 מ־08.00 עד 22.00.
● "הקו הלבן", אוזן קשבת להומוסקסואלים ולסביות. 03־6292797. ימי א', ג', ה' מ־19.30 עד 23.30.
● קופת־חולים – מוקד מידע רפואי. א'־ה': 08.00־19.00, ו': 08.00־12.00. טל' 03־6393355.
● מד"א – שירות הצוותים לביקורי־בית, תבחנות מד"א, שעות: 19.00 עד 07.00. טלפון חירום 101.
● חדר מיון פרטי תורן, מד"א. קהילת סלוניקי 9 (ליד כיכר) ת"א, 499978.
● אלכוהוליסטים אנונימיים. הפניה לפגישות: 03־319845, 03־202951, 03־319281.
● אלכוהוליזם (24 שעות) 03־721161.
● אלכוהוליסטים אנונימיים ירושלים. 02־630524, 02־880092.
● "קשב לקשיש", א.ג.ל.י. 08־299089. א'־ה' 09.00־14.00.
● אוזן קשבת לגיל המבוגר רמת השרון ימים א'־ה' 16.00־20.00, טל' 5493244.
● נשים במצוקה. קו ארום 09־505720.
● ארגון הורים ארצי, אוזן קשבת לילדים ונוער. 24 שעות ביממה. 03־621515.
● "יד שרה" – שיקום החולה. ים 02־244242 ת"א 03־812304 חיפה 04־381704.
● תהל"ה – התמיכה בחולים של לסביות והומוסקסואלים: טל. 09־587779.
● תמיכה נפשית להולי סרטן. 02־433516.
● שירותי חירום פסיכיאטריים כולל ביקורי בית. טל' 09־344615, 03־6750750, מינוי 35888.

אלס"ן (עזרה לגבר)

● ארגון למען גברים הנגועים בבידושין, רח' מרמורק 4 ת"א טל' 03־6850458 24 שעות ביממה.

מאחורי כל ח"כ (כמעט) עומד עוזר פרלמנטרי

הוא יוזם ומזכירה וגם יוזם הצעות חוק, תחקירן ושולט בחזי המפלגה – את כל העבודה הזאת עושים העוזרים הפרלמנטריים בחצי משרה, בשכר נמוך ובדרך כלל ללא שום הכשרה מקצועית. הנפגעת העיקרית היא עבודת הכנסת

נורית רינגר

המנהלים האמיתיים בבית המחוקקים של ארה"ב הם העוזרים הפרלמנטריים של הסנאטורים ואנשי הקונגרס. אנשי השדולות הרבות שפעלות בוושינגטון יודעים היטב למי לפנות כדי להעלות יוזמת חקיקה או כל נושא אחר על סדר היום הלאומי. הם לא יפנו לנבחרים עצמם. הכתובת הנכונה היא הצוותים המיומנים שסובבים אותם. ח"כ מאיר שיטרית, שמתקנא מאוד בשיטה האמריקאית, שואף לישמה גם פה: "כרגע אין כלים מקצועיים לרדת לעומקו של כל נושא שעולה במליאה. בצורה כזו, אין לח"כ כל דרך לבקר את הממשלה. בסנאט האמריקאי, לכל סנטור יש 44 אנשי צוות בשכר מלא, ולכל חבר קונגרס 8 עוזרים. אחד מהם מטפל רק בדואר".

גם בישראל, מאחורי כל ח"כ (למעט אחד) עומד עוזר פרלמנטרי. העוזרים הם בדרך כלל צעירים וצעירות בשנות העשרים והשלושים לחייהם, חלקם אקדמאים, רובם סטודנטים, בעיקר בפקולטות למדעי המדינה. עבור רובם זהו מקום העבודה ומקור ההכנסה היחיד. העוזר הפרלמנטרי אינו נחשב עובד כנסת והוא עובד בחוזה אישי מול הח"כ כשהוא נטול תנאים סוציאליים.

צביקה ינובסקי, עוזרו של ח"כ עוזי ופעיל בוועד העוזרים הפרלמנטריים, חיבר מסמך המגדיר את תפקידו של העוזר. הוא מפרט את מטלותיו הרבות – החל בעבודות משרדיות וביחסי ציבור וכלה בייזום הצעות חוק ושמירת הקשר עם הבוחרים והמפלגה. זהו ללא ספק עיסוק רב-גוני: קבלה וסינון של שיחות טלפון, אחריות על התכתובת, טיפול בפניות הציבור וניהול לוח הזמנים. עבודתו הפרלמנטרית של העוזר דורשת ידע רב על מבנה עבודת הכנסת ותיפקודה, ונדרשת ממנו יוזמה בהגשת הצעות חוק, שאילתות והצעות לסדר. העוזרים צריכים להיות קשובים ועירנים לדרכן של ההצעות בוועדות ובמליאה ויש לעקוב אחרי תהליכי האישור או הפסילה. עליהם לרחוב על פעילותם של משרדי הממשלה כחלק מהמעקב הפרלמנטרי של הגוף המחוקק על הגוף המבצע.

חברי כנסת, המשמשים כחברי ועדות, זקוקים לתדרוכים בנושאים שונים, שאותם מכין העוזר. תחום נוסף עליו אחראי העוזר הוא הקשר בין הח"כ לתקשורת, וחלק האחרון אולי החשוב והרגיש ביותר בימים אלה, קשור לעבודתו הפוליטית של הח"כ: בעידן הפריימריס יש חשיבות עצומה לקשר של נבחר הציבור עם ציבור הבוחרים. העוזר אחראי על הצגת דו"ח הפעילות של הח"כ ועל שמירת הקשר עם חברי מרכז המפלגה. כדי להיות כל כך רב-פעלים, נדרשת מהעוזר הכרת המערכת הפוליטית, ידיעת שפות, ורצוי, הבנה בנבכי המשפט הקונסטיטוציוני ורצוי גם תואר אקדמי.

רשמית, עבודתם של העוזרים אמורה להתבצע בשלושת ימי הפעילות בכנסת (ב',ג',ד'). למעשה, הם עובדים ימים נוספים, לעיתים גם שבעה ימים בשבוע, ללא הגבלת שעות בהתאם לצורכיו של הח"כ. שעות עבודתם נמשכות גם לאחר ששבו לביתם: הם ממשיכים לבצע שליחויות, שיחות טלפון ונסיעות שונות. ההוצאות הללו אינן מוחזרות להם. בתמורה על כך הם מקבלים משכורת בסך 2,400 שקל נטו (2,800 שקל ברוטו) ונהנים מהידיעה שהם במרכז העניינים. בכנסת הם מכירים את האנשים בצמרת ומנסים לקשור קשרים עם אלו שאולי בעתיד יסללו את דרכם למשרות אטרקטיביות בשלטון. מי יודע, אולי מי מהם יהיה בעתיד ח"כ נמרץ בעצמו, שיספר בנוסטלגיה על ימיו כעוזר פרלמנטרי.

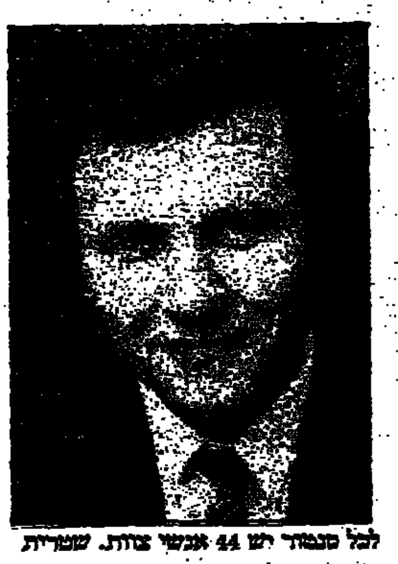

לכל סנטור יש 44 אנשי צוות. שטרית

אין צורך בעוזר. בגין

לפרוץ את המעגל הזה. ינובסקי

מעבר לכל התשובות העתידיות המופלאות האלה, עבודתם של העוזרים קשה והם דורשים להעלות את שכרם. ועדת הכספים של הכנסת, שדנה בבקשה לפני כשבועיים, דחתה אותה. בוועדה ישבו מטבע הדברים חברי כנסת שבעצמם מעסיקים עוזרים וללא ברור אם דווקא הם אמורים לדון בתנאי שכרם של העוזרים.

בוועדת הכספים הועלו נימוקים בעד ונגד הרעיון. המצדדים בהעלאת המשכורות היו חברי הכנסת רפי אלול ומאיר שיטרית. שאר הנוכחים, וביניהם ח"כ בני בגין, התנגדו נמרצות. אלול ושיטרית הכינו בטיעוניהם את מסקנות ועדת רוזן-צבי, שבדקה את תנאי עבודתו ושכרו של הח"כ, במטרה לשפר את תדמיתו ואת סדרי העבודה השוטפת. מסקנותיה הוגשו באפריל '95 לוועדת הכנסת והיא ראתה בעוזרים הפרלמנטריים חלק מתנאי עבודתו של הח"כ. המלצה להרחיב את עבודת העוזר למשרה מלאה ולראות בו עובד כנסת. כמו כן, צוין כי הח"כ יכול לפצל את מאה אחוזי המשרה לשניים, כלומר, שני עוזרים. ההצעה, כאמור, נדחתה בינתיים.

מסביר צבי ינובסקי: "ועדת רוזן-צבי טענה שח"כ לא יכול לבצע את עבודתו ללא עזרה פרלמנטרית מקצועית במשרה מלאה. הבעיה היא, שבשל התנאים הקיימים היום רוב העוזרים הם סטודנטים, שלמרות רצונם הטוב הזמן שהם מקדישים לעבודה, הם אינם מקצועיים ותחלופתם גבוהה. יש לפרוץ את המעגל הזה. כל עוד לא תהיה העלאה, ישמשו בתפקיד סטודנטים שלא תמיד יהיו מקצועיים. לדעתי, הח"כים לא תמכו בהצעה כי הם מאוד רגישים לתדמיתם ומודעים לדעת הקהל. הם סוברים כי בעיני הציבור נתפס הח"כ כמי שלא עושה הרבה ומשכורתו נאה. לכן, כל העלאה שקשורה אפילו בעקיפין לשיפור תנאי עבודתו של הח"כ היא נושא רגיש."

גם ח"כ מאיר שיטרית, שתומך במסקנות ועדת רוזן-צבי, אינו עושה זאת מתוך רצון לשפר דווקא את מצבו של העוזר. מסביר שיטרית: "הנקודה איננה העוזר הפרלמנטרי, אלא שיפור עבודת הח"כ. ח"כ זקוק לכלים מקצועיים שיעמדו לרשותו. תנאי העבודה הקיימים מאפשרים העסקה של עוזר אחד בשכר נמוך. לכן, רוב העוזרים הם סטודנטים במשרה חלקית. ח"כ זקוק לעוזר רציני, שיכול לבצע תחקירים ולעקוב אחר עבודת משרדי הממשלה. אם היו עומדים לרשות הח"כים כלים מקצועיים, הכל היה נראה אחרת. הצעקות שנשמעות היום בוועדות ובישיבות הכנסת מחפות על בורות ושיטחיות. הרבה חברי כנסת מצביעים מבלי לדעת על מה מדובר. הכנה מקצועית לכל נושא היתה משפרת את תיפקודם".

ח"כ בני בגין דוחה את הדברים מכל וכל: "ח"כ אלול ושיטרית הציעו לפצל את משרת העוזר לשני עוזרים. לא קשה להבחין, כי מטרת ההצעה לסייע לח"כ בהיבחרותו מחדש לכנסת. אני מתנגד לכך שמשלם המיסים יממן את צרכי ההישרדות של הח"כ. יש בכך מתן יתרון בפריימריס לח"כ מכהן או לבעלי ממון או למקורבים לכאלו. אין זה הוגן כלפי מועמד, שאין ביכולתו להעסיק עוזר פרלמנטרי על חשבון הציבור. גם ההצעה שקופה. איני רואה צורך בסעיף המדבר על פיצול המשרה או העלאת המשכורות כתנאי לשיפור העבודה הפרלמנטרית. לדעתי, אין צורך בעוזר לעבודה פרלמנטרית. הכל אגודה שאין לה יעוד. הח"כים אינם מוצפים בדואר, ועל מנת לשפר את עבודת הכנסת ניתן להוסיף מספר עובדים מקצועיים במרכז המידע של הכנסת, שיעסקו במחקר ובכתיבת דוחות".

העוזרים בכל זאת מסייעים מאוד בעבודה הפרלמנטרית.

"רוב העוזרים אינם עוסקים בעבודה פרלמנטרית גרידא, ואין צורך ב־90 פרסונים נוספים שיסייעו להישרדות פוליטית. זה רעיון צבוע. חלק גדול מעבודתם הפרלמנטרית של העוזרים בהגשת שאילתות היא מלאכותית ונועדה לסייע בעסקנות מפלגתית, כדי שהח"כ יוכל להציג לבוחריו פרוספקט מהודר שמצביע על מספר הצעות החוק שהגיש. אלו הצעות לצורך סטטיסטיקה. ולראייה – מאז הוחלט על הפריימריס הוכפלו מספר הצעות החוק. הח"כים מבקשים להראות כי הם פורים, אך אין זה מקדם את עבודת הכנסת".

אגב, בגין אינו מעסיק עוזר זה שנתיים. במסדרונות הכנסת טוענים, כי יש ביכולתו לטפל בכל הטלפונים והדואר בעצמו, מכיוון שאינו מקבל הרבה פניות. בגין טוען, כי פונים אליו כמו לכולם. על טענתו כי הרחבת משרת העוזר נועדה לקידום הפריימריס, אומר שיטרית: "הפריימריס בליכוד הם בסוף מארס 96'. ההעלאה שאנחנו מציעים היא לינואר 96'. שלושה חודשים לא ישנו את מצב הח"כ לפני הפריימריס". שטרית מתכוון לא לוותר ולהעלות את ההצעה שוב.

ינובסקי טוען, כי "כל העוזרים יעבדו לקראת הפריימריס בכל מקרה". בינתיים לא ישופרו תנאי שכרם ונראה שלאיש לא איכפת מהם באמת. השאלה היא לא רק 'מי יעזור לעוזרים', אלא איך תשופר עבודת הכנסת.

יער אורנים. קצר ימים ואינו מתחדש לאחר שריפה

שום דבר לא בוער להם

עצי החורש הטבעי של הארץ גדלים לאט, כי הם מאריכים ימים. הכנת השתילים שלהם קשה יותר ואחוז ההצלחה קטן יחסית לעצי האורן, אבל הם יפים ועמידים יותר ומתחדשים לאחר השריפה. קווים לדמותו של היער העתידי

עזריה אלון

דבר השריפה הגדולה בהרי ירושלים הולך ונשכח, אף כי מראה ההרים השרופים ילווה אותנו עוד שנים רבות. מה שחשוב כעת הוא לא להתחשבן עם העבר. איש לא יוכל להבטיח מניעה מוחלטת של שריפת יער. בארצות ותיקות ומנוסות יותר בתחומים אלה, כגון צרפת וארצות הברית, פורצות עדיין שריפות גדולות וקשות מאלה שהתרחשו כאן.

יש בארץ תנאים אובייקטיביים קשים: הקיץ הארוך היבש, ימים חמים מאוד המקילים על התפשטות האש (אף כי יום חם, כשלעצמו, אינו יכול אף פעם לגרום להתפרצות שריפה) ומציאות של חומר יבש ודליק שתופס אש בקלות. אם להוסיף לכך את חוסר האחריות בתחום האש בין המטיילים, החקלאים, הנהגים ואנשי צבא (יש מישהו שאינו כלול באחת הקטגוריות הללו?) – אין לנו ביטחון בפני אש. גם בהסתמכות על קווי אש אין ביטחון: האם יכול להיות קו אש יותר גדול ובטוח מאשר כביש ירושלים-ת"א? הנה גם הוא הכביש והאש עברה אותו.

דבר שניתן לעשותו הוא תכנון נכון יותר של תהליך הייעור. כדי להבין זאת צריך לחזור קצת לאחור. אחרי מלחמת העולם הראשונה נותר בארץ חורש טבעי פגוע ביותר, בשמה ובאיכות. הבריטים, אמונים על יערות בארצם, החלו בתהליך של שינוי – הבריה על יערות טבעיים סגורים והתחלה של נטיעה בידי אדם. ידועים ביותר הם היער בשער הגיא וזה שבעלייה לנצרת. הקרן הקיימת החלה בייעור עוד בימי העלייה השנייה, אבל היתה מוגבלת בכך שכל שטח היה אמור להיקנות בכספי מלא, וכמובן ניתנה עדיפות לשטחים הראויים לעיבוד.

מיליארד עצים

הייעור המסיבי החל בשנים הראשונות להקמת המדינה. לרשות הקרן הקיימת עמדו שטחים גדולים, כוח אדם רב מבין העולים החדשים והאתוס של כיסוי הארץ בירוק. במאמר פותח לשנתון הממשלה בראשית המדינה, בשם "ניטע הנעמה", פיתח דוד בן-גוריון את רעיון הנטיעה מעבר לכל ריאליה. הוא דיבר על נטיעת מיליארד עצים במשך עשר שנים, 100 מיליון עצים לשנה, בלי לחשב כי גם בצפיפות לא סבירה של 200 עץ לדונם פירוש הדבר נטיעה של חצי מיליון דונם בשנה – לא הרבה פחות ממה שהקק"ל הספיקה לנטוע בכל השנים מאז.

לקרן הקיימת וליערניה היה חופש בלתי מוגבל בבחירת העצים, השטחים ושיטות הייעור, ללא כל אפשרות של ביקורת חיצונית. נוצרה אסכולת נטיעה שהיא בחלקה בקטית ובחלקה פרי לימוד מארצות אחרות שהתנאים בהן שונים לגמרי. לעץ הייעור העיקרי, כמעט היחידי, נבחר האורן – אורן ירושלים, שהוא בן הארץ, ואחר כך גם אורן ברוטיה, שמוצאו מקפריסין. לאורן יש יתרונות עצומים כעץ ייעור: הוא מהיר צמיחה, נקלט בקלות, הכנת שתילי אורן היא תהליך פשוט וקל וכמעט לא נדרש ידע מקצועי. יש טענה, שלא הוכחה עדיין, כי אחת התקלות בייעור נובעת מכך, שמקור זרעי האורן לא היה בעצי הארץ, אלא בעצים פחות מוצלחים מצרפת.

היתרונות הללו הקלו את הייעור המסיבי בידי עולים חסרי הכשרה מוקדמת, וכיסו על חסרונותיו של עץ זה: הוא קצר ימים, בהשוואה לעצי הארץ האחרים (חי בין 50 ל־100 שנה, בהתאם לתנאים), אינו מתחדש לאחר כריתה או שריפה ואינו מניח לתת-יער להתפתח תחתיו. מחטי האורן שמצטברים מתחת לעצים ואינם מתפרקים והשרף שבתוך העצים עושים את יער האורנים מטרה קלה לשריפות.

מרפא לכל החוליים

ליער יועדו מטרות וציפיות שחלקן היה נכון רק לשעתו, חלקן לא היה ריאלי מלכתחילה, וחלקן הוכח כמוטעה לאחר זמן. הוא היה אמור להיות מרפא לכל תחלואיה של הארץ: להוות כסות ירוקה, לטייב את האוויר, לשפר את האקלים, לתת תעסוקה לפועלים עבריים ומקור קיום ראשוני למתיישבים, להיות גורם בטחוני ולספק חומר עץ.

שתי טענות קשות הושמעו מפי חובבי הטבע והנוף נגד שיטת הייעור: האחת, הזלזול בצמחיית היער המקורית ואף השמדתה כדי לפנות מקום ליער האורנים, ואגב כך פגיעה בכל עולם הצומח והחי המקורי; הטענה האחרת – צפיפות הנטיעה, שלא איפשרה לאורנים לפתח נוף טבעי, אלא יער של מקלות. הצפיפות הפכה את השטח לסטרילי וקיצרה את חייהם של האורנים. כל ביקורת התקבלה בעוינות, ולא היתה דרך להפעיל ביקורת חיצונית על מנגנוני הייעור, אף כי רוב המבקרים לא התנגדו לייעור ואף לא לייעור בעצי אורן כחלק מן התהליך. עם הזמן חלו שינויים גם בתפיסת היערנים, הן באשר לגיוון, הן באשר לצפיפות, הן בהליכה לקראת מטרה שלא נחשבה בתחילה – היער כאתר בילוי ונופש. אלא שבהרי המעשה התהליך הזה עדיין אטי מאוד.

אין לזלזל בקשיים שיש בייעור בעצי החורש הטבעי של הארץ: הם גדלים לאט לאט, מכיוון שהם מאריכים ימים ושום דבר לא בוער להם. הכנת השתילים שלהם קשה יותר, אחוז ההצלחה קטן והשתלנות דורשת זמן, סבלנות וידע מקצועי. עם זאת, כל מי שישווה יער טבעי ליער נטוע יכיר מייד ביתרונות של הראשון: החורש הטבעי יפה ומגוון יותר, אף על פי שאיננו גבוה. עציו ושיחיו מאריכים ימים, הם עמידים בפני פגעי אקלים ובמידת מה נגד אש ומתחדשים לאחר שריפה. דבר זה הוכח כבר הפעם, בשריפה בהרי ירושלים, ויירואה ביתר חריפות בחורף ובאביב הבא.

מה, אם כן ההצעות לעתיד?

לא להחליט, בסערת רגשות, שאין נוטעים יותר אורנים: להמשיך לנטוע, אבל תוך לימוד מן העבר: לבחור זרעים חסונים, מעצי בר טובים של הארץ. (דבר שיקטין את סכנת הפגיעה ממחלות וממזיקים. עצי הארץ חסינים יותר לאחר ניסיון של מיליוני שנים). להקטין באורח דרסטי את הצפיפות: אם עץ אורן נורמלי זקוק לשטח של 5x5 מ"ר, כדאי לנטוע כ־40 עץ לדונם, לעומת 100 או אף פי שניים ושלושה עד עתה. אם, לצורך הבטחת הקליטה, צריך לנטוע צפוף יותר, יש לקיים דילול רצוף וללא רחמים, כדי להגיע לצפיפות נכונה.

בקצב נורמלי

יש לטפח את הייעור בעצי הארץ. יש לנו כמה עשרות מינים של עצים ושל שיחים גדולים, שהם אלמנט מצוין לייעור. צריך להשתחרר מכמה מוסכמות: לא יהיה לנו יער אירופי, אלא יער ים תיכוני – לא גבוה, מורכב לא רק מעצים, אלא גם משיחים, בני שיח וקרחות יער. הוא לא יגדל מהר – יש לנו כבר יער שגדל מהר (ויש חוששים שגם ייעלם מהר) ויש לנו זמן להצמיח יער על פי קצב החיים הנורמלי שלו. היער שלנו לא יהיה מקור לעץ, אבל הוא צריך ויכול להיות מקום לנופש ולפעילויות של נופש להמונים. ועוד משהו אפיקורסי: לא בכל מקום שאפשר לנטוע צריך לנטוע. יש להשאיר מקום גם לטבע לעשות את שלו.

בקרוב יתחילו פעולות השיקום בהרי ירושלים, וכבר עכשיו נעשות ההכנות לעונת הנטיעה גם במקומות אחרים בארץ. כדאי מאוד שלקח השריפה ילווה את מי שאמורים להחזיר לנו את היער, כלומר אנשי הקרן הקיימת לישראל. ואולי מותר להעלות עוד רעיון "מהפכני": בשנות השישים נכרתה אמנה בין המדינה לבין הקרן הקיימת, לפיה עוברים כל קרקעות הקק"ל לרשות המדינה, ואילו המדינה מוסרת את כל נושא הייעור לידי הקרן הקיימת ויוצאת מכל מעורבות ומכל הכרעה בנושאי הייעור. היער הנטוע היה ממלכה לעצמה. כאשר הוחלט להכין תוכנית מתאר ארצית (תמ"א) ליער ולייעור, עברו שנים רבות של דיונים עד שאנשי הייעור איפשרו להעביר אותה, וגם אחרי זה עדיין קשה ליישם אותה.

לאחרונה עברו שתי הרשויות העוסקות בענייני נוף – רשות שמורות הטבע ורשות הגנים – לאחריות של המשרד לאיכות הסביבה. האם לא הגיעה העת לכך שגם היער הנטוע יעבור לאחריות אותו המשרד, והשיקולים לגבי דמותו לא יישארו בידי יערנים בלבד? אין בכך כוונה לפגוע בעבודה המסורה ורבת השנים של הקרן הקיימת: איש לא יציע בוודאי לקחת ממנה את הייעור, אבל שיקול נוסף לא יזיק, בייחוד כאשר הכל מסכימים כי ייעודו של היער צריך להתאים לדרישות של ימינו: להיות אלמנט בנוף ומקום בילוי ועיסוק לאנשים. אלה הנתונים שאמורים לעצב את דמותו של היער המתחדש.

אנשי הזהב

זוגיות מחוץ למסגרת הנישואין בארה"ב אינה עוד אורח-חיים השמור לצעירים בלבד. חלקם של המבוגרים בה עולה בהתמדה זה כמה שנים. ויש גם תצורות לא-מסורתיות נוספות של מגורים בצוותא, שהממסד מתקשה להתרגל אליהן

רנדולף שמיד, וושינגטון

(אי-פי.) אחד מכל שמונה אזרחים בארצות הברית (מקבוצת בני 45 ויותר) חי במשק-בית שאינו מסורתי. כך מתברר מעיון בדו"ח המחקר האחרון של אגודת הגימלאים בארצות-הברית. האגודה מתריעה על כך שהמדיניות הציבורית לא מצליחה להיצמד לקצב השינוי באורח החיים של מיליוני אנשים אלה. המחקר, אגב, נושא את השם "נערות הזהב האמיתיות", על שמה של סדרת הטלוויזיה הפופולרית.

בעבר, משקי הבית הלא-מסורתיים (כאלה המורכבים מאנשים "לא-נשואים") היו תחום השמור בעיקר לצעירים, שנהנים מהתחייבות משפחתית מסורתית. לא עוד. ה"חיים בחטא" – כפי שמכנים זאת אנשים ומסורות שמרניים ודתיים – הם אורח-החיים שבחרו בו יותר מ־885 אלף אנשים בני 45 שנה ויותר. המחקר מציין, כי רובם חיים תחת קורת גג אחת, במסגרת זוגית (לא שותפות במגורים), עם מישהו שאינו בן-זוגם. המחקר הוא עיבוד מיוחד של נתוני מפקד האוכלוסין המתמיד, שנערך בידי המוסדות הסטטיסטיים העליונים של ממשלת ארה"ב. העיבוד מגלה כמה נתונים חדשים ומעניינים.

רוב מניינה של קבוצה זו, שכוללת היום יותר מחמישה מיליון בני-אדם בארה"ב, מורכב עדיין מאנשים צעירים, לפני גיל 45, אבל חלקם של המבוגרים יותר עולה בהתמדה זה כמה שנים.

עורכי המחקר מציינים, כי רבים מהסידורים האלה הגיעו לעולם מסיבה מאוד פרוזאית: השותפים לחיים חוששים כי יפסידו מהכנסותיהם – הפנסיה שהם זכאים לה בגין בן-זוג קודם, למשל – אם יתחתנו מחדש.

המחקרים מתייחסים גם לתופעת ה"זוג המוזר", כפי שהוצג בסרט שכיכבו בו ואלטר מאתיאו וג'ק למון. יש לפחות 700 אלף אנשים (משני המינים), שכמו פליקס ואוסקר (הדמויות מן הקומדיה ההיא) מגיעים, לחלוק דירה עם בן-מינם בגלל הצורך בידידות ובביטחון. התופעה מתרחשת לעיתים קרובות בעקבות גירושים או התאלמנות והיא נפוצה יותר בקרב גברים.

צורת חיים זו יוצרת מצבים מורכבים. אנשים אלה נוטים להפקיד חלק מזכויותיהם בתחומי הרפואה, קבלת החלטות פיננסיות והדומה בידי קרובי משפחה – מה שמסבך את מערכת היחסים עם האדם הקרוב-פיסית, שמצוי עימם בדירתם. גם הממסד אינו מקל על העניין. אין הכוונה לממסד הדתי או הקהילתי, אלא למיכלול הרשויות האזרחיות: זכויות חברתיות רבות, בעיקר ביטוח-לאומי ופנסיה, צמודות לחיים במיסגרת המסורתית.

אגודת הגימלאים האמריקאית, גוף המסגר ציבורית על בני חמישים ויותר, לוחצת על מקבלי ההחלטות ודורשת מהם למצוא דרכים שיתאימו גם למבוגרים הבוחרים בזוגיות לא-נשואה. בינתיים, מזכירה האגודה לציבור האמריקאי – ובעצם, לעולם המערבי כולו – כי יש עוד קבוצות של אנשים, המקיימים תצורות לא-מסורתיות של מגורים בצוותא.

● "נערות הזהב". כמו הדמויות בסידרת הטלוויזיה, מדובר בנשים שבצעירותן היו ידידות או שכנות. לאחר מות הבן-זוג (או גירושין ממנו) הן שבות ומתאחדות תחת קורת-גג אחת. יש כ־1.7 מיליון כאלה.

● תומכים בדילוג על דור אחד. הכוונה לאנשים מבוגרים וקשישים, אשר מקיימים בית עם נכד/ה או נכדים/ות בלי נוכחות של האב או האם. במקרה של מצב חירום רפואי, ייתכנו בעיות בתחום החוקי; גם פיתרון מקובל – הוספת "תלוי" למיסמכי הביטוח-הרפואי – אינו אפשרי בעבורם. יש כחצי-מיליון מקרים של אנשים כאלה, בקבוצת-הגיל של 45 ויותר.

● משפחות מורחבות. קבוצות גדולות של קרובים (בקרבה לא-מיידית) אשר חולקים בית והכנסה.

● כמו-קבוצה. זוהי לעיתים קרובות הבחירה של אנשים בעלי נכויות או ליקויים, אשר חיים יחד עם צוות טיפולי וצוות מסייע – למטרות בריאות ואחזקת הבית. יש כ־26 אלף אנשים כאלה, בני גיל-העמידה וקשישים.

רונן אדלר, רמת הגולן

רוזית קורן, הדפס צבע

תערוכה / מיכל פנקס

אחת מסקרנת, אחת משעממת

על שתי תערוכות של בוגרי מחלקות לצילום

שתי תערוכות בוגרי מחלקות לצילום מוצגות בימים אלה בתל אביב. האחת של בוגרי המדרשה לאמנות ברמת השרון, המציגים באגודת הציירים והפסלים ברחוב אלחריזי, והשניה של בוגרי קמרה אובסקורה – בגלריה בוגרשוב, שחדלה לתפקד כגלריה זה תקופה ארוכה.

מדובר בשתי תערוכות של צלמים חדשים, בוגרים טריים המציגים תוצאה של מספר שנות לימודים, ועדיין נתונים בהשפעת בית הספר, המורים והמנחים. "הדברים אינם גמורים", כותב בקטלוג של קמרה אובסקורה ראש המחלקה לצילום, רועי קופר. "מעשה האמנות של סטודנט, שזה עתה סיים ארבע שנות לימודי אמנות אינטנסיביים ביותר, מן הראוי שלא יהיה גמור, כי אם בתחילת התהליך". ייתכן שתחת מגבלה זו יש לשפוט את עבודות הסטודנטים. אך בעוד בתערוכת בוגרי קמרה אובסקורה ניכר גיוון סגנוני ושפע של נושאי צילום, הרי שבין בוגרי המדרשה בולט העיסוק של בגוף האנושי. שבעה מתוך תשעת הבוגרים המוצגים עוסקים, במה שנראה כמעט אובססיבי, בגוף על צורותיו השונות.

הטיפול בגוף שונה, כמובן, מהאחד לשני, ויש לשים לב לעובדה שרוב הבוגרים הם בעצם בוגרות ורק בוגר אחד סיים את המגמה). שרה ספיר צילמה גוף עירום נטול פנים מזווית, קטוע ומקומט. הגוף המודק והצפוד לעומת הגוף הצעיר המתואר כעתיר בקפלי שומן רעננים. הגוף המלא מול הגוף המרוקן והמתרוקן. רונית כהן צילמה נשים בבריכה כחולה וחמה. שתי נשים בתנוחות צמודות ורכות, חלקן מיניות. נורית שלהב בחרה בצילומים מינימליסטיים בשחור-לבן של גבר-דיוקן על רקע שחור וריק. הגבר החשוף, שקוי המיתאר של גופו בולטים ומובלטים, שוכב על הגב ועל הבטן, בבריכה ובישיבה, ומבטו תמיד מתחמק מן הצופה (או המצלמה). ויש גם צילומים של אשה עם שמלת כלה כורעת ללדת, ועירום יוצרי על חוף ים, וצילומי גוף מטושטשים. יש שתי בוגרות שלא עוסקות בגופן – האחת בחרה לצלם ירקות מזוויות צילום לא שגרתיות, בצבעוניות עזה. הפלפלים הצהובים של מיכל מור חיים נראים כמו מלקלה בחלל, הרימון נראה כעב"מ, הכוסה האדומה נראית כמו איברים פנימיים של בעל חיים, והכרוב הלבן נראה כמו בד לשמלת כלה. יש משהו מעניין בהטעייה המכוונת הזו. ליה חובב חיברה את הצילומים לחפצים נוספים ומציגה מיצב הכולל מברשות של חוטי ברזל הנעוצות כמו שורות עצים בחול מדברי, שהוא למעשה קמח לבן. בתצלומים הקטנטנים נראים שיחי מדבר דהויים ובוהקים.

למרות מעט עבודות מעניינות, התחושה העולה מן התערוכה כולה היא אכזבה מחוסר המקוריות, ושיעמום השורה על האולם כולו.

בתערוכת קמרה אובסקורה מציגים הרבה יותר אנשים – 18 במספר – ולמרות הקשיים הטכניים של חלל התצוגה (חם ומחנק נוראיים), מעניין לראות את שפע הרעיונות, והביצועים השונים, שגם אם לא כולם ראויים לשבח, הרי שהמכלול מסקרן ומעניין.

סדרת צילומי הטרקטור של שי גיר בולטת. בסך הכל טרקטור מצולם מבעד לערפל, על רקע מרוחק וריק של שדה גשום. דידי אורקין בחר לצלם מסע שוטטות לילי שבו עקב אחרי פועלים בפלורנטין. אורקין מעיד כי חיפש את האור המלאכותי בעיר והיה ללא הפסקה. והוא מצא אור מונוכרומטי, קולנועי, צללים של פועלים בעיר סואנת. הצבעוניות הצהובה-כתומה והחמה מקשרת את צילומיו לצילומיה של רווית קורן המציגה נושא שונה בתכלית – צילומים קטני מידה של ילדה מתופשת, מלוכלכת, נקיה, עירומה, עם הקשרים אירוטיים – ילדותיים.

עיסוק במצב הפוליטי הקונקרטי הוא לא דבר מקובל בין אמנים כיום, ובכל זאת בחר רונן אדלר לצלם את רמת הגולן. צילומי הנוף הפסטורליים, שהודפסו על 18 גלויות סטנדרטיות, מנסים לגעת בשאלת הנסיגה מהרמה ובמו"מ עם סוריה על השלום. אדלר מראה את האיזור נטו. בלי אנשים, בלי בתים, בלי התיישבות, בלי תעשיה חקלאית, בלי הבעיות המבצבצות. רק חצבים, עצים, יובלי מים, שלג בפסגות. כמו גלויות הכי בנאליות לתיירים, שמאחוריהן מסתתרות אחת הסוגיות הקשות ביותר בישראל של שנת 1995.

זוגות הנשואים 50 שנה הוא נושא התערוכה של נריה לנדאו. חמישה צילומים של זוגות ותיקים, פיסות חיים של אנשים שונים, בתים שונים, יחסים שונים. כל אחד הוא עולם ומלואו.

עוד מציגים בתערוכה: אילת קליין, אביטל אנגל, גליה קורנויין, חלי קרול, שרית אפל, אריק סולטן, חיים רוזנברג, רוני קורן, סילבי שלומיאן, שחר שרזין, יוסי דה פונס, מיקי שרבי ויואב אלקובי.

תערוכת קמרה אובסקורה מצביעה על הרבה כשרונות, ויותר מזה, יש בה שפע של הלכי מחשבה, טכניקות צילום ותצוגה ונושאים מגוונים ההופכים את התצוגה כראוית לצפיה.

ערוצים / אביבה זלצמן

ראש השנה על המרקע

בת 45. בראש השנה תשנ"ו ימלאו לגלי-צה"ל 45 שנה, שיצויינו ביום שני, א' ראש השנה, ביום שידורים מיוחד, בו יטלו חלק שדרני העבר וההווה של גל"צ: רבקה מיכאלי תגיש שעה נוסטלגית מימיה בגל"צ בשנות ה-50. רמי רשף יגיש ספיישל של "נכון לעכשיו" ובו הרגעים הגדולים, הסקופים והראיונות המרגשים. מולי שפירא יגיש קטעים מתוך הופעות חיות שהוקלטו על-ידי מחלקת התרבות של גל"צ. יואב קוטנר יסקור קטעים נדירים שנולדו והוקלטו באולפני התחנה. אורי פז ישוחח עם מאזיני גל"צ. יגאל שילון יגיש את מיטב הפספוסים של אנשי גל"צ בשידור חי. משה שלונסקי, מפקד גל"צ, יארח במשדר מיוחד את יצחק לבני, רון בן-ישי ונחמן שי, מפקדי התחנה בעבר, לדיון על הקשר בין תקשורת לצבא. עליזה אילון והדי בן-זאב ישחזרו את תכניתם משנות ה-70. רון לוינטל יגיש את חידון "אות השעה" שיזמין מאזינים לזהות אותות של תכניות. עזריה רפופורט ואשתו רות זקהיים, ששידרו בשנות ה-60, ישמיעו וישוחחו על מוסיקה של "הפיפטיז והסיקסטיז". אלי ישראלי יספר על מוסיקת שנות ה-70, תמיר קמחי על שנות ה-80, ואמיר אשר על מוסיקת שנות התשעים. גיא המרמן עורך ומפיק את יום השידורים המיוחד.

שנה אחת, שתי זוויות. "ילוד אישה" סרט תיעודי של ירון לונדון, יעמוד במרכז שידורי "קשת" בערב ראש השנה (24.9). שנה חדשה חיים חדשים, אבל שתי משפחות הממתינות לתינוק חדש, הראשונה משפחת ילידי הארץ והשניה זוג עולים חדשים. עוד באותו ערב ב"קשת": לקט מתוך "משמרת לילה" עם קובי מידן, ומיקי גבריאלוב בהופעה שצולמה בפסטיבל ישראל 95. הסרטים "קיד וקסידי" ו"העד העיוור" יסיימו את השידורים.

מוסיקה וקולנוע. ערב ראש השנה של הערוץ הראשון ייוחד לקולנוע ומוסיקה. תכנית מחווה לקולנוע הישראלי יגיש מתי מישורוב שיארח את יהודה גאון, שלומית אהרון, דני ליטני, ארשיק לוי, נתנאלה, צביקה פיק, אתי אנקרי ואייל [illegible] – אשר יבצעו פזמונים מסרטים ישראלים.

את תכנית סיכום הפופ והרוק הישראלי, "רוק השנה", ינחו גל אוחובסקי וגלית שרף, שיארחו את מיטב הלהקות, הזמרים והזמרות שבלטו השנה: יובל בנאי, רמי קלינשטיין, ריטה, דנה אינטרנשיונל, ארקדי דוכין, "מוניקה סקס", "איפה הילד", אביב גפן, "זקני צפת", "המכשפות", רמי פורטיס. רשימה חלקית ביותר.

התכנית "חיים שכאלה" עם שמואל מודרבסקי (שמלוק) וקבוצת מכבי תל-אביב בכדורסל תשודר בראש השנה בשני חלקים: ב-25 ו-26 בספטמבר. עמוס אטינגר מפיק ומגיש ובין האורחים: שחקני מכבי בעבר ובהווה, ביניהם אולסי פרי שהגיע בזמנו לצילומי התכנית. מאמני הקבוצה והאוהדים כולל הנשיא השישי חיים הרצוג. תכנית מיוחדת עם חוליו איגלסיאס, שהוקלטה בספרד בשנה שעברה לציון יום הולדתו ה-50 תשודר ב-25.9, ותכלול גם ראיונות עם הכוכב המלוקק.

יצירה מקורית. במרכז שידורי ראש השנה של ערוץ 3 בכבלים תעמוד היצירה המקורית: דרמה קומית ישראלית, "תמונות יפואיות", המבוססת על ספריו של מנחם תלמי וכוללת ארבעה פרקים על הווי אנשי העולם התחתון של יפו. תשודר במהלך החגים. שני פרקים בערב ראש השנה ובחג עצמו ושני פרקים נוספים בערב סוכות ובשמחת תורה. תסריט ובימוי אריק לובצקי ומתי הררי. בין המשתתפים: אורי גבריאל, סלים דאו, אורנה בנאי, אריה אליאס, אלברט אילוז ואחרים.

"קפסה בראש" – סיכום השנה בקליפים הישראלים – תשודר ב-24.9 בשעה 20:00, ותציג את עשרת הקליפים הישראלים הנבחרים מהשנה החולפת. "בידור השנה" בהנחיית גיא פינס ויעל אבקסיס תסקור את מיטב אירועי הבידור והתרבות שהתקיימו השנה בישראל (25.9). מקבץ ספיישלים על סרטים ישראלים שיצאו השנה ישודר ב-26.9. שידור חוזר של "בטי בן בסט", ארבעה פרקים בכיכובה של רבקה מיכאלי, ישודרו ב-25.9 ו-26.9.

במהלך החג יקרין ערוץ 3 מגוון של סרטים ישראלים, ביניהם: "גבעת חלפון אינה עונה", קומדית הפולחן של אסי דיין, "שבלול" עם אריק איינשטיין, שלום חנוך ואורי זהר, "אולי תרדו שם" של פוצ'ה, "הפנמיה" של יגור לבנון, "ארבינקא" עם חיים טופול.

בערוץ 4 ישודרו במהלך החג הסרטים: "המלט", "הורים בהמתנה", "נשק קטלני 3", "סופרגירל", "הבריחה הגדולה" ועוד.

בערוץ 8 ישודר בערב ראש השנה על הקונצרט הפתוח של התזמורת הפילהרמונית שנערך בכיכר מלכי ישראל בחודש יולי האחרון והועבר בשידור ישיר בערוץ זה. הקונצרט, בניצוחו של זובין מהטה, משודר שוב לבקשת הצופים.

גרוניך האיש והמוסיקה. "שלמה גרוניך – האיש שבא לכמה תורים", סרט דיוקן על חייו ועבודתו של שלמה גרוניך ישודר ב"טלעד" ערוץ 2 בראש השנה 26.9. דורון נשר ביים "במטרה להציג דיוקן של האיש מבלי לנסות לסכם קריירה, או אפילו לבחון אותה. מבט על יוצר עד לשליחותו הכתובה בתווים, כואב את מחיר הבדידות שהיא תובעת".

הסדרות המובילות, גם אצלנו. "שידורי קשת" רכשו את זכויות השידור של סידרת הטלוויזיה "רצח מדרגה ראשונה" ושל העונה החדשה של NYPD, שתיהן סדרות של סטיבן בוצ'קו. "רצח מדרגה ראשונה" היא סידרה בת 23 פרקים, שעלילתם נעה סביב משפט רצח אחד, והיא נחשבת לאחת הסדרות המבוקשות בעולם. הסידרה משודרת עתה ברשת ABC, ולמרות ההקבלה המתבקשת, לכאורה, למשפטו של או.ג'יי. סימפסון, בוצ'קו מכחיש את השפעות והקשר של מקרה סימפסון לסדרה וטוען שהוא עובד עליה כבר שש שנים.

כמו כן רכשה "קשת" את העונה החדשה של "שיקגו הופ", את הסידרה החדשה של דיוויד קלי The Pastors Wife, את The Last Frontuer עם אנטוני [illegible] ו[illegible] פורלסקי, את Cabin Pressure סידרה קומית פרועה על חייהן של דיילות, וסידרת מדע בדיוני Above The Beyond. כמו כן נחתם הסכם לשידורה של "סנטרל פארק ווסט" מבית היוצר של דרן סטאר, יוצרם של "בברלי הילס" ו"מלרוז פלייס".

רבותי, ההיסטוריה חוזרת. תכניתו של אלכס אנסקי "שעה היסטורית" חוזרת לשידור בגלי-צה"ל, לאחר הפסקה בת שלושה חודשים, ב-22.9, ותשודר מדי יום שישי ב-19:00. בתכנית משוחחים אנסקי והפרופסור מיכאל הר-סגור על דמויות ואירועים היסטוריים, כאשר התכנית הראשונה אחרי ההפסקה תיוחד לסופר צ'ארלס דיקנס ותישא את השם "כאשר הסופר הוא מצפון עמו".

הסופר פול אוסטר יבקר בישראל

הסופר הניו-יורקי פול אוסטר נענה להזמנה לבקר בישראל, ויגיע לכאן בחודש ינואר 1977. אוסטר יהיה אורח משכנות שאננים ומכון ואן ליר בירושלים וישהה בארץ כשבועיים. ספריו של אוסטר, בן ה-48, תורגמו לעברית (ביניהם "טרילוגיה ניו-יורקית" ו"לויתן") ו"עישון", סרט שאת תסריטו כתב על פי סיפור שלו, מוצג בימים אלה בבתי הקולנוע בארץ.

במסגרת אותה תכנית אירוח לסופרים ואנשי רוח עומדת להגיע לארץ, בדצמבר השנה, הסופרת הקרואטית סלבנקה דראקוליץ'. דראקוליץ', בת 46, מתגוררת היום בוינה וכותבת בקרואטית. ספריה מתורגמים לשפות אירופאיות שונות ויש בהם דגש רב על פמיניזם. בין ספריה שתורגמו לאנגלית: "כיצד שרדנו בימי הקומוניזם – וצחקנו". ספרה העוסק בקרואטיה של ימי מלחמת האזרחים נקרא "בלקן-אקספרס, כרוניקה של יוגוסלביה במלחמה".

מיכל סלע

סרט חדש / ורדה צימרמן

מחפשים קרקע בטוחה

עולם המים

הסרט שעלה כל כך הרבה עשרות מליוני דולארים, שתפחו כמו שכרים במהלך הצילומים. הסרט שאם יצליח או ייכשל בקופות ישנה את מפת ההפקות האמריקניות. ובמרכזו הכוכב שזכה בכל כך הרבה אוסקרים על המאגה "רוקד עם זאבים", הלא הוא קווין קוסטנר.

הסיפור עתידני. הקרחונים הגדולים הציפו את כדור הארץ במים, והניצולים מחפשים כל שבר ספינה כדי לבנות עליה משהו שדומה לקרקע יציבה, עליה רק אפשר לחלום. קוסטנר חי לבדו על ספינה שמורכבת מפיסות ציוויליזציה שנכחדה, אדם שבו הוטבעו כבר כמה מאפייני הדג, מעין דג-אדם ובעל תושיה שמצליח לשרוד במצבים קשים. למסעותיו מצטרפות ילדה שעל גבה, כך מאמינים, חרותה הדרך ליבשה, וצעירה שאינה אמה ומולם ניצבים דייקן (דניס הופר) וחייליו. קרב בין כוחות בלתי שקולים שבו, כמובן, מנצחים הטובים את הרעים.

ארמר

מכשיר טלוויזיה, גדול יותר מזה של שכניהם לכפר, זה כל מה שארמר מבקשת לעצמה. אם תצליח לרכוש את המכשיר יחזור מעט מן הכבוד למשפחתה שאבד כאשר פוטר בעלה ממשרתו כראש הכפר. כדי להשיג את המכשיר היא אופה אטריות בכל לילה ויוצאת למכור אותן בכל בוקר בעיר, עוזבת את בעלה ובנה כדי לעבוד בעיר שם אפשר להרוויח יותר. בדרך למכשיר הנכסף היא מנהלת פרשיית אהבים עם השכן, ותורמת דם (תמורת תשלום) בתדירות שעלולה לסכן את בריאותה. סוף סוף היא זוכה להוציא מן המטפחת את המזומנים הדרושים לרכישת המקלט הגדול ביותר שאפשר לקנות, מביאה אותו בזהירות רבה לביתה, וכל בני הכפר מתיישבים בבית העלוב כדי לראות תכניות מערביות שכלל אינם מבינים. וזה כל מה שהם עושים עד שהם נרדמים מול המכשיר.

לבמאי, ז'ו שיאוון, זהו סרטו התשיעי. אחרים מסרטיו הקודמים נאסרו להקרנה. כדי להפיק את "ארמר" הוא השתמש בכספים שלו. האולפנים בסין סרבו לעזור במימון ולבסוף נעזר במפיק פרטי מהונג קונג. כשהגיע למערב זכה בפסטיבל לוקרנו בארבעה פרסים, הוצג בפסטיבלים נוספים ונרכש להפצה מסחרית בארה"ב ובאירופה.

חשדות מהעבר

קאתי בייטס מככבת במותחן פסיכולוגי על אשה העומדת פעם שניה לדין באשמת רצח. ג'ניפר ג'ייסון לי היא בתה, עתונאית ניו יורקית מצליחה, שנאלצת לעמוד מול עברה עם האישום המחודש נגד אמה. מבוסס על ספר של סטיבן קינג (כפי שהיה "מיזרי" שהביא לבייטס את פרס האוסקר).

חיי בכפר

מבקר תיאטרון לונדוני ורעייתו הצעירה חוזרים לחוות הכבשים האוסטרלית אותה נטש הבעל לפני למעלה מעשרים שנה, לאחר מות אשתו הראשונה. כולם מחכים להם בקוצר רוח ובגאווה על הישגיו בלונדון. אלא שבואם מעורר את החיים במקום. הסרט מבוסס חלקית על "הדוד וניה" של צ'כוב, וזכה ב-11 פרסי אוסקר אוסטרליים. עם: סאם ניל, גרטה סקאקי, קארי פוקס.

פסטיבל עכו / שי שטיינברג

מיהו ערבי-ישראלי

עמותת אל גורבאל מעלה את "נורה וספראן". במאת עדנאן טראבשה, על-פי מחזה מאת ד"ר מחמוד עבאס. במאי: אנטואן סאלח

שלוש הפקות של התיאטרון הערבי עולות השנה במסגרת הפסטיבל לתיאטרון אחר בעכו. אחת מהן היא יצירתם המשותפת של אנטואן סאלח הבמאי ועדנאן טראבשה המחזאי, "נורה וספראן".

סיפור המחזה הוא בעצם פרשיה משפחתית ופוליטית שהתרחשה במציאות. כדי להגיע לשורשיה ההסטוריים של אותה פרשיה צריך לחזור אל הימים של לפני מלחמת השחרור ואל הכפר טאמרה. התחנה בכפר. ברקע צלצולי הפעמונים של תהלוכת החתן והכלה רעמי המלחמה הקרובה. לוחמי שכאב מתוך הכפרים הערבים פועלים נגד הכוחות היהודים. תושבי כפרים שבהם מתרחשת פעילות עויינת מצטווים לפנות את כפריהם. מי שישאר בכפר יוחשב לאויב השלטון. כמה מן הכפריים באיזור לא עוזבים את המקום, ביניהם עלי סעיד מהכפר טאמרה שבלב הגליל המערבי. עלי שהתגייס לשכאב מבוקש זה מכבר על ידי השלטונות הישראלים.

במהלך פעולה לילית של ההגנה נלכד עלי סעיד, והוא מגורש מהכפר. ומכאן מתחילה מסכת גירושים וחזרות אל הכפר. כבר בערבו של אותו יום הוא חוזר, אבל הלשנה של משתף פעולה מביאה לגירוש נוסף. עלי שוב חוזר לכפר, הגירוש הבא הוא אל מעבר לגבול, לירדן. שם עוברות על עלי סעיד שנתיים ללא כל קשר עם משפחתו. הוא שוב חוצה את הגבול ומצליח להיות בכפר לילה אחד ואז הוא מגורש שוב והפעם לדרום לבנון, שם הוא חי כמעט תשע שנים. במהלכן עלי מסכן את חייו, ומסתנן חזרה מספר פעמים, מתאחד עם אשתו ועם משפחתו ולמחרת עם שחר חוזר לדרום לבנון.

במהלך אחד הביקורים מתעברת אשתו של עלי בפעם הראשונה. את בנו בכורו של עלי, מוחמד, לא זוכה עלי לראות. בשנת 1962 עורך השר יגאל אלון ביקור בכפר טאמרה, יחד עם יועצו לענייני ערבים, ד"ר מחמוד עבאסי. את האירוח הנעים בכפר קוטעת זעקה של אשה, המתפרצת לעבר הפמלייה ומעבירה פתק לידיו של השר. בפתק, מבקשת האשה מן השר לעזור לה למצוא את בעלה שנמצא בדרום לבנון, ואשר אותו לא ראתה עשר שנים. כמה חודשים לאחר מכן חוזר הבעל אל הכפר במסגרת החלפת שבויים ועצורים המאפשרים איחודי המשפחות.

ד"ר מחמוד עבאסי, סופר ובעל השכלה ספרותית רחבה, מתרשם מאוד מהופעתה הנרגשת של אותה אשה, ושמונה שנים לאחר מכן יכתוב עבאסי סיפור בשם "חיים של לילה אחד". גיבורו של הסיפור הוא עלי והלילה האחד הוא אותו לילה בו מתעברת אשתו. הסיפור מתפרסם בקובץ של סיפורים קצרים שמוציא ד"ר עבאסי לאור באותה שנה.

כמה שנים לאחר מכן ימחיז ד"ר עבאסי את הסיפור. "האשמורת האחרונה" תועלה בהצלחה בשנת 1980 בתיאטרון היהודי-ערבי של בית הגפן חיפה. היום, יותר משלושים שנה לאחר חזרתו של עלי למשפחתו, עולה, שוב ההצגה, כמעט מנותקת מהתכנים ההסטוריים האמיתיים שהופיעו בסיפור הראשון. המחזאי של "נורה וספראן", עדנאן טראבשה, משתמש בסיפור האמיתי בעיקר כדי לבקר את החברה הערבית של אותה התקופה. עלי המגורש, חי בדרום לבנון קרוע בין געגועים לאשתו ולארצו לבין הרצון לפעול נגד השלטון הישראלי. אנשי הכפר אמנם מחכים לעלי שיחזור אך גם מבכים את היעדרותו. אחיו של עלי (דמות שנוספה למחזה) מנסה לפתות את אשתו הצעירה שנשארה לבד, ומוכתר הכפר חומד את אדמותיו. אבל הביקורת הנוקבת ביותר, אומר עדנאן, היא נגד מדינות ערב. העזרה שערביי הכפרים נזקקו לה מצידן לא הגיעה.

ההצגה מספרת, אם כן, את סיפורו של הכפר הערבי ישראלי מאז קום המדינה ועד לימינו. היום, כשהסכמי השלום בפתח, מנסה קבוצת אל גורבאל משפרעם לבחון את מעמדו ואת זהותו מחדש. מיהו הערבי ישראלי של היום, ולאיזה מחנה הוא שייך.

"עץ הדומים תפוס" בפסטיבלים בעולם

הסרט הישראלי "עץ הדומים תפוס" הוזמן להשתתף, עד כה, ב-14 פסטיבלים בעולם. ביניהם, בפסטיבלים שמתקיימים בטורונטו, בוונקובר, בשיקגו, בקליבלנד, בדנבר, בספרד, בלונדון ובז'נבה.

איפור בחורף

מפתה, נמרי, חידתי או מוכסף

ג'יבנשי

גרלן

[illegible] הישראלי בחר בסגנון בוהק, כסוף אבל מאופק, בסגנון שנות השבעים. בסיס האיפור הוא מעט מבריק עם דגרדי צבע כסוף. הגבות דקות ומצויירות, צלליות העיניים באפור כסוף ולבן וקו העין באפור מעושן. הריסים בעפעף התחתון מצויירים והשפתיים מתוחמות בעפרון בגוון וורוד-עתיק וממולאות בסגול שמעליו ברק שקוף.

קליין. "אשת הנמר", כך נקרא האיפור החורפי. פנים במייק אפ כהה, גבות מודגשות בעפרון, צלליות עיניים בגוונים חומים ואפורים. ריסים מוארכים ומעובים. איילינר שחור. שפתיים מתוחמות בחום ושפתון בוורוד עתיק.

בגרלן שם המשחק הוא קוקטיות ופיתוי. המייק אפ בגוון קרם, הפודרה שקופה, הסומק בגוון אדום-דימדום. העיניים מאופרות בצלליות חומות או סגולות ומתוחמות באיילינר סגול והמסקרה שחורה. השפתון באדום חזק.

ג'יבנשי. יוצר האיפור של החברה, אוליביה אשדמה, בחר בסגנון אשה-חידה. התרגום לאיפור הוא גוונים חומים עם נגיעות של זהב. קרם הבסיס הוא בגוון ניטרלי או ורוד. הפודרה בגוון חום-שנהב. השפתיים בחום עמוק. הסומק בחום-אוקר, והעיניים בכמה גוונים של חומים. עפרון העיניים הוא חום-כחול וגם המסקרה חומה.

בשאנל שמים את הדגש על השפתיים. המיכל החדש כולל ארבעה גוונים שמאפשרים משחקים בין אפקט מאט, בוהק, נוצץ וקרמי, בגוונים חומים-אדומים כהים. לעיניים גווני האפורים או החומים. הסומק בורוד מעושן או חום-ורדרד.

אליזבת ארדן. מראה זוהר, עם מייק אפ טבעי, צללית מעושנת אפורה ומוכספת (הצלליות החדשות במירקם קרמי) המסקרה היא דו-צדדית חומה ושחורה. השפתון אדום יין או טרה-קוטה. הסומק ורוד-חום.

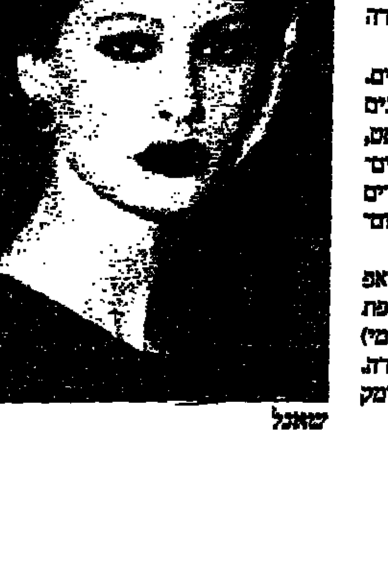

שאנל

אליזבת ארדן

חדשה בארץ: "הבובה הראשונה שלי"

ראש השנה לצעצועים

חידושים מרגנים ולא כל כך זולים שהוליד השידוך בין חג המתנות, שיווק מתוחכם, ואהבתנו הבלתי־נלאית לילדים

מרגלית שיבק

שוק הצעצועים בישראל מתחדש לקראת ראש השנה בעקבות השיווק האגרסיבי בתעוזה הבלתי נלאית על תכולת ארנקי ההורים, הסבים והסבתות.

בהתאם לרוח שנות האלפיים הולכות ומתפתחות מתוחכמות גם חברות יצרני הצעצועים. חברת הצעצועים "הסברו ישראל", למשל, היא הראשונה בישראל שהחלה לפני כשלוש שנים להעסיק גם פסיכולוגים חינוכיים, המתמחים בהתפתחות הילד, בצוות עובדיה.

באירוע רב משתתפים – עיתונאים וילדיהם – הציגה החברה מיגוון רב של צעצועים ומשחקים חדשים מתוצרתה, לקראת ראש השנה.

לוני רפאל, מנכ"ל "הסברו ישראל" אומר שהדגש בעונת החגים הוא על סדרת מוצרי הרכבה מצליחים בשם "קנ'צ", על בובות חושות וייחודיות לפעוטות ועל ערכות משחק לבובה סינדי.

לדבריו באמר שוק הצעצועים והמשחקים בישראל בשנת 1994 ביותר מ־130 מיליון דולר (יבוא וייצור מקומי) והוא ממשיך לצמוח בקצב מהיר. "מדובר בענף דינמי המתחדש בכל עת בהתאם לאופנות העולמיות, הגורמות לשינוי פני השוק הקמעונאי בישראל," אומר רפאל, המעריך שהרגלי צריכת הצעצועים בארץ מושפעים מתקופת החגים, ומכירות ראש השנה מהוות כרבע מהמכירות השנתיות בשוק זה.

התרשות לבית הסברו "ביייבי בובה אוכלת ושותה" – בובה שאוכלת ושותה, שוב ושוב, מיועדת לגיל שלוש ומעלה, לבנות ולבנים כמובן... יש לה רעמת שיער בלונדי ולבושה ורוד. לאריזה מצורפים כפית קסמים, צנצנת דובדבנים, בקבוק שלאים ומיכל למילוי החלב. ממש כמו תינוקת אמיתית הבובה אוכלת את הדובדבנים, את הכפית "מתמלאים" שוב ושוב מהצנצנת, והבובה גם שותה. כשהבקבוק מתרוקן ממלאים אותו שוב ממיכל החלב, וחוזר חלילה. מגבנתי כפית הדובדבנים והחלב הם בטיחותיים ומהווים חלק בלתי נפרד מהצעצוע, כך שאין סכנה לילדים לא יבלעו אותם או ישתו מהם. מחיר הבובה 120 ש"ח.

משחק אטרקטיבי אחר הוא הקנ'צ. מדובר בערכות בנייה צבעוניות לילדים מגיל חמש ועד מאה וחמש, שכבשו את לב מליוני ילדים בארצות הברית ובאירופה בארבע השנים האחרונות ולישראל הגיעו רק עתה. בערכות בנייה אלה חלקים כמו מוטות, גלגלים וגלגלות, בהם ניתן לבנות כל דבר, מדגמים פשוטים ועד מבנים מורכבים והמתנועעים המסתובבים.

חלקי המשחק מתחברים היטב, אינם מתפרקים ועם זאת קל להפריד ביניהם ולבנות מהם דגמים חדשים.

המחיר נחלק על פי נושאי ההרכבות וכמות החלקים: ערכות של מכוניות, אווירונים, עוד, שבכל אחת מהן ניתן לבנות בכל פעם שלושה דגמים שונים – 39.90 ש"ח; מזוודה צהובה, שבעזרת החלקים שבה ניתן לבנות 22 דגמים ויותר, עולה 200 ש"ח, וזה הפריט הנמכר ביותר של המשחק. מחיר מזוודות גדולות יותר הוא עד 450 ש"ח.

החברה משווקת בימים אלה גם מגוון רחב של מערכות משחק השייכות לבובה סינדי, שנוצרה בשנה שעברה, עת הופיעה לראשונה בישראל, כמתחרה המצליחה של הבובה ברבי.

מערכת אחת היא מכון יופי משוכלל שגם הבובה וגם בעליתה יכולות להשתמש במוצרים של הבובה. יש כאן פודרה, שפתון וצפרניים מלאכותיות מתוכבות לילדה. המשחק מיועד לילדים מגיל שלוש ומעלה ומחירו כ־200 ש"ח.

"סטודיו ורודים" היא מערכת נוספת לבובה סינדי. הפעם מדובר במערכת המהווה מכון שיער. יש כאן מיתקן מכבי גם להשחלת חרוזים. מערכת זו כוללת מבחר של 580 חרוזים צבעוניים ומכשיר מכבי להשחלתם, המתאים גם לילדים המשחקים וגם לבובה עצמה. יש מראה ויש סיכות לקישוט השיער. מתאים לגילאי שלוש ומעלה, המחיר 139 ש"ח.

יעל כץ, פסיכולוגית חינוכית העובדת ב"הסברו" אומרת, שכדי לקנות צעצועים לתינוק, שעדיין אינו יכול להביע את רצונותיו על־ידי דיבור, יש צורך לדעת כמה עובדות יסוד על שלבי התפתחותו ורצוי גם להכיר את התינוק המיוחד, לו מייעדים את הצעצוע.

כץ עוסקת בהדרכת מוכרים איך להנחות את הקונים בקניית צעצועים לתינוקות. היא בודקת את הצעצועים בשטח, ועורכת תצפיות בתינוקות משחקים. "שלבי ההתפתחות התינוק אינם זהים אצל כל התינוקות בכל התחומים. אנחנו מנסים לזהות את צרכי ההורים הילדים ולמיין נכון את הצעצועים".

כץ מציינת שבין אלפי הצעצועים הנמצאים בשוק המיועדים לתינוקות קיימים צעצועים "לא נכונים". להמחשת דבריה היא מביאה את המשחק "התאם צורה", בו הפעוט יכול הכנים קוביה לחור עגול, ועגול הנכנס גם לריבוע. זהו, לדבריה, "צעצוע לא נכון", כי הילד אינו יכול, בדרך זו, לקלוט את האבחנה בין העגול למרובע. צעצוע "לא נכון" אחר הוא זה שנועד לגרות את הראייה והוא עשוי בצבעי פסטל. "אולי צעצוע כזה ירגיע את התינוק אך לא יעודד את חוש הראייה שלו. על הצרכן להגדיר את מטרת הצעצוע לתינוק," אומרת כץ.

"בעבר חשבו שהתינוק שנולד אינו רואה, אינו שומע ולא תופס כמעט כלום. היום אנו עדים לתאוריות אחרות. תודה ומיתתו של התינוק הופכים, סמוך ללידתו, לקנות צעצועים קטנה. נכון אמנם שתינוק רואה ושומע אך אינו יכול לעשות דבר עם הצעצועים. עד גיל שלושה חודשים בערך אין לו שליטה על גופו וגפיו. מצד שני, הוא מגיע לעולם מצויד בחושים המוכנים לפעולה. עיקר העשייה שלו היא קליטה באמצעות החושים. חוש הראייה הוא הראשי בשלב זה של חיי התינוק להתיחסות המירבית".

עוד אומרת כץ כי המחקרים העדכניים מצאו שמרגע היוולדו רואה התינוק היטב חפץ או דמות הנמצאים במרחק של 20 עד 25 ס"מ. לפני מרחק זה ואחריו הוא רואה באופן מטושטש. הוא נמשך לניגודי צבע חזים כמו שחור־לבן, אדום־לבן וירוק־לבן להביט, בהם מאשר בצבע אחד. הוא מעדיף גם באופן מובהק להביט בפנים אנושיות ונמשך בעיקר לעיניים ולתנועה. קולות וצלילים גורמים לו להפנות פניו לעבר מקור הקול.

בשיתוף מחקרים קודמים לייצור, פיתחה "הסברו" סדרת "פלייסקול" – מוצרים לתינוקות. "הצעקה האחרונה" של אותה סדרה היא "הבובה הראשונה שלי", בעלת פני תינוק עם עיניים גדולות ובולטות, גופה קל, בעיט רך, צבעיה פסטליים – שבמקרה זה לא נועדו לגרות את הראייה אלא להרגעה. לתינוקות מגיל חצי שנה, המחיר 49.50 ש"ח.

בריאות / עזרא חן

טחינה במקום מרגרינה

שיחה עם דורית אדלר, מנהלת מחלקת תזונה ודיאטה במרכז הרפואה הדסה עין כרם, מחברת הספר "תזונה נכונה במחשבה תחילה", על כמה סוגיות העולות תדיר

מנהלת מחלקת תזונה ודיאטה במרכז הרפואי הדסה עין־כרם, דורית אדלר, כתבה, יחד עם צוות המחלקה, ספר שהופיע באחרונה, המוגדר, בכותרת המשנה על מעטפתו – כ"מדריך לאורח חיים בריא".

הספר, "תזונה נכונה במחשבה תחילה" שמו, מתייש, לדברי המחברת, בתחום התזונה הנכונה, כיוון שבהנחיות הניתנות בו שלטת "מגמת איזון באכילה, אולי חוכמת האיזון, העונה לטבע האדם".

הספר כולל תשובות לשאלות שונות, "בצורה עממית אך מדעית", תוך הסתמכות על פרסומים מקצועיים ונסיון עבודת המחלקה בהדסה, בה ניתנים כ־4,000 טיפולים בשנה. להלן סוגיות אחדות, בשיחה עם המחברת, ועל רבות אחרות ניתן לקרוא בספר, בהוצאת "מודן".

האם לאכול ארוחת בוקר?

התשובה חיובית, כמובן. כי הימנעות מארוחת בוקר מפחיתה עירנות נדרשת, פוגמת ביעילות בזמן עבודה או לימודים. אך השאלה היא באיזו שעה לאכול את ארוחת הבוקר? לאו דווקא מיד לאחר ההשכמה. זה תלוי בהרגשה אישית. אפשר גם בתשע בבוקר, במקום העבודה, (אם ניתן). לפי הרמב"ם, לא רצוי לאכול מיד לאחר ההשכמה, אלא לאחר פעילות מסוימת.

קימת דיעה, מספרת אדלר, בדרך־כלל אצל נערות, כי הימנעות מארוחת בוקר היא מתכון טוב להרזייה. מבחינה "מתימטית" זה נכון, כי צריכת פחות קלוריות פירושה ירידה במשקל. אולם בדרך־כלל זה הפוך דווקא. מחקרים הראו כי מצוקת הרעב בעקבות ההימנעות מארוחת הבוקר גוררת אכילה מוגברת בצהריים, והתוצאה היא עלייה במשקל. אם כן, מבחינה התנהגותית, זה לא מומלץ למעוניין להוריד במשקלו.

מרגרינה או חמאה?

מבחינה בריאותית, אין עדיפות לאף אחד משני מוצרים אלה. עד לפני 30־40 שנה, החמאה נצרכה יותר מן המרגרינה. בעשורים האחרונים הלכה וגברה צריכת המרגרינה, במגמה להפחית בצריכת שומן רווי – שומן מן החי – המצוי בחמאה. המרגרינה אמנם עשויה משמנים צמחיים, אך בתהליך הקשייה השומנים מנוזל למוצק, הופך גם־שומן המרגרינה לרווי ברובו. לכן, רצוי לבחור במרגרינה רכה יותר, ולא קשה. אך "לא לטובת" המרגרינה, התברר במחקר שפורסם באחרונה, כי בתהליך ייצורה נוצרות חומצות שומן הנקראות "טראנס", שכנראה מורידות את רמת הכולסטרול הטוב בגוף.

ראוי לזכור, מציינת אדלר, כי מרגרינה

מצויה במוצרי מאפה הנצרכים לא מעט, כמו עוגות, "בורקאס", ודברי מאפה אחרים, ובדרך־כלל, ככל שהמאפה תעשייתי יותר, המרגרינה שבו יותר קשה. מכיוון שאין להפריז הן בחמאה והן במרגרינה, ממליצה אדלר על ממרח אבוקדו או טחינה.

כיצד משפיעות הפחמימות על מצב הרוח ועל ההשמנה?

אחד הביטויים של התסמונת הקדם־וסתית, הוא תשוקה למזון מתוק כמו שוקולד ועוגות. התברר כי מזונות אלה, העשירים בפחמימות, גורמים לעלייה בכמות של חומצה אמינית מסויימת, ההופכת לסרוטונין – חומר המופרש במוח וגורם לתחושת רגיעה.

אך התברר כי דיאטה המבוססת על הפרדה באכילת מזונות העשירים בפחמימות לבין מזונות העשירים בחלבונים (בשר, חלב) מעלה את רמת הסרוטונין במוח במידה משמעותית. לעומת זאת, ארוחה המשלבת פחמימות וחלבונים, מונעת זאת. לכן, הפרדה זו גם מפחיתה את התשוקה למוצרים עתירי פחמימות.

בנוסף, "אין טוב בלי רע". כלומר, אכילה מוגברת של שוקולד ועוגות גוררת השמנה. לכן, מומלץ לנשים הסובלות מתסמונת קדם־וסתית, המתבטאת בתשוקה לשוקולד, ואינן רוצות להשמין בשל כך, לאכול מוצרים עשירים בפחמימות שאין בהן שומנים: למשל, תפוחי־אדמה, קרקר עם דבש (זה גם מתוק), וכך תתקבל תחושה מרגיעה, אולי גם בשל הידיעה שאין זה גורר השמנה בלתי מבוקשת.

דיאטות "כסאח" הן מתכון להשמנה?

לכל אדם נדרשת מידה מסויימת, בדרך־כלל תודשתית, של אנרגיה בסיסית, כלומר אנרגיה המיועדת לעצם קיומו, לתפעול מערכות הגוף.

ריבוי דיאטות קיצוניות, המבטיחות "הפחתת ארבעה קילוגרמים בעשרה ימים", גורם ל"התייעלות" הגוף. כלומר, הן מפחיתות את כמות האנרגיה הבסיסית הנדרשת לגוף.

לדוגמה, אם בדיאטה ראשונה נדרש לאדם 1,200 קלוריות ליום, לאחר הדיאטה פוחתת הכמות הנדרשת ל־1,000 קלוריות ליום. אך מכיון שקשה להתמיד בדיאטה קיצונית, כי אינה כוללת מספיק מזון לקיום הגוף, המטופל "נשבר" וחוזר לאכול כמויות מזון כמו לפני הדיאטה. אך בינתיים הגוף "התייעל", וצורך פחות 200 קלוריות ליום, וקלוריות עודפות אלה הופכות לשומן.

לכן יש להימנע מדיאטות המבטיחות ירידה דראסטית במשקל, ולהעדיף דיאטה מתונה, הגורמת להפחתת משקל איטית, אך ניתן להתמיד בה בדרך למטרה הסופית, ואולי אף להגיע ממנה. מובן שהדיאטה צריכה להיות מותאמת באופן אישי, תוך התחשבות בגורמי סיכון ובהיסטוריית המחלות של המטופל.

בעיות בהבנת הנקרא על אריזות המוצרים?

קריאת רישום ההרכב התזונתי שעל אריזות המוצר, מצריכה הבנה, אם לא מעמיקה, בוודאי לא שטחית. לדוגמה, הסיסמה "ללא סוכר". חולה הסוכרת אומר "זה מתאים לי", אבל עליו לשים לב לשני דברים: המוצר אמנם "ללא סוכר", אך עשוי להיות עתיר שומן רווי. למשל שוקולד ועוגות שרשום על אריזתם "ללא סוכר", יכולים להיות עתירי שומן רווי, ולהכיל כמות גדולה של קלוריות. סוכרתיים צריכים להיזהר, כי שומן רווי מסוכן לבריאותם לא פחות מסוכר.

וכן, אמנם כתוב "ללא סוכר", אך המוצר מכיל תחליפי סוכר, כמו "סורביטול", "פרוקטוז", או "דו־סוכרים", ביטוי פופולרי באחרונה אצל היצרנים. תומרים אלה מעלים פחות מסוכר רגיל את רמת הסוכר בדם, אך הם מעלים את רמות השומנים בדם, ולכן השימוש בהם לחולי סוכרת צריך להיות מוגבל, בדומה לסוכר.

סיסמה נוספת ההולכת ומתפשטת על אריזות המוצרים היא "דיאטטי", כלומר, דל קלוריות, וכן לא משמין. אך יש מוצרים עליהם רשום דיאטטי, המכילים יותר קלוריות ממוצר דומה המכיל סוכר. לכן, אין להשיט יד וליטול בהתלהבות מוצר עליו רשום "דיאטטי", אלא יש לוודא מהי כמות הקלוריות, כי יש הבדלים משמעותיים בזה, בין מוצרים דומים עליהם רשום "דיאטטי".

איזי לונג ממליץ ולהיפך

להכניס תבן לעפריים

האם ידעתם שיש בארץ חברה שעוסקת בייצור ושיווק וודקה, ג'ין ורום ושמה "גורבי נהר הירדן"?

האם ידעתם ש"גורבי נהר הירדן" מוכרת וודקה לרוסיה?

האם ידעתם שלאחר ההצלחה המסחררת, שלה זכתה הוודקה "ויקטורי" בארצות הים, משווקת "גורבי נהר הירדן" את הסידרה "ויקטורי", הכוללת חוץ מהוודקה גם ג'ין ורום, גם בישראל?

האם ידעתם שכל בקבוק מהסידרה עולה רק 13.30 ש"ח?

לא ידעתם?

עכשיו אתם יודעים.

ועוד שאלה, האם העובדה שהרוסים אוהבים את הוודקה הזו, זו המלצה?

צריך לנסות... אפילו רק כדי לדעת מה הרוסים אוהבים.

ל.א. בפרעושים

ל.א., למי שלא יודע, הם ראשי התיבות של המלים "לוחמה אלקטרונית", להבדיל מלוחמה כימית שבה היה נהוג להשתמש כדי לנסות ולהסביר את הפרעושים השורצים בפרוותם של חתולינו וכלבינו.

ולהבדיל מהתכשירים הכימיים שהחיות אינן אוהבות במיוחד, הל.א. נגד הפרעושים הוא מסרק אלקטרוני שקוטל את הפרעושים תוך כדי סרוק הכלב או החתול, פעולה שהיא בדרך כלל דומה לליטוף שהחיה אוהבת.

מחירו של האלקטרוני הזה הוא 105 ש"ח, קוראים לו סטופ או פוקס, הוא מיובא על ידי כ.צ.ט. ואפשר להשיג אותו בחנויות לחיות מחמד בכל הארץ.

ומי יודע, אולי זו הדרך לפנק את החתול ולא את הפרעושים שלו?

מקצוען של שטיחים

חברת "ביסל" משווקת בישראל (הם אומרים לקראת ראש השנה – שיהיה!) מנקה שטיחים אמריקני שנותן מענה, בזוי שכך כתוב, לכל סוגי הכתמים שמאכלסים השטיחים שלנו.

טוב זה לא איש, זה תכשיר כזה, במיכל פלסטיק עם ידית התזה, וכל מה שצריך לעשות זה לקנות אותו (לקראת ראש השנה), להתיז מתוכנו על הכתם, לחכות דקה ולנגב במטלית לחה, בלי שואב אבק ובלי לחכות שעות שזה יתייבש.

נמכר בכל רשתות השיווק ובפארמים למיניהם, ועולה 18 ש"ח.

טוב, רציתם שטיחים? או זה מה שזה עולה לכם?!

להיות קשיש זה לא מה שהיה פעם

אפשר להשתתף בחוגים לשפות, ללמוד צילום, להתעמל, לשחות ובעיקר – ללמוד הגנה עצמית וקראטה, לביטחון ולהנאה

חיה יוסף

ביקורתי ידידי ותיק המתגורר באחד מבתי המגורים המוגנים בסביבת תל־אביב. ישבנו בגינה המטופחת וידידי, שרק לפני כמה שבועות עבר לגור שם, סיפר: "גם להיות קשיש זה כבר לא מה שהיה פעם. דווקא אנחנו, הקשישים, שמגיעים לנו מעט שלווה וביטחון אחר כל כך הרבה שנות עבודה, לא פעם משמשים יעד מבוקש לעבריינים. בשנתיים האחרונות נרשמו 1,213 מקרי תקיפה נגד בני 65 ומעלה. לא כולם מודעים לחשיבות לסגור היטב את הבית. לא עולה על דעתם שגם דרך חלון קטנטן כמו חלון של שירותים, אפשר להיחדר לדירה. ברוב המקרים יש לגנבים רק מטרה אחת: לגנוב כסף בשביל סמים. הם לא רק מנסים לפרוץ לתוך דירות הקשישים אלא אורבים להם ליד בנק או דואר כדי לגנוב כסף. לי זה קרה...

"עמדתי בתור בבנק שלי במרכז תל־אביב. אחרי עמד בחור צעיר ובאדיבות ביקש ממני לשמור לו את התור כי הוא צריך לבדוק משהו. אחרי שהגיע תורי וקיבלתי את הכסף שלי, נעמדתי בצד והכנסתי את כספי לארנק, שהחזקתי ביד. יצאתי מן הבנק ואחרי כמה צעדים ניגש אלי הבחור שקודם ביקש ממני לשמור לו על התור, חייך באדיבות ואמר חבל, שאיחרתי ואצטרך שוב לעמוד בתור, ובאותו הרגע הושיט את ידו, תפס את הארנק שלי, קפץ למכונית שעצרה ליד המדרכה ונעלם. כל הצעקות שלי: גנב, גנב, לא עזרו."

אחרי כמה דקות של הירהורים המשיך את שיחתו: "אשתי ואני החלטנו לעבור למגורים מוגנים ואני נרשמתי לקורס: 'מגן לגיל הזהב'. המעבר למגורים מוגנים היה קשה בתחילה, אף כי לא שיניתי את מנהגי ומדי יום אני יוצא לעבודתי, במכונית, החונה במגרש החנייה של הבניין. אבל עכשיו אני נהנה יותר ויותר מן השקט והביטחון שמעניק לי מקום מגורי החדש." שאלתי אם הוא ממשיך באימוני קראטה להגנה עצמית? ידידי צחק וענה: "לא רק אני, אלא גם רעייתי התחילה לבקר במכון הכושר. אנחנו ממשיכים בקראטה, פעמיים בשבוע, וכל יום מתעמלים ושוחים. אנחנו לומדים להתגונן, להתמודד עם התקפה של מתנפל עלינו, אפילו הוא בא מאחורינו. לדעת שאפשר להתגונן, ובלי שימוש בנשק, זה נותן הרגשת ביטחון".

בהרבה מקומות יישוב ושכונות מגורים בארץ יש מכוני כושר ובריכות שחיה. אבל ברעננה, בתחום המרכז המסחרי ובו כמה בתי קולנוע, מסעדות, קפטריות והרבה מאוד חנויות – נמצא "נוה־מרכז" לכל בני 65 ומעלה, צמוד למגורים מוגנים בשם "אחוזת בית". יש שם קאנטרי־קלאב, מועדון בריאות וספורט, חברה לבני שישים ומעלה. המועדון נמצא בתוך שטח "אחוזת בית", אבל הוא פתוח לא רק לתושבי המקום. כל מבוגר יכול להירשם, ולהיות חבר במועדון זה. להשתתף בכל שיעורי ההתעמלות, ולהתאמן בחדר הכושר המשוכלל תחת השגחת רופא ומורים בעלי הכשרה מיוחדת לגילאים גבוהים.

התלהבתי משיעורי פלדנקרייז, מההתעמלות השיקומית, משיעורי השחייה, וצחקתי בלי סוף יחד עם זוג מבוגר אשר הגיע למועדון מירושלים, שהודיעה: שבעים שנה חיינו בירושלים ורק עכשיו עלה על דעתנו ללמוד שחייה... לא רק מועדון הספורט עומד לרשות המבוגרים. חוגים רבים כמו שפות (אנגלית, צרפתית, ועברית) תנ"ך וגיאוגרפיה. מועדון לסרט הטוב, מועדון השיר הטוב, חוג צילום ועוד עומדים לרשות חברי המקום. דרך אגב, הבריכה פתוחה לכל בני משפחתם של תושבי "אחוזת בית". הנה סיבה טובה נוספת לבקר אצל הסבים...

התקשרתי עם נעמי שדמי יושבת ראש אגודת "עם יפה עם אחר" ושאלתי: לפני כמה חודשים הפעלתם מועדוני קראטה לבני 65 ויותר. מה הם הסיכויים שתמשיכו בפרוייקט הנפלא הזה? נעמי אמרה: היו לנו קשיים כספיים. באותה התקופה גם התחלנו בחלוקת כפתורי מצוקה. אבל אנחנו מתכננים לפתוח חוגים להגנה עצמית בכל הארץ ורבים ממדריכי הקראטה הבטיחו לנו את עזרתם.

ועד אז, אני ממליצה על שחייה והתעמלות, ומי שיש לו אפשרות ההזדמנות ללמוד הגנה עצמית... זה לא רק חשוב אלא גם מהנה.

חניכי הקורס "מגן לגיל הזהב" שקיימה תנועת "עם יפה – עם אחר" בשכונת התקוה. צילום: ישראל סאן

מתכון טוב / שוש אנג'ל

פורל מוקרם

כמויות (4 מנות):

4 דגי פורל, מנוקים
2 כוסות יין לבן יבש
1 קופסה פטריות
4 כפות פטרוזיליה קצוצה דק מאד
4 כפות פירורי לחם
4 כפות גבינה צהובה מגורדת
מלח ופלפל לפי הטעם
100 גר' חמאה

אופן ההכנה:

1. מורחים מעט חמאה על הדגים, מכניסים אותם לתבנית או קדירת חרס (עם מכסה) ויוצקים למעלה יין לבן.
2. מוסיפים את הפטריות המטוגנות, הפטרוזיליה, הגבינה ופירורי הלחם, מתבלים במלח ופלפל ומפזרים חתיכות קטנות חמאה.
3. מכסים במכסה ומכניסים לתנור קר. מכוונים את חום התנור ל־200 מעלות.
4. מבשלים כ־45 דקות. מורידים את המכסה ומקרימים עוד כ־5 דקות.

מגישים עם לחם לבן וסלט.

איטריות הונגריות

כמויות:

250 גר' איטריות מרובעות
1 כרוב בינוני
1 בצל קצוץ מטוגן בשמן
50 גר' חמאה או מרגרינה.
מלח, פלפל שחור לפי הטעם

אופן ההכנה:

1. מבשלים את האיטריות בהרבה מי מלח רותחים עד שיתרככו מעט.
2. חותכים את הכרוב לרצועות, ממיסים את החמאה ומטגנים את הכרוב דקות מספר.
3. ממליחים ומפלפלים.
4. מנמיכים את האש, מכסים את המחבת ומבשלים כ־10 דקות.
5. מוסיפים את האיטריות המבושלות, מערבבים עם הכרוב ומוסיפים את הבצל המטוגן.

מגישים חם.

טלויזיה

חינוכית

08.00 פניה של תרבויות. סדרת תעודה.
08.30 ראשית הקריאה. בלי מרות. שלום.
08.50 חברה. קשר משפחתי. אבא ואביה.
09.10 פשוט אמרו לא. בחזרה מהצבאיטל.
09.13 עמיק ומדויק. הכוכבים.
09.25 הגיל הרך. בבית של פיסטוק.
09.35 הגיל הרך. כנגת בפיג'מות.
09.50 הגיל הרך. אני רוצה לדעת. סדרת הזמן.
10.00 קשר משפחתי. אב מגדל את ילדי אשתו השניה.
10.30 אמנות. אוצרות מודאן. אמנותם של בני הדונן (תרגום לערבית)
10.50 אנגלית.
11.15 נפתוה. סיפורי עמים. סינדרלה.
11.40 מדעים. בעין חוקרת. תאים ומערכות (תרגום לערבית)
12.00 אנגלית.
12.15 מדעים. אשנב אל הטבע. סיטוזה (תרגום לערבית)
12.25 מדעים. אשנב אל הטבע. מיוזה (תרגום לערבית)
12.40 מתמטיקה בחיי היומיום. תבנון בסוסים (תרגום לערבית)
12.55 התזמורת. בלט בביצוע להקת "גלבנקיאף", לפי מוסיקה מאת סטרווינסקי.
13.30 מתגלגלים. רצף של תכניות לילדים בשילוב חידות, פרסים, ופינות המעלה שונות.
17.00 ערב חדש.

כללית

06.30 חדשות בעברית.
06.31 חדשות בערבית.
06.45 שעת כושר.
07.00 בוקר טוב ישראל.
15.30 האוטובוסים מתמארים. סדרה בהמשכה.
15.50 סיפורים בראש.
16.00 אולימפידע. תחרות ידע בינלאומית.
16.45 זאפ לראשון.
17.00 ערב חדש.
17.35 המלופים התינוק הרגיל. סדרה בריטית.
18.10 זאפ בא אליך.
18.15 החדשות באנגלית.
18.30 מפגש. דיון בענייני היום.
19.00 חדשות.
19.30 מועדים כשמחה. עם יגאל שילון.
20.00 מבט ושבשבת.
21.00 מקבלית המוזות.
21.30 שידור ישיר מליסבון של משחק הכדורגל ספורטינג ליסבון-מכבי חיפה במסגרת גביע אירופה לכדורגל לקבוצות מחזיקות גביע.
23.30 מהיום למחר. יומן חדשות.
24.00 הגיע זמן לשון.

ערוץ 2

12.45 שידורי היום בערוץ 2.
12.55 היום שיר.
13.00 מוקליפיה באהבה.
14.00 תחת שמי אפריקה. סדרת הרפתקאות.
14.30 תיק תיק. משחק טלוויזיה.
15.00 טויקי. סדרת אנימציה.
15.30 קנגאו. סדרה לילדים.
16.00 הימים האמיתיים. אופרת סבון.
17.00 5 עם רפי רשף.
17.30 פלסטופ.
18.00 מפוס ומשם. קליפים ישראלים.
18.30 מי הבוס. סדרה קומית.

ערוץ 3

08:00 רוקסנה. אופרת סבון (ש.ת)
09:00 לחיות את החיים. אופרת סבון (ש.ת)
09:45 צעירים חסרי מנוחה. אופרת סבון (ש.ת)
10:30 קרובים רחוקים מאוד. קומדיה.
10:55 שנות הקסם. קומדיה.
11:20 סלסטה. טלנובלה (ש.ת)
12:10 שכנים שכנים. דרמה (ש.ת)

19.00 משמר המפרץ. סדרה.
20.00 חדשות.
20.30 בקת. מבחין שבועי הסוקר את שוק ההון.
20.50 מסמרים. עם יגאל שילון.
21.40 בשידור חי. דן שילון מארח.
23.15 חשיפה. תכנית שבועית חדשה בהנחיית מיכה לימור.
00.00 חדשות.
00.05 מדטיס לי"ג. מגזין תרבות.
00.30 צ'ארלי. סדרה בלשית בריטית.
01.30 מפלים הקטנטים. הלילה אריות מתוך אוסרות.
02.10 היום שיר.

ערוץ 33

16.00 אולפן פתוח בערבית.
16.15 סרטים מצויירים.
16.45 עולם האמנות.
18.15 תכם הדורות.
19.00 חדשות בערבית.
19.30 מבזק "טלכספ".
19.35 מגזין אנ.בי.אי.
20.00 סינמה 3. מגזין לענייני קולנוע.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 טלכספ. מגזין לענייני כלכלה, תעשייה ושוק ההון.
22.30 סרט קולנוע: "התחנה" (1992). דומניק הוא מנהל תחנת רכבת קטנה בעיירה נידחת, העובד בלילות. לדומניק יש אובססיה – למדוד כל דבר. יפהפיה מסתורית מופיעה ומוכרת את שגרת חייו. בבמוי סרג'ו רובידי. עם מרגריטה ביי וסרג'ו רובידי.

המזרח תיכונית

13.00 מועדון ה־700. דת.
13.55 סרט. כוכבת הוליוודית מתאהבת בנסיך שעומד להפוך למלך.
15.30 משפחת המומים. מצויירי.
15.55 היתוליף והחתול. מצויירי.
16.20 תושוהש הבלש. מצויירי.
16.45 הבית המעופף. מצויירי.
17.10 ההאי סי'ג. בלש.
18.10 מגנום. בלש פרטי. סדרה.
19.00 חדשות העולם. עברית.
19.30 סי.אן.אן סדרות.
20.00 בית אריסון. סדרה קומית.
20.30 ג'ק השמן. סדרה בלשית.
21.20 חוק וסדר. סדרה.
22.10 מועדון ה־700. דת.
23.00 תוכנית מסחרית.

חינוכית 23

15:30 צער גידול בנות – סדרה משעשעת לכל המשפחה. שם הפרק: הצרה של רני.
16:00 צלילים מן ההיכל. שם הפרק: קולמו של גריג (ש.ת. מיום ד').
18:00 שעת כושר.
18:15 חוות נערי הניאון NEON RIDER שם הפרק: סדרות.
19:00 במבחנים – תכנית בענייני צרכנות לבני נוער הצעירים לבני גיום. מנחים: אפרת ריישן וצחי טייבר.
19:30 קרובים קרובים – סדרה קומית. שם הפרק: לעצרת העם
20:00 ערב חדש – עם כתבויות ברוסית לעולים.
20:30 עשרת בני לאבוס – סדרה קומית. שם הפרק: עונת האליפות.
21:00 עושים עסקים – תכנית שבועית לעצמאים, בנושא ניהול עסק פרטי קטן, כולל ייעוץ הדרכה וטיפים.
21:30 שיחות ברוח – שיחות במגוון נושאים עם אישים שונים. שיחה עם מוקי צור.

כבלים

12:35 פרי מיסון. דרמה.
13:30 פתוחים באחת וחצי. תכנית אירוח.
14:05 מקום אחר. דרמה.
14:55 רוקסנה. אופרת סבון.
15:40 מלרוז פליס. דרמה.
16:30 שכנים שכנים. דרמה.
16:55 אנטונלה. טלנובלה.
17:45 הקופסה. מוסיקה.
18:00 לחיות את החיים. אופרת סבון.
18:45 צעירים חסרי מנוחה. אופרת סבון.

19:30 סידור מקומי.
20:00 סלסטה. טלנובלה.
20:50 סקרלה. דרמה.
21:40 סקס האמר 1995. סידור בלא של הנוקס במהדורה מורחבת של "סידור הנייל" בהנחיית ג'יא פינס.
23:45 אי.אן.בי.אי. דרמה.
00:35 חוק וסדר. דרמה.
01:25 חיטובים מסכנים. פעולה.
02:15 החוק על'יפי ביים. בילוש.
03:05 דיבוק לאתמול. דרמה.
03:50 טעם המוות. מתח.

ערוץ הסרטים

10:30 סיפורה של כאמי. סרט תודי.
12:45 תשושה באקפולקו (1963, ארה"ב). קומדיה מוסיקלית בכיכובו של אלביס פרסלי על מציל בעיירת נופש מקסיקנית, המתגלה כבדרן ומוסיקאי כשרוני. עם אורסולה אנדרס. בבמוי ריצ'רד ת'ורפ.
14:20 רוכב בוגן (1983, ארה"ב) (ש.ת)
16:00 בחזרה לנעורים (1986, ארה"ב) (ש.ת)
17:35 כבוד הרוח (1991, ארה"ב) (ש.ת)
19:10 תרס בקולנוע.
19:25 פרפי האבדון (1993, אנגליה) (ש.ת)
21:00 הצדק שבלב (1993, ארה"ב). דרמת מתח. עתונאי יוצא לחקור מדוע רצח בעיר תמתגי ובבריק כפר כמדסם התאבד. במהלך החקירה הוא מגלה סודות אפלים במשפחתו האריסטוקרטית של הרוצח. בבמוי ברונו בריטו. עם: ג'ניפר קונלי, ברדפורד דילמן, דניס הופר, אריק סטולץ ווינסנט פרייס.
22:30 יום בבריגאס (1988, ארה"ב). דרמה קומית בכיכובם של ג'ודי פוסטר ותים רובינס. הבדחנקה, שנות השישים: אשה צעירה, שניצלת מאבוס ע"י אסיר משוחרר, מפתחת קשר ידידות עם הבחור שסייע לה. בבמוי טוני ביל. תמרות: ג'ון מבורוק עגלי. עם: ג'ון טורטורו.
00:05 במעקבה חושי (1992, ארה"ב) (ש.ת)
01:40 מלאך ההשיקה. סרט אירוטי.
03:05 היהירק האמיתי (1979, ארה"ב) (ש.ת)
04:50 רצח חצה שני דגלים (1990, ארה"ב). דרמת מתח בכיכובם של איימי אירווינג, תמיס ווגאל והאנרי גרסיה. כתבת טלוויזיה מגלה כי עדות בדיוותה של משטרת פורטו ריקו על מותם של שני פורדים ויגבות למאבק להשיפת הבמה. בבמוי ברנט פרינג. עם לו דיימונד פיליפס.
06:20 הנערה ההולסטין (1989, קנדה) (ש.ת)

אורסון וולס בכוכב "מר ארקדין", הצגה שניה, 23:50

אלביס פרסלי כוכב "תשושה באקפולקו", ערוץ הסרטים, 12:45

ערוץ ילדים

06:30 להתלבש עם שש. מצויירים על הבוקר.
08:00 גינת השעשעות. בבבלים, חוות קוקוריקו, מאו האו (ש.ת)
09:00 תבלשים מהעיר מאפוני. אנימציה מרובבת (ש.ת)
09:20 המוזמן של כאילו (ש.ת)
09:40 חבורת פינג. אנימציה מרובבת (ש.ת)
10:00 מייטי מקס. אנימציה מרובבת (ש.ת)
10:30 נפגשים ב־6 (ש.ת)
10:35 בחזרה לעתיד. אנימציה מתורגמת (ש.ת)
11:00 להתחבר ולהתנבר. קומדיה (ש.ת)
11:30 שלום לחופשה. דרמה (ש.ת)
12:30 גינת השעשעות. ברומי, חוות ההלל, אנימציית פלסטלינה.
13:30 פליקס החתול. אנימציה מרובבת.
13:50 המוזמן של כאילו.
14:10 פרופסור קשת. אנימציה מרובבת.
14:30 מייטי מקס. אנימציה מרובבת.
15:00 נפגשים ב־6.
15:05 בחזרה לעתיד. אנימציה מתורגמת.
15:25 נפגשים ב־6. חדרים לליטורים.
15:30 אבא חורג, אמא חורגת. קומדיה.
15:55 נפגשים ב־6. חדרים לליטורים.
16:00 הרפתקאות כבריך אבודה.
16:30 הפארינאה. הרפתקאות.
16:55 נפגשים ב־6. חדרים לליטורים.
17:00 הכייח השחור. דרמה.
17:30 גינת השעשעות. בבבלים, חוות קוקוריקו, מאו האו (ש.ת)
18:30 תבלשים מהעיר מאפוני. אנימציה מרובבת (ש.ת)
18:50 המוזמן של כאילו (ש.ת)
19:10 חבורת פינג. אנימציה מרובבת (ש.ת)

הצגה שניה

22:00 אבק כוכבים (1975, אנגליה). סיפור עלייתו ונפילתו של מנהיג להקת רוק בתחילת שנות השישים באנגליה. להקה אלמונית מקבלת חוזה מאנשי עסקים, המובילים אותה להצלחה בינלאומית. הדרכב מתפרק בעקבות התנהגות שערורייתית של המנהיג, המו"ש להתמודד בנפרד. ביים: מייקל אפטד. עם: דיוויד אסקס, לארי המגמן, אדם פיית.
23:50 מר ארקדין (1955, ספרד). דרמה. אורסון ולס כתב, ביים ומשחק בסרט מיסתורין אודות מיליונר אקסצנטרי ששוכר את שירותיו של חוקר פרטי כדי לחשוף את עברו שלו עצמו. את החקירה מלווה סדרה של רציחות מסתוריות. עם מייקל רדגרייב, אקים טמירוף ופאולה מורי.

שש פלוס

19:30 שלושה בדירה אחת. קומדיה.
20:00 בשבאים מלות. קומדיה.
20:30 קרובים רחוקים מאוד. קומדיה.
20:55 אבא חורג, אמא חורגת. קומדיה.
21:20 המפקד על הבר. קומדיה.
21:45 הקופסה. מוסיקה.

רדיו

קול המוסיקה

06.05 שחרית מוסיקלית. שעה ראשונה. מ. היידן: קונצ'רטינו ברה מג'ור לעוגב ולתזמורת; הנדל: סונטה לחמבלו ב־4 ידיים, אופ. 52; מוצרט: קונצ'רטו ברה מג'ור לאבוב ולתזמורת, ק. 314.
07.00 שחרית מוסיקלית. שעה שניה. הנדל: סימפוניה מס. 1 ברה מג'ור; ברוך: קונצ'רטו לקלרינית, ויולה ותזמורת; שומאן: הפתיחה "גנובבה", אופ. 81.
08.05 שחרית מוסיקלית. שעה שלישית. פרוקופייב: סרוחות, הוזך; רוול: סונטה לכינור ולפסנתר; ר. שטראוס/ ה. קרט: "טיל אוילנשפיגל", לחמישיית כלי־נשיפה ופסנתר.
09.05 קונצרט בוקר. ולנקה: סונטה בפה מג'ור; בתחובב: סונטה ברה מינור; סוברט: חמישיית הקלרנית בלה מג'ור; רכודאק: קונצ'רטו לצ'לו ולתזמורת, אופ. 104; שוברט: שירים; סקרמבג: קונצ'רטו מס. 2 לפסנתר ולתזמורת; מיה: "השור על הגג".
11.57 בימת שיר. עמנואל קסטן.
12.00 שעתיים בצהריים. פרקי מוסיקה מוכרים מדירון נושא מרכזי.
14.06 הדרך. קולות תלילים בעקבות הזמן.
15.00 הקול פתוח. מגזין קול־המוסיקה לתרבות ולאמנות.
16.00 אנסמבל. פ. קופרן: סוויטה לצ'מבלו מס. 14; מוצרט: רביעיית מיתרים ברה מינור, ק. 421; ויולה להמב: "חבמה בחומר" למקהלה בשישה קולות; רכמנינוף: שלישייה מס. 4 במי מינור, אופ. 90, "דומקי"; רניות: שלושה שירים.
18.00 הקלאסיקה הרשים. מ. ארנולד: קונצ'רטו לחלילית ולתזמורת, אופ. 133; יאנאצ'ק: יצירת נעורים, רשומים, גירסאות ראשונות יפה.
20.05 מאולפן הקלטות. איגור בליצר, חליל, סטיפנה פשוטאובסקי, פסנתר. דוה קולוה: "פאנטזה" לחליל ולפסנתר, גלוהה בעימה בדה מג'ור, אופ. 35 מס. 1; הנדל: סונטה בלה מינור; רבינס: "סירינקס" לחליל סולו; מרטלה: סונטה בסינטגבל מג'ור; ג. אנדרסון: בלולה ומחול הסילפידים, אופ. 5; קולה: סינליאטה הבורלסקה.
21.00 עגבים, תגיגות, מינרות.
22.57 בימת שיר. שירים שונים.
23.00 מבחר תקליטיה.

רשת א'

06.05 שירים עבריים.
07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית.
07.30 שירים עבריים.
08.05 פתוחים באלף. מגזין בוקר.
08.10 עצות לגננים.
08.30 א־ב־ג באמנות.
08.45 מלה הארץ.
09.05 מהנחים מייעצים.
09.30 תאריכון. היום לפני.
09.40 מידע לצרכן.
10.05 סלודרי.
10.30 אצבע על הדופק.
11.05 ביל ההב.
11.30 קודתה. קדים מוכרים.
11.45 להסיר אבק מספר.
12.05 קדרדאט.
13.00 חדשות ותוכניות באנגלית ובצרפתית.
13.05 רמננות ספרדית.
14.05 עדיף יותר.
14.55 בימת שיר.
15.05 חופש אלף אלף.
16.05 אמנות באלף.
17.05 תגה עם בני הגרל.
17.35 קריאתי ספר.
19.05 יומן מרשת.
19.30 פרקי היום בתנ"ך.
20.00 עוד סיפור אחד וזר.
20.10 הכל מרשת.
22.05 טובים השנים.
23.05 אמנות באלף.

רשת ב'

06.05 הבוקר הזה. חדשות ומוסיקה.
08.05 עניין אחר. חדשות חורת.
10.05 הכל דיבורים.
12.05 בחצי היום.
14.05 רגעי קסם.
15.05 יומן הזן.
15.45 עיתונות הזין.
16.05 צבע הכסף.
17.05 יומנה, עידכוני תנועה ומוסיקה.
17.57 רגע של עברית.
18.05 היום הזה. חדשות ומוסיקה.
19.05 מגלגלים כספים.
20.00 מבט לחדשות.
20.30 שירים עבריים.
21.05 שירים עבריים.
22.05 בהגעה אישית.
23.05 כל היום המוסיקה.
00.05 יומן חצות.
00.15 שנינו ביחד וכל אחד לחוד.
02.05 לילה חי מאוד.
05.05 אחד ראשון.

רשת ג'

06.05 הכל פתוח.
07.05 איקמן גימל.
09.05 מגישה בושש.
10.05 תבניות עשר.
11.05 בתיכי רובינזון.
12.05 אהבה.
13.05 לוחם.
14.00 עכולה. חדשות הפוט.
14.05 ויש ויש המתורש.
15.00 חולה רדיו.
17.05 חמש וחמש.
18.05 קולבה.
21.05 אצבע הדרך.
22.05 שיר לאחותי.
23.05 בדרך אל המאב.

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל.
06.00 פוקחים עין.
07.00 בוקר טוב ישראל.
08.05 מה בוער.
10.05 נכון לעכשיו. עם גיא זהר.
12.50 בילוי היום.
13.00 כבהרי היום.
13.15 מוסיקה עם לימור רהאן.
15.05 יש עם מי לדבר. עם גרשון לב־ארי.
16.05 ארבע אחה"צ. שירים עבריים.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 פסק זמן מוסיקלי.
18.45 המשדר־עשרה קטנות. צבא ובטחון.
19.05 שעה קלה על כלכלה.
19.30 פסק זמן מוסיקלי.
20.00 חדשות ערוץ 2.
20.30 דרך הרגלים. מגזין ארץ־ישראל.
21.05 ציפור הנפש. תוכנית יעוץ פסיכולוגי בשידור חי.
22.05 רשמנים. מוסיקה בריאה.
23.05 עשרים העשור — היום שהיה.
00.00 יומן חצות.
00.10 ציפור לילה. תוכנית מוסיקלית.
02.00 לא רוצים לישון.

גלגל"צ

07.05 מרינה ברוך.
09.05 אוטוסטרדה.
11.05 מיטב אחרי.
12.05 עברי את הכביש.
13.05 משנה לדרך.
14.05 אי שקט.
15.05 שתיים בשלוש עם יואב קוטנר.
16.05 חבם בכביש.
18.05 גלגלאור.
20.05 נתנה להגורה.
22.05 לילה טוב.
00.05 יצאנו אז.

בתי הקולנוע

תל־אביב

גורדון: האורח קיין 18.00, 20.00
אהבה אבת 22.00
גן העיר: פריסילה – מלכת המדבר 14.30, 17.00, 19.30, 21.45
גת: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.30, 21.45
דיזנגוף 1: אסירים 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.45, 22.00
דיזנגוף 2: כומר 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.45, 22.00
דיזנגוף 3: רצח מדרגה ראשונה 11.00, 15.00, 22.00
שמש בוגרבית 19.00
עץ הרומים תפוס 13.00
אבודיי 17.00
הוד 1: קרינגמן 14.00, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 2: קרינגמן 22.00
קספר 14.00, 17.00, 19.30
הוד 3: תתנתה של מיוריאל 19.30, 22.00
לשחרר את וילי 2 14.00, 17.00
הוד 4: המכונה האנושית 19.30, 22.00
באוסטן לנצח 14.00, 17.00
הקולנוע: העלמה והמוות ב' 17.00, 19.30, 21.45
חן 1: בחורים רעים 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 3: בזמן שישנת 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: השופט 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: ספרות זולה 11.30, 19.05, 21.55
פוקהונטס 17.00
חן 6: כתנות מירית 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.55
מיילת 1: פורסט גאמפ 16.30, 19.15, 22.00
מיילת 2: התפרצות 17.00, 19.30, 22.00
מיילת 3: גירסת ברואנינג 17.00, 19.30, 22.00
לב 1: הגשרים של מחוז מדיסון 12.00, 14.20, 16.50, 19.20, 21.50
לב 2: סידופר של המלך ג'ורג' 12.15, 14.30, 17.00, 19.45, 22.00
ליאון 24.20
לב 3: חומות של תקווה 11.30, 14.00, 19.30, 22.00
עידים ה' 24.20
ליאון 17.00
לב 4: חברים לרצח 13.45, 17.50, 19.45, 22.00 ה' גם 24.20
סיפור חיים 11.30, 15.35
לימור: תמונת קבוצתית 21.15
קליעים מעל ברודווי 19.30
הכוכב הכחול ה' 24.00
מוזיאון ת"א: חוכבים 17.00, 20.00, 22.00
סינמטק: אוכל, שתיה, גבר, אשה 17.00, 19.30, 22.00
פאר 1: הגשרים של מחוז מדיסון 11.00, 13.45, 16.30, 19.15, 22.00
פאר 2: הגשרים של מחוז מדיסון 19.15, 22.00
קספר 17.00
פאר 3: קרינגמן 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.10
פאר 4: נשיקה צרפתית 11.00, 13.30, 17.00, 19.45, 22.00
פאר 5: תתנתה של מיוריאל 17.00, 19.45, 22.00
רב אורי 1: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
רב אורי 2: עישון 17.00, 19.30, 21.50
רב אורי 3: ארבע חתונות ולוויה אחת 17.00, 19.30, 21.30
רב אורי 4: ספרות זולה 16.00, 19.05, 21.55
רב אורי 5: לב אמיץ 18.15, 21.30
שחף 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
שחף 2: לא פראייר של אף אחד א', ב', ה' 17.00, 19.30, 22.00 ב' 17.00
תל־אביב 1: באוסטן לנצח 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 2: קונגו א', ג', ד', ה' 17.00, 19.30, 22.00 ב' 17.00, 19.30
תל־אביב 3: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00

ירושלים

גיל 1: הגשרים של מחוז מדיסון 16.15, 19.00, 21.45
גיל 2: קרינגמן 19.15, 21.45
לשחרר את וילי 2 16.45
גיל 3: אסירים 16.45, 19.15, 21.45
גיל 4: קונגו 16.45, 19.15
תתנתה של מיוריאל 21.45
גיל 5: כפר הארורים א', ג'־ה' 16.45, 19.15, 21.45 ב' 16.45, 19.15
גיל 6: סידופר של המלך ג'ורג' 19.15, 21.45
קספר 16.45
גיל 7: באוסטן לנצח 16.45, 19.15
גיל 8: נשיקה צרפתית 16.45, 19.15, 21.45
חן 1: בחורים רעים 19.30, 21.50
מי כאן הגבר 17.00
חן 2: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 4: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: בזמן שישנת 17.00, 19.30, 21.50
חן 6: גברת פארקר והמעגל המרושע 21.55
השופט 17.00, 19.30
חן 7: לב אמיץ 21.30
פוקהונטס 17.00, 19.30
תיאטרון ירושלים: אוכל, שתיה, גבר, אשה ג' 19.00 א', ב', ד' 19.00, 21.30 ה' 21.30
כומר ג' 21.30 א', ב', ד', ה' 19.00, 21.30
אל המערב הקסום ב', ד' 17.00

חיפה

אורלי: אוכל, שתיה, גבר, אשה 19.00, 21.30
סינמה קפה מוריה: סידופר של המלך ג'ורג' 19.30, 21.30
סינמה קפה עממי 1: חברים לרצח 19.15, 21.15
סינמה קפה עממי 2: רצח מדרגה ראשונה 19.15, 21.15
עצמון 1: נשיקה צרפתית 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 2: הגשרים של מחוז מדיסון 16.15, 18.45, 21.20
עצמון 3: פריסילה מלכת המדבר 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 4: אסירים 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 5: כפר הארורים 16.30, 19.00, 21.20
פנורמה 1: קרינגמן 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 2: כומר 19.00, 21.30
פנורמה 3: תתנתה של מיוריאל 19.00, 21.30
באוסטן לנצח 16.30
רב אור 1: עישון 16.45, 19.00, 21.20
רב אור 2: תשכחו את פאריס 19.00, 21.20
פוקהונטס 17.00
רב אור 3: בזמן שישנת 19.00, 21.20
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
רב גת 1: דון חואן דהמרקו 16.40, 19.00, 21.20
רב גת 2: בחורים רעים 16.40, 19.00, 21.20
רב מור 1: תשכחו את פאריס 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 2: מת לחיות 3 19.00, 21.30
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
רב מור 3: אוכל שתיה גבר אשה 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 4: בחורים רעים 19.00, 21.20
פוקהונטס 17.00
רב מור 5: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.15, 21.30
רב מור 6: בזמן שישנת 17.00, 19.00, 21.20
רב מור 7: הסהרות מהעבר 17.30, 21.00

אור־יהודה

גיל 1: לב אמיץ 18.15, 21.30
גיל 2: מת לחיות 3 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: תתנתה של מיוריאל 19.30, 22.00
פוקהונטס 17.00
גיל 4: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00

אור עקיבא

רב חן 1: השופט 19.15, 21.30
רב חן 2: תשכחו את פאריס 19.15, 21.30
רב חן 3: בחורים רעים 19.15, 21.30

אשדוד

אורי 1: השופט 17.00, 19.30, 22.00
אורי 2: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
אורי 3: עץ הרומים תפוס 17.00, 19.30, 22.00
גיל 1: מת לחיות 3 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: תתנתה של מיוריאל 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: שמים כחולים 22.00
פוקהונטס 17.00, 19.30
גיל 4: לב אמיץ א', ב', ד', ה' 18.15, 21.30 ג' 21.30
גיל 5: בזמן שישנת 19.30, 22.00
באוסטן לנצח 17.00

אשקלון

גיל 1: בוקר של תהילה 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: תתנתה של מיוריאל 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: באוסטן לנצח 17.00, 19.30
חברים לרצח 22.00
גיל 5: מכונה אנושית 17.00, 19.30, 22.00
חן 1: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: בחורים רעים 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 5: לב אמיץ 21.30
פוקהונטס 17.00, 19.30

באר־שבע

גיל 1: הגשרים של מחוז מדיסון 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2: כפר הארורים 19.30, 22.00
קספר 17.00
גיל 3: נשיקה צרפתית א', ג'־ה' 17.00, 19.30, 22.00 ב' 17.00, 19.30
גיל 4: סידופר של המלך ג'ורג' 19.30, 22.00
באוסטן לנצח 17.00
רב נגב 1: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 2: מת לחיות 3 19.25, 21.55
השופט 17.00
רב נגב 3: בחורים רעים 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 4: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50

בת־ים

חן 1: לב אמיץ 21.30
מי כאן הגבר 17.00, 19.30
חן 2: בחורים רעים 19.30, 21.50
פוקהונטס 17.00
חן 3: השופט 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: השופט 19.30, 21.50
באוסטן לנצח 17.00
חן 6: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 7: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50

הוד השרון

מטיש: שמים כחולים ב', ג', ה' 20.30

הרצליה

מנדרין 1: תשכחו את פאריס 19.00, 21.15
מנדרין 2: שמים כחולים 19.30, 22.10

סמאר 1: נשיקה צרפתית 19.30, 21.50
סמאר 2: קרינגמן 19.30, 21.50
סמאר 3: הגשרים של מחוז מדיסון 19.20, 21.50

זכרון יעקב

מוסיה: בזמן שישנת ב', ה' 21.00

חדרה

לב 1: נשיקה צרפתית 19.40, 22.00
פוקהונטס 17.15
לב 2: לב אמיץ 19.00
אבודיי 17.15
חברים לרצח 22.10
לב 3: חומות של תקווה 21.45
באוסטן לנצח 17.00, 19.20
לב 4: מת לחיות 3 19.35, 22.00
לשחרר את וילי 2 17.15

חולון

גל 1: תשכחו את פאריס 19.30, 22.00
מי כאן הגבר 17.00
גל 2: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
בזמן שישנת 19.30, 22.00
גל 3: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
גל 4: רצח מדרגה ראשונה 19.30, 22.00
אבודיי 17.00
גל 5: פוקהונטס 17.00
סידופר של המלך ג'ורג' 19.30, 22.00

כפר־סבא

גיל 1: הגשרים של מחוז מדיסון 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2: באוסטן לנצח 17.00, 19.30
גיל 3: קרינגמן 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: דון חואן דה מרקו 19.30, 22.00
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
גיל 5: תשכחו את פאריס 19.30, 22.00
מי כאן הגבר 17.00
גיל 6: נשיקה צרפתית 19.30, 22.00
לשחרר את וילי 2 17.00
גיל 7: כפר הארורים 19.30, 22.00
פוקהונטס 17.00

כרמיאל

סינמה: לב אמיץ 17.30, 21.00
תשכחו את פאריס 19.00, 21.30
שמים כחולים 19.00, 21.30

לוד

סמאר 1: לב אמיץ 18.30, 21.45
סמאר רייגנדרס 16.45
סמאר 2: באוסטן לנצח 17.00, 19.15
השופט 21.30
סמאר 3: אהובתך נימתך (צרפתי) 18.00, 19.15

נהריה

היכל התרבות: חומות של תקווה 20.30

נס־ציונה

גיל 1: הגשרים של מחוז מדיסון 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: קרינגמן 19.30, 22.00
באוסטן לנצח 17.00
גיל 4: כפר הארורים א', ג'־ה' 17.00, 19.30, 22.00 ב' 17.00, 19.30

נצרת עילית

גיל 1: לב אמיץ 18.15, 21.15
גיל 2: פוקהונטס 16.30, 19.00
מכונה אנושית 21.30
גיל 3: נשיקה צרפתית 16.30, 19.00, 21.30
גיל 4: מת לחיות 3 16.30, 19.00, 21.30
גיל 5: השופט 16.30, 19.00, 21.30
גיל 6: באוסטן לנצח 16.30, 19.00, 21.30
גיל 7: דיספארה 16.30, 19.00, 21.30

נתניה

גיל 1: הגשרים של מחוז מדיסון 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2: סידופר של המלך ג'ורג' 19.30
באוסטן לנצח 17.00
גיל 3: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: קרינגמן 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
רון השרון 1: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.30, 21.50
רון השרון 2: בחורים רעים 19.30, 21.50
פוקהונטס 17.00
רון השרון 3: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
רון השרון 4: לב אמיץ 21.35
מת לחיות 3 16.45, 19.10

עכו

סמאר 1: לב אמיץ 18.15, 21.30
סמאר 2: בזמן שישנת 19.00, 21.50
סמאר 3: בוקר של תהילה 19.00

השופט 21.30

פתח־תקוה

היכל 1: הגשרים של מחוז מדיסון 16.30, 19.15, 22.00
היכל 2: נשיקה צרפתית א', ב', ד', ה' 17.00, 19.30, 22.00 ב' 17.00, 22.00
היכל 3: בזמן שישנת א', ב', ד', ה' 17.00, 19.30, 22.00 ג' 19.30, 22.00
רם 1: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 22.00
רם 2: חברים לרצח 17.00, 19.30, 22.00
רם 3: סידופר של המלך ג'ורג' 17.00, 19.30, 22.00

קרית מלאכי

היכל התרבות: באוסטן לנצח 17.30, 20.30

קרית שמונה

גיל 1: תתנתה של מיוריאל 16.30, 19.30, 22.00
גיל 2: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: רצח מדרגה ראשונה 19.30, 22.00
סטארגייט 17.00

קריות

קריון 1: קספר 16.45
הגשרים של מחוז מדיסון 16.45, 19.00, 21.30
קריון 2: נשיקה צרפתית 16.45, 19.00, 21.30
קריון 3: לשחרר את וילי 2 16.45
בזמן שישנת 16.45, 19.00, 21.30
קריון 4: קרינגמן 19.00, 21.30
לב אמיץ 16.45, 20.30
קריון 5: כפר הארורים 16.45, 19.00, 21.50
קריון 6: מת לחיות 3 16.45, 19.00, 21.30
קריון 7: השופט 19.00, 21.30
קריון 8: באוסטן לנצח 16.45, 19.00, 21.30

קרית־אונו

מתנ"ס: לב אמיץ ב', ד' 21.15 ג', ה' 20.00
קספר ב', ד' 19.00 ג' 17.00

ראשון־לציון

קניון הזהב 1: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.30, 22.00
קניון הזהב 2: הגשרים של מחוז מדיסון 16.30, 19.15, 22.00
קניון הזהב 3: הגשרים של מחוז מדיסון א', ב'־ה' 22.00
באוסטן לנצח 16.30, 19.15

הספסל של מכבי חיפה. מימין: המנהל גיורא שפיגל, אנדריי באל ואברהם אבוקרט

כוכבי חיפה ינסו להציל את כבודו של הכדורגל הישראלי

לאחר הכשלונות הצורבים של מכבי והפועל ת"א והתבוסה המשפילה של הפועל באר־שבע נותרה לנו רק תקווה אחת בזירה האירופית – מכבי חיפה. הצלחה חיפנית תשקם במעט את כבודו הרמוס של הכדורגל הישראלי. לחיפנים יש את הכלים להפתיע בליסבון

הידיעה על תבוסתה הקשה של הפועל באר־שבע מול ברצלונה בגביע אופ"א, הגיעה לשחקני מכבי חיפה השוהים בפורטוגל לקראת משחקם הערב בגביע אירופה למחזיקות מול ספורטינג ליסבון.

המשחק ייערך הערב ב־21:30 באיצטדיון "חוזה אלבלדה" בליסבון והוא ישודר ישירות ובאופן מלא בערוץ הראשון.

כעת, יותר מקודם, המשימה המוטלת על כתפי החיפנים היא לא רק העפלה לשלב הבא, אלא גם נסיון להציל את הכבוד האבוד של הכדורגל הישראלי ולבלום את הנסיגה הגדולה שבעונה הבאה עלולה לעלות לישראל באובדן מקום בגביע אירופה לאלופות.

למכבי חיפה, המופיעה בפעם השלישית בגביעי אירופה השונים, יש את הכלים לעשות זאת.

חומר השחקנים החיפני אינו נופל משחקני ספורטינג ליסבון ועל חיפה להתגבר על הבעיה העיקרית של הכדורגל הישראלי – הבעיה המנטלית.

הבעיה המנטלית מתחילה בהגנה. אם רפי כהן ישמור מהפתיחה על יכולת ריכוז גבוהה בצוותא עם שאר שחקני ההגנה, אין שום סיבה שתהיה התמוטטות בהגנה.

אם כוכבי הקישור, אייל ברקוביץ', חיים רביבו, אלון חזן וסרגיי קנדאורוב יהיו בשיאם, אין סיבה שחיפה תחזור לארץ בידיים ריקות.

השאלה הגדולה בהרכב החיפני תהיה בחוליית החוד. שני המועמדים לפתוח בהרכב הם עופר שטרית, הנמצא בכושר טוב ואלון מזרחי, שכבש עד כה שמונה שערים, במסגרת גביעי אירופה.

קרוב לוודאי שההרכב שסיים בתיקו 1:1 מול הפועל ב"ש, יפתח גם בליסבון.

משה גלאם, שהורחק בשבת מול ב"ש, יוכל לשחק, מכיוון שהכרטיס האדום אינו נחשב למשחקי גביע אירופה.

שחקן הרכש מאורוגוואי, ארגרדו אירינולפי, יפתח את המשחק על הספסל ובחיפה כבר מתחילים להטיל ספק בתרומתו לקבוצה, למרות שעדיין מוקדם להסיק מסקנות.

אמש קיימה מכבי חיפה את האימון המסכם בשעה 19:00. המנהל המקצועי, גיורא שפיגל, אמר שאין טעם לקיים את האימון בשעת המשחק, כיוון שמדובר בשעה מאוחרת העלולה לפגוע בשעות השינה של השחקנים ערב המשחק החשוב.

למרות יכולת תפוסה של כ־70 אלף צופים באיצטדיון, לא צפויים בליסבון ליותר מ־45 אלף צופים. למי שכן מצפים להגיע למשחק, זהו מג'יק ג'ונסון, השוהה בעיר לרגל עסקיו ואשר הוזמן למשחק.

את המשחק תשפוט שלישיית שופטים מולדה.

צפוי מזג אוויר נוח ויבש.

ההרכב המשוער: רפי כהן; רומן פץ, משה גלאם, מריק בלבול, אלון הרזי, רוני לוי, אלון חזן, סרגיי קנדאורוב, חיים רביבו, אייל ברקוביץ', עופר שטרית (אלון מזרחי)

מרק אוברמרס (מימין) חוגג את שער הנצחון לאייאקס.

ה־11 של הגליל העליון

מטרת הפועל הגליל העליון לנצח הערב בהפרש 11 נקודות לפחות את קאבולה פינלנד, כדי להעפיל לשלב הבא, שם ממתינה היראקליס יוון במשחק על הכרטיס לבתי הגמר

גביע האלופות בכדורסל

מאת משה וייסמן

הפועל גליל עליון תארח הערב (20:30, כפר בלום) את קונטו קאבולה, אלופת פינלנד, במשחק הגומלין במסגרת הסיבוב המוקדם של גביע אירופה לאליפות.

הפועל גליל עליון הפסידה את המשחק הראשון, שנערך ביום רביעי שעבר, בתוצאה 92:82 (10 הפרש). במשחק בלט אנדריו קנדי, שקלע 30 נקודות, למרות שפעת טורדנית. הערב קנדי בריא וצפוי להיות בכושר מלא.

לאחר המשחק הראשון אמר מאמן הגליל, דייויד בלאט, כי קבוצתו לא שיחקה טוב בפינלנד, ועם משחק משופר, תוכל בהחלט לעבור את המשוכה הפינית.

ניצחון של הגליל הוא בהחלט בהישג יד, שכן הקבוצה הפינית אינה קבוצה איכותית, אם כי היא חזקה יותר מכמה קבוצות בליגה שלנו. הדחה כבר בשלב המוקדם תהווה מהלומה קשה לגליל.

המנצחת במפגש הכפול הזה תפגוש בסיבוב השני את היראקליס מיוון, במפגש שיקבע, מי מהקבוצות תשחק השנה כאחד מבתי הגמר של המפעל.

בגליל מצפים לאולם מלא הערב, על מנת לעלות לשלב הבא ולזכות בהזדמנות לרווחים כלכליים גדולים, דבר שהקבוצה זקוקה לו מאוד.

הפיניש הספיק לראשון לציון

ראשל"צ — אודסה 63:89

מאת [illegible]

מכבי ראשון לציון עלתה לסיבוב השני של גביע קוראץ' לאחר שניצחה את אודסה מאוקראינה – 63:89 ומחקה פיגור של תשע נקודות מהמשחק הראשון.

מכבי רשל"צ לא שיחקה טוב, אבל יכולת טובה של צמד הזרים, אוליבר ובאלי הספיקו לה כדי לנצח.

התוצאה הסופית אינה משקפת את אשר התרחש במגרש. המחצית הראשונה היתה חלשה, כאשר ראשל"צ שמרה בקושי על יתרון קל עד סיום המחצית (39:45).

המחצית השניה היתה המשך של הראשונה וכל זמן שנרשמה היה שראשון לציון בורחת, הצליחה אודסה להדביק את הפער עד חמש דקות לסיום, כאשר התוצאה היתה 61:70.

אז ביצעה מכבי ריצה של 0:10, בראשותם של אוליבר ובאלי ובאמוד, הצליחה לשמור על הפער עד לסיום.

המשחק נערך בהיכל העירוני בראשל"צ לעיני 500 צופים נלהבים.

הירבו לקלוע לראשון לציון: אוליבר 36, באלי 26 (18 ריבאונדים), ברנר 10, שמוטני 7.

וורדי־קוואסאקי שמרה על יתרונה

יפאן

האלופה, וורדי־קוואסאקי, שמרה על יתרון הנקודה בפיסגה, בזכות נצחונה על יוקוהמה פלאגלס – 1:4, לעיני 43,279 צופים.

הדולקת בעקבותיה, שימיצו ס.פולס, ניצחה את קאשימה אנטלרס – 2:3, משעריהם של הברזילאי, דיאס והאיטלקי, דניאל מאסארו.

שער הבכורה בליגת־ג' של קפטן נבחרת ברזיל, דונגה, לא עזר לקבוצתו, ג'ובילו איוואטה, שנוצחה בביתה ע"י סאנפרים הירושימה 2:1.

יתר התוצאות: יונייטד אישיהרה – קאשיווה רייסול 3:1; יוקוהמה מרינוס – אוראווה רד 1:3; סרזו אוסקה – נאגויה גראמפוס 0:1; גמבה אוסקה – בלמרה הירטסוקה 2:3.

הצמרת בתום תשעה מחזורים: לוורדי קוואסאקי – 22 נקודות; שימיצו ס.פולס – 21 נקודות; אוראווה רד, קאשיווה רייסול ונאגויה גראמפוס – 18 נקודות כ"א.

גורביץ' זכה בתואר העולמי

משקולות

המשקולן הוותיק, יעקב גורביץ' (הפועל ת"א), בן 43, הוכתר כאלוף העולם לוותיקים במשקל עד 54 ק"ג, בתום התחרות שנערכה באוסטריה בהשתתפות 530 משקולנים.

גורביץ' היה אלוף ישראל בין השנים 89־72 והוא עדיין משקולן פעיל בהפועל ת"א מצמרת הליגה הלאומית.

גם טדי קפלן (מכבי ת"א) זכה בתואר עולמי לוותיקים, במשקל 70 ק"ג, בקבוצת הגיל 60־64.

מוסטר העפיל לסיבוב השלישי

אליפות רומניה בטניס

תומאס מוסטר (1), העפיל לסיבוב השלישי של אליפות רומניה בטניס, בנצחון על הצרפתי, סדריק פיולין – 5:7, 3:6.

ג'ף טרנגו הודח ע"י הנורבגי, כריסטיאן רוד – 6:2, 7:6.

תוצאות נוספות: ג'ורדי ארסה (ספרד) – פרנסיסקו קלבט (ספרד) 2:6, 3:6; ארנאוד בוטש (צרפת) – רנצו פורלן (איטליה) 2:6, 2:6.

ליגת האלופות בכדורגל

בלקבורן נוצחה במבצרה

אייאקס ההולנדית פתחה את מסע ההגנה על תוארה בנצחון על ריאל מאדריד ● יובנטוס ניצחה בדורטמונד ● מלח נוסף על הפצעים של מכבי ת"א: גראסהופרס הובסה בביתה

בית א'

● נאנט – פורטו 0:0. 25,000 צופים ראו בנאנט את קבוצתם מסיימת בתיקו מאופס מול פורטו.

● דינמו קייב – פנאתינייקוס אתונה 0:1 (0:0). את שער הנצחון לאוקראינים מול פנאתינייקוס היוונית, כבש ויטלי קוסובסקי בדקה ה־61, לעיני 85,000 צופים בקייב.

הטבלה

1. דינמו קייב	1	0:1	3
2. נאנט צרפת	1	0:0	1
-. פורטו פורטוגל	1	0:0	1
4. פנאתינייקוס	1	1:0	0

בית ב'

● לגיה וארשה – רוזנבורג טרונדהיים 1:3 (0:0). לאחר מחצית מאופסת, איוואר יקובסן, כבש בדקה ה־63, שער יתרון לרוזנבורג, אולם כעבור דקה איון לסק פייק את התוצאה. בדקה ה־69 העלה רייזורד סטניק את לגיה וארשה ליתרון ובדקה ה־73 השלים פייק את המהפך, לעיני 10,000 צופים.

● בלקבורן רוברס – ספרטק מוסקבה 1:0 (1:0). הרוברס נוצחו במשחק הפתיחה בביתם מול אלופת רוסיה, ספרטאק מוסקבה.

את שער הנצחון כבש בדקה ה־41 סרגיי יוראן, לעיני 20,940 צופים בבלקבורן.

הטבלה

1. לגיה וארשה	1	1:3	3
2. ספרטק מוסקבה	1	0:1	3
3. בלקבורן רוברס	1	1:0	0
4. רוזנבורג	1	3:1	0

בית ג'

● בורוסיה דורטמונד – יובנטוס 3:1 (2:1). שער בדקת הפתיחה של אנדראס מולר, העניק יתרון לדורטמונד, אולם מישל פאדובנו (12) ואלסנדרו דל־פיירו (37) הפכו את הקערה על־פיה לטובת יובנטוס.

בדקה ה־69 קבע אנטוניו קונטה 1:3 ליובנטוס. (35,800 צופים בדורטמונד).

● סטיאווה בוקרשט – ריינג'רס 0:1 (0:0). דניאל פרודאן כבש את שער הנצחון לסטיאווה, שש דקות לפני תום המשחק, לעיני 26,000 צופים.

בדקה ה־76 הורחק דמיאן מילישארו מסטיאווה ואלן מקלארן מריינג'רס.

הטבלה

1. יובנטוס	1	1:3	3
2. סטיאווה בוקרשט	1	0:1	3
3. גלאזגו ריינג'רס	1	1:0	0
4. בורוסיה דורטמונד	1	3:1	0

בית ד'

● גראסהופרס ציריך – פרנצבוארוש 3:0 (0:0). 15,000 צופים ראו בציריך את קבוצתם גראסהופרס מובסת 3:0.

פרנצבוארוש עלתה ליתרון בדקה ה־61, משערו של קריסטיאן ויסטק. אוטו וינצ'ה כבש פעמיים, בדקות ה־81 וה־90, בכדי לקבוע את תוצאת המשחק.

קפטן גראסהופרס, מאטס גרן, הורחק בדקה ה־33, לאחר "צהוב" שני.

● אייאקס אמסטרדאם – ריאל מאדריד 0:1 (0:1). מארק אוברמארס כבש בדקה ה־14, את שער הנצחון לזכות אייאקס, לעיני 42,000 צופים.

הטבלה

1. פרנצבוארוש	1	0:3	3
2. אייאקס אמסטרדאם	1	0:1	3
3. ריאל מדריד	1	1:0	0
4. גראסהופרס ציריך	1	3:0	0

בהפועל באר־שבע מנסים להשתחרר מהלם ברצלונה

כבר אתמול חזרו השחקנים לאימונים. הנהלת הקבוצה מקווה לסכם עם חלוץ הפועל חיפה, הישעם זועבי. רבים מאוהדי הקבוצה ביטלו את יציאתם למשחק הגומלין בברצלונה

בעקבות התבוסה הגדולה

מאת [illegible]

התבוסה לברצלונה, המריצה את הנהלת הפועל באר־שבע לזרז את המגעים עם חלוץ הפועל חיפה, הישאם זועבי.

בין החלוץ לבין הנהלת ב"ש הושג סיכום עקרוני, לגבי תנאי העסקתו למשך העונה הקרובה, אולם הכל תלוי ביו"ר הפועל חיפה, רובי שפירא, שאינו שש לשחרר את השחקן.

אתמול חזרה הקבוצה למסגרת אימונים רגילה, לקראת משחק הליגה מול הפועל צפריירים חולון. בקבוצה מקווים שהשחקנים ייצאו מהלם התבוסה ויחזרו לעצמם.

במהלך יום אתמול, היתה התבוסה מול ברצלונה נושא השיחה המרכזי בעיר, אולם לא נראה, כי שוררת אווירה עכורה מדי בקרב שחקני הקבוצה. שעות ספורות לאחר המשחק, נראו בעיר כמה משחקני ב"ש, ביניהם, אמיר אביגדור כשהם מטיילים במרכז העיר ביחד עם בנות זוגם.

בב"ש מאמינים, כי ב"נואו־קמפ", התבוסה המשפילה לא תחזור על עצמה, אולם רבים מאוהדי הקבוצה שרכשו עיסקאות תיור לברצלונה, ביטלו את נסיעתם בעקבות התבוסה.

הזוגים המתנשקים לפני המשחק. מימין: נשיא הפועל באר שבע אלי להב, הזויר יצחק מצליח, המאמן דיקי דוד ועוזר המאמן ההולנדי של ברצלונה, ברטנלום (צילום: נדב נויהוז)

נצחון קשה למכבי ת"א על האחות הקטנה מר"ג

מכבי ר"ג — מכבי ת"א 90:87

מאת משה וייסמן

מכבי ת"א ומכבי ר"ג פתחו אמש את העונה הרשמית שלהן במשחק שנעל את משחקי המחזור הראשון בליגה הלאומית בכדורסל. מכבי ת"א, עם זר אחד, גברה במשחק מותח על אחותה הקטנה – 87:90 (44:50).

מהסגל של מכבי, נעדר אתמול הזר רון אנדרסון, שטרם מפציע. מוטי דניאל מילא את מקומו כבר משריקת הפתיחה.

הרמתגנים היו אלה שמלכו את ההובלה בפתיחה, הפועל בה עד לדקה ה־17. במכבי ת"א בלט צ'ורצ'יץ' שעשה ככל העולה על רוחו, מול שמורין וסיים את המחצית עם 17 נקודות. בר"ג בלקט פטי סיסמס עם 16 נקודות, עד למחצית.

לאחר שמכבי ת"א נטלה את ההובלה, היא הגדילה מעט את יתרונה וסיימה את המחצית הראשונה ביתרון 44:50.

בפתיחת המחצית השניה התקרבה ר"ג למכבי, ואף עלתה ליתרון 68:70 בדקה ה־29. בשלב זה, כלום לא הלך למכבי ת"א. גם לאחר שזלף קליין ניסה את כל ההרכבים האפשריים.

מכבי ת"א העבירה בהמשך הילוך ועם מוטי דניאל כשאיו היא עשתה ריצה של 2:14. ר"ג התחזרה ריצה משלה של 2:11 ובמשחק לחימה נהדר הצליחה לאזן את התוצאה – 85:85, 1.45 דקה לסיום.

מכבי הובילה 87:88, כאשר נעשתה עבירה על דניאל 12 שניות לסיום. מוטי דניאל החטיא את שתי זריקות העונשין, אך צ'ורצ'יץ' המשיך את הזריקה השניה לסל ופער עיני.

שפטו ביטון ובכר לעיני 500 צופים ביינגר.

במכבי ת"א בלטו: צ'ורצ'יץ' ודניאל 26 נק' כ"א, גודס 12, הנפלד 10, ג'מצ'י 9.

בר"ג בלטו: סיסמס 25, פרישמן 19 (5 שלשות), הנדרסון 18, בודמור 12.

הסיום היה חולוני

הפועל חולון — ניקוסיה 81:94

מאת חיים ספורה

הפועל חולון העפילה לסיבוב השני של גביע קוראץ' לאחר שניצחה אמש באולמה את אומוניה ניקוסיה מקפריסין – 81:94 (56.44) ומחקה בכך את התבוסה בשבוע שעבר בניקוסיה – 82:76.

סיום המשחק היה מצויין מבחינתה של חולון, אך לא כך הפתיחה, שהיתה שייכת לאורחים, שהובילו 14:21. באותן הדקות היה זה שלמון ג'ונס שקלע את כל הנקודות עבור חולון והחזיר את חבריו בתמונה. בהמשך התאזן המשחק ולקראת סיום המחצית נטלה חולון את היוזמה והיתרון, אותו לא שמטה עד הסיום.

במחצית השניה התעורר גם מילטון ווגנר וביחד עם ישראל אלימלך ויואב ספר המצויין, הן בהגנה והן בהתקפה, העלו את קבוצתם ליתרון שיא של 43:58.

בהמשך הצליחה ניקוסיה לצמצם את הפער לחמש נקודות בלבד, אך הסיום היה, כאמור, של חולון, שתפגוש בשלב השני את בולוניה האיטלקית.

שפטו זקבולה מאיטליה וקרוסיס מיוון לעיני 500 צופים באולם בחולון.

קלעו לחולון: ג'ונס 33, ווגנר 23, אלימלך 10, ספר ובוגין 8 כ"א, מולכו 5, בלול 4, רווח 2, יצקן 1.

קלעו לניקוסיה: באוטלס 35, סטפנס 24, גיורגיס 9, סבס 6, פאבלוס 5, גיורגיס 2.

דבר טוטו אבשלום בן צבי

באר־שבע המובסת במבצר החולוני

1. הפועל ת"א – הפועל ראשל"צ. הפועל ת"א לא תחמיץ את ההזדמנות למאזן מושלם משלושה משחקים. המלצה: 1.
2. הפועל צפי חולון – הפועל באר־שבע. באר־שבע תרצה לנצח בכל מחיר, כדי לשכוח את חרפת ברצלונה, וכך היא תעשה. המלצה: 2.
3. הפועל פ"ת – מכבי יפו. הצעירים של גיא לוי ירצו להוכיח שההפסד בדרבי היה מקרי. יפו תרצה להמשיך לצבור נקודות למאבקי ההמשך. המלצה: 1 x.
4. בית"ר ירושלים – מכבי פ"ת. למכבי פ"ת מסורת של הצלחות בטדי. ירושלים ועוד רבבת צופים ירצו להמשיך את הפתיחה הטובה של העונה. המלצה: 1 x.
5. הפועל בית שאן – הפועל כ"ס. כפר־סבא תמשיך להיות ללא נקודות, גם לאחר המחזור השלישי. המלצה: 1.
6. בית"ר ת"א – הפועל חיפה. חניכיו של אברהם גרנט נכנסים בהדרגה לתלם ובית"ר ת"א לא תפריע להם במסע לצמרת. המלצה: 1.
7. מכבי ת"א – בני יהודה ת"א. דרבי תל־אביבי. בני יהודה תהיה חייבת להוציא כאן לפחות נקודה כדי שהמצועים בקבוצה לא יבואו מקרם מדי השנה. המלצה: 1 x 2
8. ס.ב נס ציונה – מכבי קריית גת. בשלב זה של העונה כל תוצאה תתקבל במשחק הזה. המלצה: 2 1 x
9. מכבי יבנה – שמשון ת"א. שתי הקבוצות סיימו את משחקיהן במחזור הראשון בתיקו. גם כאן המשחק יהיה שקול עם יתרון קל למארחים. המלצה: 1 x
10. הכח מכבי ר"ג – הפועל אשדוד. אשדוד שהפסידה את הנצחון במחזור הקודם בדקה ה־90 תנסה לכפר על כך במשחק זה. המלצה: x 2
11. הפועל כפר שלם – הפועל ירושלים. החבורה של אורי מלמיליאן אהובת, קרוב לוודאי, את ההרגשה הנפלאה של המקום הראשון. המלצה: x 2
12. הפועל תרדיה – הפועל טייבה. משחק פתוח, כאשר כל תוצאה לא תתקבל בהפתעה. המלצה: 1 2 x
13. הפועל בתים – מכבי נתניה. נתניה בעלת היומרות להעפיל לליגה הלאומית תנסה לחפות על התיקו המאכזב מהשבוע שעבר. המלצה: x 2
14. עירוני אשדוד – הפועל רמת־גן. עירוני תשמור על הנקודות בבית. המלצה: 1
15. הפועל קריית שמונה – מכבי עכו. שתי הקבוצות לא השכילו לנצח בביתן במחזור הקודם, אך קריית שמונה לא תרצה שזה יקרה לה פעמים ברציפות. המלצה: 1 x

הפרקליטות: הסיבים ממכונית אל־עביד זהים לסיבי החולצה של חנית קיקוס

היום יחליט בית המשפט העליון אם לדון בערעור אל־עביד על הרשעתו ברצח הנערה מאופקים, או להחזיר הדיון למחוזי, לאור הראיות החדשות

מאת מיכל סלע

פרקליטות המדינה הודיעה אתמול לבית המשפט העליון, כי סיבים שנלקחו מחולצתה של הנערה חנית קיקוס תואמים לסיבים שנמצאו במכונית של סלימאן אל־עביד, שהורשע ברציחתה. הסיבים הזהים נמצאו במושב הנוסע ליד הנהג, במושב האחורי ועל המגבת שנמצאה במכוניתו.

הממצא הזה הוא אחרון ברשימת ראיות חדשות, שהפרקליטות מציגה לפני בית המשפט העליון בעניינו של אל־עביד. הפרקליטות מסרה, כי תבקש לזמן עד מומחה מהמחלקה לזיהוי פלילי של משטרת ישראל, כדי להעיד על ממצאי בדיקת ההתאמה בין הסיבים ועל המסקנות שהוסקו מתוצאותיה. כן תבקש הפרקליטות לזמן לעדות את השוטרים שאספו את העדויות.

הפרקליטות שבה וביקשה אתמול, כי בית המשפט העליון יורה לבית המשפט המחוזי לגבות את הראיות החדשות, לקבוע את משקלן של הראיות הללו ביחס לראיות קודמות ולקבוע את ממצאיו ומסקנותיו לאור העדויות החדשות שישמע.

הנושאים האחרים שבהם מבקשת פרקליטות המדינה להביא ראיות חדשות הם זיהוי הגופה, נתונים בדבר נסיבות מציאת הגופה, וממצאים בדבר הנגישות אל הבור שבו נמצאה.

ב־6 בספטמבר החל בית המשפט לשמוע את ערעורו של אל־עביד על עונש מאסר העולם שהוטל עליו באשמת רצח הנערה חנית קיקוס. הערעור החל להישמע, לאחר שגופת הנערה נמצאה בבור בבאר שבע, בתחילת חודש יוני. אל־עביד הורשע בזמנו ברצח, עוד לפני מציאת הגופה.

בדיון בשבוע שעבר, טען עורך הדין אביגדור פלדמן בשם המערער, כי מאחר שפסק הדין התבסס על המסקנה שגופת הנערה הושלכה באתר הפסולת דודאים, שבו עבד אל־עביד, יש אפשרות שאין הוא הרוצח.

נתן רוזפי מוסר, כי המשטרה ערכה ניסוי כדי לברר אם ביכולתו של אדם בודד לפתוח ולסגור את מכסה בור הניקוז שבו נמצאה גופתה של חנית קיקוס. הדגמה זו של שוטר שפתח וסגר את המיכסה באמצעות הכלים שנמצאו ברכבו של הרוצח, צולמה והוגשה לבית המשפט.

כן נבדקו הדרכים השונות המובילות מן המקומות האפשריים להיעלמות חנית קיקוס ולהודעות של הרוצח בחקירתו – צומת אופקים, צומת גילת, והחורשה ליד אשל הנשיא.

צולם גם שיחזור אפשרי של הנסיעה, כולל זמני נסיעה ממקום למקום. הוברר כי ניתן היה לאסוף את חנית קיקוס בצומת גילת בשעה 20:30, כפי שמסר הרוצח בחקירה במשטרה, לנסוע אתה לחורשה, ולאחר מכן למקום מציאת הגופה, ולחזור אל אתר דודאים עד השעה 22:30 בלילה, השעה שבה העיד השומר כי אל־עביד הגיע ברכבו לאתר. כמו כן נתקבלו צילומי אוויר, המראים באופן ברור את הקשר בין המקומות.

השופט קדמי אמר בדיון הראשון, בין היתר, כי יש קושי לבית המשפט העליון לדון בבקשת הערעור בנסיבות החדשות, לאחר מציאת הגופה, שכן, "זה לא התפקיד הרגיל שלנו, לערוך דיון מקיף מחדש, אנחנו מתקשים לעשות זאת." כוונת השופט קדמי היתה, שבית המשפט העליון אינו בנוי לדיון הכרוך בהבאת עדים ופתיחת מערך הראיות מחדש.

היום אמור בית המשפט העליון להחליט האם ידון בעצמו בערעור, או ימליץ להעביר אותו לדיון חדש בבית המשפט המחוזי, שלפניו יובאו הראיות החדשות.

טקס אזכרה לחללי המשטרה הצבאית נערך אתמול בבסיס האימונים של המשטרה הצבאית. בתמונה: הורים שכולים מניחים זר. (צילום: דובר צה"ל)

חיל הים התחייב לא ללכלך את הים

מאת אודי שרון

השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, ומפקד חיל הים, אלוף עמי איילון, הגיעו אתמול להבנות בנושאי השמירה על איכות הסביבה מצד אנשי החיל.

בפגישה בין השניים בבסיס החיל, סוכם כי מפקחי המשרד לאיכות הסביבה יקבלו היתרים להיכנס לבסיסי חיל הים ולפקח על קיום נהלי השמירה על איכות הסביבה, למניעת זיהום של הים בפסולת שמקורה בספינות הקרב.

עוד סוכם בין השר לבין האלוף, שחיל הים יבקש היתר מ"ועדת ההיתרים" במשרד להמשיך להזרים את השפכים אל הים, עד שיותקנו מיתקנים מיוחדים שימנעו את הצורך בהזרמה. כן הוחלט להעמיק את תוכניות ההדרכה שמקבלים החיילים בנושאי איכות הסביבה.

יוקם גם צוות משותף שיטפל בנושאים שעדיין נשארו פתוחים.

נהג מונית שנשדד בשדרות ירושלים ביפו: הוא הצמיד לי סכין לצוואר

שללו של השודד – 200 שקלים; הנהג, דן ויטה מבת ים: הגורמים הרשמיים טועים, צריך לבדוק כל נוסע לפני שהוא עולה למונית, ואז להחליט אם לקחת אותו

(ע') – נהג המונית דן ויטה, בן 27 מבת ים, הותקף ונשדד אור ליום ד' על ידי נוסע, שהצמיד סכין לצווארו ודרש את כספו.

השוד בוצע בשדרות ירושלים ביפו. במהלך המאבק עם הנוסע השודד נפצע נהג המונית באצבעות ידו מפגיעת הסכין שאחז השודד. הוא נחבש ע"י צוות מד"א, ומאוחר יותר נתפרו פצעיו בבית החולים וולפסון בחולון.

נהג המונית מועסק בחברת המוניות "סלע" בבת ים.

על מה שאירע לו סיפר הנהג, נשוי ואב לבת שנה וחצי, העובד רק חודש כנהג מונית: "העליתי נוסע בתחילת שדרות ירושלים, סמוך לשעה 11 בלילה. הנוסע אמר לי שהוא רוצה להגיע לחולון. נסענו כמה עשרות מטרים, וכאשר פניתי שמאלה לכיוון חולון, ליד המזרקה ביפו, הוא ביקש ממני להיכנס לרחוב צדדי, כדי להעלות חבר שלו, שעוד מעט יגיע עם רכב.

"חשדתי שמשהו לא כשורה, אבל לפני שהספקתי להגיב הצמיד הנוסע סכין לצווארי ודרש ממני את הכסף. אמרתי לו 'אני אתן לך את הכסף – ואל תפגע בי'. הוצאתי 200 שקלים מהכיס ונתתי לו, אבל הוא דרש עוד כסף. אז אמרתי לו 'אין לי יותר כסף.' ניסיתי להדוף אותו מעלי ותפסתי ביד את להב הסכין שלו. נתחבטתי והוא כנראה נבהל, וברח מהמונית. עשיתי סיבוב פרסה במקום, עצרתי ניידת משטרה שבדיוק עברה שם, סיפרתי על מה שקרה והפניתי את השוטרים אל המקום שבו ראיתי את השודד בורח."

הנהג אמר, כי מה שאירע לו מוכיח, שאין לנהוג כמו שאומרים גורמים רשמיים, שקודם יש להעלות נוסע למונית ואחר כך לעמוד על טיבו. "צריך לעשות קודם פעולה אחרת – לבדוק מי עולה לרכב ורק אחר כך להחליט אם כדאי לקחת אותו".

ערבי מהגליל מבקש לשאת לאשה יצאנית מליטא

(ע') – ערבי מהגליל הביע אתמול בבית משפט השלום בחיפה את רצונו להינשא ליצאנית, צעירה יפהפיה מליטא, הנתונה במעצר עד להשלמת הליכי גירושה מהארץ.

האיש עתר לבית המשפט בבקשה לאפשר לו לבקר את ידידתו, העצורה באגף הנשים בבית המעצר המשטרתי קישון, לפני גירושה מהארץ.

הצעירה, בת 22, השוהה בארץ שלא כחוק מאז מאי 1993, נעצרה על ידי המשטרה בעקבות פשיטה על דירת מגורים בלב שכונת הדר הכרמל בחיפה, ששימשה כבית בושת.

החשודה, שהגיעה לישראל כתיירת, הובאה לפני כשבוע לפני שופט שלום בחיפה, שהורה על הארכת מעצרה עד ל־21 בספטמבר, לצורך השלמת הליכי גירושה מהארץ.

העותר טען, שעוד לפני מעצרה של החשודה, גמלה בליבו ההחלטה לשאתה לאשה ולהקים אתה משפחה. לטענתו, החשודה בודדה וחסרת משפחה בארץ מוצאה, וכל מבוקשו לבקר אותה במקום מעצרה כדי "להסדיר עניינים אישיים שלא הסתיימו ביניהם", וכדי להסדיר את ענייני החתונה, שכן ברצונו לשאתה לאשה בחו"ל לאחר גירושה מהארץ.

השופט רשאל תרטנסקי נענה לבקשה והורה למשטרה לאפשר למבקש לבקר את ידידתו במקום מעצרה.

מחר בדבר

"קרויף אמר לי: ויקו, מה נשמע"
ראיון עם מאמן הפועל באר־שבע ויקו חדד / יניב אורגד

פרבדה: "שוב הוכח שלנין צודק"
הרוב ישלים עם מדינה פלסטינית / טודי פרויס

בצומת תפנה ימינה
תנועה על פרשת דרכים / אמיר נוימן

חדשות טובות
שיח עיתונאים בקהיר / דניאל בר־סימון

תמיד סוחר
הסיפור של קורט בכר / שלמה אהרונסון

אמן מחיקת הזהות
גרהארד ריכטר, מהשבוע הבא במוזיאון ישראל / חיים מאור

דן אבידן, אריה ארד, אמנון אטה, צבי גורן, חיים גורי, אלון גל, אבנר הופשטיין, ורדינה הילו, יורם הרועה, יואב טריפון, יעל ישראל, מושיק לין, צבי מרום, דוד פדהצור, לוי מורב, מיכל סלע, בועז עברון, כאמילה עראף־בדר, יעל פישביין, ורדה צימרמן, גוגה קוגן, דורון שרם, אורי שין

משא דבר־השבוע דבר שישי

דבר אחר

יוקמו שני הוספיסים לילדים עם מחלות סופניות

(ע') – שני הוספיסים לילדים חולים במחלות סופניות יוקמו בבתי החולים של קופת חולים הכללית, בירושלים ובאזור המרכז – כך הבטיח מנכ"ל קופ"ח אביגדור קפלן לרב יהושע שיינברגר, ראש ארגון רפע"ה (רפואה על פי ההלכה), בפגישתם השבוע.

ההוספיסים יוקמו, ככל הנראה, בבתי החולים "ביקור חולים" בירושלים ו"בילינסון" בפתח תקוה.

לדברי הרב שיינברגר, בכל שנה מאובחנים בישראל 400 ילדים חולי סרטן. מצבם של 60 מהם מתדרדר במהלך השנה, והם זקוקים לטיפול השגחה צמודה. "הטיפול בהם במצבם הקשה נופל למעמסה על המשפחות, ולכן זקוקים להוספיס, שאנשי צוותו יתמכו ויטפלו בילדים החולים 24 שעות ביממה," אמר הרב שיינברגר.

גל העליה מרוסיה הביא לגידול במספר חולי הסרטן בצפון

(ע') – גל העלייה מארצות חבר העמים לישראל הביא בעקבותיו לגידול של כ־20 אחוזים במספר חולי סרטן, המתגלים ומטופלים מדי שנה בצפון הארץ. כך מסר אתמול פרופ' אליעזר רובינזון, מנהל המרכז האונקולוגי בצפון, ערב פתיחת האירוע הראשון של מבצע "הקש בדלת", שייערך היום על ידי האגודה למלחמה בסרטן במלון "דן כרמל" בחיפה.

פרופ' אליעזר רובינזון אמר, כי בשנה האחרונה אותרו ונתגלו באיזור חיפה והצפון 2,400 חולי סרטן לסוגיו, בעוד שבשנים עברו הסתכם ממוצע חולי הסרטן באיזור בכ־2,000 חולים חדשים בשנה.

בארץ כולה מתגלים מדי שנה כ־12 אלף חולי סרטן חדשים. מספר חולי הסרטן החדשים שנתגלו בשנה האחרונה לא השתנה לעומת הממוצע השנתי, למעט אזור חיפה והצפון, שבו הסתמן גידול של כ־20 אחוזים במספר חולי הסרטן. פרופ' רובינזון אמר, כי יש לייחס את הגידול במספר חולי הסרטן באזור הצפון לגל קליטת העלייה מארצות חבר העמים, ולעובדה שרבים מהעולים החדשים בחרו להתגורר בחיפה והצפון.

פרופ' רובינזון אמר, שסרטן הקיבה הוא מסממניה הבולטים של העלייה החדשה, שכן עד לשנה האחרונה הסתמנה נטייה לירידה משמעותית בשכיחות סרטן מסוג זה בקרב האוכלוסיה בישראל, בדומה לירידה בשכיחות המחלה בעולם המערבי. הרכב המזון, המכיל ניטריטים בכמות גבוהה, מוצרי מזון עתירי מלח וחריפים וצורת הכנתם, בצלייה על פחמים, המקובלים בחלק מארצות חבר העמים, יש בהם, לדעת פרופ' רובינזון, כדי להגביר את שכיחות מחלת סרטן הקיבה.

יו"ר האגודה למלחמה בסרטן בחיפה והצפון רות סקר אמרה, שהגידול במספר חולי הסרטן בקרב עולים מארצות חבר העמים, המסתמן בצפון הארץ, הביא את האגודה לפעולות הסברה, יעוץ והכוונה ייחודיות, המתבצעות בימים אלה בקרב עולים מארצות חבר העמים, במטרה להביא לשינוי הרגלי התזונה בקרב העולים ולהגברת המודעות בקרבם בצורך להימצא במעקב ובטיפול רפואי.

סקר אמרה, שהאגודה מעסיקה באחרונה עובדת סוציאלית דוברת רוסית, במטרה לסייע לחולי סרטן ולבני משפחותיהם במצוקתם.

מנהלת מראשל"צ תפסה סם בכיתה

(ע') – מנהלת בית ספר בראשון לציון דיווחה אתמול למשטרה, שתפסה סמים שעישנו תלמידים באחת הכיתות בבית הספר.

המנהלת מסרה לחוקרי הנוער שהגיעו למקום שקית ובה סם במשקל 4.7 גרם.

מחקירת המשטרה עולה, כי 5 תלמידים מכיתות ט' וי', בני 14־16, עישנו סמים באחת מכיתות בית הספר. כל חמשת התלמידים נחקרו במשטרה.

החשוד באספקת הסמים הוא נער בן 14.5, שבעבר נמצאה ברשותו מריחואנה במשקל 27 גרם.

נגד החשוד באספקת הסמים יוגש בקרוב כתב אישום.

איש החניונים ראובן גרוס: נתיבי איילון חילקה אישורי חניה חינם

(ע') – "דם חן חניונים", חברת ראובן גרוס ו"מיזור חניות", ביקשו אתמול מבית המשפט המחוזי בתל אביב לתת צו מניעה קבוע, האוסר על חברת נתיבי איילון להנפיק "אישורי כניסה ללא תמורה" לחניונים המופעלים על ידי המבקשות, מלבד לחברי מועצת עיריית תל אביב ולחברי מועצת המנהלים של נתיבי איילון.

המבקשות טוענות, כי נתיבי איילון "פיזרה ללא שליטה", מאות אישורי חניה חינם בחניוני המבקשות, בניגוד להסכם ביניהן, בחוסר תום לב ותוך גרימת נזקים כספיים אדירים למבקשות.

נטען, כי מינוי לחניון יחיד בתל אביב, עולה כיום כ־500 ש"ח לחודש, ולכן גם הגבילו הצדדים מראש, את השימוש בחלוקת אישורי חניה.

עוד נטען, כי לאחרונה, התעוררו חילוקי דיעות בין המבקשות לבין נתיבי איילון, בנוגע לזכויות המבקשות להמשיך ולהפעיל מספר חניונים בתל אביב ובנוגע לעניינים כספיים. המבקשות טענו, כי נתיבי איילון פגעה בזכויותיהן ויצאה במסע השמצות והכפשות חסר תקדים כנגד המבקשות ומנהליהן.

משום כך, נטען, מנעו המבקשות במשך מספר ימים מבעלי אישורי הכניסה של נתיבי איילון, את הכניסה לחניונים המופעלים על ידיהן.

נטען, כי במשך ימים ספורים אלה, התברר למבקשות, כי עשרות רבות של אנשים צובאים על משרדן ומוחים על שלא ניתנת להם כניסה חינם לחניונים, בהתאם לאישורי כניסה ללא תמורה שניתנו להם על ידי נתיבי איילון.

"כמותם האדירה של מחזיקי אישורי הכניסה ללא תמורה, אשר פנו למבקשות בדרישה לכבדם, הדליקה נורה אדומה בקרב מנהלי המבקשות, בדבר האופן בו עשתה שימוש בזכותה להנפיק אישורים אלה לחניונים."

אחרי 200 שנה

לואי נפוליאון בונפרטה נוחת מחר בנמל בן גוריון

נצר לקיסר צרפת שכבש את הארץ במאה ה־18, בא בראש קבוצת בונפרטיסטים לסיור נוסטלגי

נפוליאון וצבאו במצרים, על רקע הפירמידות – ציור מהתקופה

מאת אבשלום קווה

לואי נפוליאון בונפארטה, בן 59, נצר למשפחתו של נפוליאון, שהיה קיסר צרפת לפני כמאתיים שנה, ינחת מחר בנמל התעופה בן־גוריון.

לואי נפוליאון בונפארטה יגיע ארצה בראש קבוצה של כ־40 בונפארטיסטים, מעריציו של הקיסר מייסד השושלת, וקבוצתו תעשה בישראל שבוע ימים, בסיורים בעקבות נפוליאון.

האיש הוא צאצא לקיסר לואי נפוליאון השלישי, אחיינו של נפוליאון בונפארטה, שכמו דודו, המליך עצמו על צרפת ולבסוף גורש בבושת פנים, במחצית השנייה של המאה ה־19.

מסלול הסיור של הקבוצה יהיה זהה, פחות או יותר, לדרך שבה עבר נפוליאון בונפארטה בארץ ישראל העות'מנית בסוף המאה ה־18. הקבוצה תעשה ביפו, קיסריה, חיפה ועכו – העיר שאותה לא הצליחו הגייסות הצרפתיים לכבוש מול המצב העות'מני בשנת 1799. כן תבקר קבוצת הבונאפארטיסטים, הנאמנים לפולחן ולמורשת הנפוליאונית, בים המלח ובירושלים.

נפוליאון, שהיה בדרכו להודו אחרי שכבש את מצרים, נבלם ליד חומות עכו. כאשר חנה מחוץ לעיר, נקרא לחזור לארצו, כדי להציל את הרפובליקה הצרפתית הצעירה, שהוקמה אחרי המהפכה של 1789 והגיעה תוך שנים ספורות לאנרכיה מוחלטת. צבאו המותש והעייף נותר ללא מנהיג, ומסע הכיבושים השאפתני נסתיים למעשה בכישלון מוחלט.

נפוליאון הפך את עצמו מאוחר יותר לקיסר, אך הביא את בשורת זכויות האדם של המהפכה הצרפתית לכל ארצות אירופה, שאת רובן כבש. הוא הובס ב־1812 בשערי מוסקווה, סולק מן השלטון, ולבסוף הוגלה לשנים רבות והלך לעולמו בגלות, בשנת 1821, באי סנט הלנה שבאוקיאנוס האטלנטי.

הצלחת נפוליאון בכיבוש את מצרים, טרם צאתו לארץ ישראל ולהודו, גרמה לזעזוע עמוק בעולם האיסלאמי דאז. "תותח נפוליאון" שליד חומות עכו ושרידים עתיקים אחרים, נותרו בארץ למזכרת מן הימים ההם.

הקבוצה הנפוליאונית מגיעה ארצה באמצעות סיטונאית התיירות הנבנסת "עמיאל".

פלאפונים ומצלמות וידאו להשכרה ומכירה

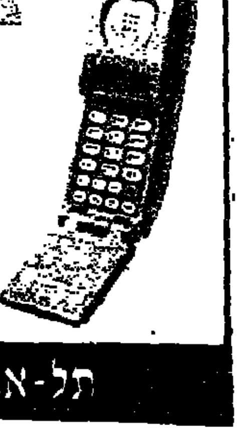

★ מכירת פלאפונים מכל הדגמים והסוגים.
★ מכירת דיבוריות, סוללות, נרתיקים ואביזרים
★ השכרת פלאפונים בארץ בכל כמות ולכל תקופה
★ השכרת פלאפונים לכל מקום בעולם
★ התקנת דיבוריות לכל סוגי המכשירים

השכרת מצלמות וידאו לצילום הילדים והמשפחה

שירותי וידאו
★ צילום ארועים בוידאו, ללא כבלים
★ העברת קלטות וידאו משיטה אמריקאית לישראלית ולהיפך
★ שיכפול קלטות בכל שיטה וכמות
★ הקרנות על מסך ענק
★ העברה מ־8 מ"מ (פילם) לוידאו
★ עריכת סרטי וידאו
★ הוצאת תמונות מקלטות וידאו
★ מצלמות וידאו ואביזרים למכירה

להשכרה בוידאו
★ מצלמות וידאו קלות להפעלה,
★ להשכרה יומית לכל ארוע
★ השכרת מצלמות סופר V.H.S
★ השכרת מצלמות קטנות לחו"ל
★ השכרת מקרני וידאו סניו-ניידים!!!
★ השכרת טלויזיות ומכשירי וידאו
★ השכרת טלויזיות בגודל 53 אינטש
★ ציוד וידאו לצלילה
★ מצלמות נסתרות

תל-אביב: דרך פ"ת 92 טל. 56-10-110. רמת-גן: ז'בוטינסקי 108 טל. 61-33-762. אשקלון: 07-75-35-62. שירות לילה וסופי שבוע - 050-364629